

Ι Ω Β Η Λ Α Ι Α *

(Εἰσαγωγικά—'Απόδοσις τοῦ κειμένου)

Υ Π Ο

ΣΑΒΒΑ ΑΓΟΥΡΙΔΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

8. Γενεαλογία τῶν ἀπογόνων τοῦ Σήμ καὶ τῶν συζύγων των. Καθορισμὸς τῆς κληρονομίας τοῦ Σήμ, τοῦ Χάμ καὶ τοῦ Ἰάφεθ (πρβλ. Γεν. κεφ. 10).

8¹ Ἐν τῷ εἰκοστῷ ἐνάτῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῇ πρώτῃ ἐβδομάδι, ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῆς ὁ Ἀρφαξὰδ ἔλαβεν εἰς ἑαυτὸν σύζυγον, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἦτο Rasueja, τὴν θυγατέρα Susan, θυγατέρα Ἐλάμ, καὶ ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν υἱὸν ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει ἐν αὐτῇ τῇ ἐβδομάδι, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Καϊνᾶν. ²Καὶ ὁ υἱὸς ἠύξήθη, καὶ ὁ πατήρ του ἐδίδαξεν αὐτὸν γραφὴν, καὶ ἐπῆγεν εἰς ἀναζήτησιν δι' ἑαυτὸν τόπου, ἐνθα θὰ ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ δι' ἑαυτὸν πόλιν τινά. ³Καὶ εὔρεν ἐπιγραφὴν χαραχθεῖσαν ἐπὶ βράχου ὑπὸ προηγουμένων γενεῶν, καὶ ἀνέγνωσε τὸ ἐπ' αὐτῆς καὶ τὸ ἀντέγραψε καὶ ἠμάρτησεν ἐξ αἰτίας του· διότι περιεῖχε τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἐγγηγύρων καθ' ἣν εἶχον συνηθίσει νὰ παρατηροῦν τοὺς οἰωνοὺς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις τοῦ οὐρανοῦ. ⁴Καὶ κατέγραψεν αὐτὴν καὶ οὐδὲν εἶπε περὶ αὐτῆς· διότι ἐφοβεῖτο νὰ ὀμιλήσῃ εἰς τὸν Νῶε περὶ αὐτῆς, ἵνα μὴ ὀργισθῇ κατ' αὐτοῦ ἐξ αἰτίας της. ⁵Καὶ ἐν τῷ τριακοστῷ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐβδομάδι, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει αὐτῆς, ἔλαβεν εἰς ἑαυτὸν σύζυγον, καὶ τὸ ὄνομά της ἦτο Melka, τὴν θυγατέρα Μαδοί, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰάφεθ, καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐγέννησεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Σαλά· διότι εἶπε: Ἐγὼ σταλῆ. ⁶Καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐγεννήθη, καὶ ὁ Σαλά ἐμεγάλωσε καὶ ἔλαβεν εἰς ἑαυτὸν σύζυγον, καὶ τὸ ὄνομά της ἦτο Muak, τὴν θυγατέρα τοῦ Kesed, ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς του, ἐν τῷ τριακοστῷ πρώτῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῇ πέμπτῃ ἐβδομάδι, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει αὐτῆς. ⁷Καὶ ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν υἱὸν ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει αὐτῆς, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Ἔβερ: καὶ οὗτος ἔλαβεν εἰς ἑαυτὸν σύζυγον, καὶ τὸ ὄνομά της ἦτο Azurad, τὴν θυγατέρα Νεμρώδ, ἐν τῷ τριακοστῷ δευτέρῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἐβδομάδι, ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει αὐτῆς. ⁸Καὶ ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει αὐτῆς, ἐγέννησεν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 583 τοῦ προηγουμένου τόμου.

εἰς αὐτὸν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Φαλέγ· διότι ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς γεννησεώς του τὰ τέκνα τοῦ Νῶε ἤρχισαν νὰ διαμερίζουν τὴν γῆν μεταξὺ των· διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Φαλέγ. ⁹Καὶ διεμέρισαν (αὐτὴν) κρυφίως μεταξὺ των, καὶ τὸ εἶπον εἰς τὸν Νῶε. ¹⁰Καὶ συνέβη ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ τριακοστοῦ τρίτου ἰωβηλαίου ὅτι διεμέρισαν τὴν γῆν εἰς τρία μέρη, διὰ τὸν Σῆμ, τὸν Χάμ καὶ τὸν Ἰάφεθ, κατὰ τὴν κληρονομίαν ἐκάστου, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει ἐν τῇ πρώτῃ ἐβδομάδι, ὅταν εἶς ἐξ ἡμῶν, οἱ ὅποιοι εἶχομεν σταλῆ, ἦτο μετ' αὐτῶν. ¹¹Καὶ ἐκάλεσε τοὺς υἱούς του, καὶ ἤλθον πλησίον του, αὐτοὶ καὶ τὰ τέκνα των, καὶ διεμέρισε τὴν γῆν εἰς κλήρους, τοὺς ὁποίους οἱ τρεῖς υἱοὶ του ἐπρόκειτο νὰ καθέξουν, καὶ ἔτειναν τὰς χεῖρας των καὶ ἔλαβον (ἐκαστος) τὸ ἐγγραφον ἐκ τῶν κόλπων τοῦ Νῶε, τοῦ πατρὸς των. ¹²Καὶ ἐνεφανίσθη ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου ὡς κλῆρος τοῦ Σῆμ τὸ μέσον τῆς γῆς, τὸ ὅποιον θὰ ἐλάμβανεν ὡς κληρονομίαν δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τοὺς υἱούς του ἐν ταῖς γενεαῖς τοῦ αἰῶνος, ἐκ τοῦ μέσου τῆς ὀροσειρᾶς Rafa, ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ὕδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ Tina, καὶ ἡ μερίς του βαίνει πρὸς δυσμὰς διὰ μέσου τοῦ ποταμοῦ τούτου, καὶ ἐκτείνεται μέχρις ὅτου φθάσῃ τὸ ὕδωρ τῶν ἀβύσσων, ἐξ ὧν ὁ ποταμὸς αὐτὸς πηγάζει καὶ χύνει τὰ ὕδατά του εἰς τὴν θάλασσαν Meat, καὶ αὐτὸς ὁ ποταμὸς ῥέει μέσα εἰς τὴν μεγάλην θάλασσαν. Καὶ ὅ,τι εἶναι πρὸς βορρᾶν εἶναι τοῦ Ἰάφεθ, καὶ ὅ,τι πρὸς νότον ἀνήκει εἰς τὸν Σῆμ. ¹³Καὶ ἐκτείνεται μέχρις ὅτου φθάσῃ εἰς Karaso· τοῦτο εἶναι εἰς τὸν κόλπον τῆς γλώσσης, ἡ ὁποία βλέπει πρὸς νότον. ¹⁴Καὶ ἡ μερίς του ἐκτείνεται κατὰ μῆκος τῆς μεγάλης θαλάσσης, καὶ ἐκτείνεται κατ' εὐθειᾶν γραμμὴν, μέχρις ὅτου φθάσῃ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς γλώσσης, — ἡ ὁποία βλέπει πρὸς νότον· διότι αὐτὴ ἡ θάλασσα ὀνομάζεται ἡ γλῶσσα τῆς Αἰγυπτιακῆς θαλάσσης. ¹⁵Καὶ στρέφει ἀπ' ἐδῶ πρὸς νότον πρὸς τὸ στόμα τῆς μεγάλης θαλάσσης ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῶν ὑδάτων της, καὶ ἐκτείνεται πρὸς δυσμὰς μέχρις Afra, καὶ ἐκτείνεται μέχρις ὅτου φθάσῃ τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ Γεών, καὶ πρὸς νότον τῶν ὑδάτων τοῦ Γεών, εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ. ¹⁶Καὶ ἐκτείνεται πρὸς ἀνατολάς, μέχρις ὅτου φθάσῃ τὸν κῆπον τῆς Ἐδέμ, νοτίως αὐτοῦ, νοτίως καὶ ἐξ ἀνατολῶν τῆς ὅλης γῆς Ἐδέμ καὶ τῆς ὅλης ἀνατολῆς, στρέφει πρὸς ἀνατολάς καὶ ἔρχεται, καὶ προχωρεῖ μέχρις ὅτου φθάσῃ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Rafa, καὶ κατέρχεται εἰς τὴν ὄχθην τοῦ στόματος τοῦ ποταμοῦ Tina. ¹⁷Αὐτὴ ἡ μερίς ἐξῆλθε διὰ κλήρου διὰ τὸν Σῆμ καὶ τοὺς υἱούς του, διὰ νὰ τὴν κατέχουν διὰ παντὸς ἐν ταῖς γενεαῖς, εἰς τὸν αἰῶνα. ¹⁸Καὶ ὁ Νῶε ἐχάρη ὅτι αὐτὴ ἡ μερίς ἐξῆλθε διὰ τὸν Σῆμ καὶ διὰ τοὺς υἱούς του, καὶ ἀνεμνήσθη πᾶν ὅ,τι εἶχε λαλήσει διὰ στόματός του, ἐν προφητεία· διότι εἶπεν· Ἐὐλόγητός Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Σῆμ, Κύριος ἅς κατοικήσῃ ἐν τοῖς οἴκοις Σῆμ. ¹⁹Καὶ ἐγνώρισεν ὅτι ὁ κῆπος τῆς Ἐδέμ εἶναι τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων, καὶ ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου, καὶ τὸ ὄρος Σινᾶ τὸ κέντρον τῆς ἐρήμου, καὶ τὸ ὄρος Σιών — τὸ κέντρον τοῦ ὀμφαλοῦ τῆς γῆς· Οἱ τρεῖς οὗτοι ἐδημιουργήθησαν ὡς ἅγιοι τόποι ὁ εἰς ἕναντι τοῦ ἑτέρου. ²⁰Καὶ ἠὐλόγησε τὸν Θεὸν τῶν

Θεῶν, ὃς ἔθεσε τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ τὸν Κύριον εἰς τὸν αἰῶνα. ²¹Καὶ ἐγνώρισεν ὅτι εὐλογημένη μερίς καὶ εὐλογία εἶχον ἔλθει εἰς τὸν Σῆμ καὶ τοὺς υἱοὺς του ἐν ταῖς γενεαῖς διὰ παντός — ὅλη ἡ γῆ Ἐδέμ καὶ ὅλη ἡ γῆ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, καὶ ὅλη ἡ γῆ τῆς ἀνατολῆς, καὶ αἱ Ἰνδῖαι, καὶ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ Θαλάσσει καὶ ἐν ταῖς ὕδατιν αὐτῆς, καὶ ὅλη ἡ γῆ Βασάν, καὶ ὅλη ἡ γῆ τοῦ Λιβάνου καὶ τῶν νήσων τῆς Kaftor καὶ ὅλα τὰ ὄρη Sanit καὶ Amana, καὶ τὰ ὄρη Assur καὶ Βαβέλ καὶ Susan καὶ Maedai, καὶ ὅλα τὰ ὄρη Ἀραράτ, καὶ πᾶσα ἡ περιοχὴ πέραν τῆς θαλάσσης, ἡ ὅποια εἶναι πέραν τῶν ὁρέων Assur πρὸς βορρᾶν, εὐλογημένη καὶ εὐρύχωρος γῆ, καὶ πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ εἶναι καλὸν λίαν. ²²Καὶ διὰ τὸν Χάμ ἐξῆλθεν ἡ δευτέρα μερίς, πέραν τοῦ Γεῶν πρὸς νότον ἐν τοῖς δεξιοῖς τοῦ κήπου (τῆς Ἐδέμ), καὶ ἐκτείνεται πρὸς νότον, καὶ ἐκτείνεται πρὸς ὅλα τὰ ὄρη τοῦ πυρός, καὶ ἐκτείνεται πρὸς δυσμὰς πρὸς τὴν θάλασσαν Atel καὶ ἐκτείνεται πρὸς δυσμὰς μέχρις ὅτου φθάσῃ τὴν θάλασσαν Mauk — ἥτις εἶναι ἐκεῖνη, εἰς ἣν ὅ,τι κατέρχεται καταστρέφεται.* ²³Καὶ προχωρεῖ πρὸς βορρᾶν εἰς τὰ ὄρια Γαδῆρ, καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν παραλίαν τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης εἰς τὰ ὕδατα τῆς μεγάλης θαλάσσης, μέχρις ὅτου πλησιάζῃ εἰς τὸν ποταμὸν Γεῶν, καὶ προχωρεῖ κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ Γεῶν, μέχρις ὅτου φθάσῃ εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ κήπου τῆς Ἐδέμ. ²⁴Καὶ αὕτη εἶναι ἡ χώρα, ἡ ὅποια ἐξῆλθε διὰ τὸν Χάμ ὡς ἡ μερίς, ἣν θὰ κατεῖχε διὰ παντός δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς του ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν διὰ παντός. ²⁵Καὶ διὰ τὸν Ἰάφεθ ἐξῆλθεν ἡ τρίτη μερίς πέραν τοῦ ποταμοῦ Tina πρὸς βορρᾶν τῆς ἐκβολῆς τῶν ὑδάτων του, καὶ ἐκτείνεται βορειοανατολικῶς εἰς τὴν ὅλην περιοχὴν Γῶγ καὶ εἰς πᾶσαν τὴν περιοχὴν ἀνατολικῶς αὐτῆς. ²⁶Καὶ ἐκτείνεται βορείως πρὸς βορρᾶν, καὶ ἐκτείνεται πρὸς τὰ ὄρη Kelt πρὸς βορρᾶν, καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν Mauk, καὶ προχωρεῖ ἀνατολικῶς τοῦ Γαδῆρ μέχρι τῆς περιοχῆς τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης. ²⁷Καὶ προχωρεῖ μέχρις ὅτου πλησιάζῃ εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Fara καὶ ἐπιστρέφει πρὸς Afereg, καὶ ἐκτείνεται ἀνατολικῶς εἰς τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης Meat. ²⁸Καὶ ἐκτείνεται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ποταμοῦ Tina πρὸς βορειοανατολικὴν κατεύθυνσιν, μέχρις ὅτου πλησιάζῃ τὸ ὄριον τῶν ὑδάτων του πρὸς τὸ ὄρος Rata, καὶ ἐπιστρέφει πρὸς βορρᾶν. ²⁹Αὕτη εἶναι ἡ γῆ ἡ ἐξελεθούσα διὰ τὸν Ἰάφεθ καὶ τοὺς υἱοὺς του ὡς ἡ μερίς τῆς κληρονομίας του, ἣν θὰ κατεῖχε δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς του, εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν διὰ παντός πέντε μεγάλας νήσους, καὶ μίαν μεγάλην χώραν εἰς τὰ βόρεια. ³⁰Ἄλλ' αὕτη εἶναι ψυχρά, καὶ ἡ γῆ τοῦ Χάμ θερμῆ, καὶ ἡ γῆ τοῦ Σῆμ οὔτε θερμῆ οὔτε ψυχρά, ἀλλ' εἶναι ἐξ ἀναμίκτου φύχους καὶ θερμότητος.

* Ὁ Charles: 'εἰς ἣν πᾶν τὸ μὴ κατεστραμμένον κατέρχεται.'

9 Αἱ περιοχαὶ τῶν υἱῶν Χάμ, Σήμ καὶ Ἰάφεθ (πρβλ. Γεν. κεφ. 10).

9 ¹Καὶ ὁ Χάμ ἐμέρισε μεταξὺ τῶν υἱῶν του, καὶ ἡ πρώτη μερὶς ἐξῆλθε διὰ τὸν Χοῦς πρὸς ἀνατολάς, καὶ πρὸς δυσμὰς διὰ τὸν Μεσραΐν, καὶ δυτικῶς αὐτοῦ διὰ τὸν Φοῦδ, καὶ πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ διὰ τὸν Χαναάν καὶ δυτικῶς τούτου πρὸς τὴν θάλασσαν. ²Καὶ ὁ Σήμ ἐμέρισεν ἐπίσης μεταξὺ τῶν υἱῶν του, καὶ ἡ πρώτη μερὶς ἔλαχε διὰ τὸν Ἐλάμ καὶ τοὺς υἱοὺς του, ἀνατολικῶς τὸ ποταμοῦ Τίγρητος μέχρις ἐκεῖ, ἔνθα πλησιάζει τὰ ἀνατολικά, ὅλην τὴν γῆν τῶν Ἰνδιῶν, καὶ εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς, καὶ τὰ ὕδατα Dedan, καὶ ὅλα τὰ ὄρη Mebri καὶ Ela, καὶ ὅλη ἡ γῆ Susan καὶ πᾶν ὅ,τι εἶναι πρὸς τὴν πλευρὰν Pharnak πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν καὶ τὸν ποταμὸν Tina. ³Καὶ διὰ τὸν Ἀσσοῦρ ἔλαχεν ἡ δευτέρα μερὶς, ὅλη ἡ γῆ Asshur καὶ Nineveh καὶ Shinar καὶ μέχρι τῶν ὀρίων τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ἀνέρχεται καὶ προχωρεῖ κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ. ⁴Καὶ διὰ τὸν Ἀρφαξάδ ἔλαχεν ἡ τρίτη μερὶς, ὅλη ἡ γῆ τῆς περιοχῆς τῶν Χαλδαίων εἰς τὰ ἀνατολικά τοῦ Εὐφράτου, πλησίον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ὅλα τὰ ὕδατα τῆς ἐρήμου πλησίον τῆς γλώσσης τῆς θαλάσσης ποῦ βλέπει πρὸς τὴν Αἴγυπτον, ὅλη τὴν γῆ τοῦ Λιβάνου καὶ Sanir καὶ Amana μέχρι τῶν ὀρίων τοῦ Εὐφράτου. ⁵Καὶ διὰ τὸν Ἀράμ ἔλαχεν ἡ τετάρτη μερὶς, ὅλη ἡ γῆ τῆς Μεσοποταμίας μεταξὺ Τίγρητος καὶ Εὐφράτου εἰς τὰ βόρεια τῶν Χαλδαίων πρὸς τὰ ὄρια τῶν ὀρέων Assur καὶ τῆς γῆς Arara. ⁶Καὶ ἔλαχε διὰ τὸν Λοῦδ ἡ πέμπτη μερὶς, τὰ ὄρη Assur καὶ πάντα τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὰ μέχρι τῆς Μεγάλης Θαλάσσης, καὶ μέχρις ὅτου φθάσῃ τὰ ἀνατολικά Ἀσσοῦρ τοῦ ἀδελφοῦ του. ⁷Καὶ ὁ Ἰάφεθ ἐπίσης ἐμέρισε τὴν γῆν τῆς κληρονομίας του μεταξὺ τῶν υἱῶν του. ⁸Καὶ ἡ πρώτη μερὶς ἔλαχε διὰ τὸν Γαμὲρ εἰς τὰ ἀνατολικά ἀπὸ τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ ποταμοῦ Tina· καὶ πρὸς βορρᾶν ἔλαχον διὰ τὸν Μαγῶγ ὅλα τὰ ἐσωτερικὰ μέρη τοῦ βορρᾶ μέχρι πλησίον τῆς θαλάσσης Mea. ⁹Καὶ διὰ τὸν Μαδοὶ ἔλαχεν ὡς μερὶς του ὅ,τι ἔπρεπε νὰ καταλάβῃ ἀπὸ τὰ δυτικά τῶν δύο ἀδελφῶν του πρὸς τὰς νήσους καὶ πρὸς τὰς ἀκτὰς τῶν νήσων. ¹⁰Καὶ διὰ τὸν Ἰωῦαν ἔλαχεν ὡς τετάρτη μερὶς ὅλαι αἱ νῆσοι καὶ (μάλιστα) αἱ νῆσοι, αἱ ὅποια κεῖνται παρὰ τὰ ὄρια Λοῦδ. ¹¹Καὶ διὰ τὸν Θεοβέλ ἔλαχεν ἡ πέμπτη μερὶς, ἐν τῷ μέσῳ τῆς γλώσσης τῆς ἐγγιζούσης τὰ ὄρια τῆς μερίδος Λοῦδ πρὸς τὴν δευτέραν γλῶσσαν, πρὸς τὴν περιοχὴν πέραν τῆς δευτέρας γλώσσης πρὸς τὴν τρίτην γλῶσσαν. ¹²Καὶ διὰ τὸν Μισοῦχ ἔλαχεν ἡ ἕκτη μερὶς, ὅλη ἡ περιοχὴ πέραν τῆς τρίτης γλώσσης μέχρις ἐκεῖ, ἔνθα πλησιάζει τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ Γαδῆρ. ¹³Καὶ διὰ τὸν Θείρας ἔλαχεν ἡ ἑβδόμη μερὶς, τέσσαρες μεγάλαι νῆσοι ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, αἵτινες φθάνουν μέχρι τῆς μερίδος Χάμ, καὶ αἱ νῆσοι Kamaturi ἔλαχον ὡς κληρονομία διὰ τὰ τέκνα τοῦ Ἀρφαξάδ. ¹⁴Καὶ οὕτως οἱ υἱοὶ τοῦ Νῶε ἐμέρισαν εἰς τοὺς υἱοὺς των ἐνώπιον Νῶε τοῦ πατρὸς των, καὶ ἔδεσε πάντας αὐτοὺς δι' ὄρκου, ἐπικαλούμενος

κατάραν ἐπὶ παντός ζητοῦντος νὰ καταλάβῃ τὴν μερίδα τὴν μὴ λαχοῦσαν αὐτῶ. ¹⁵Καὶ πάντες εἶπον: Ἐνέοιτο, γένοιτο δι' ἑαυτοὺς καὶ διὰ τοὺς υἱοὺς των διὰ παντός ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως, ἐν ᾗ Κύριος ὁ Θεὸς κρινεῖ αὐτοὺς ἐν ρομφαίᾳ καὶ ἐν πυρί, διὰ τὴν ἀκάθαρτον κακίαν τῆς πλάνης αὐτῶν, δι' ἧς ἐπλήρωσαν τὴν γῆν παραβάσεων καὶ ἀκαθαρσίας καὶ πορνείας καὶ ἀμωχτίας.

10. Ἀποπλάνησις τῶν ἐγγονῶν τοῦ Νῶε ὑπὸ κακῶν πνευμάτων. Προσευχὴ τοῦ Νῶε. Ὁ ἄρχων Μαστεμά. Ὁ θάνατος τοῦ Νῶε (Γεν. 9,28).

10 ¹Καὶ ἐν τῇ τρίτῃ ἐβδομάδι τοῦ ἰωβηλαίου τούτου τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα ἤρχισαν νὰ ἐξαπατοῦν τὰ τέκνα τῶν υἱῶν τοῦ Νῶε, καὶ νὰ τὰ ὀδηγοῦν εἰς τὴν πλάνην καὶ νὰ καταστρέφουν αὐτά. ²Καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Νῶε ἤλθον πρὸς Νῶε τὸν πατέρα των, καὶ εἶπον αὐτῷ περὶ τῶν δαιμόνων τῶν ἐξαπατώντων καὶ τυφλούντων καὶ φονευόντων τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν των. ³Καὶ οὗτος προσηυχῆθη ἐνώπιον Κυρίου τοῦ Θεοῦ του, καὶ εἶπεν: Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ ἐπιδείξας ἔλεος πρὸς ἐμέ, καὶ σώσας ἐμὲ καὶ τοὺς υἱοὺς μου ἐκ τῶν ὑδάτων τοῦ κατακλισμοῦ, καὶ δὲν ἀφῆκες ἡμᾶς νὰ ἀπολεσθῶμεν, ὡς ἀφῆκες τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπωλείας· διότι μεγάλη ἦτο ἡ χάρις σου πρὸς με καὶ μέγα τὸ ἔλεός σου πρὸς τὴν ψυχὴν μου· ἃς ὑψωθῆ-ἡ χάρις σου ἐπὶ τῶν υἱῶν μου, καὶ ἃς μὴ κυριεύσουν ἐπ' αὐτῶν κακὰ πνεύματα, ἵνα μὴ ἀφανίσουν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς. ⁴Ἄλλ' εὐλόγησόν με καὶ τοὺς υἱοὺς μου, ὥστε νὰ ἀυξηθῶμεν καὶ νὰ πολλαπλασιασθῶμεν καὶ πληρώσωμεν τὴν γῆν. ⁵Καὶ σὺ οἶδας, πᾶς οἱ ἐγγήγοροί σου, οἱ πατέρες αὐτῶν τῶν πνευμάτων, ἔπραξαν ἐν ταῖς ἡμέραις μου. Καὶ ὡς πρὸς τὰ πνεύματα αὐτὰ τὰ ζῶντα, φυλάκισον αὐτὰ καὶ τήρησον καλῶς ἐν τῷ τόπῳ τῆς καταδίκης καὶ μὴ ἀφήσης αὐτὰ νὰ φέρουν ἀφανισμόν ἐπὶ τῶν υἱῶν τῶν δούλων σου, Θεέ μου· διότι κακοποιὰ εἶναι αὐτά, καὶ δημιουργημένα διὰ νὰ καταστρέφουν. ⁶Καὶ μὴ ἀφῆς αὐτὰ νὰ κυριεύουν ἐπὶ τῶν πνευμάτων τῶν ζώντων· διότι σὺ μόνος δύνασαι νὰ ἐξουσιάζῃς αὐτά. Καὶ μὴ ἀφῆς αὐτὰ νὰ ἐξουσιάζουν τοὺς υἱοὺς τῶν δικαίων ἀπὸ τοῦδε καὶ διὰ παντός. ⁷Καὶ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν διέταξεν ἡμᾶς νὰ δέσωμεν πάντα. ⁸Καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν πνευμάτων, ὁ Μαστεμά, ἦλθε καὶ εἶπε: Ὁ Κύριε, Δημιουργέ, ἄφες τινὰ ἐξ αὐτῶν νὰ παραμείνουν ἐνώπιόν μου, καὶ ἄφες αὐτὰ νὰ ἀκούωσι τῆς φωνῆς μου καὶ νὰ πράττωσι ὅ,τι λέγω εἰς αὐτά· διότι ἂν τινὰ ἐξ αὐτῶν δὲν ἀπολειφθῶσιν εἰς ἐμέ, δὲν θὰ δύναμαι νὰ ἀσκῶ τὴν δύναμιν τῆς θελήσεώς μου ἐπὶ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων· διότι αὐτὰ εἶναι διὰ τὸν ἀφανισμόν καὶ τὴν ἐξαπάτησιν ἐνώπιον τῆς κρίσεώς μου, διότι μεγάλη εἶναι ἡ κακοήθεια τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. ⁹Καὶ αὐτὸς εἶπε: Ὁ ἄσ μείνη τὸ δέκατον μετ' αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐννέα δέκατα ἃς κατέλειθωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. ¹⁰Καὶ ἔναν ἐξ ἡμῶν διέταξε: Ἢ δὲν ἀνάξωμεν

τὸν Νῶε ὅλα τὰ φάρμακά των· διότι ἐγνώριζεν, ὅτι δὲν θὰ περιεπάτουν ἐν εὐθύτητι οὔτε θὰ ἠγωνίζοντο ἐν δικαιοσύνη. ¹¹Καὶ ἐπράξαμεν συμφώνως πρὸς πάντας τοὺς λόγους του: ὅλα τὰ κακοποιᾶ (πνεύματα) ἐδέσαμεν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ἐν δέκατον ἐξ αὐτῶν ἀφήκαμεν, ὥστε νὰ δύνανται νὰ εἶναι ὑπήκοοι πρὸ τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹²Καὶ ἐξηγήσαμεν εἰς τὸν Νῶε ὅλα τὰ φάρμακα τῶν ἀσθενειῶν των, ὁμοῦ μετὰ τῶν (τεχνῶν) ἀποπλανήσεως αὐτῶν, πῶς θὰ δύνανται νὰ θεραπεύη μετὰ τὰ χόρτα τῆς γῆς. ¹³Καὶ ὁ Νῶε κατέγραψε πάντα ἐν βιβλίῳ καθὼς ἐδιδάξαμεν αὐτὸν περὶ παντὸς εἶδους φαρμάκου. Οὕτω τὰ κακὰ πνεύματα ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ (τὸ βλάπτειν) τοὺς υἱοὺς τοῦ Νῶε. ¹⁴Καὶ ἔδωκε πᾶν ὅ,τι εἶχε γράψει εἰς τὸν Σήμ, τὸν πρεσβύτερον υἱόν· διότι ἠγάπα αὐτὸν πολὺ περισσότερον ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων υἱῶν του. ¹⁵Καὶ ὁ Νῶε ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων του, καὶ ἐτάφη ἐπὶ τοῦ ὄρους Lubar ἐν τῇ γῇ Ἀραράτ. ¹⁶Ἐννεακόσια πενήκοντα ἔτη συνεπλήρωσεν ἐν τῇ ζωῇ του, δέκα ἑννέα ἰωβηλαῖα καὶ δύο ἑβδομάδας καὶ πέντε ἔτη. ¹⁷Καὶ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ὑπερέβη τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων, ἐκτὸς τοῦ Ἐνώχ, ἕνεκα δικαιοσύνης, ἐν ᾗ ἦν τέλειος. Διότι τὸ ἔργον τοῦ Ἐνώχ διετάχθη ὡς μαρτυρία εἰς τὰς γενεὰς τοῦ κόσμου, ὥστε οὗτος νὰ ἀφηγηθῇ πάσας τὰς πράξεις ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως.

Ὁ Πύργος τῆς Βαβέλ. Ἡ σύγχυσις τῶν γλωσσῶν (πρβλ. Γεν. 11,1-9).

¹⁸Καὶ ἐν τῷ τριακοστῷ τρίτῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς δευτέρας ἑβδομάδος, ὁ Φαλὲγ ἔλαβεν εἰς ἑαυτὸν σύζυγον, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἦτο Lomna τὴν θυγατέρα τοῦ Σενναάρ, καὶ ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν υἱὸν ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἑβδομάδος, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Ραγαῦ· διότι εἶπεν: Ἴδου τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων ἐγένοντο πονηρὰ διὰ τοῦ δολίου σκοποῦ νὰ κτίσουν δι' ἑαυτὰ πόλιν καὶ πύργον ἐν τῇ γῇ Σενναάρ. ¹⁹Διότι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς γῆς Ἀραράτ πρὸς ἀνατολὰς εἰς Shinar. Διότι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἔκτισαν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον, λέγοντες, Ἐϋτε, ἀναβῶμεν δι' αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν. ²⁰Καὶ ἤρχισαν νὰ κτίζουν, καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ ἑβδομάδι ἐποίησαν πλίνθους διὰ πυρός, καὶ αἱ πλίνθοι ὑπηρετοῦν αὐτοὺς ὡς λίθοι, καὶ ὁ πηλὸς διὰ τοῦ ὁποίου συνέδεσαν αὐτοὺς ἦτο ἀσφαλτος προερχομένη ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκ τῶν πηγῶν ὑδάτων ἐν τῇ γῇ Σενναάρ. ²¹Καὶ ᾠκοδόμησαν αὐτόν: τεσσαράκοντα τρία ἔτη ᾠκοδόμουν αὐτόν· τὸ πλάτος του ἦτο 203 πλίνθοι, καὶ τὸ ὕψος (μιας πλίνθου) ἦτο τὸ τρίτον αὐτῆς· τὸ ὕψος του ἀνήρχετο εἰς 5433 πῆχεις καὶ 2 παλάμας, καὶ (ἡ ἑκτασις ἐνὸς τοίχου ἦτο) δεκατρία στάδια (καὶ τοῦ ἄλλου τριακόνητα στάδια). ²²Καὶ ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶπε πρὸς ἡμᾶς: Ἴδου αὐτοὶ εἶναι γένος ἓν, καὶ (τοῦτο) ἤρχισαν νὰ πράττουν, καὶ τώρα οὐδὲν θὰ εἶναι ἀκατόρθωτον εἰς αὐτούς. Δεῦτε, καταβάντες συγχέωμεν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, ἵνα

μη ἐννοῶσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον καὶ ἵνα διασπαρῶσιν εἰς πόλεις καὶ ἔθνη, καὶ εἰς σκοπὸς δὲν θὰ ἐπικρατήσῃ μεταξὺ αὐτῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κρίσεως.’ ²³Καὶ ὁ Κύριος κατέβη, καὶ ἡμεῖς κατέβημεν μετ’ αὐτοῦ διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον ποὺ τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων ᾠκοδόμησαν. ²⁴Καὶ συνέχεε τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, καὶ δὲν ἤννοουν πλέον ὁ ἕνας τὴν φωνὴν τοῦ ἄλλου, καὶ ἔπαυσαν οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον. ²⁵Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ ὅλη χώρα Σενναάρ καλεῖται Βαβέλ, διότι ὁ Κύριος ἐκεῖ συνέχεεν ὅλας τὰς γλῶσσας τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐκεῖθεν διεσπάρησαν οὗτοι εἰς τὰς πόλεις των, ἕκαστος κατὰ τὴν γλῶσσάν του καὶ τὸ ἔθνος του. ²⁶Καὶ ὁ Κύριος ἀπέστειλε σφοδρὸν ἄνεμον κατὰ τοῦ πύργου καὶ ἀνέτρεψεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἰδοὺ οὗτος ἦτο μεταξὺ Ἀσσοῦρ καὶ Βαβυλῶνος ἐν τῇ γῆ Σενναάρ, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομά του Ἰππώσις.’ ²⁷Ἐν τῇ τετάρτῃ ἐβδομαδίᾳ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει ἐν ἀρχῇ τούτου ἐν τῷ τριακοτῷ τετάρτῳ ἰωβηλαίῳ διεσπάρησαν ἐκ τῆς γῆς Σενναάρ.

Τὰ τέκνα τοῦ Νῶε μεταβαίνουν εἰς τὰς καθωρισμένας περιοχὰς των. Ὁ Καϊνᾶν, παρὰ τὴν ἀπειληθεῖσαν κατάραν, λαμβάνει τὴν Παλαιστίνην.

²⁸Καὶ ὁ Χάμ καὶ οἱ υἱοὶ του ἐπῆγαν εἰς τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ κατακτήσῃ, καὶ τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ὡς μερίδα του ἐν τῇ γῆ τοῦ νότου. ²⁹Καὶ ὁ Καϊνᾶν εἶδε τὴν γῆν τοῦ Λιβάνου μέχρι τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου, ὅτι ἦτο καλὴ λίαν, καὶ δὲν ἐπῆγεν εἰς τὴν γῆν τῆς κληρονομίας του πρὸς δυσμὰς (δηλαδὴ πρὸς τὴν) θάλασσαν, καὶ κατόκησεν ἐν τῇ γῆ τοῦ Λιβάνου, ἀνατολικῶς καὶ δυτικῶς τῶν ὄχθων τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἀπὸ τῆς ὄχθης τῆς θαλάσσης. ³⁰Καὶ ὁ Χάμ, ὁ πατὴρ του, καὶ Χοὺς καὶ Μεσραῖν, οἱ ἀδελφοὶ του εἶπον εἰς αὐτόν: Ἐγκατεστάθης εἰς γῆν, ἥτις δὲν εἶναι ἰδική σου, καὶ ἡ ὁποία δὲν ἔλαχεν εἰς ἡμᾶς: μὴ πράξῃς οὕτως· διότι ἂν οὕτω πράξῃς, σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου θὰ πέσουν ἐν τῇ γῆ, καὶ (θὰ εἴσθε) κατηραμένοι δι’ ἐπανάστασιν· διότι ἐπαναστατικῶς ἐγκατεστάθητε, καὶ δι’ ἐπαναστάσεως τὰ τέκνα σου θὰ πέσουν, καὶ σὺ θὰ ἐκριζωθῆς διὰ παντός. ³¹Μὴ κατοικῆς εἰς τὸν οἶκον Σῆμ: διότι εἰς τὸν Σῆμ καὶ τοὺς υἱοὺς του ἔλαχεν οὗτος. ³²Κατηραμένος εἶσαι, καὶ κατηραμένος θὰ εἶσαι ἐξ ὅλων τῶν τέκνων τοῦ Νῶε διὰ τῆς κατάρας, ἐν ἧ ἐδεσμεύσαμεν ἑαυτοὺς δι’ ὄρκου ἐνώπιον τοῦ ἀγίου κριτοῦ καὶ ἐνώπιον Νῶε τοῦ πατρὸς ἡμῶν.’ ³³Ἄλλ’ οὗτος δὲν ἤκουσεν αὐτῶν, καὶ κατόκησεν ἐν τῇ γῆ τοῦ Λιβάνου ἀπὸ Hamath μέχρις τῆς εισόδου εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ του μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. ³⁴Καὶ δι’ αὐτὸν τὸν λόγον ἡ χώρα ἐκείνη ὀνομάζεται Χαναάν. ³⁵Ἄλλ’ ὁ Ἰάφεθ καὶ οἱ υἱοὶ του ἐπῆγαν πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ κατόκησαν εἰς τὴν γῆν τῆς μερίδος αὐτῶν, καὶ ὁ Μαδοὶ εἶδε τὴν πρὸς τὴν θάλασσαν γῆν καὶ δὲν ἠύ-

χαρίστησεν αὐτόν, καὶ ἐξεζήτησε μερίδα ἀπὸ τὸν Ἑλάμ καὶ Ἀσσοῦρ καὶ Ἀφραξάδ, τὸν ἀδελφὸν τῆς συζύγου του, καὶ κατώκησε εἰς τὴν γῆν τῆς Μηδίας, πλησίον εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς συζύγου του μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. ³⁶Καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον κατοικίας του καὶ τὸν τόπον κατοικίας τῶν υἱῶν του Μηδία, κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς των Madai.

11. Ἰστορία τῶν Πατριαρχῶν ἀπὸ Ραγαῦν μέχρις Ἀβραάμ (Γεν. 11, 20-30). Ἡ διαφθορὰ τῶν ἀνθρώπων.

11 ¹Καὶ ἐν τῷ τριακοστῷ πέμπτῳ Ἰωβηλαΐῳ, ἐν τῇ τρίτῃ ἐβδομάδι, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει αὐτῆς, ὁ Ραγαῦ ἔλαβεν εἰς ἑαυτὸν σύζυγον, καὶ τὸ ὄνομά της ἦτο Οἰα, τὴν θυγατέρα Οὔρ, υἱοῦ τοῦ Kesed, καὶ ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν υἴον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Σερούχ, ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος ἐν τούτῳ τῷ Ἰωβηλαΐῳ. ²Καὶ τὰ τέκνα τοῦ Νῶε ἤρχισαν νὰ μάχωνται ὁ εἰς ἐναντίον τοῦ ἄλλου, νὰ αἰχμαλωτίζουν καὶ νὰ φονεύουν ὁ εἰς τὸν ἄλλον, καὶ νὰ ἐκχέουν τὸ αἷμα ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ νὰ τρώγουν αἷμα, καὶ νὰ οἰκοδομοῦν ἰσχυράς πόλεις, καὶ τείχη καὶ πύργους, καὶ ἄτομα ἤρχισαν νὰ ἐξαίρουν ἑαυτὰ ὑπεράνω τοῦ ἔθνους, καὶ νὰ ἰδρῶουν τὰς ἀρχάς βασιλείων, καὶ νὰ ἐξέρχωνται εἰς πόλεμον λαὸς ἐναντίον λαοῦ, καὶ ἔθνος ἐναντίον ἔθνους, καὶ πόλις ἐναντίον πόλεως, καὶ πάντες (ἤρχισαν) νὰ πράττουν τὸ πονηρόν, καὶ νὰ ἀποκοτῶν ὄπλα, καὶ νὰ διδάσκουν τὰ τέκνα των τὸν πόλεμον, καὶ ἤρχισαν νὰ κυριεύουν πόλεις, καὶ νὰ πωλοῦν ἄρρενας καὶ θήλειες δούλους. ³Καὶ Οὔρ, ὁ υἱὸς Kesed, ῥυοδόμησε τὴν πόλιν Αἰα τῶν Χαλδαίων, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά της κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα καὶ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς του. ⁴Καὶ ἐποίησαν εἰς ἑαυτοὺς χυτὰς* εἰκόνας, καὶ ἐλάτρευσαν ἕκαστος τὸ εἶδωλον, τὴν εἰκόνα τὴν ὁποίαν ἐποίησαν δι' ἑαυτοὺς, καὶ ἤρχισαν νὰ κατασκευάζουν χαράγματα καὶ ἀκάθαρτα ὁμοιώματα, καὶ πονηρὰ πνεύματα ἐβόηθον καὶ παρεπλάνουν αὐτοὺς νὰ διαπράξουν παράβασιν καὶ ἀκαθαρσίαν. ⁵Καὶ ὁ ἄρχων Μαστεμὰ προσεπάθησε νὰ πράξῃ πάντα ταῦτα, καὶ ἀπέστειλεν ἄλλα πνεύματα, ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν χεῖρά του, διὰ νὰ κάμουν πᾶν εἶδος κακοῦ καὶ ἁμαρτίας, καὶ πᾶν εἶδος παραβάσεως, νὰ διαφθείρουν καὶ νὰ καταστρέψουν καὶ νὰ χύσουν αἷμα ἐπὶ τῆς γῆς. ⁶Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ Σερούχ, Serug, διότι πάντες ἐστράφησαν εἰς τὸ πράττειν πᾶν εἶδος ἁμαρτίας καὶ παραβάσεως. ⁷Καὶ ἠνδρώθη, καὶ κατώκησεν ἐν Οὔρ τῶν Χαλδαίων, πλησίον τοῦ πατρὸς τῆς μητρὸς τῆς συζύγου του, καὶ ἐλάτρευσε εἶδωλα, καὶ ἔλαβεν εἰς ἑαυτὸν σύζυγον ἐν τῷ τριακοστῷ ἕκτῳ Ἰωβηλαΐῳ, ἐν τῇ πέμπτῃ ἐβδομάδι, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει αὐτῆς, καὶ τὸ ὄνομά της ἦτο Melka, τὴν θυγατέρα Kaber, τὴν θυγατέρα τοῦ

* Διὰ τήξεως καὶ χύσεως μετάλλου κατεσκευασμένας.

ἀδελφοῦ τοῦ πατρός του. ⁸Καὶ αὐτὴ ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν Ναχώρ, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος, καὶ ἠνδρώθη καὶ κατώκησεν ἐν Οὐρ τῶν Χαλδαίων, καὶ ὁ πατήρ του ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν διδασκαλίαν τῶν Χαλδαίων εἰς τὸ προφητεῦν καὶ εἰς τὸ μαντεύειν, κατὰ τὰ σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ. ⁹Καὶ ἐν τῷ τριακοστῷ ἐβδόμῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῇ ἕκτῃ ἐβδομάδι, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει αὐτῆς, ἔλαβεν εἰς ἑαυτὸν σύζυγον, καὶ τὸ ὄνομά της Ιjaska, τὴν θυγατέρα Nestag τῶν Χαλδαίων. ¹⁰Καὶ ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν τὸν Θάρα ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος. ¹¹Καὶ ὁ ἄρχων Mastema ἔστειλε κόρακας καὶ πτηνὰ νὰ καταφάγουν τὸν σπóρον τὸν σπαρέντα εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ καταστρέψῃ τὴν γῆν καὶ ἀποστερήσῃ τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν κόπων των. Πρὶν νὰ θέσουν ἄροτρον ἐν τῷ σπóρῳ, οἱ κόρακες συνέλεξαν (αὐτὸν) ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. ¹²Καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Θάρα, διότι οἱ κόρακες καὶ τὰ πτηνὰ κατήντησαν αὐτοὺς εἰς ἀνέχειαν καὶ κατέφαγον τὸν σπóρον των. ¹³Καὶ τὰ ἔτη ἤρχισαν νὰ εἶναι ἄγονα, ἐξ αἰτίας τῶν πτηνῶν, καὶ αὐτὰ κατέτρωγαν ὅλους τοὺς καρποὺς τῶν δένδρων ἐκ τῶν δένδρων: μόνον μετὰ μεγάλης προσπάθειας κατώρθωναν νὰ περισώσουν ὀλίγα ἐξ ὅλων τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν. ¹⁴Καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τριακοστῷ ἐνάτῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῇ δευτέρῃ ἐβδομάδι ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει, ὁ Θάρα ἔλαβεν εἰς ἑαυτὸν σύζυγον, καὶ τὸ ὄνομά της ἦτο Edna, τὴν θυγατέρα Ἀβραμ, τὴν θυγατέρα τῆς ἀδελφῆς τοῦ πατρός του. ¹⁵Καὶ ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Ἀβραμ, κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός τῆς μητρός του· διότι εἶχεν ἀποθάνει πρὶν ἢ θυγάτηρ του συλλάβῃ υἱόν.

Ἡ γυνῶσις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ θαυματουργικὴ δύναμις τοῦ νεαροῦ Ἀβραάμ.

¹⁶Καὶ τὸ παιδίον ἤρχισε νὰ ἀντιλαμβάνεται τὰς πλάνας τῆς γῆς, ὅτι πάντες ἐπλανήθησαν ὀπίσω κεχαραγμένων εἰκόνων καὶ ὀπίσω ἀκαθαρσίας, καὶ ὁ πατήρ του ἐδίδαξεν αὐτὸν γραφὴν, καὶ ἦτο ἡλικίας δύο ἐβδομάδων, καὶ ἐχώρισεν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ πατρός του, διὰ νὰ μὴ λατρεύῃ εἰδωλα μετ' αὐτοῦ. ¹⁷Καὶ ἤρχισε νὰ προσεύχεται εἰς τὸν Δημιουργὸν πάντων, ἵνα σώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν πλανῶν τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἵνα ἡ μερίς του μὴ περιπέσῃ εἰς πλάνην ὀπίσω ἀκαθαρσίας καὶ φαυλότητος. ¹⁸Καὶ ὁ χρόνος σπορᾶς ἦλθε διὰ τὴν σπορὰν τοῦ σπóρου ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅλοι ἐξῆλθον ὁμοῦ τὰ προστατεύουσιν τὸν σπóρον των ἔναντι τῶν κοράκων, καὶ ὁ Ἀβραμ ἐξῆλθε μετ' ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἐπῆγαν, καὶ τὸ παιδίον ἦτο ἔφηβος δεκατεσσάρων ἐτῶν. ¹⁹Καὶ νέφος κοράκων ἦλθε νὰ καταφάγῃ τὸν σπóρον, καὶ ὁ Ἀβραμ ἔτρεξε νὰ συναντήσῃ αὐτοὺς πρὶν κατέλθουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἔκραξεν εἰς αὐτοὺς πρὶν κατέλθουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους νὰ καταφάγουν τὸν σπóρον, καὶ εἶπε: Ἐπιτρέψατε, ἐπιτρέψατε εἰς τὸν τόπον ἐξ οὗ ἦλθατε, καὶ αὐτοὶ τότε ἤρχισαν νὰ ἐπιστρέφουν.

²⁰Καὶ ἐποίησε τὸ νέφος τῶν κοράκων νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐβδομηκοντάκις, καὶ ἐξ ὅλων τῶν κοράκων καθ' ὅλην τὴν γῆν, ὅπου ἦτο ὁ Ἄβραμ, οὐδὲ εἷς κατήλθε. ²¹Καὶ πάντες οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν γῆν εἶδον αὐτὸν νὰ κραυγάζῃ, καὶ ὅλους τοὺς κόρακας νὰ ἐπιστρέφουν, καὶ τὸ ὄνομά του ἐγένετο μέγα ἐν πάσῃ τῇ γῇ τῶν Χαλδαίων. ²²Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν τὸ ἔτος ταῦτο πάντες οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ σπείρουν, καὶ ἐπῆγε μαζύ των, μέχρις ὅτου ὁ χρόνος τῆς σπορᾶς ἔπαυσε: καὶ ἔσπειραν τὴν γῆν των, καὶ ἐκεῖνο τὸ ἔτος εἰσεκόμισαν ἱκανὸν καρπὸν καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν. ²³Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς πέμπτης ἐβδομάδος ὁ Ἄβραμ ἐδίδαξε τοὺς κατασκευάζοντας τὰ ἐργαλεῖα διὰ βόας, τοὺς τεχνίτας τοῦ ξύλου, καὶ κατεσκεύασαν δοχεῖον ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους ἔναντι τοῦ πλαισίου τοῦ ἀρότρου, διὰ νὰ θέσουν τὸν σπόρον ἐκεῖ, καὶ ὁ σπόρος ἐπιπτεν ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρότρου καὶ ἐκρύπτετο εἰς τὴν γῆν, καὶ δὲν ἐφοβοῦντο πλέον τοὺς κόρακας. ²⁴Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κατεσκεύασαν (δοχεῖα) ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους ἐφ' ὅλων τῶν πλαισιῶν τῶν ἀρότρων, καὶ ἔσπειραν καὶ ἐκαλλιέργουν ὅλην τὴν γῆν, καθὼς ὁ Ἄβραμ διέταξεν αὐτούς, καὶ δὲν ἐφοβοῦντο πλέον τὰ πτηνά.

12. Ὁ Ἄβραμ ἐπιδιώκει τὴν ἐπιστροφήν τοῦ πατρὸς του. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Θάρα (Γεν. 11,27-30). Ὁ Ἄβραμ καίει τὰ εἶδωλα. Ὁ θάνατος τοῦ Χαράν (Γεν. 11,28).

12 ¹Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἕκτῃ ἐβδομάδι ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει αὐτῆς, ὅτε ὁ Ἄβραμ εἶπεν εἰς τὸν Θάρα τὸν πατέρα του, λέγων, Ἰάτερ! ²Καὶ αὐτὸς εἶπε, Ἰδού, ἐγώ, υἱέ μου.' Καὶ εἶπεν, Τί βοήθειαν ἢ κέρδος ἔχομεν ἀπὸ τὰ εἶδωλα ἐκεῖνα ποὺ λατρεύεις, καὶ ἐνώπιον τῶν ὁποίων ὑποκλίνεσαι; ³Διότι δὲν ὑπάρχει πνεῦμα ἐν αὐτοῖς, διότι εἶναι βωβά, καὶ εἶναι παραπλάνησις τῆς καρδίας. Μὴ λατρεύῃς αὐτά: ⁴Λάτρευε τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ὁποῖος κάμνει τὴν βροχὴν καὶ τὴν δρόσον νὰ κατέρχωνται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ποιεῖ τὰ πάντα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐδημιούργησε πάντα διὰ τοῦ λόγου του, καὶ πᾶσα ζωὴ (ἐξέρχεται) ἀπ' ἐνώπιον τοῦ προσώπου του. ⁵Διατί λατρεύεις ἀντικείμενα μὴ ἔχοντα πνεῦμα ἐν αὐτοῖς; Διότι εἶναι ἔργον χειρῶν (ἀνθρώπων) καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων σου φέρεις αὐτά, καὶ δὲν ἔχεις βοήθειαν ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' εἶναι μεγάλη ἐντροπὴ διὰ τοὺς κατασκευάζοντας αὐτά, καὶ ἀποπλάνησις τῆς καρδίας τῶν λατρευόντων αὐτά: Μὴ λατρεύῃς αὐτά.' ⁶Καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Ἰνωρίζω τοῦτο ὁμοίως, υἱέ μου, ἀλλὰ τί νὰ πράξω μετὰ λαοῦ ἐξαναγκάζοντός με νὰ ὑπηρετῶ πρὸ αὐτῶν; ⁷Ἐὰν εἶπω εἰς αὐτούς τὴν ἀλήθειαν, θὰ μὲ φονεύσουν· διότι ἡ ψυχὴ αὐτῶν προσκολλᾶται εἰς αὐτά, ὥστε νὰ λατρεύουν αὐτά καὶ νὰ τιμοῦν αὐτά. Σιωπήσον, υἱέ μου, διὰ νὰ μὴ σὲ φονεύουν.' ⁸Καὶ τοὺς λόγους τούτους ἐλάλησε πρὸς τοὺς δύο ἀδελφούς του, καὶ αὐτοὶ ὠργίσθησαν κατ' αὐτοῦ καὶ ἐτήρησε

σιωπῆν. ⁹Καὶ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ Ἰωβηλαίῳ, ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐβδομάδι, ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει αὐτῆς, ὁ Ἀβραμ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκα, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἦτο Σάρα, τὴν θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἐγένετο σύζυγος αὐτοῦ. ¹⁰Καὶ ὁ Ἀρράν, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἔλαβεν ἑαυτῷ σύζυγον ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς τρίτης ἐβδομάδος, καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ υἷον ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει τῆς ἐβδομάδος ταύτης, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Λώτ. ¹¹Καὶ Ναχώρ, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἔλαβεν ἑαυτῷ σύζυγον. ¹²Καὶ ἐν τῷ ἐξηκοστῷ ἔτει τῆς ζωῆς Ἀβραμ ἦτοι ἐν τῇ τετάρτῃ ἐβδομάδι, ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει αὐτῆς, ἠγέρθη ὁ Ἀβραμ κατὰ τὴν νύκτα, καὶ ἔκαυσε τὸν οἶκον τῶν εἰδώλων, καὶ ἔκαυσε πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἔμαθε τοῦτο. ¹³Καὶ ἠγέρθησαν τὴν νύκτα καὶ ἐπεχείρουν νὰ σώσουν τοὺς θεοὺς αὐτῶν ἐκ τοῦ μέσου τοῦ πυρός. ¹⁴Καὶ ὁ Ἀρράν ἔσπευσε νὰ σώσῃ αὐτούς, ἀλλὰ τὸ πῦρ ἐρλόγισεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκάη ἐν τῷ πυρί, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ Οὐρ τῶν Χαλδαίων ἐνώπιον Θάρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Οὐρ τῶν Χαλδαίων. ¹⁵Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Θάρα ἐκ τῆς Οὐρ τῶν Χαλδαίων, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ἵνα μεταβῆ εἰς τὴν γῆν τοῦ Λιβάνου καὶ εἰς τὴν γῆν Χαναάν, καὶ κατόκησεν ἐν τῇ γῇ Χαρράν, καὶ ὁ Ἀβραμ μετὰ Θάρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Χαρράν δύο ἐβδομάδας ἐτῶν. ¹⁶Καὶ ἐν τῇ ἕκτῃ ἐβδομάδι, ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει αὐτῆς, ὁ Ἀβραμ διενευκτέρευσε ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ ἐν τῷ ἐβδόμῳ μηνί, διὰ νὰ παρατηρήσῃ τοὺς ἀστέρας ἀπὸ ἐσπέρας μέχρι πρωΐας, διὰ νὰ ἴδῃ τί μέλλει γενέσθαι ἐντὸς τοῦ ἔτους ὡς πρὸς τὰς βροχάς, καὶ ἦτο μόνος καθὼς ἐκάθητο καὶ παρετήρει. ¹⁷Καὶ λόγος ἦλθεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, λέγων: Ὅλα τὰ σημεῖα τῶν φωστήρων, καὶ τὰ σημεῖα τῆς σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου εἶναι ἅπαντα ἐν χειρὶ Κυρίου. Πρὸς τί ἐρευνῶ; ¹⁸Ὅταν βούλεται, ἀφήνει τὸν ὑπέτον, πρωΐαν καὶ ἐσπέραν· καὶ ὅταν βούλεται, κρατεῖ τοῦτον, καὶ πάντα εἶναι ἐν χειρὶ αὐτοῦ. ¹⁹Καὶ προσηυχῆθη κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ εἶπεν, Ὁ Θεέ μου, Θεέ ὕψιστε, σὺ μόνος εἶσαι ὁ Θεός μου, καὶ σὺ πάντα ἐδημιούργησες, καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχουν εἶναι ἔργον τῶν χειρῶν σου, καὶ σὲ καὶ τὴν δυναστείαν σου ἐξέλεξα. ²⁰Σῶσόν με ἐκ τῆς χειρὸς τῶν κακῶν πνευμάτων, τὰ ὁποῖα κυριεύουν τῶν ἐννοιῶν τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ μὴ ἀφήσῃς αὐτὰ νὰ μὲ ἀποπλανήσουν ἀπὸ Σοῦ, Θεέ μου. Καὶ στερέωσον ἐμὲ καὶ τὸ σπέρμα μου διὰ παντός, ὥστε νὰ μὴ πλανηθῶμεν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. ²¹Καὶ εἶπεν, Ὁ Θεέ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Οὐρ τῶν Χαλδαίων, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν τὸ πρόσωπόν μου νὰ ἐπιστρέψω εἰς αὐτούς, ἢ θὰ παραμείνω ἐδῶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; Ἡ ὀρθὴ ὁδὸς ἐνώπιόν σου ἄς εὐδοκιμῇ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ δούλου σου, ἵνα πληρώσῃ ταύτην, καὶ ἵνα μὴ περιπατῶ ἐν τῇ ἀπάτη τῆς καρδίας μου, ὦ Θεέ μου. ²²Καὶ ἐτελείωσε λαλῶν καὶ προσευχόμενος, καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἐστάλη πρὸς αὐτὸν δι' ἐμοῦ, λέγων: Ἐγειρε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου εἰς γῆν, τὴν ὁποίαν θὰ σοῦ δείξω, καὶ θὰ σὲ καταστήσω ἔθνος μέγα πολυάριθμον. ²³Καὶ θὰ εὐλογῆσω καὶ θὰ μεγαλύνω τὸ ὄνομά σου καὶ θὰ εἶσαι εὐλογημένος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν σοὶ θὰ εὐλογηθοῦν

δλαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς, καὶ θὰ εὐλογῆσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε καὶ τοὺς καταρωμένους σε θὰ καταρῶμαι. ²⁴Καὶ θὰ εἶμαι εἰς σέ Θεός καὶ εἰς τοὺς υἱούς σου καὶ εἰς τοὺς υἱούς τῶν υἰῶν σου, καὶ εἰς ἅπαν τὸ σπέρμα σου: μὴ φοβοῦ, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐν πάσαις ταῖς γενεαῖς τῆς γῆς ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός σου.' ²⁵Καὶ Κύριος ὁ Θεός εἶπεν: "Ἄνοιξε τὸ στόμα του καὶ τὰ ῥάτά του, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ λαλῇ διὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ἐν τῇ γλώσσῃ, ἡ ὁποία ἀπεκαλύφθη," διότι αὕτη ἐξέλιπεν ἐκ τοῦ στόματος πάντων τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πτώσεως (τῆς Βαβέλ). ²⁶Καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὰ χεῖλη αὐτοῦ καὶ ἤρξατο νὰ λαλῇ μετ' αὐτοῦ ἑβραϊστὶ ἐν τῇ γλώσσῃ τῆς δημιουργίας. ²⁷Καὶ ἔλαβε τὰ βιβλία τῶν Πατέρων αὐτοῦ, καὶ ταῦτα ἦσαν ἑβραϊστὶ γεγραμμένα, καὶ ἀντέγραψεν αὐτά, καὶ ἤρξατο νὰ μελετᾷ ταῦτα, καὶ ἐγνώρισα εἰς αὐτὸν πᾶν ὅτι δὲν ἐνόει, καὶ ἔμαθεν αὐτὰ ἐν ταῖς ἑξ ἑβδομάδαῖς τῶν βροχῶν. ²⁸Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς ἔκτης ἑβδομάδος, ἐλάλησε πρὸς τὸν πατέρα του καὶ ἐγνώρισεν εἰς αὐτόν, ὅτι μέλλει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Χαρράν, διὰ νὰ πορευθῇ εἰς γῆν Χαναάν, ὥστε νὰ ἴδῃ αὐτήν, καὶ ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτόν. ²⁹Καὶ ὁ Θάρα ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶπεν εἰς αὐτόν: "Ὑπαγε ἐν εἰρήνῃ! Ὁ αἰώνιος Θεός ἄς ὀδηγήσῃ τὴν ὁδόν σου καὶ ὁ Θεός ἄς εἶναι μετὰ σοῦ καὶ ἄς σέ φυλάξῃ ἀπὸ παντὸς κακοῦ καὶ ἄς δώσῃ εἰς σέ ἀγαθὸν καὶ ἔλεος καὶ χάριν πρὸ τῶν ὀρώντων σε, καὶ οὐδεὶς ἀνθρώπος ἄς ἀποκτήσῃ δύναμιν ἐπὶ σοῦ διὰ νὰ σοῦ κάμῃ κακόν· ὕπαγε ἐν εἰρήνῃ. ³⁰Καὶ ὅταν ἴδῃς γῆν ἀρεστήν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σου, διὰ νὰ κατοικήσῃς ἐν αὐτῇ, ἐλθὲ καὶ παράλαβέ με μετὰ σοῦ καὶ παράλαβε Λῶτ μετὰ σοῦ, τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ σου Ἀρράν, ὡς υἱὸν εἰς σέ· ὁ Θεός μετὰ σοῦ. ³¹Καὶ τὸν ἀδελφόν σου Ναχωρ ἄφες πλησίον μου ἕως ἔθου ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, καὶ πορευθῶμεν καὶ ἡμεῖς ὁμοῦ μετὰ σοῦ'.

13. Ὁ Ἀβραὰμ μετὰ τοῦ Λῶτ ἐν Χαναάν καὶ Αἰγύπτῳ (πρβλ. Γεν. 12,4-20). Ὁ Ἀβραὰμ χωρίζεται ἀπὸ τὸν Λῶτ (πρβλ. Γεν. 13).

13 ¹Καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἐξῆλθεν ἐκ Χαρράν, καὶ ἔλαβε Σάρραν, τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ Λῶτ, υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀρράν, εἰς τὴν γῆν Χαναάν, καὶ ἦλθεν εἰς Assur καὶ διώδευσεν ἕως Συχέμ καὶ κατώκησεν ἐπὶ τὴν δρυὴν τὴν ὑψηλὴν. ²Καὶ εἶδεν, ὅτι ἡ γῆ ἦτο ὡραία ἀπὸ τῆς εἰσόδου ἐν Hamath ἕως τῆς ὑψηλῆς δρυός. ³Καὶ εἶπεν ὁ Θεός πρὸς αὐτόν: "Εἰς σέ καὶ τὸ σπέρμα σου θὰ δώσω τὴν γῆν ταύτην!" ⁴Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐθυσίασεν ἐπ' αὐτοῦ ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν Κύριον τὸν ὀφθέντα εἰς αὐτόν. ⁵Καὶ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος... Βαιθὴλ κατὰ δυσμάς, καὶ Ἀγγαὶ κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν του. ⁶Καὶ εἶδεν, ὅτι ἡ γῆ ἦτο εὐρεῖα καὶ ἀγαθὴ, καὶ ὅτι τὰ πάντα ἐβλάσταναν ἐν αὐτῇ: ἄμπελοι καὶ σῦκα καὶ ρόδια, καὶ δρυῖς καὶ βάλανοι καὶ τερέβυνθοι καὶ ἐλαιόδενδρα καὶ κέδροι καὶ κυπάρισσοι καὶ δένδρα τοῦ Λιβάνου,

καὶ πάντα τὰ δένδρα τοῦ ἀγροῦ, καὶ ὕδωρ ἦτο ἐπὶ τῶν ὀρέων. ⁷Καὶ ἠυλόγησε τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς Οὐρ τῶν Καλδαίων καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν των. ⁸Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει ἐν τῇ ἐβδόμῃ ἐβδομάδι, ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ πρώτου μηνός, ὠκοδόμησε θυσιαστήριον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ὄρους καὶ ἐπεκαλέσθη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου: 'Θεὸς μου σὺ εἶσαι ὁ αἰώνιος Θεός.' ⁹Καὶ προσέφερον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν Κύριον, διὰ νὰ εἶναι μετ' αὐτοῦ καὶ μὴ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. ¹⁰Καὶ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθη κατὰ νότον καὶ ἦλθεν εἰς Χεβρών, ἡ δὲ Χεβρών ὠκοδομεῖτο τότε, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἔτη, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν γῆν τοῦ νότου, εἰς Βεαλώτ, καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹Καὶ ὁ Ἀβραμ ἐπορεύθη εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς ἐβδομάδος καὶ κατώκησεν ἐν Αἰγύπτῳ πέντε ἔτη, πρὶν ἢ ἀπαχθῆ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. ¹²Καὶ ἡ Ταναῖς τῆς Αἰγύπτου ὠκοδομεῖτο τότε, ἑπτὰ ἔτη μετὰ τὴν Χεβρών. ¹³Καὶ ἐγένετο ὅτε ὁ Φαραὼ ἤρπασε Σάρραν, τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀβραμ, ἐπληξεν ὁ Θεὸς τὸν Φαραὼ καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ διὰ μεγάλων πληγῶν ἕνεκα Σάρρας, τῆς γυναικὸς Ἀβραμ. ¹⁴Καὶ ὁ Ἀβραμ ἐπλούτησεν εἰς πρόβατα καὶ κριοὺς καὶ ὄνους καὶ ἵππους καὶ καμήλους καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας καὶ εἰς ἀργυρον καὶ χρυσὸν λίαν, καὶ ὁ Λῶτ ὁμοίως, ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐπλούτησεν. ¹⁵Καὶ ὁ Φαραὼ ἐπέστρεψε τὴν Σάρρα, τὴν γυναῖκα Ἀβραμ καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ ἀπέλθῃ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἔστησε τὸ πρότερον τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ τοῦ θυσιαστηρίου, Ἀγγαὶ κατὰ ἀνατολὰς καὶ Βαιθὴλ κατὰ δυσμὰς, καὶ ἠυλόγησε Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ, διότι ἐν εἰρήνῃ ἐπανήγαγεν αὐτόν. ¹⁶Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ πρώτῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῷ τρίτῳ τῆς πρώτης ἐβδομάδος, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτόν, καὶ προσέφερε ἐπ' αὐτοῦ ὀλοκαύτωμα καὶ ἐπεκαλέσθη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου καὶ εἶπεν: 'Σὺ εἶσαι ὁ ὑψιστος Θεός, ὁ Θεός μου εἰς τὸν αἰῶνα.' ¹⁷Καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἐβδομάδος ταύτης διεχωρίσθη ὁ Λῶτ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ κατώκησεν ὁ Λῶτ ἐν Σοδόμοις καὶ οἱ ἀνθρωποὶ Σοδόμων ἦσαν ἀμαρτωλοὶ λίαν καὶ ἐπονηροῦντο ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. ¹⁸Καὶ ἐλυπήθη διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ διεχωρίσθη ἀπ' αὐτοῦ, διότι δὲν εἶχε τέκνα. ¹⁹Ἐν τῷ ἔτει ἐκεῖνῳ καθ' ὃ ὁ Λῶτ ἀπήχθη αἰχμάλωτος, ἐλάλησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραμ, μετὰ τὸν διαχωρισμὸν τοῦ Λῶτ ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Ἀνάβλεψον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν σου ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐν τῷ ὁποίῳ τώρα σὺ εἶσαι, πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ δυσμὰς καὶ ἀνατολὰς. ²⁰Διότι ὅλην τὴν γῆν, τὴν ὁποῖαν βλέπεις, θὰ δώσω εἰς σὲ καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ θὰ πληθύνω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· ἐὰν δύναται τις νὰ ἐξαριθμήσῃ τὴν ἄμμον τῆς γῆς, οὕτω καὶ τὸ σπέρμα σου δὲν θὰ δύναται νὰ μετρηθῇ. ²¹Ἐγέρθητι καὶ διόδευσε (τὴν γῆν) εἰς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος καὶ ἰδὲ πάντα· διότι εἰς τὸ σπέρμα σου θὰ δώσω (αὐτήν).' Καὶ ὁ Ἀβραμ ἐπορεύθη εἰς τὴν Χεβρών καὶ κατώκησεν ἐκεῖ.

Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Χοδολλογομόρ (πρβλ. Γεν. 14).

²²Καὶ ἐν τῷ ἔτει τούτῳ ἦλθεν ὁ Χοδολλογομόρ, βασιλεὺς εἰς Ἑλάμ καὶ Ἀμαρφαλ, ὁ βασιλεὺς Σενναάρ, καὶ Ἀριώχ, ὁ βασιλεὺς Ἑλλασάρ, καὶ Θαραγάρ, βασιλεὺς ἐθνῶν, καὶ ἐφόνευσαν τὸν βασιλέα Γομόρρας, καὶ ὁ βασιλεὺς Σοδόμων ἐφυγεν, καὶ πολλοὶ κατεκόπησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἀλυκῇ παρὰ τὴν ἀλυκὴν θάλασσαν. ²³Καὶ ἠχημαλίτισαν Σόδομα καὶ Ἀδαμὰ καὶ Σεβωειμ καὶ ὁμοίως Λώτ, τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ Ἀβραάμ, ἔλαβον αἰχμάλωτον καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ ἦλθον ἕως εἰς τὴν Δάν. ²⁴Καὶ παραγενόμενος εἰς τῶν διασωθέντων ἀπήγγειλεν εἰς τὸν Ἀβραμ, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἠχημαλίτισθη. ²⁵Καὶ ὤπλισε τοὺς δούλους τοῦ οἴκου αὐτοῦ δι' Ἀβραμ καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ τὴν δεκάτην τῶν ἀπαρχῶν τῷ Θεῷ, καὶ ὁ Κύριος ὤρισεν αὐτὴν ὡς ἐντολὴν εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα δίδωσιν αὐτὴν εἰς τοὺς ἱερεῖς, τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ νὰ κατέχωσιν αὐτὴν διὰ παντός. ²⁶Καὶ ὁ νόμος αὐτὸς δὲν ἔχει ὅρια ἡμερῶν, ἀλλ' εἰς τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων ὤρισεν αὐτόν, ὥστε τὴν δεκάτην ἀπὸ πάντων νὰ δίδωσι εἰς τὸν Θεὸν ἐκ τοῦ σπόρου καὶ ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐκ τοῦ ἐλαίου καὶ ἐκ τῶν κριῶν καὶ ἐκ τῶν προβάτων. ²⁷Καὶ ἔδωκε (ταύτην) εἰς τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ νὰ τρώγουν καὶ νὰ πίνουν ἐν χαρᾷ ἐνώπιον αὐτοῦ. ²⁸Καὶ ὁ βασιλεὺς Σοδόμων ἦλθε πρὸς αὐτόν καὶ ἔκυψεν ἑαυτὸν πρὸ αὐτοῦ καὶ εἶπε: Κύριε ἡμῶν Ἀβραμ, δὸς εἰς ἡμᾶς τὰς ψυχάς, τὰς ὁποίας ἔσωσες· τὴν λείαν κράτησε διὰ σέ. ²⁹Καὶ ὁ Ἀβραμ εἶπεν εἰς αὐτόν: Ἐκτείνω τὰς χεῖράς μου πρὸς τὸν ὕψιστον Θεόν, ὅτι ἀπὸ κλωστής ἕως ἱμάντος τοῦ ὑποδήματος δὲν θὰ λάβω ἀπὸ τῶν ἰδικῶν σου, διὰ νὰ μὴ εἴπης, ἔγὼ ἐπλούτισα τὸν Ἀβραμ· πλὴν ὅσων ἔφαγον οἱ νεανίσκοι καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ, Αὐνάν, Ἐσχάλ καὶ Μαμβρῆ—αὐτοὶ θὰ λάβουν τὴν μερίδα των.

14. Ἡ διαθήκη Κυρίου μετὰ Ἀβραάμ (πρβλ. Γεν. 15).

14 ¹Καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ἑδομάδος ταύτης ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ τρίτου μηνὸς ἐγένετο ῥῆμα Κυρίου πρὸς τὸν Ἀβραάμ ἐν ἐνυπνίῳ, λέγον: Μὴ φοβοῦ Ἀβραάμ, ἐγὼ θὰ εἶμαι ὑπερασπιστὴς σου, καὶ ὁ μισθός σου θὰ εἶναι πολὺς σφόδρα. ²Καὶ αὐτὸς εἶπεν: Κύριε, κύριε, τί θὰ μοῦ δώσης ἀφοῦ ἐγὼ φεύγω ἄτεκνος, ὁ δὲ υἱὸς Μασέκ, ὁ υἱὸς τῆς οἰκογενεῦς μου, αὐτὸς εἶναι ὁ Dammasek Ἑλιέζερ· αὐτὸς θὰ με κληρονομήσῃ· ἀλλ' εἰς ἐμέ δὲν ἔδωκες σπέρμα. ³Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: Δὲν θὰ σέ κληρονομήσῃ αὐτός, ἀλλ' ἐκεῖνος ποῦ θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ σέ, αὐτὸς θὰ σέ κληρονομήσῃ. ⁴Ἐξήγαγε δὲ αὐτόν ἔξω καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν. Ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, ἂν δύνασαι νὰ τοὺς ἀριθμήσῃς. ⁵Καὶ ἀνέβλεψε εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶδε τοὺς ἀστέρας, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: Οὕτω θὰ εἶναι τὸ σπέρμα σου. ⁶Καὶ ἐπί-

στευσε εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ⁷Καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ τῆς Οὐρ τῶν Χαλδαιῶν, διὰ τὸ σὺ δώσω τὴν γῆν τῶν Χαναανιτῶν εἰς τὸν αἰῶνα εἰς κληρονομίαν, καὶ θὰ εἶμαι διὰ σὲ Θεὸς καὶ διὰ τὸ σπέρμα σου μετὰ ἀπὸ σέ.' ⁸Καὶ εἶπεν: 'Κύριε, κύριε, πῶς θὰ γνωρίσω, ὅτι θὰ κληρονομήσω αὐτήν;' ⁹Καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Λάβε πρὸς χάριν μου δάμαλιν τριετίζουσαν καὶ αἶγα τριετίζουσαν καὶ πρόβατον τριετίζον καὶ τρυγὸνα καὶ περιστεράν.' ¹⁰Καὶ ἔλαβεν ὅλα αὐτὰ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μηνός, ὅταν κατῴκει παρὰ τὴν δρυὸν Μαμβρῆ, ἡ ὁποία εἶναι πλησίον τῆς Χαβρών. ¹¹Καὶ ὠκοδόμησεν ἐδῶ θυσιαστήριον καὶ ἔσφαξεν ὅλα αὐτὰ καὶ ἔχυσε τὸ αἷμα τῶν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐτεμάχισεν αὐτὰ εἰς τὸ μέσον καὶ ἐτοποθέτησε τὰ μὲν ἐπὶ τῶν δέ: ἀλλὰ τὰ πτηνὰ δὲν ἐτεμάχισεν. ¹²Καὶ ὄρνεα κατεῖλθον ἐπὶ τῶν τεμαχίων, ἀλλ' ὁ Ἀβραὰμ ἐξεδίωξεν αὐτὰ καὶ δὲν τὰ ἀφήκεν νὰ τὰ θίξουν. ¹³Καὶ ἐγένετο περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, κατέλαβεν τὸν Ἀβραὰμ φόβος, καὶ ἰδοὺ, τρόμος, πυκνὸν σκότος κατέλαβεν αὐτόν, καὶ ἐλέχθη πρὸς τὸν Ἀβραὰμ: 'Μετὰ βεβαιότητος γνωρίζε, ὅτι πάροικον θὰ εἶναι τὸ σπέρμα σου ἐν γῆ ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἰδική των, καὶ θὰ ὑποδουλώσουσιν αὐτούς καὶ θὰ κακώσουσιν ἐπὶ τετρακόσια ἔτη. ¹⁴Τὸ δὲ ἔθνος, εἰς τὸ ὅποιον θὰ εἶναι ὑπόδουλοι, θὰ κρίνω ἐγώ, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα θὰ ἐξέλθουν ἐκεῖθεν μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς. ¹⁵Σὺ δὲ θὰ ἀπέλθῃς πρὸς τοὺς πατέρας σου ἐν εἰρήνῃ καὶ θὰ ταφῆς, ἐν γῆρα πίοι. ¹⁶Καὶ ἐν τῇ τετάρτῃ γενεᾷ θὰ ἐπιστρέψουν ἐκεῖθεν: διότι ἡ ἀνομία τῶν Ἀμοραίων δὲν ἔχει πληρωθῆ ἕως τοῦ νῦν.' ¹⁷Καὶ ἐξηγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ ἠνωρθώθη, καὶ ὁ ἥλιος εἶχε δύσει: καὶ ἰδοὺ φλόξ, καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος καὶ φλόξ πυρὸς διῆλθεν ἀνά μέσον τῶν τεμαχίων. ¹⁸Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη διέθετο ὁ Κύριος τῷ Ἀβραὰμ διαθήκην, λέγων: 'Εἰς τὸ σπέρμα σου θὰ δώσω τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῆς Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, τοὺς Κεναίους, καὶ τοὺς Κενεζαίους καὶ τοὺς Κεδμωναίους καὶ τοὺς Φερεζαίους καὶ τοὺς Ρεφαίτας, τοὺς Φακορίτας, τοὺς Εὐαίους, τοὺς Ἀμοραίους, τοὺς Χανααίους, τοὺς Γεργεσαίους καὶ τοὺς Ἰεβουσαίους'. ¹⁹Καὶ παρεῖλθεν ἡ ἡμέρα, καὶ ὁ Ἀβραὰμ προσέφερε τὰ τμηθέντα καὶ τὰ πτηνὰ καὶ τὴν προσήκουσαν μετ' αὐτῶν προσφορὰν καρπῶν καὶ σπονδῆς, καὶ τὸ πῦρ κατέφαγεν αὐτὰ. ²⁰Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ συνήψαμεν μετὰ τοῦ Ἀβραὰμ διαθήκην ὡς ἐν τῷ αὐτῷ μηνί εἶχομεν συνάψει μετὰ τοῦ Νῶε, καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἀνενέωσε τὴν ἐορτὴν καὶ τὴν τάξιν δι' ἑαυτὸν εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἡ Ἀ γ α ρ γ ε ν ν ᾱ εἰς τὸν Ἀ β ρ α ἄ μ τὸν Ἰ σ μ α ἡ λ.

²¹Καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἐχάρη καὶ ἐγνώρισε πάντα ταῦτα εἰς τὴν Σάραν, τὴν γυναῖκα του, καὶ ἐπίστευσεν ὅτι θὰ ἐδίδοτο εἰς αὐτὸν σπέρμα: ἀλλ' αὕτη δὲν ἐγέννα. ²²Καὶ ἡ Σάρα συνεβούλευσε τὸν Ἀβραὰμ τὸν ἄνδρα της, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Εἴσελθε πρὸς Ἀγαρ τὴν αἰγυπτίαν παιδίσκην μου ἵσως ἐγείρω σπέρμα

εἰς σέ δι' αὐτῆς.' ²³Καὶ ὁ Ἀβραάμ ἤκουσε τὸν λόγον τῆς Σάρρας τῆς γυναικὸς του, καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν: 'Πρᾶξον (οὕτως).' Καὶ ἔλαβεν ἡ Σάρα τὴν Ἄγαρ, τὴν αἰγυπτίαν παιδίσκη τῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν Ἀβραμ τὸν ἄνδρα τῆς ὡς γυναικᾶ. ²⁴Καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν καὶ συνέλαβε καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ὠνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσμαήλ ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἑβδομάδος· καὶ τοῦτο ἦτο τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔτος ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Ἀβραμ.

15. Ἐορτασμοὶ τῆς ἑορτῆς τῶν ἀπαρχῶν. Ἡ περιτομή. Ὑπόσχεσις τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰσαάκ (πρβλ. Γεν. 17). Ἡ ἐντολὴ τῆς περιτομῆς διὰ τὸν Ἰσραήλ.

15 ¹Καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἑβδομάδος αὐτοῦ τοῦ Ἰωβηλαίου, ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μηνός, ἑώρτασε τὴν ἑορτὴν τῶν ἀπαρχῶν τοῦ θερισμοῦ τῶν σπόρων. ²Καὶ προσέφερε νέαν προσφορὰν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, τοὺς πρώτους καρποὺς τοῦ προϊόντος, εἰς τὸν Κύριον, δάμαλιν καὶ αἶγα καὶ πρόβατον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὡς ὀλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ· τὰς προσφορὰς τῶν καρπῶν αὐτῶν καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν προσέφερον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ θυμιάματος. ³Καὶ Κύριος ὤφθη εἰς τὸν Ἀβραμ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς Saddai· νᾶ εὐαρεστῆς ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ γίνου ἄμεμπτος. ⁴Καὶ θὰ συνάψω τὴν διαθήκην μου ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνά μέσον σοῦ καὶ θὰ σέ πληθύνω σφόδρα.' ⁵Καὶ ὁ Ἀβραμ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν ὁ Θεὸς λέγων: ⁶'Ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου εἶναι μετὰ σοῦ, καὶ θὰ γίνῃς πατὴρ πλήθους ἐθνῶν. ⁷Καὶ δὲν θὰ καλῆται πλέον τὸ ὄνομά σου Ἀβραμ, ἀλλὰ θὰ εἶναι τὸ ὄνομά σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ διὰ παντός Ἀβραάμ, ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν σέ κατέστησα. ⁸Καὶ θὰ σέ καταστήσω μέγαν σφόδρα, καὶ θὰ σέ ἀναδείξω εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς θὰ ἐξέλθουν ἀπὸ σέ. ⁹Καὶ θὰ ἐδραιώσω τὴν διαθήκην μου ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ, εἰς ὅλας τὰς γενεὰς αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον, ὥστε νὰ εἶμαι Θεὸς διὰ σέ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ. ¹⁰Καὶ θὰ δώσω εἰς σέ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ τὴν γῆν, ἐν ἣ παροικεῖς, τὴν γῆν Χαναάν, ὥστε νὰ κατέχῃς αὐτὴν αἰωνίως, καὶ θὰ εἶμαι Θεὸς αὐτῶν.' ¹¹Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἀβραάμ: 'Σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου θὰ τηρήσῃς, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ· καὶ θὰ περιτάμῃς πᾶν ἀνά μέσον ὑμῶν ἄρσενικόν, καὶ θὰ περιτάμῃτε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ τοῦτο θὰ εἶναι ὡς σημεῖον διαθήκης αἰωνίας ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. ¹²Καὶ τὸ παιδίον ἐν τῇ ὀγδῶῃ ἡμέρᾳ ὀφείλετε νὰ περιτέμνετε, πᾶν ἄρσενικόν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, τὸν οἰκογενῆ ἢ τὸν ἀργυρώνητον ἀπὸ παντός υἱοῦ ἄλλοτρίου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἐκ τοῦ σπέρματός σου. ¹³Ἀναμφιβόλως θὰ περιτμηθῇ ὁ οἰκογενής, καὶ οἱ ἀργυρώνητοι θὰ περιτμηθοῦν, καὶ θὰ εἶναι ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον. ¹⁴Καὶ τὸ ἀπεριτμητὸν ἄρσεν, τὸ ὀ-

εἰς σέ δι' αὐτῆς.' ²³Καὶ ὁ Ἀβραάμ ἤκουσε τὸν λόγον τῆς Σάρρας τῆς γυναικὸς του, καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν: 'Πρᾶξον (οὕτως).' Καὶ ἔλαβεν ἡ Σάρα τὴν Ἀγαρ, τὴν αἰγυπτίαν παιδίσκην της, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν Ἀβραμ τὸν ἄνδρα της ὡς γυναικᾶ. ²⁴Καὶ εἰσηῆλθε πρὸς αὐτὴν καὶ συνέλαβε καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ὠνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσμαήλ ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἑβδομάδος· καὶ τοῦτο ἦτο τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔτος ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Ἀβραμ.

15. Ἐορτασμοὺς τῆς ἐορτῆς τῶν ἀπαρχῶν. Ἡ περιτομή. Ὑπόσχεσις τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰσαάκ (πρβλ. Γεν. 17). Ἡ ἐντολὴ τῆς περιτομῆς διὰ τὸν Ἰσραήλ.

15 ¹Καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἑβδομάδος αὐτοῦ τοῦ Ἰωβηλαίου, ἐν τῷ τρίτῳ μηνί ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μηνός, ἐώρτασε τὴν ἐορτὴν τῶν ἀπαρχῶν τοῦ θερισμοῦ τῶν σπόρων. ²Καὶ προσέφερε νέαν προσφορὰν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, τοὺς πρώτους καρποὺς τοῦ προϊόντος, εἰς τὸν Κύριον, δάμαλιν καὶ αἶγα καὶ πρόβατον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὡς ὀλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ· τὰς προσφορὰς τῶν καρπῶν αὐτῶν καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν προσέφεραν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ θυμιάματος. ³Καὶ Κύριος ὤφθη εἰς τὸν Ἀβραμ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Εγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς Saddai· νὰ εὐαρεστῆς ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ γίνου ἄμεμπτος. ⁴Καὶ θὰ συνάψω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ θὰ σὲ πληθύνω σφόδρα.' ⁵Καὶ ὁ Ἀβραμ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν ὁ Θεὸς λέγων: ⁶'Ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου εἶναι μετὰ σοῦ, καὶ θὰ γίνης πατὴρ πλήθους ἐθνῶν. ⁷Καὶ δὲν θὰ καλῆται πλέον τὸ ὄνομά σου Ἀβραμ, ἀλλὰ θὰ εἶναι τὸ ὄνομά σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ διὰ παντός Ἀβραάμ, ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν σὲ κατέστησα. ⁸Καὶ θὰ σὲ καταστήσω μέγαν σφόδρα, καὶ θὰ σὲ ἀναδείξω εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς θὰ ἐξέλθουν ἀπὸ σέ. ⁹Καὶ θὰ ἐδραϊώσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ, εἰς ὅλας τὰς γενεὰς αὐτῶν, εἰς διαθήκην αἰώνιον, ὥστε νὰ εἶμαι Θεὸς διὰ σέ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ. ¹⁰Καὶ θὰ δώσω εἰς σέ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ τὴν γῆν, ἐν ἣ παροικεῖς, τὴν γῆν Χαναάν, ὥστε νὰ κατέχῃς αὐτὴν αἰώνιος, καὶ θὰ εἶμαι Θεὸς αὐτῶν.' ¹¹Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἀβραάμ: 'Σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου θὰ τηρήσῃς, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ· καὶ θὰ περιτάμῃς πᾶν ἀνὰ μέσον ὑμῶν ἄρσενικόν, καὶ θὰ περιτάμῃτε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ τοῦτο θὰ εἶναι ὡς σημεῖον διαθήκης αἰωνίας ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. ¹²Καὶ τὸ παιδίον ἐν τῇ ὀγδῷ ἡμέρᾳ ὀφείλετε νὰ περιτέμνετε, πᾶν ἄρσενικόν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, τὸν οἰκογενῆ ἢ τὸν ἀργυρώνητον ἀπὸ παντός υἱοῦ ἀλλοτρίου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἐκ τοῦ σπέρματός σου. ¹³Ἀναμφιβόλως θὰ περιτμηθῇ ὁ οἰκογενής, καὶ οἱ ἀργυρώνητοι θὰ περιτμηθοῦν, καὶ θὰ εἶναι ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον. ¹⁴Καὶ τὸ ἀπερίτμητον ἄρσεν, τὸ ὀ-

ποῖον δὲν θὰ περιτμηθῆ τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, θὰ ἐξολοθρευθῆ ἡ ψυχὴ ἐκεῖνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς, ὅτι τὴν διαθήκην μου παρεβίασε.’ ¹⁵Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἀβραάμ: ‘Σάρα ἡ γυνὴ σου δὲν θὰ ὀνομάζεται τὸ ὄνομα αὐτῆς Σάρα, ἀλλὰ Σάρρα θὰ εἶναι τὸ ὄνομα αὐτῆς. ¹⁶Καὶ θὰ εὐλογῶ αὐτήν, καὶ θὰ δώσω εἰς σὲ ἐξ αὐτῆς υἱόν, καὶ θὰ εὐλογῶ αὐτόν, καὶ θὰ καταστῆ ἔθνος, καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ θὰ προέλθουν.’ ¹⁷Καὶ ὁ Ἀβραάμ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἠγαλλιάσατο, καὶ εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ: ‘Ὅθι γεννηθῆ εἰς τὸν ἑκατονταετηεὶς υἱός, καὶ ἡ ἐνενηκοντοῦτις Σάρρα θὰ γεννήσῃ;’ ¹⁸Καὶ εἶπεν ὁ Ἀβραάμ τῷ Θεῷ: ‘Ὁ Ἰσμαήλ, αὐτὸς ἄς ζήσῃ ἐνώπιόν σου.’ ¹⁹Καὶ ὁ Θεὸς εἶπεν: ‘Ναί: ἰδοὺ ἡ Σάρρα ἡ γυνὴ σου θὰ γεννήσῃ εἰς σὲ υἱόν, καὶ θὰ καλέσῃς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσαάκ, καὶ θὰ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτόν διαθήκην αἰώνιον καὶ πρὸς τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ’ αὐτόν. ²⁰Περὶ δὲ τοῦ Ἰσμαήλ ὁμοίως σὲ εἰσήκουσα, καὶ ἰδοὺ θὰ εὐλογῶ αὐτόν, καὶ θὰ αὐξήσω αὐτόν καὶ θὰ πληθύνω αὐτόν σφόδρα, καὶ θὰ γεννήσῃ δώδεκα πρίγκηπας, καὶ θὰ καταστήσω αὐτόν εἰς ἔθνος μέγα. ²¹Ἀλλὰ τὴν διαθήκην μου θὰ συνάψω μετὰ τοῦ Ἰσαάκ, τὸν ὅποιον θὰ γεννήσῃ εἰς σὲ ἡ Σάρρα’ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, εἰς τὸ ἐπόμενον ἔτος.’ ²²Καὶ ἐτελείωσε τὴν λαλίαν του πρὸς αὐτόν, καὶ ἀνέβη ὁ Θεὸς ἀπὸ Ἀβραάμ. ²³Καὶ ὁ Ἀβραάμ ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτόν ὁ Κύριος, καὶ ἔλαβε τὸν Ἰσμαήλ τὸν υἱόν του καὶ πάντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ καὶ ἀργυρώνητους, πᾶν ἄρσεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ περιέταμε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν. ²⁴Καὶ ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ Ἀβραάμ περιετμήθη, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς καὶ οἱ ἀργυρώνητοι ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἄλλοτριου, περιετμήθησαν μετ’ αὐτοῦ. ²⁵Ὁ νόμος οὗτος (ἰσχύει) ἐν πάσαις ταῖς γενεαῖς διὰ παντός, καὶ δὲν ὑπάρχει περιτομὴ τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡμέρα μία δὲν θὰ παραλειφθῆ ἐκ τῶν ὀκτῶ ἡμερῶν· διότι πρόκειται περὶ αἰωνίου διαταγῆς, διαταχθείσης καὶ γραφείσης ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ οὐρανοῦ. ²⁶Καὶ πᾶς γεννώμενος, τοῦ ὁποῦ ἡ σὰρξ τῆς ἀκροβυστίας δὲν θὰ περιτμηθῆ κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν, δὲν θὰ συγκαταλέγεται εἰς τὰ τέκνα τῆς διαθήκης, τὴν ὅποιαν ὁ Κύριος συνῆψε μετὰ τοῦ Ἀβραάμ ἀλλ’ εἰς τὰ τέκνα τῆς ἀπωλείας· οὔτε ὑπάρχει ἐπ’ αὐτοῦ, ἔτι μᾶλλον, τὸ σημεῖον ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν Κύριον, ἀλλὰ θὰ ἐξολοθρευθῆ καὶ θὰ ἀφανισθῆ ἐκ τῆς γῆς, καὶ θὰ ἐκριζωθῆ ἐκ τῆς γῆς, διότι παρεβίασε τὴν διαθήκην Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ²⁷Διότι ὅλοι οἱ ἄγγελοι τοῦ προσώπου σου ὅλοι οἱ ἄγγελοι τῆς ἀγιωσύνης τοιουτοτρόπως ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημιουργίας αὐτῶν, πρὸ δὲ τῶν ἀγγέλων τοῦ προσώπου καὶ τῶν ἀγγέλων τῆς ἀγιωσύνης ἠγάσθη τὸν Ἰσραήλ, διὰ τὸ εἶναι μετ’ αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων αὐτοῦ. ²⁸Καὶ δὸς ἐντολὴν εἰς τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραήλ νὰ φυλάττουν τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης ταύτης εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν ὡς διαθήκην αἰώνιον, καὶ δὲν θὰ ἐκριζωθοῦν ἐκ τῆς γῆς. ²⁹Διότι ἐντολὴ ἐδόθη διὰ τὴν διαθήκην, ἵνα φυλάττωσιν αὐτὴν διὰ παντὸς πάντα τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραήλ. ³⁰Διότι τὸν Ἰσμαήλ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τὸν Ἡσαῦ,

ὁ Κύριος δὲν ἄφηκε νὰ τὸν πλησιάσουν, οὔτε ἐξέλεξεν αὐτοὺς διότι εἶναι τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, διότι γνωρίζει αὐτούς, ἀλλ' ἐξέλεξε τὸν Ἰσραὴλ διὰ νὰ εἶναι λαός του. ³¹Καὶ ἠγάσεν αὐτόν, καὶ συνέλεξε αὐτὸν ἐκ μέσου ὄλων τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων· διότι ὑπάρχουν πολλὰ ἔθνη καὶ πολλοὶ λαοί, καὶ ὅλοι ἀνῆκουν εἰς αὐτόν, καὶ ἐπὶ πάντων ἔθεσε πνεύματα ἐξουσίας του διὰ νὰ ὀδηγήσουν αὐτὰ μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ. ³²Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Ἰσραὴλ δὲν ἔθεσεν ἄγγελον ἢ πνεῦμα, διότι, αὐτὸς μόνος εἶναι κυρίαρχος αὐτῶν, καὶ θὰ διαφυλάξῃ αὐτούς καὶ θὰ ἀπαιτήσει αὐτούς ἐκ τῆς χειρὸς τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ καὶ τῶν πνευμάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῆς χειρὸς πασῶν τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, ὥστε νὰ δυναθῇ νὰ διαφυλάξῃ αὐτούς καὶ νὰ εὐλογῆσῃ αὐτούς. Καὶ διὰ νὰ εἶναι αὐτοὶ ἰδικοὶ του καὶ αὐτὸς ἰδικὸς των ἀπὸ τοῦ νῦν διὰ παντός. ³³Καὶ τώρα ἀναγγέλλω εἰς σὲ ὅτι τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ δὲν θὰ εἶναι πιστὰ εἰς τὴν διαθήκην ταύτην, καὶ δὲν θὰ περιτέμνουν τοὺς υἱοὺς των κατὰ πάντα τὸν νόμον τοῦτον· διότι ἐν τῇ σαρκὶ τῆς περιτομῆς αὐτῶν θὰ ἀμελήσουν τὴν περιτομὴν ταύτην τῶν υἱῶν αὐτῶν, καὶ πάντες οὗτοι, υἱοὶ τοῦ Βελίαρ, θὰ ἀφήσουν τοὺς υἱοὺς των ἀπεριτμήτους καθὼς ἐγεννήθησαν. ³⁴Καὶ θὰ εἶναι μεγάλη ἡ ὀργὴ ἀπὸ τοῦ Κυρίου ἐναντίον τῶν τέκνων Ἰσραὴλ, διότι ἐλησμόνησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, καὶ ἐξέκλιναν ἀπὸ τοῦ ρήματος αὐτοῦ, καὶ προεκάλεσαν καὶ ἐβλασφήμησαν, ἀφοῦ δὲν φυλάττουν τὴν διαθήκην τοῦ νόμου τούτου· διότι ἐποίησαν τὰ μέλη των ὡς οἱ ἔθνηκοί, ὥστε νὰ ἐκδιωχθοῦν καὶ ἐκριζωθοῦν ἐκ τῆς γῆς. Καὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλέον δι' αὐτούς συγχώρησις ἢ συγγνώμη (διὰ νὰ συγχωρηθῇ καὶ ἀφεθῇ εἰς αὐτούς) δι' ὅλην τὴν ἁμαρτίαν τῆς αἰωνίας ταύτης πλάνης.

16. Ἡ ἐμφάνισις τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ νέα ὑπόσχεσις περὶ Ἰσαάκ. Καταστροφὴ Σοδόμων καὶ σωτηρία τοῦ Λώτ. Ὁ Ἀβραάμ παρὰ τῆς πηγῆ τοῦ ὄρκου. Γέννησις τοῦ Ἰσαάκ. Εἰσαγωγὴ καὶ ἑορτασμὸς τῆς ἑορτῆς τῆς Σκηνοπηγίας (πρβλ. Γεν. 18,1· 10· 12· 19,24· 29· 33-7· 20,1· 4· 8· 21,1-4).

16 ¹Καὶ ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ τετάρτου μηνὸς ὠφθήμεν τῷ Ἀβραάμ παρὰ τὴν δρυὸν Μамβρῆ, καὶ ὠμιλήσαμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἀνηγγείλαμεν εἰς αὐτόν ὅτι ἤθελε δοθῆναι υἱὸς εἰς αὐτόν ὑπὸ τῆς Σάρρας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. ²Καὶ ἡ Σάρρα ἐγέλασε, ὅταν ἤκουσεν ὅτι ἐλαλήσαμεν τοὺς λόγους τούτους εἰς τὸν Ἀβραάμ, καὶ ἐπετιμήσαμεν αὐτήν, καὶ αὕτη ἐφοβήθη καὶ ἠρνήθη ὅτι ἐγέλασεν ἕνεκα τῶν λόγων. ³Καὶ εἴπομεν εἰς αὐτήν τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καθὼς τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἶναι καθωρισμένον καὶ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ οὐρανοῦ (δηλ.) Ἰσαάκ, ⁴καὶ (ὅτι) ἐπιστρέφοντες πρὸς αὐτήν ἐν καθωρισμένῳ καιρῷ αὕτη ἤθελεν ἔχει συλλάβει υἱόν. ⁵Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ ὁ Κύριος ἐξέτέλεσε τὰς κρίσεις αὐτοῦ ἐπὶ τῶν Σοδόμων καὶ τῆς Γομόρρας καὶ Ζεβοϊκὶ καὶ ὅλης τῆς

περιοχῆς τοῦ Ἰορδάνου, καὶ κατέκαυσεν αὐτάς διὰ πυρὸς καὶ θείου καὶ κατέστρεψεν αὐτάς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καθὼς (δὲ) ἐγὼ ἐξήγγειλα εἰς σέ ὅλα τὰ ἔργα των, ὅτι αὐτοὶ εἶναι πονηροὶ καὶ ἀμαρτωλοὶ σφόδρα καὶ ὅτι μολύνουν ἑαυτοὺς καὶ πορνεύουν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν σαρκί, καὶ ποιοῦν ἀκαθαρσίαν ἐπὶ τῆς γῆς. ⁶Καὶ καθ' ὅμοιον τρόπον ὁ Θεὸς θὰ ἐκτελέσῃ κρίσιν ἐπὶ τῶν τόπων ὅπου ἐποίησαν κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῶν Σοδομιτῶν, ὅπως κατὰ τὴν κρίσιν ἐπὶ τῶν Σοδόμων. ⁷Ἀλλὰ τὸν Λὼτ ἐσώσαμεν· διότι ὁ Κύριος ἐμνήσθη τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς. ⁸Αὐτὸς δὲ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ ἡμάρτησαν ἐπὶ τῆς γῆς ὅπως δὲν ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν Ἀδὰμ ἕως τῶν χρόνων αὐτοῦ· διότι ὁ ἀνὴρ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ. ⁹Καί, ἰδοὺ, διετάχθη καὶ ἐχαράχθη περὶ παντὸς τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ οὐρανοῦ, νὰ ἐκδιώξουν αὐτοὺς καὶ ἐκριζώσουν αὐτοὺς καὶ ἐκτελέσουν κρίσιν ἐπ' αὐτῶν, ὡς ἡ κρίσις τῶν Σοδόμων, καὶ μὴ ἀφήσουν σπέρμα τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταδίκης. ¹⁰Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ ὁ Ἀβραάμ ἐκίνησεν ἐκ Χεβρών καὶ ἀνεχώρησε καὶ κατώκησεν ἀνά μέσον Κάδης καὶ Σούρ εἰς τὰ ὄρη Γέραφα. ¹¹Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πέμπτου μηνὸς ἐκίνησεν ἐκεῖθεν καὶ κατώκησε παρὰ τῇ Πηγῇ τοῦ Ὀρκου. ¹²Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἕκτου μηνὸς ὁ Κύριος ἐπεσκέφθη τὴν Σάρραν καὶ ἐποίησεν ὁ Κύριος αὐτῇ καθὼς ἐλάλησεν, καὶ αὕτη συνέλαβεν. ¹³Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἐν τῷ τρίτῳ μηνί, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μηνός, ἐν τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ Κύριος ἐλάλησε τῷ Ἀβραάμ, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν πρώτων καρπῶν τοῦ θερισμοῦ, ὁ Ἰσαὰκ ἐγεννήθη. ¹⁴Καὶ ὁ Ἀβραάμ περιέταμε τὸν υἱὸν τοῦ τῆ ἡμέρα τῆ ὀγδόη· αὐτὸς ἦτο ὁ πρῶτος περιτιμηθεὶς κατὰ τὴν διαθήκην, τὴν ὁποίαν καθώρισε διὰ παντός. ¹⁵Καὶ ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἐβδομάδος ἤλθομεν πρὸς Ἀβραάμ, πρὸς τῇ Πηγῇ τοῦ Ὀρκου καὶ ὤφθημεν αὐτῷ καθὼς εἶχομεν εἶπει εἰς τὴν Σάρραν ὅτι θὰ ἐπιστρέψωμεν πρὸς σέ καὶ θὰ ἔχῃς συλλάβει υἱόν. ¹⁶Καὶ ἐπανήλθομεν ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνί, καὶ εὔρομεν τὴν Σάρραν ἐν γαστρὶ ἔχουσαν πρὸ ἡμῶν, καὶ εὐλογήσαμεν αὐτὸν καὶ ἀγγείλαμεν εἰς αὐτὸν πάντα τὰ καθωρισμένα περὶ αὐτοῦ, ὅτι δὲν ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ ἕως ὅτου νὰ γεννήσῃ ἀκόμη ἕξ υἱούς, καὶ νὰ ἴδῃ αὐτοὺς πρὶν ἀποθάνῃ, ἀλλ' ὅτι ἐν τῷ Ἰσαὰκ ἤθελε κληθῆ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ σπέρμα: ¹⁷Καὶ ὅτι ἅπαν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ θέλουν γίνεαι ἔθνη καὶ θέλουν λογισθῆ μετὰ τῶν ἐθνῶν· ἀλλ' ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἰσαὰκ ἤθελέ τις γίνεαι σπέρμα ἁγίον, καὶ δὲν ἤθελε λογισθῆ μετὰ τῶν ἐθνῶν. ¹⁸Διότι οὗτος ἤθελε γίνεαι μερὶς τοῦ Ὑψίστου, καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ περιῆλθεν εἰς τὸν Θεόν, διὰ νὰ εἶναι εἰς τὸν Κύριον λαὸς περιούσιος ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη καὶ διὰ νὰ γίνῃ βασιλείον καὶ ἱερεῖς καὶ ἔθνος ἁγίον. ¹⁹Καὶ ἐπορεύθημεν τὴν ὁδὸν ἡμῶν καὶ ἀνγγείλαμεν εἰς τὴν Σάρρα πᾶν ὅ,τι ἐλάλησαμεν εἰς αὐτὸν καὶ ἀμφοτέροι ἠγαλλιάσαντο χαρὰν μεγάλην σφόδρα. ²⁰Καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον εἰς τὸν Κύριον τὸν λυτρώσαντα αὐτὸν καὶ ποιήσαντα αὐτὸν νὰ χαρῆ ἐν τῇ γῇ τῆς παροικίας του, καὶ ἐώρτασεν τὴν χαρμόσυνον ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ ἑπτὰ ἡμέρας, παρὰ τὸ θυσιαστήριον τὸ στηθὲν παρὰ τῇ

Πηγῆ τοῦ Ὄρκου. ²¹Καὶ ἔστησε σκηνὰς δ' ἑαυτὸν καὶ τοὺς παῖδας του ἐπὶ τῆ ἑορτῆ, καὶ ἦτο ὁ πρῶτος ἑορτάσας τὴν ἑορτὴν τῆς Σικηνοπηγίας ἐπὶ τῆς γῆς. ²²Καὶ κατὰ τὰς ἑπτὰ ταύτας ἡμέρας προσέφερε καθ' ἑκάστην ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὀλοκαύτωμα πρὸς τὸν Κύριον, δύο βοῦς, δύο κριοὺς, ἑπτὰ πρόβατα, ἓνα τράγον, προσφορὰν ἁμαρτίας, ἓνα δι' αὐτῆς ποιήσῃ ἱλασμὸν δι' ἑαυτὸν καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ. ²³Καὶ ὡς προσφορὰν εὐχαριστίας ἑπτὰ κριοὺς, ἑπτὰ ἐρίφια, ἑπτὰ πρόβατα καὶ ἑπτὰ τράγους, καὶ τὰς ἐκ καρπῶν προσφοράς των καὶ τὰς σπονδάς των καὶ ἔκαυσε ἅπαν τὸ στέαρ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐκλεκτὴν προσφορὰν τῷ Κυρίῳ εἰς ὄσμὴν εὐωδίας. ²⁴Καὶ πρωΐαν καὶ ἑσπέραν ἔκαιεν εὐώδεις οὐσίας, θυμίαμα καὶ γαλβίνην καὶ στακτὴν καὶ νάρδον καὶ μύρον καὶ βάλσαμον καὶ τὰ ἑπτὰ ταῦτα προσέφερε, ἔθριψε, ἀνέμιξε εἰς ἴσα μέρη (καὶ) καθαρὰ. ²⁵Καὶ ἐώρτασε τὴν ἑορτὴν ταύτην ἑπτὰ ἡμέρας, εὐφραϊνόμενος ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῆ καρδίᾳ καὶ ὅλῃ αὐτοῦ τῆ ψυχῇ, αὐτὸς καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ δὲν ἦτο μετ' αὐτοῦ ξένος οὐδὲ ἀπερίτμητος. ²⁶Καὶ ἠυλόγησε τὸν Ποιητὴν αὐτοῦ τὸν ποιήσαντα αὐτὸν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ, διότι ἔπλασεν αὐτὸν κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ· διότι ἐγνώρισε καὶ ἀντελήφθη ὅτι ἐξ αὐτοῦ θὰ ἀνέλθῃ τὸ φυτὸν τῆς δικαιοσύνης εἰς τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων, καὶ ἐξ αὐτοῦ σπέρμα ἄγιον, διὰ τὸ γίνῃ ὅμοιον πρὸς αὐτὸν τὸν ποιήσαντα τὰ πάντα. ²⁷Καὶ ἠυλόγησε καὶ ἠυφράνθη, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς ἑορτῆς ταύτης ἢ ἑορτὴ τοῦ Κυρίου, χαρὰ εὐπρόσδεκτος τῷ Ἰψίστῳ Θεῷ. ²⁸Καὶ εὐλογήσαμεν αὐτὸν διὰ παντὸς καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτὸν ἐν πάσαις ταῖς γενεαῖς τῆς γῆς, διότι ἐώρτασε τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν πλακῶν τοῦ οὐρανοῦ. ²⁹Ἐνεκα τούτου ὀρίζεται ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ οὐρανοῦ περὶ τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι θὰ ἑορτάζουν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν χαρᾷ, ἐν τῷ ἐβδόμῳ μηνί, εὐπρόσδεκτον ἐνώπιον Κυρίου — ἐντολὴ διὰ παντὸς ἐν πάσαις ταῖς γενεαῖς αὐτῶν κατ' ἔτος. ³⁰Καὶ ἐν τούτῳ δὲν ὑπάρχει ὄριον ἡμῶν· διότι ἔθεσπίσθη τοῦτο διὰ παντὸς περὶ τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἑορτάζουν αὐτὴν καὶ θὰ κατοικοῦν ἐν σκηναῖς, καὶ θὰ θέτουν στέφανα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των καὶ θὰ λαμβάνουν κλάδους φύλλων καὶ ἰτέας ἐκ τοῦ ρύακος. ³¹Καὶ ἔλαβεν Ἀβραὰμ κλάδους φοινικοδένδρων καὶ τὸν καρπὸν ὠραίων δένδρων, καὶ καθ' ἑκάστην περιερχόμενος τὸ θυσιαστήριον μετὰ τῶν κλάδων ἐπάκισ τῆς ἡμέρας τὴν πρωΐαν, ἐδόξαζε καὶ ἠυχαρίστει τὸν Θεὸν αὐτοῦ περὶ πάντων ἐν χαρᾷ.

17. Ἐξ ὧσιν τῆς Ἀγίας καὶ τοῦ Ἰσμαήλ. Ὁ Μαστεμὰ προτείνει ὁ Θεὸς τὴν ἀπαιτήσιν παρὰ τοῦ Ἀβραὰμ τὴν θυσίαν τοῦ Ἰσαάκ, ἵνα δοκιμάσῃ τὴν ἀγάπην καὶ ὑπακοὴν του. Αἱ δέκα δοκιμασίαι τοῦ Ἀβραὰμ (πρβλ. Γεν. 21,8-21).

17 ¹Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς πέμπτῃς ἑβδομάδος ὁ Ἰσαὰκ ἀπεγαλα-

κτίσθη ἐν τῷ ἰσραηλίῳ τούτῳ, καὶ ἔκαμεν Ἀβραάμ δοχὴν μεγάλην ἐν τῷ τρίτῳ μηνί, ἐν τῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν ὁ υἱὸς τοῦ Ἰσαὰκ ἀπεγαλακτίσθη. ²Καὶ ὁ Ἰσμαήλ, ὁ υἱὸς Ἀγαρ, τῆς Αἰγυπτίας, ἦτο πρὸ τοῦ προσώπου τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἀβραάμ ἐχάρη καὶ ἠλόγησε τὸν Θεόν, διότι εἶδε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ δὲν ἀπέθανεν ἄτεκνος. ³Καὶ ἐνεθυμήθη τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ καθ' ἣν ὁ Λὼτ διεχωρίσθη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἠγαλλιάτατο, διότι ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν σπέρμα ἐπὶ τῆς γῆς εἰς κληρονομίαν τῆς γῆς, καὶ ἠλόγησεν ἐν ὄλῳ αὐτοῦ τῷ στόματι τὸν Ποιητὴν τῶν ὄλων. ⁴Καὶ ἡ Σάρρα εἶδε τὸν Ἰσμαήλ νὰ παίζει καὶ νὰ χορεύη καὶ τὸν Ἀβραάμ νὰ χαίρεται χαρὰν μεγάλην, καὶ ἐζήλευσε τὸν Ἰσμαήλ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἀβραάμ, Ἐκδίωξε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν τῆς· διότι ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης δὲν θὰ κληρονομήσῃ μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ἰσαὰκ. ⁵Καὶ τοῦτο ἐφάνη εἰς τὸν Ἀβραάμ σκληρὸν περὶ τῆς παιδίσκης καὶ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκδιώξῃ αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ. ⁶Εἶπε δὲ ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ Ἐὰν μὴ φανῇ σκληρὸν ἐνώπιόν σου περὶ τοῦ παιδίου καὶ περὶ τῆς παιδίσκης· ὅσα εἶπεν εἰς σέ ἡ Σάρρα ἄκουσον τοὺς λόγους αὐτῆς καὶ ποίησον (αὐτούς), διότι ἐν Ἰσαὰκ τὸ ὄνομά σου καὶ τὸ σπέρμα θὰ κληθοῦν. ⁷Ἀλλὰ καὶ τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης ταύτης θὰ καταστήσω εἰς ἔθνος μέγα, διότι εἶναι ἰδικόν σου σπέρμα. ⁸Καὶ ἠγέρθη ὁ Ἀβραάμ λίαν πρωτὶ καὶ ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐπὶ τῶν ὤμων Ἀγαρ καὶ τὸ παιδίον, καὶ ἐξέβαλεν αὐτήν. ⁹Καὶ αὕτη ἀπῆλθε καὶ ἐπλανᾶτο εἰς τὴν ἔρημον Βεερσεβά, καὶ τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ἀσκῷ ἐξηντλήθη καὶ τὸ παιδίον ἐδίψησε, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ καὶ ἔπεσε χαμαί. ¹⁰Καὶ ἡ μήτηρ τοῦ ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ἔβαλεν αὐτὸ ὑποκάτω ἐλαίας καὶ ἐπήγε καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντί του εἰς ἀπόστασιν βολῆς τόξου· διότι εἶπε, Ἐὰν μὴ ἴδω τὸν θάνατον τοῦ παιδίου μου, καὶ καθὼς ἐκάθητο ἔκλαιε. ¹¹Καὶ ἄγγελος Θεοῦ, εἷς ἐκ τῶν ἁγίων, εἶπε πρὸς αὐτήν, Τί κλαίεις, Ἀγαρ; Ἐγέρθητι καὶ λαβὲ τὸ παιδίον καὶ κράτησε αὐτὸ διὰ τῆς χειρὸς σου· διότι ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν φωνὴν σου, καὶ εἶδε τὸ παιδίον. ¹²Καὶ διήνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καὶ εἶδε φρέαρ ὕδατος, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπλήρωσε τὸν ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἐπότισε τὸ παιδίον, καὶ ἠγέρθη καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν ἔρημον Φαράν. ¹³Καὶ τὸ παιδίον ἐμεγάλωσε καὶ ἔγινε τοξότης, καὶ ὁ Θεὸς ἦτο μετ' αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ τοῦ ἔλαβε δι' αὐτὸν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Αἰγύπτου. ¹⁴Καὶ αὕτη ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Nebajoth· διότι εἶπε Ὁ Κύριος ἦτο ἐγγύς, ὅτε ἐπεκαλέσθη αὐτόν. ¹⁵Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἐβδόμῃ ἐβδομαδί, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει αὐτῆς, ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ τοῦ ἰσραηλίου τούτου, τῇ δωδεκάτῃ τοῦ μηνός, ἐγένοντο φωναὶ ἐν τῷ οὐρανῷ περὶ τοῦ Ἀβραάμ ὅτι ἦτο πιστὸς εἰς πᾶν ὅ,τι ἐλέχθη πρὸς αὐτὸν ὑπ' Αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἠγάπα τὸν Κύριον καὶ ὅτι ἦτο πιστὸς ἐν πάσῃ θλίψει. ¹⁶Καὶ ὁ ἄρχων Μαστεμὰ ἦλθε καὶ εἶπεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, Ἰδοὺ ὁ Ἀβραάμ ἀγαπᾷ τὸν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν του καὶ χαίρετε ἐν αὐτῷ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο· διάταξε αὐτὸν νὰ προσφέρῃ τοῦτον ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ θυσια-

στηρίου, καὶ θὰ ἴδης ἂν θὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν αὐτὴν καὶ θὰ γνωρίσης ἂν εἶναι πιστὸς ἐν παντὶ ἐν ᾧ δοκιμάζεις αὐτόν.' ¹⁷Καὶ ὁ Κύριος ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Ἀβραάμ ἔμενε πιστὸς εἰς ὅλας τὰς θλίψεις του· διότι τὸν εἶχε δοκιμάσει διὰ τῆς χώρας αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ λιμοῦ καὶ εἶχε δοκιμάσει αὐτὸν ἐν τῷ πλούτῳ τῶν βασιλείων, καὶ εἶχε δοκιμάσει αὐτὸν πάλιν διὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅταν αὕτη ἐχωρίσθη (ἀπ' αὐτοῦ), καὶ ἐν τῇ περιτομῇ· καὶ εἶχε δοκιμάσει αὐτὸν διὰ τοῦ Ἰσμαὴλ καὶ τῆς Ἀγαρ, τῆς παιδίσκης αὐτοῦ, ὅταν ἐξέβαλεν αὐτούς. ¹⁸Καὶ ἐν παντὶ ἐν ᾧ εἶχε δοκιμάσει αὐτόν, εὐρέθη πιστὸς, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἦτο ἀνθεκτικὴ, καὶ δὲν ἦτο διστακτικὸς εἰς τὸ πράττειν, διότι ἦτο πιστὸς καὶ ἀγαπῶν τὸν Θεόν.

18. Ἡ θ υ σ ι α τ ο ὦ Ἰ σ α ἄ κ (πρβλ. Γεν. 22, 1-19).

18 ¹Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς αὐτόν, "Ἀβραάμ, Ἀβραάμ." ὁ δὲ εἶπεν, "Ἰδοῦ (ἐδῶ) ἐγὼ εἶμαι." ²Καὶ εἶπε, "λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητὸν τὸν ὁποῖον ἠγάπησες, τὸν Ἰσαάκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν, καὶ πρόσφερε αὐτὸν ἐφ' ἐνὸς τῶν ὀρέων ποῦ θὰ σοῦ ὑποδείξω." ³Καὶ ἠγέρθη ὁ Ἀβραάμ τὸ πρωτὶ καὶ ἐπέσαξε τὸν ὄνον του, παρέλαβε δὲ τοὺς δύο ὑπηρέτας του μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸν Ἰσαάκ τὸν υἱόν του, καὶ ἔσχισε τὰ ξύλα τοῦ ὀλοκαυτώματος, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν τόπον διὰ τριῶν ἡμερῶν καὶ εἶδε μακρόθεν τὸν τόπον. ⁴Καὶ ἦλθεν εἰς φρέαρ ὕδατος καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ὑπηρέτας του. "Μείνετε ἐδῶ μετὰ τοῦ ὄνου, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον θὰ μεταβῶμεν (πέραν) καὶ ἀφοῦ προσκυνήσωμεν θὰ ἐπιστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς." ⁵Καὶ ἔλαβε τὰ ξύλα τῆς ὀλοκαρπώσεως καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐπὶ τοῦ Ἰσαάκ τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἔλαβε εἰς τὴν χειρὰ του τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ὁμοῦ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον. ⁶Καὶ εἶπεν ὁ Ἰσαάκ πρὸς τὸν πατέρα του, "Πάτερ," καὶ αὐτὸς εἶπεν, "Ἰδοῦ ἐγὼ (ἐδῶ) υἱέ μου." Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, "Ἰδοῦ τὸ πῦρ καὶ ἡ μάχαιρα καὶ τὰ ξύλα· ἀλλὰ ποῦ εἶναι τὸ πρόβατον διὰ τὸ ὀλοκαύτωμα, πάτερ;" ⁷Καὶ αὐτὸς εἶπεν, "Ὁ Θεὸς θὰ προμηθεύσῃ εἰς ἑαυτὸν πρόβατον διὰ τὸ ὀλοκαύτωμα, υἱέ μου." Καὶ ἠγγισε τὸν τόπον τοῦ ὄρους τοῦ Θεοῦ. ⁸Καὶ ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον, καὶ ἔθηκε τὰ ξύλα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔδεσεν τὸν Ἰσαάκ τὸν υἱόν του, καὶ ἔθηκεν αὐτόν ἐπὶ τῶν ξύλων τῶν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐξέτεινε τὴν χειρὰ του νὰ λάβῃ τὴν μάχαιραν διὰ νὰ σφάξῃ τὸν Ἰσαάκ τὸν υἱόν του. ⁹Καὶ ἔστην πρὸ αὐτοῦ, καὶ πρὸ τοῦ ἄρχοντος Μαστεμὰ, καὶ ὁ Κύριος εἶπεν, "Κέλευσον νὰ μὴ ἐπιβάλῃ τὴν χειρὰ του ἐπὶ τὸ παιδάριον καὶ οὐδὲν νὰ ποιήσῃ εἰς αὐτό· διότι ἔδειξα ὅτι φοβεῖται τὸν Κύριον." ¹⁰Καὶ ἐκάλεσε αὐτόν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ εἶπε εἰς αὐτόν: "Ἀβραάμ, Ἀβραάμ." Ὁ δὲ ἐφοβήθη καὶ εἶπε: "Ἰδοῦ ἐγώ." ¹¹Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: "Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ νὰ πράξῃς τι εἰς αὐτό· διότι τώρα ἔδειξα, ὅτι φοβεῖσαι τὸν Κύριον καὶ δὲν ἠρνήθης τὸν υἱόν του, τὸν μονογενῆ σου, εἰς ἐμέ." ¹²Καὶ ὁ ἄρχων Μαστεμὰ κατησχύνθη· ὁ δὲ Ἀβραάμ

ἀνέβλεψε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ εἶδε, καὶ ἰδοῦ κριὸς ὁ ὁποῖος εἶχε συλληφθῆ ἀπὸ τὰ κέρατά του, καὶ ἐπῆγεν ὁ Ἀβραάμ καὶ ἔλαβε τὸν κριὸν καὶ προσέφερον αὐτὸν εἰς ὀλοκαύτωμα ἀντὶ τοῦ υἱοῦ του. ¹³Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Ἀβραάμ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅτι Ὁ Κύριος ἔχει ἴδει, ὥστε νὰ λέγεται (ἐν τῷ ὄρει) ὁ Κύριος ἔχει ἴδει: τοῦτο εἶναι τὸ Ὅρος Σιών. ¹⁴Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Κύριος τὸν Ἀβραάμ διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ δεύτερον ἐξ οὐρανοῦ ἐν τῷ ἐμφανισθῆναι ἡμᾶς εἰς αὐτόν, ἵνα πρὸς αὐτόν λαλήσωμεν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. ¹⁵Καὶ εἶπε: Ἐμαυτοῦ ὠμωσα, λέγει ὁ Κύριος, ἐπειδὴ τοῦτο ἔπραξας, καὶ δὲν ἠρνήθης τὸν υἱόν σου, τὸν ἀγαπητὸν υἱόν σου, εἰς ἐμέ, πλουσίως θὰ σέ εὐλογήσω, καὶ σφόδρα θὰ πληθύνω τὸ σπέρμα σου, ὅπως τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅπως τὴν ἄμμιον των περὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης. Καὶ θὰ κληρονομήσῃ τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ἐχθρῶν του, ¹⁶καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς θὰ εὐλογηθοῦν, διότι ὑπήκουσες εἰς τὴν φωνήν μου, καὶ ἔδειξα εἰς ὄλους ὅτι εἶσαι πιστὸς πρὸς ἐμέ εἰς πᾶν τὸ ὁποῖον ἐλάλησα πρὸς σέ: ὕπαγε ἐν εἰρήνῃ. ¹⁷Καὶ ἀπῆλθεν ὁ Ἀβραάμ πρὸς τοὺς ὑπηρέτας του καὶ αὐτοὶ ἠγέρθησαν καὶ ἦλθον μετ' αὐτοῦ εἰς Βεερσεβά, καὶ ὁ Ἀβραάμ κατώκησεν παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου. ¹⁸Καὶ κατ' ἔτος ἐώρταζε τὴν ἑορτὴν ταύτην, ἑπτὰ ἡμέρας ἐν χαρᾷ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ ἑορτὴν Θεοῦ κατὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, ἐν αἷς ἐπορεύθη καὶ ἐπέστρεψεν ἐν εἰρήνῃ. ¹⁹Καὶ οὕτως ἐθεσπίσθη καὶ ἐγράφη ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν περὶ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, διὰ νὰ φυλάττωσι τὴν ἑορτὴν ταύτην ἑπτὰ ἡμέρας ἐν ἑορταστικῇ χαρᾷ.

19 Ὁ θάνατος καὶ ἡ ταφή τῆς Σάρρας (πρβλ. Γεν. 23).

19. ¹Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς πρώτης ἐβδομάδος ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ δευτέρῳ ἰωβηλαίῳ, ὁ Ἀβραάμ ἐπέστρεψε καὶ κατώκησεν ἐναντι τῆς Χεβρών, ἡ ὁποία εἶναι ἡ Κιργιάθ Ἀρβά, δύο ἐβδομάδας ἐτῶν. ²Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς τρίτης ἐβδομάδος τοῦ ἰωβηλαίου τούτου ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τῆς Σάρρας, καὶ ἀπέθανεν ἐν Χεβρών. ³Καὶ ὁ Ἀβραάμ ἦλθε νὰ τὴν πενθήσῃ καὶ νὰ τὴν ἐνταφιάσῃ, καὶ ἐδοκιμάσαμεν αὐτὴν (διὰ νὰ ἴδωμεν) ἂν τὸ πνεῦμα του εἶναι ἀνεκτικόν, καὶ οὗτος δὲν ἦτο ἀντιτιθέμενος ἐν τοῖς λόγοις τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ εὐρέθη ὑπομένων ἐν τούτῳ, καὶ δὲν ἐταράχθη. ⁴Διότι ἐν ὑπομονῇ πνεύματος διελέχθη μετὰ τῶν υἱῶν Χέτ, ὅπως δώσωσιν εἰς αὐτὸν τόπον ταφῆς τῶν νεκρῶν του. ⁵Καὶ ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν χάριν ἐνώπιον ὄλων, ὅσοι ἔβλεπον αὐτόν, καὶ ἐκέτευσε ἐν πραότητι τοὺς υἱοὺς Χέτ, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτόν τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν κατὰ πρόσωπον Μαμβρῆ, ἔνθα εἶναι ἡ Χεβρών, ἀντὶ τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου. ⁶Καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν λέγοντες, Θὰ δώσωμεν τοῦτο εἰς σέ δωρεάν· ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ λάβῃ τοῦτο ἐκ τῶν χειρῶν των δωρεάν, ἀλλ' ἔδωκε τὴν τιμὴν τοῦ τόπου, τὴν τιμὴν πλήρη, καὶ προσεκύνησεν ἐνώπιον αὐτῶν δὶς, καὶ μετὰ τοῦτο ἔθαψε τὸν νεκρὸν του ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ. ⁷Καὶ

ὅλαι αἱ ἡμέραι τῆς Σάρρας ἦσαν ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ ἔτη, ἦτοι δύο Ἰωβηλαΐα καὶ τέσσαρες ἑβδομάδες καὶ ἐν ἔτος: αὐταὶ ἦσαν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῆς Σάρρας. ⁸Αὐτὸς ἦτο ὁ δέκατος πειρασμός, δι' οὗ ὁ Ἀβραὰμ ἐπειράσθη, καὶ εὐρέθη πιστός, ὑπομένων ἐν πνεύματι. ⁹Καὶ οὐδὲ κἀν λόγον εἶπε περὶ τῆς φήμης ἐν τῇ χώρᾳ, καθ' ἣν ὁ Θεὸς εἶπεν ἠθελε δώσει ταύτην εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸ σπέρμα του μετ' αὐτόν, ἀλλ' ἐζήτησε τόπον ταφῆς τῶν νεκρῶν του· διότι εὐρέθη πιστός, καὶ κατεχωρίσθη ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν ὡς φίλος τοῦ Θεοῦ.

Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαὰκ καὶ ὁ δεύτερος γάμος τοῦ Ἀβραὰμ (πρβλ. Γεν. 24,15,1·24, 2). Ἡ γέννησις τοῦ Ἡσαῦ καὶ τοῦ Ἰακώβ (πρβλ. Γεν. 25,19 ἐξ.).

¹⁰Καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἔλαβε γυναῖκα διὰ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰσαὰκ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἦτο Ρεβέκκα (θυγάτηρ Βαθουήλ, υἱοῦ τοῦ Ναχώρ, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραὰμ) τὴν ἀδελφὴν τοῦ Λάβαν καὶ θυγατέρα τοῦ Βαθουήλ· καὶ ὁ Βαθουήλ ἦτο υἱὸς Μελλάς, τῆς γυναικὸς Ναχώρ, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραὰμ. ¹¹Καὶ ἔλαβεν ὁ Ἀβραὰμ εἰς ἑαυτὸν τρίτην γυναῖκα, καὶ τὸ ὄνομά της ἦτο Χεττούρα, ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν παιδίσκων αὐτοῦ· διότι ἡ Ἄγαρ ἀπέθανε πρὸ τῆς Σάρρας. Καὶ ἐγέννησεν εἰς αὐτόν ἕξ υἱοὺς Zimran καὶ Joksan, καὶ Medan καὶ Midian, καὶ Jisbak, καὶ Suah, ἐντὸς δύο ἑβδομάδων ἐτῶν. ¹²Καὶ ἐν τῇ ἕκτῃ ἑβδομάδι, ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει αὐτῆς, ἡ Ρεβέκκα ἐγέννησεν εἰς τὸν Ἰσαὰκ δύο υἱούς, τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. ¹³Ἀλλ' ὁ Ἰακώβ ἦτο τέλειος καὶ δίκαιος, ὁ δὲ Ἡσαῦ ἦτο ἄγροικος, ἄνθρωπος τοῦ πεδίου, καὶ δασύς· καὶ ὁ Ἰακώβ κατάρκει ἐν σκηναῖς. ¹⁴Καὶ οἱ νεανίσκοι ἐμεγάλωναν, καὶ ὁ Ἰακώβ ἔμαθε γραφὴν, ἀλλ' ὁ Ἡσαῦ δὲν ἔμαθε (αὐτὴν). Διότι αὐτὸς ἦτο ἄγροικος καὶ κυνηγός καὶ ἔμαθε τὸν πόλεμον καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν ἄγρια. ¹⁵Καὶ ὁ Ἀβραὰμ ἠγάπα τὸν Ἰακώβ, ἀλλ' ὁ Ἰσαὰκ ἠγάπα τὸν Ἡσαῦ. ¹⁶Καὶ εἶδεν ὁ Ἀβραὰμ τὰ ἔργα τοῦ Ἡσαῦ, καὶ κατενόησε ὅτι ἐν τῷ Ἰακώβ ἠθελε κληθῆ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ σπέρμα· καὶ προσεκάλεσε τὴν Ρεβέκκα καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν περὶ τοῦ Ἰακώβ, διότι ἐγνώριζεν ὅτι καὶ αὕτη ἠγάπα τὸν Ἰακώβ πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὸν Ἡσαῦ. ¹⁷Καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν: Θύγατέρ μου, πρόσεχε τὴν υἱὸν μου Ἰακώβ, διότι αὐτὸς θὰ εἶναι ἀντ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εἰς εὐλογία ἐν μέσῳ τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς δόξαν παντὸς τοῦ σπέρματος Σὴμ. ¹⁸Διότι γνωρίζω ὅτι ὁ Κύριος θὰ ἐκλέξῃ αὐτὸν διὰ νὰ εἶναι λαὸς περιούσιος εἰς αὐτόν, ὑπὲρ πάντας τοὺς λαούς, οἱ ὅποιοι εἶναι ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. ¹⁹Καὶ ἰδοὺ, ὁ Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς μου ἀγαπᾷ τὸν Ἡσαῦ πλεον ἢ τὸν Ἰακώβ, ἀλλὰ βλέπω ὅτι σὺ ἀληθῶς ἀγαπᾷς τὸν Ἰακώβ. ²⁰Πρόσθετε ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν ἀγαθότητά σου πρὸς αὐτόν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἄς εἶναι ἐπ' αὐτόν ἐν ἀγάπῃ· διότι αὐτὸς θὰ εἶναι εὐλογία εἰς ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ νῦν ἕως πασῶν τῶν γενεῶν τῆς γῆς. ²¹Αἱ χεῖρές σου ἄς εἶναι ἰσχυραὶ καὶ ἡ καρδία σου ἄς εὐφραίνεται ἐν τῷ υἱῷ σου Ἰακώβ· διότι

ἠγάπησα αὐτὸν περισσότερο ἀπὸ ὅλους τοὺς υἱοὺς μου. Θὰ εἶναι εὐλογημένος διὰ παντός, καὶ τὸ σπέρμα του θὰ πληρώσῃ πᾶσαν τὴν γῆν. ²²Ἐὰν δύναται τις νὰ ἀριθμῆσῃ τὴν ἄμμοον τῆς γῆς, θὰ ἀριθμηθῆ καὶ τὸ σπέρμα του. ²³Καὶ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι, δι' ὧν ὁ Κύριος ἠύλογησέ με καὶ τὸ σπέρμα μου θὰ εἶναι διὰ τὸν Ἰακώβ καὶ διὰ τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. ²⁴Καὶ ἐν τῷ σπέρματι αὐτοῦ τὸ ὄνομά μου θὰ εὐλογηθῆ, καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου, Σῆμ καὶ Νῶε καὶ Ἐνῶχ καὶ Μαθουσαλά καὶ Ἐνὼς καὶ Σῆθ καὶ Ἀδάμ. ²⁵Καὶ οὗτοι (θέλουσι κληθῆ) νὰ θεμελιώσουν τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ στηρίξουν τὴν γῆν καὶ νὰ ἀνανεώσουν ἅπαντας τοὺς φωστῆρας ἐν τῷ στερεώματι. ²⁶Καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἰακώβ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Ρεβέκκας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἠσπάσθη αὐτὸν καὶ ἠύλογησεν αὐτόν, καὶ εἶπε: ²⁷Ἰακώβ, ἀγαπητέ μου υἱέ, τὸν ὅποιον ἀγαπᾷ ἡ ψυχὴ μου, ἃς σὲ εὐλόγησῃ ὁ Θεὸς ἀνωθεν ἐκ τοῦ στερεώματος καὶ ἃς δώσῃ εἰς σὲ πάσας τὰς εὐλογίας, δι' ὧν ἠύλογησεν τὸν Ἀδὰμ καὶ τὸν Ἐνῶχ καὶ τὸν Νῶε καὶ τὸν Σῆμ· καὶ πάντα, ὅσα εἶπε εἰς ἐμέ καὶ πάντα, ὅσα ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ εἰς ἐμέ, ἃς δώσῃ νὰ ἰσχύσουν διὰ σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου διὰ παντός κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ ὑπὲρ τὴν γῆν. ²⁸Καὶ τὰ πνεύματα τοῦ Mastema δὲν θὰ κυριεύσουν ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πνεύματός σου διὰ νὰ ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος εἶναι ὁ Κύριός σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. ²⁹Καὶ ἃς εἶναι Κύριος ὁ Θεὸς πατὴρ εἰς σὲ καὶ σὺ πρωτότοκος υἱός, καὶ εἰς τὸν λαὸν πάσας τὰς ἡμέρας. Ὑπαγε ἐν εἰρήνῃ, υἱέ μου. ³⁰Καὶ ἀμφότεροι ὁμοῦ ἀπῆλθον ἀπὸ Ἀβραάμ. ³¹Καὶ ἡ Ρεβέκκα ἠγάπησε τὸν Ἰακώβ ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτῆς καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ αὐτῆς, πολὺ πλεόν ἢ τὸν Ἡσαῦ· ἀλλ' ὁ Ἰσαὰκ ἠγάπησα τὸν Ἡσαῦ πολὺ πλεόν ἢ τὸν Ἰακώβ.

20. Οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ Ἀβραάμ πρὸς τὰ τέκνα καὶ πρὸς τοὺς ἐγγονοὺς.

20 ¹Καὶ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ δευτέρῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐβδόμης ἐβδομάδος, ὁ Ἀβραάμ ἐκάλεσεν τὸν Ἰσραὴλ καὶ τοὺς δώδεκα υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐξ υἱοὺς τῆς Χεττοῦρας, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. ²Καὶ ἐνετείλατο πρὸς αὐτοὺς νὰ φυλάττουν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, νὰ ἐργάζωνται δικαιοσύνην καὶ νὰ ἀγαποῦν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ νὰ πράττουν οὕτω μετὰ πάντων τῶν ἀνθρώπων· κατὰ τοιοῦτον τρόπον νὰ περιπατῆ ἕκαστος ὡς πρὸς αὐτοὺς, ὥστε νὰ φέρῃ κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς. ³Νὰ περιτέμνουν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, κατὰ τὴν διαθήκην, τὴν ὁποίαν συνῆψε μετ' αὐτῶν, καὶ νὰ μὴ ἐκκλίνουν πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῶν ὁδῶν τὰς ὁποίας ὁ Κύριος εἶχε διατάξει εἰς ἡμᾶς· καὶ νὰ φυλάττωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπὸ πάσης πορνείας καὶ ἀκαθαρσίας, [καὶ νὰ ἀποβάλλωμεν ἐκ μέσου ἡμῶν πᾶσαν πορνείαν καὶ ἀκαθαρσίαν]. ⁴Καὶ ἐὰν ἐν μέσῳ ὑμῶν γυνὴ τις ἢ νεᾶνις τις πορνεύσῃ, νὰ καύσετε αὐτὴν ἐν πυρὶ, καὶ ἃς μὴ πορνεύσωσιν μετ' αὐτῆς

κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν· καὶ ἅς μὴ λάβωσιν εἰς ἑαυτοὺς γυναῖκας ἐκ τῶν θυγατέρων Χαναάν, διότι τὸ σπέρμα Χαναάν θὰ ἐκριζωθῆ ἐκ τῆς γῆς. ⁵Καὶ ἀφηγήθη εἰς αὐτοὺς περὶ τῆς καταδίκης τῶν γιγάντων, καὶ περὶ τῆς κρίσεως τῶν Σομοδιτῶν, πῶς οὗτοι εἶχον κριθῆ ἕνεκα τῆς κακίας αὐτῶν, καὶ εἶχον ἀποθάνει ἕνεκα τῆς πορνείας καὶ ἀκαθαρσίας καὶ τῆς ἐν τῇ πορνείᾳ πρὸς ἀλλήλους διαφθορᾶς. ⁶Ἄλλ' ὑμεῖς φυλάξατε ὑμᾶς αὐτοὺς ἀπὸ πάσης πορνείας καὶ ἀκαθαρσίας, καὶ ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ ἁμαρτίας, διὰ νὰ μὴ κάμετε τὸ ὄνομά μας κατάραν καὶ ὄλην τὴν ζωὴν σας ἐμπαιγμόν, καὶ ὅλοι οἱ υἱοὶ σας καταστραפוῦν διὰ ῥομφαίας, καὶ θὰ εἴσθε κατηραμένοι ὡς τὰ Σόδομα, καὶ πᾶν τὸ ὑπόλειμμα σας ὡς οἱ υἱοὶ τῆς Γομόρρας. ⁷Σᾶς ἱκετεύω, υἱοὶ μου, ἀγαπάτε τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ προσκολληθῆτε εἰς ὅλα τὰ προστάγματά του. Καὶ μὴ περιπατῆτε ὀπίσω τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῶν, ⁸καὶ μὴ κατασκευάσητε εἰς ἑαυτοὺς θεοὺς ἐκ μετάλλου ἢ ξύλου, διότι αὐτὰ εἶναι μὴδέν, καὶ δὲν ὑπάρχει πνεῦμα εἰς αὐτά· διότι εἶναι ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων αὐτά, καὶ ὅλοι ὅσοι ἐμπιστεύονται εἰς αὐτά, ἐμπιστεύονται εἰς τὸ μὴδέν. ⁹Μὴ ὑπηρετῆτε αὐτά, μὴδὲ λατρεύετε αὐτά, ἀλλ' ὑπηρετεῖτε τὸν Ἰψιστον Θεόν, καὶ λατρεύετε αὐτὸν ἀδιαλείπτως· Καὶ ἐλπίζετε εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν παντὶ χρόνῳ, καὶ ἐργάζεσθε εὐθύτητα καὶ δικαιοσύνην ἐνώπιον Αὐτοῦ, διὰ νὰ εὐδοκῆσῃ ἐν ὑμῖν καὶ παράσχη τὴν χάριν Αὐτοῦ, καὶ βρέχη ἐφ' ὑμῶν πρῶταν καὶ ἐσπέραν, καὶ εὐλογῆσῃ τὰ ἔργα ὑμῶν τὰ εἰργασμένα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εὐλογῆσῃ τὸν ἄρτον σου καὶ τὸ ὕδωρ σου, καὶ εὐλογῆσῃ τὸν καρπὸν τῆς κοιτίας σου καὶ τὸν καρπὸν τῆς γῆς σου, καὶ τὰς ἀγέλας τῶν κτηνῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου. ¹⁰Καὶ θὰ εἴσθε δι' εὐλογίαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς θὰ εὐαρεστοῦνται ἐν ὑμῖν, καὶ θὰ εὐλογῆσουν τοὺς υἱοὺς ὑμῶν ἐν τῷ ὀνόματί μου, διὰ νὰ εὐλογηθῶσιν ὡς ἐγώ. ¹¹Καὶ ἔδωκε εἰς τὸν Ἰσραὴλ καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς του καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς Χεττούρας δῶρα, καὶ ἔστειλεν αὐτοὺς μακρὰν ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν του, καὶ ἔδωκε πάντα εἰς τὸν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ¹²Καὶ ὁ Ἰσμαὴλ καὶ οἱ υἱοὶ του, καὶ οἱ υἱοὶ τῆς Χεττούρας καὶ οἱ υἱοὶ των, ἀπῆλθον ὁμοῦ καὶ κατώκησαν ἀπὸ Φαράν μέχρι τῆς εἰσόδου Βαβυλῶνος ἐν ὄλῃ τῇ γῆ τῇ πρὸς ἀνατολὰς πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς ἐρήμου. ¹³Καὶ οὗτοι ἐμίγησαν μεταξύ των καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκλήθη Ἀραβες καὶ Ἰσμαηλίται.

21. Τελευταῖοι λόγοι τοῦ Ἀβραὰμ πρὸς τὸν Ἰσαὰκ.

21 ¹Καὶ ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει τῆς ἑβδόμης ἑβδομάδος τοῦ Ἰωβηλαίου τούτου ὁ Ἀβραὰμ ἐκάλεσε τὸν Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν του καὶ διέταξεν αὐτόν, λέγων: Ἐγήρασα, καὶ δὲν γνωρίζω τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου, καὶ εἶμαι πλήρης ἡμερῶν. ²Καὶ ἰδοὺ, ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε ἐτῶν εἶμαι ἐγώ, καὶ καθ' ὅλας

τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου ἐμνημόνευον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησα τὸ τηρεῖν τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ περιπατεῖν εὐθέως ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. ³Ἡ ψυχὴ μου ἐμίσησεν εἰδωλα (καὶ ἔχω περιφρονήσει τοὺς ὑπηρετοῦντας αὐτά, καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου καὶ τὸ πνεῦμα) εἰς τὸ νὰ προσέχω νὰ πράττω τὸ θέλημα τοῦ δημιουργήσαντός με. ⁴Διότι αὐτὸς εἶναι ὁ ζῶν Θεός, καὶ αὐτὸς εἶναι ἅγιος καὶ πιστός, καὶ αὐτὸς εἶναι δίκαιος ὑπὲρ πάντας, καὶ δὲν ὑπάρχει παρ' αὐτῷ προσωποληψία καὶ δωροληψία· διότι εἶναι Θεὸς δίκαιος, ἐκτελῶν κρίσιν κατὰ πάντων τῶν παραβαινόντων τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ περιφρονούντων τὴν διαθήκην αὐτοῦ. ⁵Καὶ σύ, υἱέ μου, φύλαξον τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὰ παραγγέλματά μου καὶ τὰ κρίματά μου, καὶ μὴ περιπάτει ὀπισθεν τῶν βδελυγμάτων καὶ ὀπισθεν εἰκόνων ἐκ ξύλου καὶ εἰκόνων ἐκ μετάλλου. ⁶Καὶ μὴ πίνῃς αἶμα ζώων ἢ κτηνῶν ἢ πτηνοῦ τινος ἵπταμένου ἐν τῷ οὐρανῷ. ⁷Καὶ ἐὰν σφάξης θυμὰ ὡς προσφορὰν εἰρήνης εὐπρόσδεκτον, σφάξε τοῦτο, καὶ ἔκχεε τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τῆς προσφορᾶς πρόσφερε ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ σεμιδάλεως καὶ τῆς προσφορᾶς τοῦ κρέατος μεμιγμένης μετὰ ἐλαίου καὶ τῆς προσφορᾶς τῶν σπονδῶν — πρόσφερε ἅπαντα ὁμοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαυτωμάτων· τοῦτο εἶναι ὁσμὴ εὐωδίας διὰ τὸν Κύριον. ⁸Καὶ προσάξεις τὸ στέαρ τῆς θυσίας τῶν εὐχαριστηρίων προσφορῶν ἐπὶ τῆς πυρᾶς τῆς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιτίας, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τῶν ἐντοσθίων καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφρούς, καὶ πᾶν στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τοῦ ἥπατος θὰ ἀφαιρέσης ὁμοῦ μετὰ τῶν νεφρῶν. ⁹Καὶ πάντα ταῦτα θὰ προσφέρῃς ὁσμὴν εὐωδίας εὐπρόσδεκτον εἰς τὸν Κύριον, ὁμοῦ μετὰ τῆς προσφορᾶς καρπῶν καὶ ποτῶν, ὁσμὴν εὐωδίας, ἄρτον θυσίας εἰς τὸν Κύριον. ¹⁰Καὶ τὸ κρέας τοῦ φάγε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ, καὶ μὴ δύση ὁ ἥλιος ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐπ' αὐτοῦ, ἕως ὅτου νὰ καταναλωθῇ, καὶ οὐδὲν ἄς ἀπολειφθῇ ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ· διότι δὲν εἶναι εὐπρόσδεκτον [διότι τοῦτο δὲν ἐπιδοκιμάζεται], κι' ἄς μὴ εἶναι πλέον διὰ βρῶσιν, καὶ πάντες οἱ τρώγοντες ἐξ αὐτοῦ ἐπάγουν ἁμαρτίαν ἐφ' ἑαυτούς· διότι οὕτως εὔρον γεγραμμένον ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν προπατόρων μου, καὶ ἐν τοῖς λόγοις Ἐνώχ, καὶ ἐν τοῖς λόγοις Νῶε. ¹¹Καὶ ἐν πάσαις ταῖς προσφοραῖς σου σπεῖρον ἄλας, καὶ ἄς μὴ λείψῃ τὸ ἄλας τῆς διαθήκης ἀπὸ πασῶν τῶν προσφορῶν ὑμῶν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. ¹²Καὶ περὶ τῶν ξύλων τῶν θυσιῶν, πρόσεξε νὰ μὴ προσκομίσης ξύλα εἰς τὸ θυσιαστήριον (ἄλλα) ἢ ταῦτα: κυπάρισσος, ἄρκευθος, ἀμυγδαλέα, ἐλάτη, πεύκη, κόδρος, βράθυ, συκῆ, ἐλαία, μυρσίνη, δάφνη, ἀσπάλατος. ¹³Καὶ ὅλα τὰ εἶδη αὐτὰ τῶν ξύλων θέσε ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὑπὸ τὸ θυσίασμα, τοιαῦτα δεδοκιμασμένα κατὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν, καὶ μὴ θέσης (ἐπ' αὐτοῦ) ἐσχισμένον ἢ φαῖον ξύλον, ἀλλὰ σκληρὸν καὶ καθαρὸν, ἄμυμπτον, τέλειον καὶ νέον φυτόν· καὶ μὴ θέσης (ἐπ' αὐτοῦ) παλαιὸν ξύλον διότι δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ εὐωδία πλέον ὅπως προηγουμένως. ¹⁴Ἐκτὸς τῶν εἰδῶν τούτων τοῦ ξύλου οὐδὲν ἄλλο θὰ θέσης (ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου), διότι ἡ εὐωδία

αὐτοῦ ἐξέλιπε, καὶ ἡ ὄσμη τῆς εὐωδίας αὐτοῦ δὲν ἀνέρχεται εἰς τὸν οὐρανόν.

¹⁵Φύλαττε τὴν ἐντολὴν ταύτην καὶ πράττε αὐτήν, υἱέ μου, διὰ νὰ εἶσαι εὐθύς εἰς ὅλα τὰ ἔργα σου. ¹⁶Καὶ ἐν παντὶ χρόνῳ νὰ εἶσαι καθαρὸς εἰς τὸ σῶμα, καὶ πλύνε τὸν ἑαυτόν σου με ὕδωρ πρὶν ἐγγίσης διὰ νὰ προσφέρῃς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ πλύνε τὰς χεῖράς σου καὶ τοὺς πόδας σου πρὶν πλησιάσης τὸ θυσιαστήριον· καὶ ὅταν περατώσης τὴν θυσίαν, πάλιν πλύνε τὰς χεῖρας σου καὶ τοὺς πόδας σου.

¹⁷Καὶ ἄς μὴ φανῇ αἷμα ἐπάνω σου οὔτε ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων σου· Φύλαξε τὸν ἑαυτόν σου, υἱέ μου, ἀπὸ τοῦ αἵματος, φύλαξέ τον πολὺ· κάλυψέ το διὰ χρώματος.

¹⁸Καὶ μὴ πίης αἷμα, διότι αὐτὸ εἶναι ἡ ψυχὴ· μὴ πίης οἰονδήποτε αἷμα. ¹⁹Καὶ μὴ λαμβάνῃς δῶρον δι' αἷμα ἀνθρώπου, ὥστε νὰ μὴ ἐκχυθῇ ἀτιμωρητί, ἄνευ κρίσεως· διότι εἶναι τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον χύνεται ποὺ κάμνει τὴν γῆν νὰ ἀμαρτάνῃ, καὶ ἡ γῆ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καθαρῇ ἐκ τοῦ αἵματος ἀνθρώπου εἰ μὴ διὰ τοῦ αἵματος ἐκείνου ποὺ ἐξέχεεν αὐτό. ²⁰Καὶ μὴ λαμβάνῃς δόμα ἢ δῶρον διὰ τὸ αἷμα ἀνθρώπου· αἷμα ἀντὶ αἵματος, διὰ νὰ εἶσαι εὐπρόσδεκτος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, τοῦ ὑψίστου Θεοῦ, διότι αὐτὸς εἶναι ὑπερασπιστὴς τοῦ ἀγαθοῦ, (καὶ) διὰ νὰ διαφυλάξῃς ἐκ παντὸς κακοῦ τὸν ἑαυτόν σου, καὶ διὰ νὰ σὲ σώσῃ ἐκ παντὸς θανάτου.

²¹Βλέπω, υἱέ μου, ὅτι ὅλα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἁμαρτία καὶ κακία, καὶ ὅλαι αἱ πράξεις αὐτῶν εἶναι ἀκαθαρσία καὶ βδέλυγμα καὶ μόλυσμα, καὶ δὲν ὑπάρχει δικαιοσύνη εἰς αὐτούς. ²²Πρόσεχε σεαυτόν, διὰ νὰ μὴ περιπατήσης εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ βαδίσης εἰς τὰ ἔχνη αὐτῶν, καὶ ἀμαρτήσης ἁμαρτίαν πρὸς θάνατον ἐνώπιον τοῦ ὑψίστου Θεοῦ. Ἄλλως θέλει κρύψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ, καὶ θὰ σὲ παραδώσῃ εἰς χεῖρας τῆς ἁμαρτίας σου, καὶ θὰ σὲ ἐκριζώσῃ ἐκ τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ὁμοίως ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανόν, καὶ τὸ ὄνομά σου καὶ τὸ σπέρμα σου θὰ ἐξαλειφθοῦν ἐξ ὅλης τῆς γῆς.

²³Ἀπόστρεψον ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἀπὸ πάσης τῆς ἀκαθαρσίας των, καὶ τήρησον τὸ παράγγελμα τοῦ ὑψίστου Θεοῦ, καὶ ποιήσον τὸ θέλημά του καὶ ἔσο εὐθύς ἐν πᾶσι. ²⁴Καὶ θὰ σὲ εὐλογῆσῃ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ θὰ ἀναστήσῃ ἐκ σοῦ φυτὸν δικαιοσύνης δι' ὅλης τῆς γῆς, δι' ὅλων τῶν γενεῶν τῆς γῆς, καὶ τὸ ὄνομά μου δὲν θὰ λησμονηθῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν διὰ παντός.

²⁵Ἵπαγε, υἱέ μου, ἐν εἰρήνῃ. Ὁ ὑψιστος Θεός, ὁ Θεός μου καὶ ὁ Θεός σου, ἄς σὲ ἐνισχύσῃ νὰ πράττῃς τὸ θέλημά του, καὶ ἄς εὐλογῆσῃ πᾶν τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ σπέρματός σου ἐν ταῖς γενεαῖς διὰ παντός ἐν πάσῃ καλῇ [δικαίᾳ] εὐλογίᾳ, διὰ νὰ γίνῃς εὐλογία ἐφ' ὅλης τῆς γῆς. ²⁶Καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ χαίρων.

22. Ἰσαάκ, Ἰσμαήλ καὶ Ἰακώβ διὰ τελευταίαν φορὰν πρὸ τοῦ Ἀβραάμ. Προσευχὴ τοῦ Ἀβραάμ. Τελευταῖοι λόγοι τοῦ Ἀβραάμ πρὸς Ἰακώβ καὶ εὐλογία τοῦ Ἰακώβ.

22 ¹Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ πρώτῃ ἑβδομάδι ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ τετάρτῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει, ἦτοι ἐν τῷ ἔτει ἐν ᾧ ὁ Ἀβραάμ ἀπέθανεν, ὁ Ἰσαάκ καὶ ὁ Ἰσμαήλ ἦλθον ἐκ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου διὰ νὰ ἐορτάσουν τὴν ἐορτὴν τῶν ἑβδομάδων — ἦτοι τὴν ἐορτὴν τῶν πρώτων καρπῶν τοῦ θερισμοῦ — πρὸς τὸν Ἀβραάμ, τὸν πατέρα των, καὶ ὁ Ἀβραάμ ἐχάρη, διότι ἦλθον οἱ δύο υἱοὶ του. ²Διότι ὁ Ἰσαάκ εἶχε πολλὰ κτήματα ἐν Βεερσεβᾶ, καὶ ὁ Ἰσαάκ συνήθιζε νὰ υπάγῃ καὶ νὰ ἐπιθεωρῇ τὰ κτήματά του καὶ νὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὸν πατέρα του. ³Καὶ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν ὁ Ἰσμαήλ νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα του, καὶ ἦλθον ἀμφοτέρω, καὶ ὁ Ἰσαάκ προσέφερε θυσίαν ὀλοκαυτώματος, καὶ παρέθηκεν αὐτὴν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ἐν Χεβρών. ⁴Καὶ προσέφερε θυσίαν εὐχαριστίας καὶ ἠτοίμασε τράπεζαν χαρᾶς πρὸ τοῦ Ἰσμαήλ, τοῦ ἀδελφοῦ του: καὶ ἡ Ρεβέκκα ἠτοίμασε πλακούντια ἐκ νέου ἀλεύρου, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς τὸν Ἰακώβ, τὸν υἱὸν τῆς, διὰ νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὸν Ἀβραάμ τὸν πατέρα του ἐκ τῶν πρώτων καρπῶν τῆς γῆς, διὰ νὰ φάγῃ καὶ εὐλογῆσῃ τὸν Δημιουργὸν τῶν ὄλων πρὶν ἀποθάνῃ. ⁵Καὶ ὁ Ἰσαάκ ὁμοίως ἔστειλε διὰ χειρὸς τοῦ Ἰακώβ πρὸς τὸν Ἀβραάμ ἀρίστην προσφορὰν εὐχαριστίας, διὰ νὰ φάγῃ καὶ πίῃ. ⁶Καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιεν, καὶ ἠυλόγησε τὸν ὕψιστον Θεόν, τὸν κτίσαντα οὐρανὸν καὶ γῆν, τὸν ποιήσαντα πάντα τὰ παχέα τῆς γῆς καὶ δώσαντα αὐτὰ εἰς τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ τρώγουν καὶ νὰ πίνουν καὶ νὰ εὐλογοῦν τὸν δημιουργὸν των. ⁷Καὶ νῦν εὐχαριστῶ σε, Θεέ μου, διότι με ἠξίωσες νὰ ἴδω τὴν ἡμέραν ταύτην: Ἰδοὺ, ἐγὼ εἶμαι ἑκατὸν ἑβδομηκοντα πέντε ἐτῶν, γέρον ἀνθρωπος καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ὅλαι αἱ ἡμέραι μου ὑπῆρξαν εἰς ἐμὲ εἰρήνη. ⁸Τὸ ζῆφος τοῦ ἐχθροῦ δὲν με κατέβαλε ἐν παντὶ τὸ ὁποῖον ἔδωκας εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὰ τέκνα μου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ⁹Θεέ μου, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ εἰρήνη σου ἔστωσαν ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ ἐπὶ τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ εἶναι εἰς σὲ ἐκλεκτὸν ἔθνος καὶ κληρονομία ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ νῦν ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τῶν γενεῶν τῆς γῆς εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ¹⁰Καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἰακώβ καὶ εἶπε: Ὑιέ μου Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν ὄλων ἄς σὲ εὐλογῆσῃ καὶ ἄς σὲ ἐνισχύσῃ ὥστε νὰ πράττῃς δικαιοσύνην, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐνώπιόν του, καὶ ἄς ἐκλέξῃ σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου ὥστε νὰ γίνετε λαὸς εἰς κληρονομίαν αὐτοῦ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ πάντοτε. Σὺ δέ, υἱέ μου, Ἰακώβ, πλησίασε καὶ δῶσε μου ἀσπασμόν. ¹¹Καὶ ἐπλησίασε καὶ τὸν ἠσπάσθη, καὶ εἶπε: Εὐλογημένος ὁ υἱός μου Ἰακώβ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ ὕψιστου, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας: Ἄς δώσῃ εἰς σὲ ὁ Θεὸς σπέρμα δικαιοσύνης, καὶ τινὰς ἐκ τῶν υἱῶν σου ἄς ἀγιάσῃ ἐν μέσῳ πάσης τῆς γῆς. Ἐθνη

ἄς σέ δουλεύσουν καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἄς προσκυνήσουν ἐνώπιον τοῦ σπέρματός σου. ¹²Ἔσο ἰσχυρὸς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξουσιαστῆς ἐφ' ὅλου τοῦ σπέρματος τοῦ Σήθ· τότε αἱ ὁδοὶ σου καὶ αἱ ὁδοὶ τῶν ὁδῶν σου θὰ δικαιωθοῦν, ὥστε νὰ γίνουν ἔθνος ἅγιον. ¹³Ἄς δώσῃ εἰς σέ ὁ ὕψιστος Θεὸς πᾶσαν εὐλογία ἐν ἧ ἠυλόγησεν ἐμέ, καὶ ἐν ἧ ἠυλόγησε τὸν Νῶε καὶ τὸν Ἀδάμ· αὐταὶ ἄς μένουν ἐπὶ τῆς ἱεραῆς κεφαλῆς τοῦ σπέρματός σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν διὰ παντός. ¹⁴Καὶ ἄς σέ καθάρῃ ἀπὸ πάσης ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας, διὰ νὰ λάβῃς ἀφεσιν ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ἄς διέπραξες ἐν ἀγνοίᾳ. Καὶ ἄς σέ δυναμώσῃ καὶ ἄς σέ εὐλογῆσῃ, καὶ εἴθε νὰ κληρονομήσῃς πᾶσαν τὴν γῆν. ¹⁵Καὶ ἄς ἀνανεώσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ μετὰ σοῦ, διὰ νὰ εἶσαι εἰς αὐτὸν ἔθνος εἰς κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας, καὶ αὐτὸς ἄς γίνῃ διὰ σέ καὶ διὰ τὸ σπέρμα σου Θεὸς ἐν ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τῆς γῆς. ¹⁶Καὶ σύ, υἱέ μου Ἰακώβ, νὰ ἐνθυμῆσαι τοὺς λόγους μου, καὶ νὰ φυλάττῃς τὰς ἐντολάς τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ πατρός σου: Ἀφόρισε σεαυτὸν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, καὶ μὴ τρώγε μεθ' αὐτῶν: καὶ μὴ πράττῃς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ μὴ γίνου κοινωνὸς αὐτῶν· διότι τὰ ἔργα αὐτῶν εἶναι ἀκάθαρτα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτῶν εἶναι μολυσμὸς καὶ βδέλυγμα καὶ ἀκαθαρσία. ¹⁷Προσφέρουν τὰς θυσίας αὐτῶν εἰς τοὺς νεκρούς, καὶ λατρεύουν κακὰ πνεύματα, καὶ τρώγουν ἐπὶ τῶν τάφων καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν εἶναι ματαιότης καὶ εἶναι μηδὲν. ¹⁸Δὲν ἔχουν καρδίαν διὰ νὰ κατανοοῦν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δὲν βλέπουν ὅποια εἶναι τὰ ἔργα τῶν, καὶ πῶς πλανῶνται λέγοντες εἰς τεμάχιον ξύλου· Ὑἱοὶ εἶσαι ὁ Θεὸς μου, καὶ εἰς λίθον: Ὑἱοὶ εἶσαι ὁ Κύριός μου καὶ ὁ σωτὴρ μου. [Καὶ αὐτοὶ δὲν ἔχουν καρδίαν]. ¹⁹Ὡς πρὸς σέ τέκνον μου Ἰακώβ, ἄς σέ βοηθήσῃ ὁ ὕψιστος Θεὸς καὶ ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ἄς σέ εὐλογῆσῃ καὶ ἄς σέ τηρήσῃ μακρὰν τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν καὶ ἀπὸ πάσης πλάνης αὐτῶν. ²⁰Πρόσεχε, υἱέ μου Ἰακώβ, νὰ (μὴ) λάβῃς σύζυγον ἐκ σπέρματος τινος τῶν θυγατέρων Χαναάν· διότι πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ θὰ ἐκριζωθῇ ἐκ τῆς γῆς. ²¹Διότι, ἕνεκα τῆς παραβάσεως τοῦ Χάμ, ἐπλανήθη ὁ Χαναάν, καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ θὰ ἀφανισθῇ ἐκ τῆς γῆς καὶ πᾶν τὸ κατάλειμμα αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἀπόγονός του θὰ σωθῇ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως. ²²Καὶ διὰ τοὺς λατρεύοντας εἰδωλα καὶ διὰ τοὺς βεβήλους δὲν ὑπάρχει ἐλπίς δι' αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ζώντων, ἀλλ' εἰς τὸν Ἄδην θὰ καταβοῦν καὶ θὰ πορευθοῦν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ μνημόσυνον αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς. Ὡς τὰ τέκνα τῶν Σοδόμων ἐξώσθησαν ἐκ τῆς γῆς, οὕτω θὰ ἐξωσθοῦν καὶ πάντες οἱ λατρεύοντες τὰ εἰδωλα. ²³Μὴ φοβοῦ, υἱέ μου Ἰακώβ, καὶ μὴ πτοῆσαι, υἱέ Ἀβραάμ: Ὁ ὕψιστος Θεὸς ἄς σέ διαφυλάξῃ ἐκ τῆς ἀπωλείας, καὶ ἐκ πασῶν τῶν ὁδῶν τῆς πλάνης ἄς σέ σώσῃ. ²⁴Τὸν οἶκον τοῦτον ὠκοδόμησα δι' ἐμαυτὸν διὰ νὰ θέσω τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτὸν ἐν τῇ γῇ, (ἦτις) εἰς σέ καὶ τὸ σπέρμα σου ἐδόθη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ θὰ κληθῇ οὗτος οἶκος Ἀβραάμ· εἰς σέ δίδεται καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου διὰ παντός· διότι σὺ θὰ οἰκοδομήσῃς τὸν οἶκον μου καὶ θὰ στερεώσῃς τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διὰ παντός. Τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ

ὄνομά σου θὰ σταθοῦν εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῆς γῆς.' ²⁵Καὶ ἔπαυσε ἀπὸ τοῦ νὰ διατάσῃ αὐτόν καὶ νὰ εὐλογῇ αὐτόν. ²⁶Καὶ κατεκλίσθη ὁμοῦ ἐπὶ μιᾶς κλίνης, καὶ ὁ Ἰακώβ ἐκοιμήθη ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἀβραάμ, πατρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὸν ἠσπᾶσθη ἐπτάκις, καὶ ἡ ἀγάπη του καὶ ἡ καρδιά του ἐχάρησαν ἐπ' αὐτῷ. ²⁷Καὶ ἠϋλόγησεν αὐτόν ἐξ ὅλης καρδίας του καὶ εἶπε: 'Ὁ ὕψιστος Θεός, ὁ Θεὸς τῶν ὄλων, καὶ δημιουργὸς πάντων, ὁ ἀγαθὸς με ἐξ Οὐρ τῶν Χαλδαίων, διὰ νὰ δώσῃ εἰς ἐμὲ τὴν γῆν ταύτην εἰς κληρονομίαν αὐτῆς διὰ παντός, καὶ διὰ νὰ ἀναστήσω σπέρμα ἅγιον — εὐλογημένος ὁ ὕψιστος διὰ παντός.' ²⁸Καὶ ἠϋλόγησε τὸν Ἰακώβ καὶ εἶπεν: 'Εἰς τὸν υἱόν μου, ἐν ᾧ ἀγάλλομαι ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ μου καὶ τῇ ἀγάπῃ μου, ἡ χάρις Σου καὶ τὸ ἔλεός Σου ἄς εἶναι ἐπ' αὐτόν καὶ ἐπὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ διὰ παντός. ²⁹Καὶ μὴ λησμονήσῃς αὐτόν μηδὲ παρίδῃς αὐτόν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τῶν ἡμερῶν τοῦ αἰῶνος, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἄς εἶναι ἀνοικτοὶ ἐπ' αὐτόν καὶ ἐπὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ, ἵνα διαφυλάξῃς αὐτόν καὶ εὐλογῆσῃς αὐτόν καὶ ἀγιάσῃς αὐτόν εἰς λαὸν τῆς κληρονομίας σου. ³⁰Καὶ εὐλόγησον αὐτόν ἐν πάσαις ταῖς εὐλογίαις σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τοῦ αἰῶνος, καὶ ἀνακαίνισσον τὴν διαθήκην σου καὶ τὴν χάριν σου μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ κατὰ πᾶν τὸ ἀγαθὸν σου θέλημα ἐν πάσαις ταῖς γενεαῖς τῆς γῆς'.

23. Ὁ θάνατος καὶ ἡ ταφή τοῦ Ἀβραάμ (πρβλ. Γεν. 25,7-10). Ἡ ἐλαττουμένη ἡλικία καὶ ἡ αὐξουσα φθορὰ τῶν ἀνθρώπων (ἐκ Γεν. 6;). Ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ ἢ (πρβλ. Ἠσ. 65· 66).

23 ¹Καὶ ἔθεσε δύο δακτύλους τοῦ Ἰακώβ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, καὶ ἠϋλόγησε τὸν Θεὸν τῶν Θεῶν, καὶ ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐξέτεινε τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη τὸν αἰώνιον ὕπνον καὶ συγκατελέγη εἰς τοὺς πατέρας του. ²Καὶ παρὰ πᾶν τοῦτο ὁ Ἰακώβ ἦτο κεκλιμένος ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, καὶ δὲν ἀντελήφθη ὅτι ὁ Ἀβραάμ, ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς του, ἀπέθανεν. ³Καὶ ὁ Ἰακώβ ἠγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου, καὶ ἰδοὺ ὁ Ἀβραάμ ἦτο ψυχρὸς ὡς ὁ πάγος, καὶ εἶπε: 'Πάτερ, πάτερ,' ἀλλ' οὐδεὶς ὠμίλησε, καὶ ἀντελήφθη ὅτι ἀπέθανεν. ⁴Καὶ ἠγέρθη ἐκ τοῦ κόλπου καὶ ἔτρεξε καὶ εἶπε (τοῦτο) εἰς τὴν Ρεβέκκα, τὴν μητέρα του· καὶ ἡ Ρεβέκκα ἐπορεύθη πρὸς τὸν Ἰσαὰκ νύκτωρ, καὶ εἶπε [τοῦτο] εἰς αὐτόν· καὶ ἐπορεύθησαν ὁμοῦ, καὶ ὁ Ἰακώβ ὁ μετ' αὐτῶν, καὶ λύχνος ἦτο εἰς τὴν χειρὰ του, καὶ ὅταν εἰσῆλθον εὔρον Ἀβραάμ κείμενον νεκρόν. ⁵Καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔκλαιε καὶ ἠσπᾶζετο αὐτόν. ⁶Καὶ αἱ φωναὶ ἠκούσθησαν ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβραάμ, καὶ ὁ Ἰσμαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἠγέρθη, καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὸν Ἀβραάμ τὸν πατέρα του, καὶ ἔκλαυσε ἐπὶ τοῦ Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς του, αὐτὸς καὶ ὅλος ὁ οἶκος Ἀβραάμ, καὶ ἔκλαυσεν κλαυθμὸν μέγαν. ⁷Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Ἰσαὰκ καὶ Ἰσμαὴλ ἔθαψαν

αὐτὸν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ, πλησίον τῆς Σάρρας τῆς συζύγου αὐτοῦ, καὶ ἐπένησαν αὐτὸν τεσσαράκοντα ἡμέρας πάντες οἱ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἰσαὰκ καὶ ὁ Ἰσμαήλ, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτῶν, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Χεττούρας ἐν τοῖς τόποις αὐτῶν· καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους διὰ τὸν Ἀβραάμ ἐτελείωσαν. ⁸Καὶ ἔζησεν οὗτος τρία ἰωβηλαΐα καὶ τέσσαρας ἐβδομάδας ἐτῶν, ἑκατὸν ἐβδομήκοντα πέντε ἔτη, καὶ ἐπλήρωσε τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, πρεσβύτης ὢν καὶ πλήρης ἡμερῶν. ⁹Διότι αἱ ἡμέραι τῶν προπατόρων, τῆς ζωῆς αὐτῶν, ἦσαν δέκα ἑννέα ἰωβηλαΐα, μετὰ δὲ τὸν κατακλισμὸν ἤρχισαν ζῶντες ὀλιγώτερον ἢ δέκα ἑννέα ἰωβηλαΐα καὶ νὰ ζοῦν ὀλιγώτερα ἰωβηλαΐα καὶ νὰ γηράσκουν ταχέως καὶ νὰ γίνωνται πλήρεις ἡμερῶν ἕνεκα τῆς ποικίλης θλίψεως καὶ τῆς κακίας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, παρεκτὸς τοῦ Ἀβραάμ. ¹⁰Διότι ὁ Ἀβραάμ ἦτο τέλειος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ εὐάρεστος ἐν δικαιοσύνῃ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ ἰδοῦ, δὲν συνεπλήρωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ τέσσαρα ἰωβηλαΐα, ὅταν ἐγένετο γέρον ἕνεκα τῆς κακίας, καὶ ἦτο πλήρης ἡμερῶν αὐτοῦ. ¹¹Καὶ πᾶσαι αἱ γενεαί, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐγερθοῦν ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς μεγάλης κρίσεως, θὰ γηράσκουν ταχέως, πρὶν νὰ πληρώσουν δύο ἰωβηλαΐα, καὶ θὰ συμβῆ, ὅταν ἡ γνῶσις τοὺς ἐγκαταλείψῃ ἕνεκα τοῦ γήρατος, 'τότε θὰ ἀφανισθῇ πᾶσα ἡ γνῶσις αὐτῶν.' ¹²Καὶ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἂν ἄνθρωπός τις ζῆ ἐν καὶ ἡμισυ ἰωβηλαῖον ἐτῶν, θὰ εἶπουν περὶ αὐτοῦ: 'Ἐζήσεν ἐπὶ μακρόν, καὶ τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἦτο πόνος καὶ λύπη καὶ θλίψις, καὶ οὐδεμία εἰρήνη ὑπάρχει: ¹³διότι συμφορὰ ἀκολουθεῖ συμφορὰν καὶ πληγὴ πληγὴν καὶ θλίψις θλίψιν, καὶ κακὴ ἀγγελία τὴν κακὴν ἀγγελίαν, καὶ ἀσθένεια τὴν ἀσθένειαν καὶ ὄλαι αἱ κακαὶ τιμωρίαι ὡς αὐταί, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἀσθένεια καὶ κατάρρευσις, καὶ πάχνη καὶ χάλαζα καὶ χιῶν, πυρετὸς καὶ ψύξεις, καὶ ἀπονέκρωσις, καὶ ξηρασία καὶ θάνατος, καὶ ῥομφαία καὶ αἰχμηλωσία, καὶ πάντα τὰ εἶδη συμφορῶν καὶ πόνων.' ¹⁴Καὶ πάντα ταῦτα θὰ ἔθλουν ἐπὶ μιᾶς γενεᾶς, ἡ ὁποία διαπράττει παραβάσεις ἐπὶ τῆς γῆς. Τὰ ἔργα των εἶναι ἀκαθαρσία καὶ πορνεία καὶ μολυσμὸς καὶ βδελύγματα. ¹⁵Τότε θὰ εἶπουν: 'Αἱ ἡμέραι τῶν προπατόρων πολλαὶ (ἦσαν), ἕως χιλίων ἐτῶν, καὶ ἦσαν καλαί· ἀλλ' ἰδοῦ αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς ἡμῶν, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ζῆ πολλὰ ἔτη, εἶναι ἐβδομήκοντα ἔτη, καὶ, ὅταν εἶναι ἰσχυρός, ὀγδοήκοντα, καὶ αὐτὰ κακὰ καὶ δὲν ὑπάρχει εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς κακῆς ταύτης γενεᾶς.' ¹⁶Καὶ ἐν τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ οἱ υἱοὶ θὰ καταγγείλουν τοὺς πατέρας των καὶ τοὺς πρεσβυτέρους των περὶ ἀμαρτίας καὶ ἀδικίας, καὶ περὶ τῶν λόγων τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ τῆς μεγάλης κακίας τὴν ὁποίαν πράττουν, καὶ περὶ τῆς ἐγκαταλείψεως ὑπ' αὐτῶν τῆς διαθήκης ἣν ὁ Κύριος διέθετο μεταξύ αὐτῶν καὶ Ἐαυτοῦ, διὰ νὰ φυλάττουν καὶ τηροῦν οὗτοι πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ τὰ παραγγέλματά του καὶ τοὺς νόμους του, χωρὶς παρέκκλισιν εἴτε πρὸς τὴν δεξιὰν χεῖρα εἴτε πρὸς τὴν ἀριστεράν. ¹⁷Διότι πάντες ἐποίησαν τὸ πονηρὸν, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἀδικίαν καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν εἶναι ἀκαθαρσία καὶ βδελύγμα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτῶν μολυ-

σμός, ἀκαθαρσία καὶ ἀπώλεια. ¹⁸Ἰδοὺ ἡ γῆ θὰ ἀπολεσθῆ, ἕνεκα πάντων τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ σπόρος ἀμπέλου, οὐδὲ ἔλαιον· διότι τὰ ἔργα τῶν εἶναι ἐντελῶς ἄπιστα, καὶ ὅλοι ὁμοῦ θὰ ἀπολεσθοῦν, ζῶα καὶ κτήνη καὶ πτηνὰ καὶ ὅλοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης, ἕνεκα τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων. ¹⁹Καὶ θὰ παλαίουν οἱ μὲν ἐναντίον τῶν δέ, οἱ νέοι μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, οἱ πρεσβύτεροι μετὰ τῶν νέων, οἱ πτωχοὶ μετὰ τῶν πλουσίων, οἱ ταπεινοὶ μετὰ τῶν μεγάλων, ὁ ἐπαίτης μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ, ἕνεκα τοῦ νόμου καὶ τῆς διαθήκης· διότι ἔλησμόνησαν ἐντολὴν καὶ διαθήκην καὶ ἑορτὰς καὶ μῆνας καὶ Σάββατα καὶ ἰωβηλαῖα καὶ πάντα τὰ κρίματα. ²⁰Καὶ θὰ σταθοῦν ἐν τόξοις καὶ ῥομφαίαις καὶ πολέμῳ, διὰ τὸ νὰ ἐπαναφέρουν αὐτοὺς εἰς τὴν ὁδὸν· ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπιστρέψουν ἕως ὅτου πολὺ αἷμα νὰ χυθῆ ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ ἐνός ὑπὸ τοῦ ἑτέρου. ²¹Καὶ ὅσοι ἐσώθησαν δὲν θὰ ἐπιστρέψουν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτῶν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ πάντες θὰ ἐπαρθοῦν ἐν τῇ ἀπάτῃ καὶ τῷ πλούτῳ, ὥστε ἕκαστος νὰ λαμβάνῃ πᾶν ὅ,τι ἀνήκει εἰς τὸν πλησίον του, καὶ θὰ καλέσουν τὸ μέγα ὄνομα, ἀλλ' ὄχι ἐν ἀληθείᾳ οὐδὲ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ θὰ βεβηλώσουν τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ διαφθορᾷ τοῦ μολυσμοῦ αὐτῶν. ²²Καὶ μεγάλη τιμωρία θὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὸν Κύριον ἐπὶ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ θὰ παραδώσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ῥομφαίαν καὶ εἰς τὴν κρίσιν καὶ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ εἰς διαρπαγὴν καὶ εἰς ἀπώλειαν. ²³Καὶ θὰ ἐγείρῃ ἐναντίον αὐτῶν τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἔλεος ἢ εὐσπλαχνίαν, οὔτε σέβονται πρόσωπον οὐδενός, εἴτε πρεσβύτου εἴτε νέου, οὐδὲ οἰονδήποτε, διότι εἶναι χειρότεροι καὶ ἰσχυρότεροι εἰς τὸ νὰ πράττουν τὸ κακὸν ἀπὸ ὅλα τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων. Καὶ θὰ ἐπιτεθοῦν μετὰ βίας κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ θὰ ἁμαρτήσουν κατὰ τοῦ Ἰακώβ, καὶ αἷμα πολὺ θὰ χυθῆ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ δὲν θὰ ὑπάρχῃ ὁ συλλέγων καὶ δὲν θὰ ὑπάρχῃ ὁ θάπτων. ²⁴Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις θὰ κρᾶξουν, καὶ θὰ ἐπικαλοῦνται καὶ θὰ προσεύχωνται διὰ τὸ σωθῆν ἐκ τῆς χειρὸς τῶν ἁμαρτωλῶν, τῶν ἐθνῶν, ἀλλ' οὐδεὶς θὰ σωθῆ. ²⁵Καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν παιδίων θὰ λευκανθοῦν μὲ φαιὰν κόμην, καὶ παιδίον τριῶν ἑβδομάδων θὰ φαίνεται γέρον ὡς ἄνθρωπος ἑκατοντούτης, καὶ ἡ μορφὴ τῶν θὰ ἀπολεσθῆ ἐν θλίψει καὶ καταπίεσει. ²⁶Καὶ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις τὰ παιδία θὰ ἀρχίσουν νὰ μελετοῦν τοὺς νόμους, καὶ νὰ ἐκζητοῦν τὰς ἐντολὰς καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης. ²⁷Καὶ αἱ ἡμέραι θὰ ἀρχίσουν νὰ πολλαπλασιάζωνται καὶ νὰ αὐξάνουν μεταξὺ ἐκείνων τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων, ἕως αἱ ἡμέραι αὐτῶν νὰ ἐγγίσουν τὰ χίλια ἔτη, καὶ ἀκόμη μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἐτῶν ἀπὸ ὅ,τι ἦτο (πρὶν) ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν. ²⁸Καὶ δὲν θὰ ὑπάρχῃ γέρον, οὔτε τις πλήρης ἐκ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ, διότι ὅλοι θὰ εἶναι ὡς παιδία καὶ νέοι. ²⁹Καὶ πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν θὰ πληρῶσιν καὶ θὰ ζήσουν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν χαρᾷ, καὶ δὲν θὰ ὑπάρχῃ Σατὰν ἢ ἄλλος τις καταστροφεὺς· διότι ὅλοι αἱ ἡμέραι τῶν θὰ εἶναι ἡμέραι εὐλογίας καὶ σωτηρίας. ³⁰Καὶ κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν θὰ σώσῃ ὁ Κύριος τοὺς δούλους του, καὶ θὰ ἐγερθοῦν καὶ θὰ ἴδουν εἰρήνην μεγάλην, καὶ θὰ ἐκδιώξουν τοὺς ἐχθρούς τῶν. Καὶ οἱ

δίκαιοι θὰ ἴδουν καὶ θὰ εὐχαριστήσουν, καὶ θὰ χαροῦν ἐν χαρᾷ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας, καὶ θὰ ἴδουν ὅλας τὰς κρίσεις αὐτῶν καὶ ὅλας τὰς ἀράς αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. ³¹Καὶ τὰ ὅσα αὐτῶν θὰ ἀναπαυθοῦν ἐν τῇ γῆ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῶν θὰ ἔχη πολλὴν χαρὰν, καὶ θὰ γνωρίσουν ὅτι ὁ Κύριος εἶναι ὁ ἐκτελῶν κρίσιν καὶ ὁ ἐλεῶν ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας καὶ πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. ³²Καὶ σύ, Μωϋσῆ, κατὰγράφει τοὺς λόγους τούτους· διότι οὗτοι ἔχουν οὕτως γραφῆ, καὶ ἀναγράφουν (αὐτοὺς) ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν εἰς μαρτυρίαν διὰ τὰς γενεὰς διὰ παντός.

24. Ὁ Ἰσαὰκ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὀράσεως. Ὁ Ἡσαῦ πωλεῖ τὰ πρωτοτόκια (πρβλ. Γεν. 25,11· 29-34). Διαμονὴ τοῦ Ἰσαὰκ ἐν Γεράροις. Ἀραὶ κατὰ τῶν Φιλιστίνων (πρβλ. Γεν. 26,1-6· 11·13-25· 32· 33).

24 ¹Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον Ἀβραάμ, ὁ Κύριος ηὐλόγησε τὸν Ἰσαὰκ, τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἠγέρθη οὗτος ἐκ Χεβρών καὶ ἦλθε καὶ κατώκησε παρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὀράσεως ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς τρίτης ἐβδομάδος τοῦ Ἰωβηλαίου τούτου, ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη. ²Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἐβδομάδος ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκτὸς τοῦ πρώτου λιμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε γίνεαι ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Ἀβραάμ. ³Ἡψησε δὲ ὁ Ἰακώβ ἐψήμα φακῆς, καὶ ὁ Ἡσαῦ ἦλθεν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ πεινῶν. Καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἰακώβ: Ὁδός μου ἐκ τοῦ ἐψήματος τῆς φακῆς ταύτης. Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπεν εἰς αὐτόν: Πώλησον εἰς ἐμὲ τὰ πρωτοτόκιά σου καὶ θὰ σοῦ δώσω ἄρτον, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐψήματος ταύτης τῆς φακῆς. ⁴Καὶ εἶπεν ὁ Ἡσαῦ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ: Ἐγὼ θὰ ἀποθάνω· ποία εἰς ἐμὲ ἡ ὠφέλεια ἀπὸ αὐτὰ τὰ πρωτοτόκια; Καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ: Σοῦ τὰ δίδω. ⁵Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπεν: Ὅμοσον εἰς ἐμὲ σήμερον, καὶ ὡμοσεν εἰς αὐτόν. ⁶Καὶ ὁ Ἰακώβ ἔδωκε εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἡσαῦ ἄρτον καὶ ἐψήμα φακῆς, καὶ ἔφαγεν ἕως οὗ ἐχορτάσθη, καὶ ὁ Ἡσαῦ περιεφρόνησε τὰ πρωτοτόκιά του· διὰ τοῦτο τὸ ὄνομα τοῦ Ἡσαῦ ἐκλήθη Ἐδώμ, ἕνεκα τοῦ ἐρυθροῦ ἐψήματος τοῦ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτόν Ἰακώβ διὰ τὰ πρωτοτόκιά του. ⁷Καὶ ἐγένετο ὁ Ἰακώβ ὁ πρεσβύτερος, ὁ δὲ Ἡσαῦ καθρέθη ἐκ τῆς τιμῆς αὐτοῦ. ⁸Καὶ ὁ λιμὸς ἦτο ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνεχώρησεν ὁ Ἰσαὰκ διὰ νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος, καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλεῖα τῶν Φιλιστίνων ἐν Γεράροις, πρὸς Ἀβιμέλεχ. ⁹Καὶ ὁ Κύριος ὤφθη εἰς αὐτόν καὶ εἶπεν: Μὴ καταβῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον· κατοίκησον ἐν τῇ γῆ, ποῦ θὰ σοῦ εἴπω, καὶ παροίκει ἐν τῇ γῆ ταύτῃ, καὶ θὰ εἶμαι μετὰ σοῦ καὶ θὰ σὲ εὐλογήσω. ¹⁰Διότι εἰς σὲ καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου θὰ δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ θὰ τηρήσω τὸν ὄρκον μου, τὸν ὁποῖον ὡμοσα εἰς τὸν Ἀβραάμ τὸν πατέρα σου, καὶ θὰ πληθύνω τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ θὰ δώσω εἰς τὸ σπέρμα σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην. ¹¹Καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου θὰ εὐλογηθοῦν πάντα τὰ ἔθνη

τῆς γῆς, διότι ὑπήκουσεν ὁ πατήρ σου εἰς τὴν φωνὴν μου καὶ ἐφύλαξε τὰ προσταγήματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ νόμιμά μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ τὴν διαθήκην μου· καὶ τώρα ἄκουσον τῆς φωνῆς μου καὶ κατοικήσον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.’¹² Καὶ κατώκησεν ἐν Γεράροις τρεῖς ἑβδομάδας ἐτῶν.¹³ Καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ διέταξε περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ παντὸς ὅστις ἦτο ἰδικός του, λέγων: ‘Ὅποιος ἐγγίση τοῦτον ἢ οἰονδήποτε, ὁ ὁποῖος εἶναι ἰδικός του, ἀσφαλῶς θά ἀποθάνῃ.’¹⁴ Καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἐγένετο μέγας μεταξὺ τῶν Φιλισταίων, καὶ ἀπέκτησε κτήματα πολλὰ: βόας καὶ πρόβατα καὶ καμήλους καὶ ὄνους καὶ πολλοὺς δούλους.¹⁵ Καὶ ἔσπειρεν ἐν τῇ γῇ τῶν Φιλισταίων καὶ εἰσεκόμισεν ἑκατοστεύουσαν κριθὴν, καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἐγένετο μέγας σφόδρα, καὶ ἐζήλευσαν αὐτὸν οἱ Φιλισταῖοι.¹⁶ Καὶ ὅλα τὰ φρέατα, τὰ ὁποῖα ὠρυζαν οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ Ἀβραάμ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς τοῦ Ἀβραάμ, ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φιλισταῖοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἐγένεσαν αὐτὰ μὲ χῶμα.¹⁷ Καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ εἶπεν εἰς τὸν Ἰσαὰκ: ‘Φύγε ἀπὸ ἡμᾶς, διότι ἔγινες πολὺ δυνατώτερος ἀπὸ ἡμᾶς·’ καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν ὁ Ἰσαὰκ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐβδόμης ἑβδομάδος, καὶ κατέλυσεν εἰς τὰς κοιλάδας τῶν Γεράρων.¹⁸ Καὶ πάλιν ἤνοιξαν τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος, τὰ ὁποῖα εἶχον ὀρυξοὶ οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξαν οἱ Φιλισταῖοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς του, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὰ ὀνόματα κατὰ τὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα εἶχε δώσει Ἀβραάμ ὁ πατήρ αὐτοῦ.¹⁹ Καὶ οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ Ἰσαὰκ ὠρυξαν φρέαρ ἐν τῇ φάραγγι, καὶ εὔρον ὕδωρ ῥέον, καὶ οἱ ποιμένες τῶν Γεράρων ἐφιλονείκησαν μετὰ τῶν ποιμένων τοῦ Ἰσαὰκ λέγοντες: ‘Ἰδικόν μας εἶναι τὸ ὕδωρ·’ καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος ‘Ἀδικία’, διότι οὗτοι διέπραξαν ἀδικίαν μεθ’ ἡμῶν.²⁰ Καὶ ὠρυξαν ἕτερον φρέαρ, καὶ ἐφιλονείκησαν καὶ περὶ ἐκείνου, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ‘Ἐχθρότης’. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ὠρυξαν ἕτερον φρέαρ καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ‘Εὐρυχωρία’, καὶ εἶπεν ὁ Ἰσαὰκ: ‘Τώρα ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς χῶρον καὶ ἠὲξήθημεν ἐν τῇ γῇ.’²¹ Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς τὸ Φρέαρ τοῦ Ὀρκου, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς πρώτης ἑβδομάδος τοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἰωβηλαίου.²² Καὶ ὤφθη πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ πρώτου μηνός, καὶ εἶπεν αὐτῷ: ‘Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς σου· μὴ φοβοῦ, διότι θά εἶμαι μαζί σου, καὶ θά σέ εὐλογήσω καὶ θά πληθύνω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς χάριν τοῦ Ἀβραάμ τοῦ δούλου μου.’²³ Καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ [ἐκ νέου] θυσιαστήριον, τὸ ὁποῖον εἶχε τὸ πρῶτον κτίσει ὁ Ἀβραάμ ὁ πατήρ του, καὶ ἐπεκαλέσθη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, καὶ προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.²⁴ Καὶ ὠρυξαν φρέαρ καὶ εὔρον ὕδωρ.²⁵ Καὶ οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ Ἰσαὰκ ὠρυξαν ἕτερον φρέαρ καὶ δὲν εὔρον ὕδωρ, καὶ ἐπῆγαν καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὸν Ἰσαὰκ ὅτι δὲν εὔρον ὕδωρ, καὶ εἶπεν ὁ Ἰσαὰκ: ‘Ὡμοσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰς τοὺς Φιλισταίους, καὶ ὁ λόγος οὗτος ἀνηγγέλθη εἰς ἡμᾶς.’²⁶ Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου τὸ Φρέαρ τοῦ Ὀρκου· διότι ἐκεῖ ὤμοσε εἰς τὸν Ἀβιμέλεχ καὶ εἰς τὸν Ὀχοζὰθ τὸν φίλον

αὐτοῦ καὶ Φιχὸλ τὸν ἀρχιστράτηγον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ²⁷Καὶ ὁ Ἰσαάκ ἐγνώρισε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅτι βιαζόμενος ὤμοσεν εἰς αὐτούς, ὅτι θὰ κάμη εἰρήνην μετ' αὐτῶν. ²⁸Καὶ ὁ Ἰσαάκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατηράσθη τοὺς Φιλισταίους καὶ εἶπε: Ἐπικατάρατοι νὰ εἶναι οἱ Φιλισταῖοι εἰς ἡμέραν ὀργῆς καὶ ἐκδικήσεως ἐκ μέσου πάντων τῶν ἐθνῶν· ὁ Κύριος ἄς παραδώσῃ αὐτούς εἰς ἐμπαιγμὸν καὶ εἰς κατάραν καὶ εἰς ὀργὴν καὶ εἰς ἐκδίκησιν ἐν τῇ χειρὶ τῶν ἀμαρτωλῶν ἐθνῶν καὶ ἐν τῇ χειρὶ τῶν Kittim. ²⁹Καὶ τὸν διαφεύγοντα τὴν ρομφαίαν τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῶν Kittim, τὸ δίκαιον ἔθνος ἄς ἐκριζώσῃ ἐν κρίσει ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανόν· διότι ἐχθροὶ καὶ ἐναντίοι θὰ εἶναι εἰς τὰ τέκνα μου ἐν ταῖς γενεαῖς αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ³⁰Καὶ δὲν θὰ ὑπολειφθῇ κατάλοιπον αὐτῶν, καὶ οὐδεὶς ὁ ὀποῖος θὰ σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὀργῆς τῆς κρίσεως· διότι εἰς καταστροφὴν καὶ ἐκριζώσιν καὶ ἐκδίωξιν ἐκ τῆς γῆς ἅπαν τὸ σπέρμα τῶν Φιλισταίων (προώρισται), καὶ εἰς τοὺς Καφθωρίμ τούτους δὲν θὰ ὑπολειφθῇ ὄνομα ἢ σπέρμα ἐπὶ τῆς γῆς. ³¹Διότι καὶ ἂν ἀναβῇ εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ καταβιβασθῇ ἐκεῖθεν, καὶ ἂν ποιήσῃ ἑαυτὸν ἰσχυρὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκεῖθεν θὰ ἀποσχισθῇ· καὶ ἂν καταβῇ εἰς τὸ Σεόλ, ἐκεῖ ὁμοίως μεγάλη θὰ εἶναι ἡ τιμωρία του καὶ ἐκεῖ ὁμοίως δὲν θὰ ἔχη εἰρήνην. ³²Καὶ ἂν εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγῃ, διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἐκζητούντων τὴν ψυχὴν του θὰ φονεύσουν αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ οὔτε ὄνομα οὔτε σπέρμα θὰ ὑπολειφθῇ εἰς αὐτὸν ἐπὶ πάσης τῆς γῆς, διότι εἰς αἰωνίαν κατάραν θὰ ἀπέλθῃ. ³³Καὶ οὕτως εἶναι γεγραμμένον καὶ κεχαραγμένον περὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν, νὰ συμβῇ εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ὥστε νὰ ἐκριζωθῇ ἐκ τῆς γῆς.

25. Ἡ Ρεβέκκα προτρέπει τὸν Ἰακώβ νὰ μὴ νυμφευθῇ Χαναναίτιδα, καὶ εὐλογεῖ αὐτὸν (πρβλ. Γεν. 28, 1-4).

25 ¹Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐβδομάδος ἐν τῷ Ἰωβηλαΐῳ τούτῳ, ἐκάλεσε Ρεβέκκα τὸν Ἰακώβ τὸν υἱὸν αὐτῆς, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν, λέγουσα: Ὑἱέ μου, μὴ λάβῃς γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, ὡς ὁ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός σου, ὁ ὀποῖος ἔλαβε δύο γυναῖκας ἐκ τῶν θυγατέρων Χανανάν, καὶ ἐπίκραναν τὴν ψυχὴν μου δι' ὅλων τῶν ἀκαθάρτων ἔργων αὐτῶν: διότι ὅλα τὰ ἔργα των εἶναι πορνεία καὶ λαγνεία, καὶ δὲν ὑπάρχει δικαιοσύνη μετ' αὐτῶν, διότι (τὰ ἔργα αὐτῶν) εἶναι πονηρά. ²Εγὼ δέ, υἱέ μου, σὲ ἀγαπῶ σφόδρα, καὶ ἡ καρδία μου καὶ ἡ ἀγάπη μου σὲ εὐλογοῦν πᾶσαν ὥραν τῆς ἡμέρας καὶ φυλακὴν τῆς νυκτός. ³Καὶ τώρα, υἱέ μου, ἄκουσον τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσον τὸ θέλημα τῆς μητρός σου, καὶ μὴ λάβῃς γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἀλλὰ μόνον ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ πατρός μου. Σὺ θὰ λάβῃς γυναῖκα ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ὁ Ὑψίστος θὰ σὲ εὐλογήσῃ, καὶ τὰ τέκνα σου θὰ εἶναι γενεὰ δικαιοσύνης καὶ σπέρμα ἁγίου. ⁴Καὶ

πνεῦμα τῆς μητρός σου ἐν τῇ ζωῇ αὐτῆς, ἡ κοιλία αὐτῆς ἡ γεννήσασά σε οὕτως σέ εὐλογεῖ, [ἡ ἀγάπη μου] καὶ τὰ στήθη μου σέ εὐλογοῦν καὶ τὸ στόμα μου καὶ ἡ γλῶσσά μου σέ ὑμνοῦν σφόδρα. ²⁰Νὰ ἀυξάνῃς καὶ νὰ ἐξαπλοῦσαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου νὰ γίνῃ τέλειον ἐν χαρᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς διὰ παντός· καὶ ἃς εὐφρανθῇ τὸ σπέρμα σου καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ τῆς εἰρήνης ἃς ἔχῃ εἰρήνην. ²¹Καὶ τὸ ὄνομά σου καὶ τὸ σπέρμα σου ἃς τηρηθοῦν καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας, καὶ ὁ Ἵψιστος Θεὸς ἃς εἶναι Θεὸς αὐτῶν, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας ἃς κατοικῇ μετ' αὐτῶν, καὶ τὸ ἅγιον Αὐτοῦ ἃς οἰκοδομηθῇ ὑπ' αὐτῶν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ²²Εὐλόγημένος ὁ εὐλογῶν σε, καὶ πᾶσα σὰρξ καταρωμένη σε ψευδῶς ἃς εἶναι ἐπικατάρματος.' ²³Καὶ τὸν ἠσπάσθη, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Ὁ Κύριος τοῦ κόσμου ἃς σέ ἀγαπήσῃ ὡς ἡ καρδία τῆς μητρός σου καὶ ἡ ἀγάπη αὐτῆς ἀγάλλονται ἐν σοὶ καὶ σέ εὐλογοῦν.' Καὶ ἔπαυσε νὰ εὐλογῇ.

26. Ὁ Ἰακώβ ἀποκτατὰ πρωτοτόκια (πρβλ. Γεν. 27).

26 ¹Καὶ ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει τῆς ἐβδομάδος ταύτης ὁ Ἰσαὰκ ἐκάλεσε τὸν Ἡσαῦ, τὸν πρεσβύτερον υἱὸν του καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Ἐγὼ ἔχω γεράσει, υἱέ μου, καὶ ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοί μου ἡμβλύνθησαν, καὶ δὲν γνωρίζω τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου. ²Καὶ τώρα λάβε τὰ ὄπλα σου τοῦ κυνηγίου, τὴν φαρέτραν σου καὶ τὸ τόξον σου, καὶ ἐξελθε εἰς τὴν πεδιάδα καὶ θήρευσον καὶ σύλλαβε (κάτι), υἱέ μου, καὶ παρασκεύασε εἰς ἐμὲ ἕδεσμα, ὅπως ἡ ψυχὴ μου ἀγαπᾷ, καὶ φέρε εἰς ἐμὲ νὰ φάγω, καὶ θὰ σέ εὐλογήσῃ ἡ ψυχὴ μου πρὶν ἀποθάνω.' ³Ἄλλ' ἡ Ρεβέκκα ἤκουσε τὸν Ἰσαὰκ ὁμιλοῦντα πρὸς τὸν Ἡσαῦ. ⁴Καὶ ὁ Ἡσαῦ ἐπορεύθη πρῶτ' εἰς τὴν πεδιάδα διὰ νὰ κυνηγήσῃ καὶ νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ φέρῃ εἰς τὸν πατέρα του. ⁵Καὶ ἡ Ρεβέκκα ἐκάλεσε τὸν Ἰακώβ, τὸν υἱὸν τῆς, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Ἴδού, ἤκουσα Ἰσαὰκ τὸν πατέρα σου λαλοῦντα πρὸς τὸν Ἡσαῦ τὸν ἀδελφόν σου, λέγοντα· Ὅθρευσον δι' ἐμὲ καὶ παρασκεύασε εἰς ἐμὲ ἕδεσμα, καὶ φέρε εἰς ἐμὲ νὰ φάγω καὶ θὰ σέ εὐλογήσω πρὸ τοῦ Κυρίου πρὶν νὰ ἀποθάνω.' ⁶Καὶ τώρα, υἱέ μου, ὑπάκουσε εἰς τὴν φωνήν μου, καθὼς ἐγὼ σέ διατάσσω· Πήγαινε εἰς τὰ πρόβατά σου καὶ φέρε εἰς ἐμὲ δύο καλοὺς ἐρίφους καὶ θὰ παρασκευάσω αὐτοὺς ἕδεσμα εἰς τὸν πατέρα σου καθὼς ἀγαπᾷ, καὶ θὰ φέρῃς σὺ τοῦτο εἰς τὸν πατέρα σου διὰ νὰ φάγῃ καὶ νὰ σέ εὐλογήσῃ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου πρὶν νὰ ἀποθάνῃ, καὶ διὰ νὰ εὐλογηθῆς.' ⁷Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπεν εἰς τὴν Ρεβέκκα τὴν μητέρα του· Μῆτερ, οὐδενὸς θὰ φεισθῶ ὡς πρὸς πᾶν τὸ ὅποιον ὁ πατήρ μου τρώγει καὶ τὸ ὅποιον τὸν εὐχαριστεῖ· μόνον φοβοῦμαι, μῆτέρ μου, ὅτι θὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν φωνήν μου καὶ θὰ ἐπιθυμήσῃ νὰ μὲ ἐγγίσῃ. ⁸Καὶ σὺ γνωρίζεις, ὅτι ἐγὼ εἶμαι λεῖος καὶ ὁ Ἡσαῦ, ὁ ἀδελφός μου, δασύς, καὶ θὰ φανῶ ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς κακοποιός, καὶ θὰ πράξω ἔργον, τὸ ὅποιον δὲν μὲ διέταξε, καὶ θὰ ὀργισθῇ ἐναντίον μου, καὶ θὰ φέρω ἐπάνω μου κατάραν καὶ ὄχι εὐλογίαν.' ⁹Καὶ ἡ Ρεβέκκα, ἡ μητέρα του, εἶπεν εἰς αὐτόν· Ἐπάνω μου ἡ κατάρα του, υἱέ μου, μόνον ὑπά-

κουσον εἰς τὴν φωνὴν μου.' ¹⁰Καὶ ὁ Ἰακώβ ὑπήκουσε εἰς τὴν φωνὴν τῆς Ρεβέκκας, τῆς μητρὸς του, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔφερε δύο καλοὺς καὶ παχεῖς ἐρίφους καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὴν μητέρα του, καὶ ἡ μήτηρ του παρεσκεύασεν αὐτοὺς (ἔδεσμα) καθὼς οὗτος ἠγάπα. ¹¹Καὶ ἔλαβεν ἡ Ρεβέκκα τὴν καλὴν στολὴν τοῦ Ἡσαῦ, τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ της, ἡ ὁποία ἦτο παρ' αὐτῆ ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ ἐνέδυσσε τὸν Ἰακώβ, τὸν υἱὸν της τὸν νεώτερον (ἐν αὐτοῖς), καὶ περιέθηκε τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων ἐπὶ τῶν χειρῶν του καὶ ἐπὶ τὰ γυμνά τοῦ τραχήλου του. ¹²Καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ υἱοῦ της Ἰακώβ τὸ ἔδεσμα καὶ τὸν ἄρτον τὸν ὁποῖον παρεσκεύασεν. ¹³Καὶ ὁ Ἰακώβ εἰσῆλθε πρὸς τὸν πατέρα του καὶ εἶπε: "Ὁ υἱός σου εἶμαι· ἐπραξα, καθὼς με προσέταξες· σήκω καὶ κάθησε καὶ φάγε ἀπὸ ὅ,τι συνέλαβα, πάτερ, ὥστε ἡ ψυχὴ σου νὰ με εὐλογήσῃ." ¹⁴Καὶ ὁ Ἰσαὰκ εἶπεν εἰς τὸν υἱὸν του: "Πῶς τόσον ταχέως εὔρες (κάτι), ὦ τέκνον;" ¹⁵Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπεν: "Διότι ὁ Κύριος ὁ Θεός σου με ἔκαμε νὰ εὔρω." ¹⁶Καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰσαὰκ: "Ἐλα ἐγγύς, διὰ νὰ σὲ ψηλαφήσω, υἱέ μου, ἂν εἶσαι σὺ ὁ υἱός μου Ἡσαῦ ἢ ὄχι." ¹⁷Καὶ ὁ Ἰακώβ ἤγγισε πρὸς τὸν Ἰσαὰκ, τὸν πατέρα του καὶ ἐψηλάφησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν: "Ἡ μὲν φωνὴ εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ Ἰακώβ, αἱ δὲ χεῖρες εἶναι αἱ χεῖρες τοῦ Ἡσαῦ," ¹⁸καὶ δὲν τὸν ἀνεγνώρισε, διότι ἦτο οἰκονομία ἐξ οὐρανοῦ νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ δύναμις τῆς ἀντιλήψεώς του καὶ ὁ Ἰσαὰκ νὰ μὴ τὸν διακρίνῃ, διότι αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἦσαν δασεῖται ὡς (τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ) Ἡσαῦ, καὶ ἠύλόγησεν αὐτόν. ¹⁹Καὶ εἶπε: "Σὺ εἶσαι ὁ υἱός μου Ἡσαῦ;" καὶ εἶπε: "Ἐγὼ εἶμαι, ὁ υἱός σου" καὶ εἶπε, "Προσάγαγε εἰς ἐμὲ καὶ θὰ φάγω ἀπὸ ὅ,τι συνέλαβες, υἱέ μου, ὥστε ἡ ψυχὴ μου νὰ σὲ εὐλογῆσῃ." ²⁰Καὶ προσέφερεν εἰς αὐτόν καὶ ἔφαγε, καὶ ἔφερον εἰς αὐτόν οἶνον καὶ ἔπιε. ²¹Καὶ ὁ Ἰσαὰκ, ὁ πατὴρ του, εἶπεν εἰς αὐτόν: "Ἐγγισε καὶ φίλησέ με, υἱέ μου." Καὶ ἤγγισε καὶ ἐφίλησεν αὐτόν. ²²Καὶ ὡσφράνθη τὴν ὄσμην τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἠύλόγησεν αὐτόν καὶ εἶπε: "Ἴδου ἡ ὄσμη τοῦ υἱοῦ μου εἶναι ὡς ἡ ὄσμη ἀγροῦ πλήρους, ὃν ἠύλόγησεν ὁ Κύριος. ²³Καὶ ἄς δώσῃ εἰς σὲ ὁ Κύριος ἐκ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκ τῆς δρόσου τῆς γῆς, καὶ πλῆθος σίτου καὶ ἐλαίου: Τὰ ἔθνη ἄς σὲ ὑπηρετήσουν, καὶ ἄς σὲ προσκυνήσουν λαοί. ²⁴Γίνε κύριος ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἄς σὲ προσκυνήσουν οἱ υἱοὶ τῆς μητρὸς σου· καὶ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι, δι' ὧν ὁ Κύριος με ἠύλόγησε, καὶ τὸν εὐλογημένον Ἀβραάμ, τὸν πατέρα μου, ἄς δοθοῦν εἰς σὲ καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου διὰ παντός." Ἐπικατάρατος ὅποιος σὲ καταράται καὶ εὐλογημένος ὅποιος σὲ εὐλογεῖ."

²⁵Καὶ ἐγένετο μὲν ἐπαυσε ὁ Ἰσαὰκ εὐλογῶν τὸν υἱὸν του Ἰακώβ, καὶ (ἐγένετο) μὲν ὁ Ἰακώβ ἀπῆλθεν ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ τὸν πατέρα του, ἐκρούβη, καὶ ὁ Ἡσαῦ ὁ ἀδελφός του ἦλθεν ἀπὸ τὸ κυνήγιον. ²⁶Καὶ παρεσκεύασε καὶ αὐτὸς ἐδέσματα καὶ ἔφερον εἰς τὸν πατέρα του, καὶ εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του: "Ἄς ἐγερθῇ ὁ πατὴρ μου καὶ ἄς φάγῃ ἀπὸ τὸ κυνήγιον, ὥστε ἡ ψυχὴ του νὰ με εὐλογῆσῃ." ²⁷Καὶ ὁ Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ του εἶπεν εἰς αὐτόν: "Ποῖος εἶσαι σὺ;" Ὁ δὲ εἶπεν: "Ἐγὼ εἶμαι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος Ἡσαῦ." Ἐπραξα καθὼς με

διέταξες.’ ²⁸Καὶ ὁ Ἰσαὰκ κατεπλάγη σφόδρα, καὶ εἶπε: ‘Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὅστις ἐθήρευσε καὶ συνέλαβε καὶ ἔφερεν εἰς ἐμέ, καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάντων πρὶν σὺ νὰ ἔλθῃς καὶ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ θὰ εἶναι εὐλογημένος καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ διὰ παντός;’ ²⁹Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἤκουσεν ὁ Ἡσαῦ τοὺς λόγους τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαὰκ, ἀνέκραξε φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα, καὶ εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του: ‘Εὐλόγησον καὶ ἐμέ, πάτερ.’ ³⁰Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτόν: ‘Ὁ ἀδελφός σου ἦλθε μετὰ δόλου καὶ ἀπέσπασε τὴν ἰδικήν σου εὐλογίαν.’ Καὶ αὐτὸς εἶπε: ‘Τώρα γνωρίζω διατὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκλήθη Ἰακώβ. Ἰδοῦ, μὲ ὑποκατέστησε τὰς δύο ταύτας φοράς: ἐπῆρε τὰ πρωτοτόκιά μου, καὶ τώρα ἀπέσπασε τὴν εὐλογίαν μου.’ ³¹Καὶ εἶπε: ‘Δὲν διετήρησες εὐλογίαν τινὰ δι’ ἐμέ, πάτερ;’ καὶ ἀπεκριθὴ ὁ Ἰσαὰκ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἡσαῦ: ‘Ἰδοῦ, ἕκκα αὐτὸν κύριόν σου, καὶ ὄλους τοὺς ἀδελφούς του ἔδωκα εἰς αὐτὸν ὑπηρέτας, καὶ ἀφθονίαν σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου ὠρίσα δι’ αὐτόν· καὶ διὰ σὲ τώρα τί δύναμαι νὰ πράξω, υἱέ μου;’ ³²Καὶ εἶπεν ὁ Ἡσαῦ πρὸς τὸν πατέρα του: ‘Δὲν ἔχεις παρὰ μόνον μίαν εὐλογίαν, πάτερ; Εὐλόγησον καὶ ἐμέ, πάτερ.’ ³³Καὶ ὕψωσε τὴν φωνὴν του ὁ Ἡσαῦ καὶ ἔκλαυσεν. Ἀπεκριθὴ δὲ ὁ Ἰσαὰκ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: ‘Ἰδοῦ, μακρὰν τῆς δρόσου τῆς γῆς θὰ εἶναι ἡ κατοίκησίς σου, καὶ μακρὰν τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν.’ ³⁴Καὶ διὰ τοῦ ξίφους σου θὰ ζήσης, καὶ τὸν ἀδελφόν σου θὰ ὑπηρετήσης. Καὶ θὰ γίνῃ ὅταν σὺ καταστῆς μέγας καὶ ἀποσείσης τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου, τότε θὰ ἀμαρτήσης πλήρη ἀμαρτίαν πρὸς θάνατον, καὶ τὸ σπέρμα σου θὰ ἐκριζωθῇ ἐκ τῆς ὑπ’ οὐρανόν.’ ³⁵Καὶ ἠπεῖλει ὁ Ἡσαῦ τὸν Ἰακώβ ἕνεκα τῆς εὐλογίας δι’ ἧς ἠλόγησεν αὐτὸν ὁ πατήρ του, καὶ εἶπεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ: ‘Εἶθε νὰ ἔλθουν τώρα αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρὸς μου, διὰ νὰ φονεύσω τὸν Ἰακώβ, τὸν ἀδελφόν μου.’

27. Ἡ Ρεβέκκα προτρέπει τὸν Ἰσαὰκ νὰ ἀποστείλῃ τὸν Ἰακώβ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. Τὸ ὄνειρον καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ Ἰακώβ ἐν Βαιθὴλ (πρβλ. Γεν. 28).

27 ¹Καὶ οἱ λόγοι τοῦ Ἡσαῦ, τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ της, ἐλέχθησαν εἰς τὴν Ρεβέκκαν ἐν ὄραματι, καὶ ἀπέστειλεν ἡ Ρεβέκκα καὶ ἐχάλεσε τὸν Ἰακώβ, τὸν νεώτερόν της υἱόν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: ²Ἰδοῦ ὁ Ἡσαῦ, ὁ ἀδελφός σου, θὰ λάβῃ ἐκδικήσιν ἐπὶ σοῦ, φονεύων σε. ³Τώρα λοιπόν, υἱέ μου, ὑπάκουσε εἰς τὴν φωνὴν μου καὶ ἀνέστηθι καὶ φύγε πρὸς Λάβαν, τὸν ἀδελφόν μου, εἰς Χαράν, καὶ μεῖνε μετ’ αὐτοῦ ἡμέρας τινάς, ἕως ὅτου παρέλθῃ ὁ θυμὸς τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ἀφήσῃ μακρὰν τὴν ὀργὴν του ἀπὸ σοῦ, καὶ λησιμονήσῃ ὅσα ἔχει πράξει εἰς αὐτόν· τότε θὰ ἀποστείλω καὶ θὰ σὲ ἐπαναφέρω ἐκεῖθεν.’ ⁴Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπεν: ‘Δὲν φοβοῦμαι· ἂν ἐπιθυμῇ νὰ με φονεύσῃ, θὰ τὸν φονεύσω ἐγώ.’ ⁵Ἀλλ’ ἐκείνη εἶπεν εἰς αὐτόν: ‘Ἄς μὴ μείνω ἀπεστερημένη ἐξ ἀμφοτέρων τῶν υἱῶν μου ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.’ ⁶Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπεν εἰς τὴν Ρεβέκκαν, τὴν μητέρα του: ‘Ἰδοῦ,

σύ γνωρίζεις, ὅτι ὁ πατήρ μου ἔχει γηράσει, καὶ δὲν δύναται νὰ βλέπη, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ του εἶναι ἀμβλεῖς καὶ ἐὰν ἐγκαταλείψω αὐτόν, θὰ εἶναι κακὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, διότι ἐγκαταλείπω αὐτόν καὶ φεύγω μακρὰν ἀπὸ σοῦ, καὶ ὁ πατήρ μου θὰ ὀργισθῇ καὶ θὰ μὲ καταρασθῇ. Δὲν φεύγω· ἂν αὐτὸς μὲ ἀποστείλῃ, τότε μόνον θὰ φύγω.’ ⁷Καὶ εἶπεν ἡ Ρεβέκκα εἰς τὸν Ἰακώβ: ‘Θὰ εἰσέλθω καὶ θὰ ὁμιλήσω μετ’ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς θὰ σὲ ἀποστείλῃ.’ ⁸Καὶ εἰσῆλθεν ἡ Ρεβέκκα καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰσαάκ: ‘Βδελύττομαι τὴν ζωὴν μου διὰ τὰς δύο θυγατέρας Χέτ, τὰς ὁποίας ὁ Ἡσαῦ ἔλαβεν ὡς συζύγους· ἂν ὁ Ἰακώβ λάβῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ὡς αὐταί, πρὸς τί νὰ ζήσω ἄλλο· διότι αἱ θυγατέρες Χαναάν εἶναι κακαί.’ ⁹Καὶ προσεκάλεσεν ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν ἠλόγησε, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτόν ἐντολήν, λέγων: ¹⁰‘Μὴ λάβῃς γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Χαναάν· ἀνάστηθι καὶ φύγε εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, εἰς τὸν οἶκον Βαθουήλ, τοῦ πατρὸς τῆς μητρὸς σου, καὶ λάβε διὰ σὲ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς σου. ¹¹‘Ο δὲ παντοδύναμος Θεὸς ἅς σὲ εὐλογῆσῃ καὶ ἅς σὲ αὐξήσῃ, καὶ ἅς σὲ πληθύνῃ, ὥστε νὰ καταστῆς συναγωγὴ ἔθνῶν, καὶ ἅς δώσῃ εἰς σὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ πατρὸς μου, εἰς σὲ καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ, ὥστε νὰ κληρονομήσῃς τὴν γῆν τῶν παροικησέων σου καὶ πάσης τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ὑπαγε, τέκνον, ἐν εἰρήνῃ.’ ¹²Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, πρὸς Λάβαν τὸν υἱὸν τοῦ Βαθουήλ τοῦ Σύρου, τὸν ἀδελφὸν τῆς Ρεβέκκας, τῆς μητρὸς τοῦ Ἰακώβ καὶ τοῦ Ἡσαῦ. ¹³Καὶ ἐγένετο ἄφου ἐσηκώθη ὁ Ἰακώβ διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν τὸ πνεῦμα τῆς Ρεβέκκας ἐθλίβετο διὰ τὸν υἱὸν της, καὶ ἔκλαιε. ¹⁴Καὶ ὁ Ἰσαάκ εἶπεν εἰς τὴν Ρεβέκκαν: ‘Ἀδελφὴ μου, μὴ κλαῖε ἕνεκα τοῦ Ἰακώβ, τοῦ υἱοῦ μου· διότι ἐν εἰρήνῃ πορεύεται, καὶ ἐν εἰρήνῃ θὰ ἐπιστρέψῃ. ¹⁵‘Ο Ὑψιστος Θεὸς ἅς φυλάξῃ αὐτόν ἐκ παντὸς κακοῦ, καὶ ἅς εἶναι μετ’ αὐτοῦ· διότι δὲν θὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ πάσας τὰς ἡμέρας του. ¹⁶Διότι γνωρίζω, ὅτι αἱ ὁδοὶ του θὰ εὐδοκιμήσουν ἐν πᾶσι, ὅπουδήποτε καὶ ἂν ὑπάγῃ, ἕως ὅτου ἐπιστρέψῃ ἐν εἰρήνῃ πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἴδωμεν αὐτόν ἐν εἰρήνῃ. ¹⁷Μὴ φοβοῦ περὶ αὐτοῦ, ἀδελφὴ μου, διότι εἶναι ἐν τῇ ὀρθῇ ὁδῷ, καὶ εἶναι τέλειος ἄνθρωπος: καὶ εἶναι πιστὸς καὶ δὲν θὰ ἀπολεσθῇ. Μὴ κλαῖε.’ ¹⁸Καὶ ὁ Ἰσαάκ παρηγόρει τὴν Ρεβέκκαν ἕνεκα Ἰακώβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ ἠλόγησεν αὐτόν. ¹⁹Καὶ ὁ Ἰακώβ ἔφυγεν ἀπὸ τὸ Φρέαρ τοῦ Ὀρκου καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαρρὰν ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς δευτέρας ἐβδομάδος ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ τετάρτῳ ἰωβηλαίῳ, καὶ ἦλθεν εἰς Luz ἐπὶ τῶν ὀρέων, τοῦτέστιν εἰς τὴν Βαιθήλ, ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ πρώτου μηνὸς τῆς ἐβδομάδος ταύτης τῶν ἐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν τόπον περὶ τὴν ἐσπέραν καὶ ἐξέκλινε τῆς ὁδοῦ πρὸς δυσμὰς κατ’ ἐκείνην τὴν νύκτα· καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ, διότι ἔδυσεν ὁ ἥλιος. ²⁰Καὶ ἔλαβεν ἐκ τῶν λίθων τοῦ τόπου ἐκείνου καὶ ἔθηκε προσκεφάλαιον αὐτοῦ ὑπὸ τὸ δένδρον, καὶ οὗτος ἐταξίδευσεν μόνος, καὶ ἐκοιμήθη. ²¹Καὶ εἶδεν ἐνύπνιον κατ’ ἐκείνην τὴν νύκτα καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἦτο ἐστηριγμένη ἐπὶ τῆς

γῆς, καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς ἔφθανεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄγγελοι τοῦ Κυρίου ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἰδοὺ ὁ Κύριος ἐστάθη ἐπ' αὐτῆς. ²²Καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν Ἰακώβ λέγων: Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς σου, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ· τὴν γῆν ἐπὶ τῆς ὁποίας σὺ καθεύδεις, εἰς σὲ θὰ δώσω αὐτήν, καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου μετὰ ἀπὸ σέ. ²³Καὶ θὰ εἶναι τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς καὶ θὰ ἀυξηθῇ πρὸς δυσμὰς καὶ πρὸς ἀνατολάς, πρὸς βορρᾶν καὶ νότον, καὶ θὰ εὐλογηθοῦν ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ὅλαι αἱ φυλαὶ τῶν ἐθνῶν. ²⁴Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἶμαι μετὰ σοῦ, καὶ θὰ σὲ διαφυλάξω ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ, ὅπου καὶ ἂν πορευθῆς, καὶ θὰ σὲ ἐπαναφέρω εἰς τὴν γῆν ταύτην ἐν εἰρήνῃ, διότι δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλείψω ἕως ὅτου νὰ πραγματοποιήσω ὅσα ἐλάλησα πρὸς σέ. ²⁵Καὶ ἀφυπνίσθη ὁ Ἰακώβ ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπε: Ἄληθῶς ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου, καὶ ἐγὼ δὲν ἐγνώριζα τοῦτο. Καὶ ἐφοβήθη καὶ εἶπε: Φοβερὸς εἶναι ὁ τόπος αὐτός, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄλλος ἢ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. ²⁶Καὶ ἠγέρθη ὁ Ἰακώβ ἐνωρίς τὸ πρωῒ, καὶ ἔλαβε τὸν λίθον, τὸν ὁποῖον εἶχε θέσει προσκεφάλαιόν του, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ὡς στήλην εἰς σημεῖον, καὶ ἔχυσε ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Βαιθήλ· ἀλλὰ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἦτο Luz προηγουμένως. ²⁷Καὶ ἠῤῥατο ὁ Ἰακώβ εὐχὴν πρὸς τὸν Κύριον, λέγων: Ἐὰν ὁ Κύριος θὰ εἶναι μετ' ἐμοῦ καὶ μὲ διαφυλάξῃ ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, τὴν ὁποίαν πορεύομαι, καὶ δώσῃ εἰς ἐμὲ ἄρτον νὰ φάγω καὶ ἱμάτιον νὰ περιβληθῶ, καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου ἐν εἰρήνῃ, θὰ εἶναι ὁ Κύριος ὁ Θεός μου, καὶ ὁ λίθος αὐτὸς ποὺ ἔστησα στήλην εἰς σημεῖον ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ θὰ εἶναι ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου, καὶ ἐκ πάντων τὰ ὁποῖα μοῦ ἔχεις δώσει, θὰ δώσω τὸ δέκατον εἰς σέ, Θεέ μου.'

28. Ὁ γάμος τοῦ Ἰακώβ μετὰ τῆς Λείας καὶ τῆς Ραχήλ· τὰ τέκνα αὐτοῦ καὶ ὁ πλοῦτος αὐτοῦ (πρβλ. Γεν. 29· 30).

28 ¹Καὶ συνέχισε τὸ ταξίδι του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἀνατολῆς, πρὸς Λάβαν, τὸν ἀδελφὸν τῆς Ρεβέκκας, καὶ ἦτο μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐδούλευσεν εἰς αὐτὸν διὰ τὴν Ραχήλ, τὴν θυγατέρα του μίαν ἐβδομάδα ἐτῶν. ²Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς τρίτης ἐβδομάδος εἶπεν εἰς αὐτόν: Δός μου τὴν γυναῖκα μου, διὰ τὴν ὁποίαν ἐδούλευσα εἰς σὲ ἑπτὰ ἔτη. Καὶ ὁ Λάβαν εἶπε πρὸς τὸν Ἰακώβ: Ἐὰν σοῦ δώσω τὴν γυναῖκά σου. ³Καὶ ὁ Λάβαν ἔκαμε ἑορτήν, καὶ ἔλαβε τὴν Λεῖαν, τὴν πρεσβυτέρα θυγατέρα του, καὶ ἔδωκεν (αὐτήν) εἰς τὸν Ἰακώβ ὡς γυναῖκα, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτήν Ζελφάν τὴν παιδίσκην του εἰς αὐτήν ὡς παιδίσκην· καὶ ὁ Ἰακώβ δὲν ἐγνώριζε, ἀλλ' ἐπίστευεν ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ Ραχήλ. ⁴Καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἰδοὺ, αὐτὴ ἦτο ἡ Λεῖα. Καὶ ὠργίσθη ὁ Ἰακώβ ἐναντίον τοῦ Λάβαν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: Διατί τοῦτο ἔπραξες εἰς ἐμέ; Δὲν ἐδούλευσα εἰς σὲ διὰ τὴν

Ραχὴλ καὶ ὄχι διὰ τὴν Λείαν; Διατὶ μὲ ἠδίκησες; Ἐλάβε τὴν θυγατέρα σου, καὶ ἐγὼ ἀπέρχομαι, διότι ἔκαμες κακὸν εἰς ἐμέ.' Διότι ὁ Ἰακώβ ἠγάπα περισσότερο τὴν Ραχὴλ ἢ τὴν Λείαν· διότι τῆς Λείας οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀσθενεῖς ἀλλ' ὁ σχηματισμὸς τῆς ἦτο πολὺ ὠραῖος· ἀλλ' ἡ Ραχὴλ εἶχεν ὀφθαλμοὺς ὠραίους καὶ σχηματισμὸν πολὺ χαριτωμένον καὶ ὠραῖον. Ἐκαὶ ὁ Λάβαν εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ: 'Δὲν γίνεται οὕτως εἰς τὸν τόπον ἡμῶν, νὰ δίδωμεν τὴν νεωτέραν πρὸ τῆς πρεσβυτέρας.' Καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ πράττη τις τοῦτο· διότι ἔτσι εἶναι νενομοθετημένον καὶ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν, οὐδεὶς νὰ δίδῃ τὴν νεωτέραν τοῦ θυγατέρα πρὸ τῆς πρεσβυτέρας — ἀλλὰ τὴν πρεσβυτέραν νὰ δίδῃ τις πρῶτον καὶ μετ' αὐτὴν τὴν νεωτέραν — καὶ ὁ [μὴ] ποιῶν οὕτως, καταγράφουσιν ἁμαρτίαν κατ' αὐτοῦ ἐν οὐρανῶ, καὶ δὲν εἶναι δίκαιος ὁ ποιῶν τὸ πρᾶγμα τοῦτο, διότι τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι κακὸν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Ἐκαὶ σὺ δῶσε ἐντολὴν εἰς τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ νὰ μὴ πράττουν τὸ πρᾶγμα τοῦτο· νὰ μὴ λαμβάνουν καὶ νὰ μὴ δίδουν τὴν νεωτέραν πρὶν δώσουν τὴν πρεσβυτέραν, διότι τοῦτο εἶναι πολὺ κακόν. Ἐκαὶ εἶπεν ὁ Λάβαν εἰς τὸν Ἰακώβ: 'Ἄς παρέλθουν αἱ ἑπτὰ ἡμέραι τῆς ἐορτῆς δι' αὐτὴν, καὶ θὰ δώσω εἰς σὲ Ραχὴλ, διὰ νὰ μὲ δουλεύσῃς ἄλλα ἑπτὰ ἔτη, διὰ νὰ βόσκησῃς τὰ πρόβατά μου, ὡς ἐπραττες ἐν τῇ προτέρᾳ ἐβδομαδί.' Ἐκαὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν αἱ ἑπτὰ ἡμέραι τῆς ἐορτῆς Λείας παρήλθον, ὁ Λάβαν ἔδωκε τὴν Ραχὴλ εἰς τὸν Ἰακώβ, διὰ νὰ δουλεύσῃ εἰς αὐτὸν ἄλλα ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν Ραχὴλ τὴν Βαλλάν, τὴν θυγατέρα Ζελφάν, παιδίσκην. Ἐκαὶ αὐτὸς ἐδούλευσεν ἄλλα ἑπτὰ ἔτη διὰ τὴν Ραχὴλ, διότι ἡ Λεία ἐδόθη εἰς αὐτὸν δωρεάν. Ἐκαὶ ὁ Κύριος ἤνοιξε τὴν μήτραν Λείας, καὶ συνέλαβε καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ Ρουβὴν, ἐν τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ ἡμέρᾳ τοῦ ἐνάτου μηνός, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς τρίτης ἐβδομάδος. Ἐκαὶ ἡ μήτρα τῆς Ραχὴλ ἦτο κλειστή, διότι εἶδεν ὁ Κύριος ὅτι ἡ Λεία ἐμισεῖτο, ἡ δὲ Ραχὴλ ἠγαπᾶτο. Ἐκαὶ εἰσῆλθε πάλιν ὁ Ἰακώβ πρὸς τὴν Λείαν, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε δευτέρον υἱὸν εἰς τὸν Ἰακώβ, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ Συμεών, ἐν τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ τοῦ δεκάτου μηνός, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς ἐβδομάδος ταύτης. Ἐκαὶ πάλιν ὁ Ἰακώβ εἰσῆλθε πρὸς τὴν Λείαν, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν εἰς αὐτὸν τρίτον υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ Λευὶ, ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ πρώτου μηνός ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει τῆς ἐβδομάδος ταύτης. Ἐκαὶ πάλιν ὁ Ἰακώβ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν εἰς αὐτὸν τέταρτον υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ Ἰούδας, ἐν τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ τρίτου μηνός, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἐβδομάδος ἐτῶν. Ἐκαὶ δι' ὅλα αὐτὰ ἐζήλευσεν ἡ Ραχὴλ τὴν Λείαν, διότι αὐτὴ δὲν ἐγέννα, καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ: 'Δός μου τέκνα,' καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπεν: 'Ἐγὼ σὲ ἐστέρησα τὸν καρπὸν τῆς κοιλίας σου; Μήπως σὲ παρημέλησα;' Ἐκαὶ ἰδούσα ἡ Ραχὴλ, ὅτι ἡ Λεία ἐγέννησε τέσσαρας υἱοὺς εἰς τὸν Ἰακώβ, τὸν Ρουβὴμ καὶ τὸν Συμεών καὶ τὸν Λευὶ καὶ τὸν Ἰούδα εἶπε πρὸς αὐτόν: 'Ἐἴσελθε πρὸς τὴν Βαλλάν, τὴν παιδίσκην μου, καὶ συλλαβοῦσα θὰ γεννήσῃ αὐτῇ υἱὸν εἰς ἐμέ.' Ἐκαὶ ἔδωκεν

εἰς αὐτὸν τὴν Βαλλάν, τὴν παιδίσκην της, ὡς γυναῖκα. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν εἰς αὐτὸν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Δάν, ἐν τῇ ἐνάτῃ τοῦ ἔκτου μηνός, ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει τῆς τρίτης ἐβδομάδος. ¹⁹Καὶ ὁ Ἰακώβ εἰσῆλθε καὶ πάλιν πρὸς τὴν Βαλλάν τὸ δεύτερον, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν εἰς τὸν Ἰακώβ ἕτερον υἱόν, καὶ ἡ Ραχὴλ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Νεφθαλεὶμ ἐν τῇ πέμπτῃ τοῦ ἑβδόμου μηνός, ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἐβδομάδος. ²⁰Καὶ ὅταν εἶδεν ἡ Λεία, ὅτι κατέστη στεῖρα καὶ δὲν ἔτικτεν, ἐζήλευσε τὴν Ραχὴλ, καὶ ἔδωκε καὶ αὐτὴ τὴν παιδίσκην της Ζελφάν εἰς τὸν Ἰακώβ ὡς γυναῖκα, καὶ αὕτη συνέλαβε καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ἡ Λεία ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Γάδ, τῇ δωδεκάτῃ τοῦ ὀγδόου μηνός, ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἐβδομάδος. ²¹Καὶ εἰσῆλθε πάλιν πρὸς αὐτήν, καὶ συνέλαβε, καὶ ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν δεύτερον υἱόν, καὶ ἡ Λεία ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Ἀσήρ, ἐν τῇ δευτέρῃ τοῦ ἑνδεκάτου μηνός, ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἐβδομάδος. ²²Καὶ ὁ Ἰακώβ εἰσῆλθε πρὸς τὴν Λείαν, καὶ συνέλαβε, καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Ἰσσαχάρ, ἐν τῇ τετάρτῃ τοῦ πέμπτου μηνός, ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἐβδομάδος, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τροφόν. ²³Καὶ ὁ Ἰακώβ εἰσῆλθε πάλιν πρὸς αὐτήν, καὶ συνέλαβε, καὶ ἐγέννησε δύο (τέκνα), υἱὸν καὶ θυγατέρα, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ Ζαβουλών, καὶ τὸ ὄνομα τῆς θυγατρὸς Δεῖνα, ἐν τῇ ἑβδόμῃ τοῦ ἑβδόμου μηνός, ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἐβδομάδος. ²⁴Καὶ ὁ Κύριος ἔδειξε χάριν πρὸς τὴν Ραχὴλ, καὶ ἤνοιξε τὴν μήτραν της, καὶ συνέλαβε, καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Ἰωσήφ, ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ τετάρτου μηνός, ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει ἐν τῇ αὐτῇ τετάρτῃ ἐβδομάδι. ²⁵Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις, καθ' ἃς ἐγεννήθη ὁ Ἰωσήφ, εἶπεν ὁ Ἰακώβ πρὸς τὸν Λάβαν: Ἐὖς εἰς ἐμὲ τὰς συζύγους καὶ τοὺς υἱοὺς μου, καὶ ἄφες με νὰ ἀπέλθω πρὸς τὸν πατέρα μου Ἰσαὰκ καὶ ἄφες με νὰ οἰκοδομήσω οἶκον· διότι συνεπλήρωσα τὰ ἔτη, καθ' ἃ σὲ ἐδούλευσα διὰ τὰς δύο θυγατέρας σου, καὶ θὰ ὑπάγω εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου. ²⁶Καὶ ὁ Λάβαν εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ: Μείνε μετ' ἐμοῦ διὰ τὸν μισθόν σου, καὶ ποιμαίνε πάλιν δι' ἐμὲ τὸ ποιμνίόν μου, καὶ λάβε τὸν μισθόν σου. ²⁷Καὶ συνεφώνησαν μεταξύ των, ὅτι ἤθελε δώσει εἰς αὐτὸν ὡς μισθόν του ἐκεῖνα ἐκ τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν, τὰ ὅποια ἐγεννήθησαν μαῦρα καὶ διάστικτα καὶ ἤθελον καταστῆ λευκά· ταῦτα ἤθελον εἶναι ὁ μισθός του. ²⁸Καὶ ὅλα τὰ πρόβατα ἐγέννησαν διάστικτα καὶ διάλευκα καὶ μαῦρα, ποικίλα, καὶ ἐγέννησαν πάλιν πρόβατα ὡς ἑαυτά, καὶ πᾶν τὸ ὅποσον ἦτο διάστικτον ἦτο τοῦ Ἰακώβ καὶ ὅσα δὲν ἦσαν ἀνῆκον εἰς τὸν Λάβαν. ²⁹Καὶ ἡ περιουσία τοῦ Ἰακώβ ἐπολλαπλασιάσθη σφόδρα, καὶ ἐγένοντο εἰς αὐτὸν βόες καὶ πρόβατα καὶ ὄνοι καὶ κάμηλοι καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι. ³⁰Καὶ ὁ Λάβαν καὶ οἱ υἱοὶ του ἐζήλευσαν τὸν Ἰακώβ, καὶ ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ ὀπίσω τὰ πρόβατά του, καὶ διελογίζετο κακὸν ἐναντίον αὐτοῦ.

29. Ὁ Ἰακώβ ἀναχωρεῖ κρυφίως. Συνθήκη μετὰ τοῦ Λάβαν. Ὁ Ἰακώβ συμφιλιοῦται μετὰ τοῦ Ἡσαῦ. Ὁ Ἰακώβ ἀποστέλλει τροφὰς εἰς τοὺς γονεῖς του ἐν Χεβρών (Βλ. Γεν. 33, 3· 4· 10· 13· 19· 21· 23· 24· 46· 47· 32,22· 33,10· 16).

29 ¹Καὶ ἐγένετο ὅτε ἡ Ραχὴλ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ, τότε ὁ Λάβαν ἐπῆγε νὰ κουρεύσῃ τὰ πρόβατά του· διότι ἦσαν μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ τριῶν ἡμερῶν ταξίδιον. ²Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶδεν, ὅτι ὁ Λάβαν ἐπήγαινε νὰ κουρεύσῃ τὰ πρόβατά του, καὶ ἐκάλεσεν ὁ Ἰακώβ τὴν Λείαν καὶ τὴν Ραχὴλ, καὶ ἐλάλησεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, ὥστε αὐταὶ νὰ ἔλθουν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν Χαναάν. ³Διότι εἶπεν εἰς αὐτάς πῶς εἶχεν ἴδει ἅπαντα ἐν ἐνυπνίῳ, καὶ πᾶν τὸ ὁποῖον μετ' αὐτοῦ συνεζήτησε, καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς του· καὶ αὐταὶ εἶπον: 'Εἰς οἰονδήποτε τόπον καὶ ἂν πορευθῆς, θὰ πορευθῶμεν μετὰ σοῦ.' ⁴Καὶ ὁ Ἰακώβ ἠλόγησε τὸν Θεὸν Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς του, καὶ τὸν Θεὸν Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς τοῦ πατρὸς του, καὶ ἠγέρθη καὶ ἐπεβίβασε τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα του, καὶ ἔλαβε πάντα τὰ ὑπάρχοντά του καὶ διέβη τὸν ποταμόν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν Γιλεὰδ, καὶ ὁ Ἰακώβ ἀπέκρυψε τὴν πρόθεσιν του ἀπὸ τὸν Λάβαν καὶ οὐδὲν εἰς αὐτὸν εἶπεν. ⁵Καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς τετάρτης ἐβδομάδος ὁ Ἰακώβ ἔστρεψε (τὸ πρόσωπόν του) πρὸς Γαλαὰδ ἐν τῷ πρώτῳ μηνί, τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ ὁ Λάβαν ἐδίωξεν αὐτὸν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ κατέλαβε τὸν Ἰακώβ ἐν τῷ ὄρει Γαλαὰδ ἐν τῷ τρίτῳ μηνί, τῇ δεκάτῃ τρίτῃ ἡμέρᾳ. ⁶Καὶ ὁ Κύριος δὲν ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ κακοποιήσῃ τὸν Ἰακώβ· διότι ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἐν ἐνυπνίῳ τὴν νύκτα. Καὶ ὁ Λάβαν ὠμίλησεν εἰς τὸν Ἰακώβ. ⁷Καὶ ἐν τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ Ἰακώβ ἐποίησε δοχὴν χάριν τοῦ Λάβαν καὶ ὄλων, ὅσοι ἦλθον μετ' αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἰακώβ ὤμοσε τῷ Λάβαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ Λάβαν ἐπίσης τῷ Ἰακώβ, ὅτι οὐδέτερος ἤθελε διαβῆ τὸ ὄρος Γαλαὰδ πρὸς τὸν ἕτερον μετὰ κακῆς προθέσεως. ⁸Καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ σωρὸν (λίθων) εἰς μαρτύριον· ὡς ἐκ τούτου τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου καλεῖται: 'Βουνὸς τῆς μαρτυρίας' κατὰ (τὸ ὄνομα) αὐτοῦ τοῦ σωροῦ. ⁹Ἀλλὰ προηγουμένως συνήθιζαν νὰ ὀνομάζουσαν τὴν γῆν Γαλαὰδ ἢ γῆ τῶν Ρεφαϊτῶν· διότι αὕτη ἦτο ἡ γῆ τῶν Ρεφαϊτῶν, καὶ οἱ Ρεφαῖται εἶχον γεννηθῆ (ἐκεῖ), γίγαντες, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος ἦτο δέκα, ἐννέα, ὀκτὼ μέχρι καὶ ἑπτὰ πήχεις. ¹⁰Καὶ αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἦσαν ἐκ τῆς γῆς τῶν τέκνων Ἀμμὼν εἰς τὸ ὄρος Ἐρμών, καὶ αἱ ἔδραι τοῦ βασιλείου τῶν ἦσαν Καρναῖμ καὶ Ἀσταρῶθ, καὶ Ἐδραῖν, καὶ Μισώρ, καὶ Βαϊάν. ¹¹Καὶ ὁ Κύριος ἠφάνισεν αὐτοὺς διὰ τὴν κακίαν τῶν ἔργων αὐτῶν· διότι ἦσαν λίαν κακόβουλοι, καὶ οἱ Ἀμοραῖοι κατόκησαν ἀντ' αὐτῶν, κακοῦθεις καὶ ἁμαρτωλοί, δὲν ὑπάρχει δὲ λαὸς σήμερον, ὅστις ἔχει διαπράξει ἐν πληρότητι πάσας τὰς ἁμαρτίας των, καὶ δὲν ἔχουν πλέον μῆκος ζωῆς ἐπὶ τῆς γῆς. ¹²Καὶ ὁ Ἰακώβ ἀπέστειλε τὸν Λάβαν, καὶ αὐτὸς ἀνεχώρησε διὰ τὴν

Μεσοποταμίαν, τὴν χώραν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ὁ Ἰακώβ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν Γαλαάδ. ¹³Καὶ διῆλθε τὴν (διάβασιν) Ἰακώβ ἐν τῷ ἐνάτῳ μηνί, ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ ἡμέρᾳ. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ Ἡσαῦ, ὁ ἀδελφός του, ἤλθε πρὸς αὐτόν, καὶ συνεφιλιώθη πρὸς αὐτόν, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν γῆν Σηεῖρ, ἀλλ' ὁ Ἰακώβ κατῴκει ἐν σκηναῖς. ¹⁴Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς πέμπτης ἐβδομάδος τοῦ Ἰωβηλαίου τούτου διέβη τὸν Ἰορδάνην, καὶ κατῴκησε πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐποίμαινε τὰ πρόβατά του ἀπὸ τῆς (Νεκρᾶς) θαλάσσης μέχρι Βαιθσάν καὶ μέχρι Δωθαεῖμ καὶ μέχρι τοῦ δάσους Ἀκραβίν. ¹⁵Καὶ ἔστειλεν εἰς τὸν πατέρα του Ἰσαὰκ ἐξ ὄλων τῶν ὑπαρχόντων του, ἐνδύματα, καὶ τροφάς, καὶ κρέας καὶ ποτόν, καὶ γάλα καὶ βούτυρον, καὶ τυρόν, καὶ καρπούς φοινίκων τῆς πεδιάδος, ¹⁶καὶ εἰς τὴν μητέρα του Ρεββέκαν ἐπίσης τετράκις τοῦ ἔτους, μεταξὺ τῶν καιρῶν τῶν μηνῶν, μεταξὺ ἀρόσεως καὶ θερισμοῦ, καὶ μεταξὺ φθινοπώρου καὶ (τῆς ἐποχῆς) τῶν βροχῶν καὶ μεταξὺ χειμῶνος καὶ ἀνοιξέως, εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἀβραάμ. ¹⁷Διότι ὁ Ἰσαὰκ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τῆς Πηγῆς τοῦ Ὀρκου καὶ ἀνέβη εἰς τὸν πύργον τοῦ πατρός του Ἀβραάμ, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ χωριστὰ ἀπὸ τὸν υἱόν του Ἡσαῦ. ¹⁸Διότι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς ὁ Ἰακώβ ἐπήγεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, ὁ Ἡσαῦ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκα τὴν Mahalath, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰσμαήλ, καὶ συνεκέντρωσε ὅλα τὰ ποίμνια τοῦ πατρός του καὶ τὰς συζύγους του, καὶ ἀνῆλθε καὶ κατῴκησεν εἰς τὸ ὄρος Σηεῖρ, καὶ ἀφῆκεν Ἰσαὰκ τὸν πατέρα του παρὰ τὴν Πηγὴν τοῦ Ὀρκου μόνον. ¹⁹Καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἀνῆλθεν ἐκ τῆς Πηγῆς τοῦ Ὀρκου καὶ κατῴκησεν εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἀβραάμ τοῦ πατρός του ἐπὶ τῶν ὀρέων Χεβρών, ²⁰καὶ ἐκεῖ ὁ Ἰακώβ ἔστειλε πάντα ὅσα ἔστειλεν εἰς τὸν πατέρα του καὶ εἰς τὴν μητέρα του ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, πᾶν ὅ,τι εἶχον ἀνάγκην, καὶ ἠυλόγησαν τὸν Ἰακώβ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας των καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς των.

30. Ὁ βιασμός τῆς Δεΐνας καὶ νόμοι κατὰ τῶν μικτῶν γάμων. Ὁ Λευὶ ἐκλέγεται διὰ τὴν ἱερωσύνην ἕνεκα τῆς σφαγῆς τῶν Συχεμιτῶν. Ἡ Δεῖνα ἐπιστρέφει. Μομφή τοῦ Ἰακώβ (βλ. Γεν. 33,18· 34,2· 4· 7· 13-14· 25-30· 35,5).

30 ¹Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἕκτης ἐβδομάδος ἀνῆλθεν εἰς Σαλήμ, ἀνατολικῶς τῆς Συχέμ, ἐν εἰρήνῃ, ἐν τῷ τετάρτῳ μηνί. ²Καὶ ἐκεῖ ἀπήγαγον τὴν Δεΐνα, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰακώβ, εἰς τὸν οἶκον Συχέμ, τοῦ υἱοῦ Ἐμμώρ, τοῦ Εὐαίου, τοῦ ἄρχοντος τῆς γῆς, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ ἐμόλυνεν αὐτήν, καὶ αὕτη ἦτο εἰς τὴν παιδίον δώδεκα ἐτῶν. ³Καὶ οὗτος παρεκάλεσε τὸν πατέρα της καὶ τοὺς ἀδελφούς της διὰ νὰ δοθῇ εἰς αὐτόν ὡς σύζυγος. Καὶ ὁ Ἰακώβ καὶ οἱ υἱοὶ του ἐθυμώθησαν ἕνεκα τῶν ἀνδρῶν τῆς Συχέμ· διότι ἐμόλυναν τὴν Δεΐνα, τὴν ἀδελφήν των, καὶ ὠμίλησαν πρὸς αὐτοὺς μὲ κακὴν πρό-

θεσιν και ἐπονηρεύοντο μετ' αὐτῶν και ἐξηπάτησαν αὐτούς. ⁴Και ὁ Συμεὼν και ὁ Λευὶ ἤλθον αἰφνιδίως εἰς τὴν Συχέμ και ἐξετέλεσαν κρίσιν ἐφ' ὅλων τῶν ἀνδρῶν τῆς Συχέμ, και ἐφόνευσαν ὅλους τοὺς ἀνδρας, τοὺς ὁποίους εὗρον ἐν αὐτῇ, και δὲν ἀφῆκαν νὰ ἀπομείνη οὐδεὶς ἐν αὐτῇ: ἐφόνευσαν ὅλους μετὰ βασάνων, διότι εἶχον ἀτιμάσει τὴν ἀδελφὴν των Δεῖναν. ⁵Και ἀπὸ τοῦδε ἄς μὴ γίνη οὕτως ποτὲ πλέον, ὥστε θυγάτηρ Ἰσραὴλ νὰ μολυνθῇ: διότι κρίσις εἶναι καθωρισμένη ἐν οὐρανῷ ἐναντίον αὐτῶν, ὥστε νὰ ἀφανίσουν διὰ τοῦ ξίφους ὅλους τοὺς ἀνδρας τῶν Συχεμιτῶν, διότι εἰργάσαντο ἐντροπὴν ἐν Ἰσραὴλ. ⁶Και ὁ Κύριος παρέδωκεν αὐτούς εἰς τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν Ἰακώβ διὰ νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσουν διὰ τοῦ ξίφους και ἐκτελέσουν κρίσιν ἐπ' αὐτῶν, και διὰ νὰ μὴ γίνη πάλιν ἐν Ἰσραὴλ νὰ μολυνθῇ μία ἰσραηλίτις παρθένος. ⁷Και ἐὰν ὑπάρχη ἄνθρωπός τις ἐν Ἰσραὴλ ἐπιθυμῶν νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του ἢ τὴν ἀδελφὴν του εἰς τινα ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν Ἐθνικῶν, ἀσφαλῶς θὰ ἀποθάνῃ, και θὰ τὸν λιθάσουν διὰ λίθων: διότι εἰργάσατο ἐντροπὴν ἐν Ἰσραὴλ: και θὰ καύσουν τὴν γυναῖκα ἐν πυρὶ, διότι ἠτίμασε τὸ ὄνομα τοῦ οἴκου τοῦ πατρός της, και θὰ ἐκριζωθῇ ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ. ⁸Πορνεία δὲ και ἀκαθαρσία ἄς μὴ εὕρεθοῦν ἐν Ἰσραὴλ καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῶν γενεῶν τῆς γῆς: διότι ὁ Ἰσραὴλ εἶναι ἅγιος τῷ Κυρίῳ, και πᾶς, ὅστις ἔχει μολύνει (αὐτόν), ἀσφαλῶς θὰ ἀποθάνῃ: θὰ λιθάσουν τοῦτον. ⁹Διότι οὕτως ἔχει καθορισθῇ και γραφῇ εἰς τὰς οὐρανίους πλάκας περὶ παντός τοῦ σπέρματος Ἰσραὴλ: ὁ μολύνων (τοῦτο) ἀσφαλῶς θὰ ἀποθάνῃ και θὰ λιθοβοληθῇ. ¹⁰Και εἰς τὸν νόμον τοῦτον δὲν ὑπάρχει ὄριον ἡμερῶν, και οὔτε ἄφσεις, οὔτε ἐξιλασμός: ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ὁ ἔχων μολύνει τὴν θυγατέρα του θὰ ἐκριζωθῇ ἐν μέσῳ παντός Ἰσραὴλ, διότι ἔχει δώσει ἐκ τοῦ σπέρματός του εἰς τὸν Μολῶχ, και εἰργάσθη ἀσεβῶς οὕτως, ὥστε νὰ μολύνῃ τοῦτο. ¹¹Και σύ, Μωϋσῆ, δὸς ἐντολὴν εἰς τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ και πρότρεψον αὐτὰ νὰ μὴ δίδουν τὰς θυγατέρας των εἰς τοὺς Ἐθνικούς, και νὰ μὴ λαμβάνουν διὰ τοὺς υἱοὺς των ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Ἐθνικῶν, διότι τοῦτο εἶναι βδελυρὸν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. ¹²Ἐνεκα τούτου ἔχω γράψει διὰ σὲ ἐν τοῖς λόγοις τοῦ Νόμου ὅλα τὰ ἔργα τῶν Συχεμιτῶν, τὰ ὁποῖα διεπράξαν ἐναντίον τῆς Δείνας, και πῶς οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ὠμίλησαν, λέγοντες: 'Δὲν θὰ δώσωμεν τὴν θυγατέρα μας εἰς ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπερίτμητος: διότι τοῦτο (θὰ ἦτο) ὄνειδος εἰς ἡμᾶς.' ¹³Και εἶναι τοῦτο ὄνειδος εἰς τὸν Ἰσραὴλ, εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δίδουν και εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν τὰς θυγατέρας τῶν Ἐθνικῶν: διότι τοῦτο εἶναι ἀκάθαρτον και βδελυρὸν εἰς τὸν Ἰσραὴλ. ¹⁴Και ὁ Ἰσραὴλ δὲν θὰ εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ τῆς ἀκαθαρσίας ταύτης, ἐὰν ἔχη σύζυγον ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν Ἐθνικῶν, ἢ ἔχει δώσει τινα ἐκ τῶν θυγατέρων του εἰς ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εἶναι οἰοσδήποτε ἐκ τῶν Ἐθνικῶν. ¹⁵Διότι πληγὴν ἐπὶ πληγῆς (φέρει) τοῦτο, και κατάραν ἐπὶ κατάραν, και πᾶσα κρίσις και πληγὴ και κατάραν, θὰ ἔλθῃ (ἐπ' αὐτόν): ἐὰν πράξῃ τοῦτο τὸ πρᾶγμα, ἢ κρύψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του ἀπὸ τῶν διαπραττόντων ἀκαθαρσίαν, ἢ ἀπὸ τῶν μολυνόντων τὸ ἅγιον τοῦ Κυρίου, ἢ τῶν βεβηλούντων τὸ

ἅγιόν Του ὄνομα, (τότε) ὅλον τὸ ἔθνος ὁμοῦ θὰ κριθῆ δι' ὅλην τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ βεβήλωσιν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ¹⁶Καὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ διάκρισις προσώπου (καὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ προσωποληψία), καὶ ἐκ τῶν χειρῶν του δὲν θὰ γίνουιν δεκτὰ καρποί, καὶ προσφοραὶ καὶ ὀλοκαυτώματα καὶ λίπος, οὔτε ἡ εὐωδία ὠραίας ὀσμῆς, ὥστε νὰ τὴν δεχθῆ: οὕτως ἄς διάγῃ πᾶς ἀνὴρ ἢ πᾶσα γυνὴ ἐν τῷ Ἰσραὴλ οἱ μολύνοντες τὸ ἅγιον. ¹⁷Ἐνεκα τούτου σὲ ἔχω διατάξει, λέγων: Ἐμαρτύρησον ταύτην τὴν μαρτυρίαν εἰς τὸν Ἰσραὴλ: Ἴδε πῶς ἐπῆλθε τοῦτο εἰς τοὺς Συχεμίτας καὶ τοὺς υἱούς των: πῶς παρεδόθησαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ἰακώβ, καὶ ἐφόνευσαν αὐτοὺς ἐν βασάνοις, καὶ ἐλογίσθη αὐτοῖς εἰς δικαιοσύνην, καὶ κατεγράφη δι' αὐτοὺς εἰς δικαιοσύνην. ¹⁸Καὶ τὸ σπέρμα τοῦ Λευὶ ἐξελέγη διὰ τὴν ἱερωσύνην, καὶ διὰ νὰ εἶναι Λευῖται, διὰ νὰ ὑπηρετοῦν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ὡς ἡμεῖς συνεχῶς, καὶ ἵνα ὁ Λευὶ καὶ οἱ υἱοὶ του εἶναι εὐλογημένοι διὰ παντός· διότι ὑπῆρξε ζηλωτὴς εἰς τὸ νὰ ἐκτελέσῃ δικαιοσύνην καὶ κρίσιν καὶ ἐκδίκησιν ἐφ' ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἠγέρθησαν κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ. ¹⁹Καὶ οὕτως ἐγγράφουιν οὗτοι εἰς μαρτύριον ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν εὐλογίαν καὶ δικαιοσύνην πρὸ τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων: ²⁰Καὶ ἐνθυμούμεθα τὴν δικαιοσύνην, ἣν ὁ ἀνὴρ ἐπλήρωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ, καθ' ὅλας τὰς περιόδους τοῦ ἔτους· μέχρι χιλιάδος γενεῶν θὰ ἀναγράφουιν τοῦτο, καὶ τοῦτο θὰ ἔλθῃ ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοὺς ἀπογόνους του μετ' αὐτόν, καὶ οὗτος ἔχει ἀναγραφῆ ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν ὡς φίλος καὶ δίκαιος. ²¹Ἄπαν τοῦτο ἔχω γράψει διὰ σέ, καὶ σὲ ἔχω διατάξει νὰ εἶπῃς εἰς τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ, ὥστε νὰ μὴ διαπράξουιν ἀμαρτίαν ἢ παραβοῦν τὰς ἐντολάς ἢ καταλύσουιν τὴν διαθήκην, ἥτις ἔχει ὀρισθῆ δι' αὐτοῦς, (ἀλλὰ) νὰ ἐκπληρώσουιν αὐτὴν καὶ ἀναγραφοῦν ὡς φίλοι. ²²Ἄλλ' ἐὰν παραβοῦν καὶ ἐν παντὶ τρόπῳ ἐργασθοῦν ἀκαθαρσίαν, θὰ ἀναγραφοῦν ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν ὡς ἐχθροί, καὶ θὰ ἀφανισθοῦν ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς καὶ θὰ ἀναγραφοῦν ἐν τῷ βιβλίῳ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφανισθοῦν καὶ μετ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκριζωθοῦν ἐκ τῆς γῆς. ²³Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ὅταν οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἐφόνευσαν τοὺς Συχεμίτας, ἐγγραφον ἀνεγράφη ὑπὲρ αὐτῶν ἐν οὐρανῷ, ὅτι ἐξετέλεσαν δικαιοσύνην καὶ εὐθύτητα καὶ ἐκδίκησιν ἐπὶ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ τοῦτο ἐγράφη εἰς εὐλογίαν. ²⁴Καὶ ἔφεραν τὴν Δεῖνα, τὴν ἀδελφὴν των, ἕξω τοῦ οἴκου Συχέμ, καὶ ἔλαβον πᾶν ὅ,τι ἦτο ἐν Συχέμ ὡς λείαν, τὰ πρόβατα των, τοὺς βόας των καὶ τοὺς ὄνους των, καὶ ὅλα τὰ ποιμνία των καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά των, καὶ ἔφεραν ὅλα αὐτὰ εἰς τὸν Ἰακώβ τὸν πατέρα των. ²⁵Καὶ αὐτὸς ἐμέμφθη αὐτοῦς, διότι οὗτοι εἶχον φονεῦσαι τὴν πόλιν (τοὺς κατοίκους)· διότι ἐφοβεῖτο τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ, τοὺς Χανααίους καὶ τοὺς Φερεζαίους. ²⁶Καὶ ὁ φόβος τοῦ Κυρίου ἦτο ἐφ' ὅλων τῶν πόντων, αἱ ὁποῖαι ἦσαν περίξ τῆς Συχέμ καὶ δὲν ἐξηγέρθησαν διὰ νὰ ἐκδιώξουιν τοὺς υἱούς τοῦ Ἰακώβ· διότι τρόμος εἶχε πέσει ἐπ' αὐτῶν.

31. Ὁ Ἰακώβ προσφέρει θυσίαν ἐν Βαιθήλ (βλ. Γεν. 35,2-4· 7·14). Ὁ Ἰσαάκ εὐλογεῖ τὸν Λευὶ καὶ τὸν Ἰούδα. Μεταβαίνει μετὰ τῆς Ρεβέκκας καὶ Δεβώρας εἰς Βαιθήλ. Εὐλογεῖ τὸν Θεὸν τῶν πατέρων του.

31 ¹Καὶ ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ μηνὸς ὁ Ἰακώβ ὠμίλησε μετὰ πάντων ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, λέγων: Ἐκαθαρίσθητε καὶ ἀλλάξατε τὰς στολάς σας καὶ ἄς ἀναστῶμεν καὶ ἄς ἀναβῶμεν εἰς τὴν Βαιθήλ, ἔνθα ἠυχήθη ἐσχὴν πρὸς Αὐτόν, καθ' ἣν ἡμέραν ἔφυγον ἀπὸ προσώπου τοῦ Ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ μου, διότι ἦτο μετ' ἐμοῦ καὶ με ἔφερε εἰς τὴν γῆν ταύτην ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἀπορρίψατε τοὺς ἄλλοτρίους θεοὺς τοὺς μεθ' ἡμῶν.' ²Καὶ παρέδωκαν τοὺς ἄλλοτρίους θεοὺς καὶ τὰ ἐνώτια, τὰ ὅποια ἦσαν εἰς τὰ ὠτά των, καὶ πᾶν ὅ,τι ἦτο ἐπὶ τῶν τραχήλων αὐτῶν, καὶ τὰ εἶδωλα, τὰ ὅποια ἡ Ραχὴλ ἔκλεψεν ἀπὸ τὸν Λάβαν τὸν πατέρα της, αὕτη ἔδωκεν ὅλα εἰς τὸν Ἰακώβ. Καὶ οὗτος ἔκαυσε καὶ κατέθρυψεν εἰς τεμάχια καὶ κατέστρεψεν αὐτά, καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ ὑπὸ βάλανον, ἥτις εἶναι ἐν τῇ γῆ τῆς Συχεμ. ³Καὶ ἀνῆλθεν ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ ἐβδόμου μηνὸς εἰς Βαιθήλ. Καὶ ὠκοδόμησε θυσιαστήριον ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἐκοιμήθη, καὶ ἔστησεν ἐκεῖ στήλην, καὶ ἔστειλε λόγον πρὸς τὸν πατέρα του Ἰσαάκ νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτόν εἰς τὴν θυσίαν του, καὶ πρὸς τὴν μητέρα του Ρεβέκκαν. ⁴Καὶ εἶπεν ὁ Ἰσαάκ: Ἄς ἔλθῃ ὁ υἱός μου Ἰακώβ καὶ ἄς ἴδω αὐτόν, πρὶν ἀποθάνω.' ⁵Καὶ ἐπῆγεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν πατέρα του Ἰσαάκ καὶ εἰς τὴν μητέρα του Ρεβέκκαν, εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς του Ἀβραάμ, καὶ ἔλαβε δύο ἐκ τῶν υἱῶν του μετ' αὐτοῦ, τὸν Λευὶ καὶ τὸν Ἰούδα, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν πατέρα του Ἰσαάκ καὶ εἰς τὴν μητέρα του Ρεβέκκαν. ⁶Καὶ ἡ Ρεβέκκα ἐξῆλθε τοῦ πύργου εἰς τὴν θύραν αὐτοῦ διὰ νὰ ἀσπασθῇ τὸν Ἰακώβ καὶ ἐναγκαλισθῇ αὐτόν· διότι τὸ πνεῦμά της ἀνέζῃσεν, ὅταν ἤκουσε: Ἰδοὺ ὁ Ἰακώβ ὁ υἱός σου ἔχει ἔλθει· καὶ ἐφίλησεν αὐτόν. ⁷Καὶ εἶδε τοὺς δύο υἱοὺς του καὶ ἀνεγνώρισεν αὐτούς, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: Ὑιέ μου, εἶναι αὐτοὶ υἱοί σου; καὶ ἐνηγκαλίσθη αὐτούς καὶ ἐφίλησεν αὐτούς, καὶ ἠυλόγησεν αὐτούς λέγουσα: Ἐν ὑμῖν τὸ σπέρμα τοῦ Ἀβραάμ θὰ γίνῃ ἐνδοξόν, καὶ σεῖς θὰ γίνετε εὐλογία ἐπὶ τῆς γῆς.' ⁸Καὶ ὁ Ἰακώβ εἰσῆλθε πρὸς τὸν Ἰσαάκ τὸν πατέρα του, εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἦτο κατακεκλιμένος, καὶ οἱ δύο υἱοὶ του ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ πατρὸς του, καὶ κύψας ἤσπασθη αὐτήν, καὶ ὁ Ἰσαάκ ἐκρεμάσθη ἀπὸ τὸν τράχηλον Ἰακώβ τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τοῦ τραχήλου του. ⁹Καὶ τὸ σκότος ἀφῆκε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἰσαάκ, καὶ εἶδε τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἰακώβ, τὸν Λευὶ καὶ τὸν Ἰούδα, καὶ εἶπε: Ὑιέ μου, εἶναι αὐτοὶ υἱοί σου; διότι σοῦ ὁμοιάζουν.' ¹⁰Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, ὅτι πράγματι αὐτοὶ ἦσαν υἱοὶ του: Καὶ σὺ πράγματι ἔχεις ἴδει, ὅτι αὐτοὶ ἀληθῶς εἶναι υἱοί μου.' ¹¹Καὶ αὐτοὶ ἦλθον ἐγγὺς πρὸς αὐτόν, καὶ ἔστρεψε καὶ ἐφίλησεν αὐτούς καὶ ἐνηγκαλίσθη αὐτούς ἀμφοτέρους. ¹²Καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας κατῆλθεν εἰς τὸ στόμα του, καὶ ἔλαβε τὸν Λευὶ διὰ τῆς δεξιᾶς του χειρὸς καὶ τὸν Ἰούδα

διὰ τῆς ἀριστεραῦς του. ¹³Καὶ ἐστράφη πρῶτον εἰς τὸν Λευὶ, καὶ ἤρχισε νὰ τὸν εὐλογῇ πρῶτον, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: “Ὁ Θεὸς τῶν ὄλων, αὐτὸς ὁ Κύριος τῶν αἰώνων, ἃς εὐλογῆσῃ σὲ καὶ τὰ τέκνα σου δι’ ὄλων τῶν αἰώνων. ¹⁴Καὶ ἃς δώσῃ ὁ Κύριος εἰς σὲ καὶ εἰς τὸ σπέρμα σου μέγεθος καὶ μεγάλην δόξαν, καὶ ἃς φέρῃ σὲ καὶ τὸ σπέρμα σου ἐγγὺς πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ ὑπηρετῆτε εἰς τὸ ἅγιον αὐτοῦ, ὡς οἱ ἄγγελοι τῆς παρουσίας καὶ ὡς οἱ ἅγιοι (ἄγγελοι). “Ὅπως αὐτοί, τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν σου ἃς εἶναι εἰς δόξαν καὶ μεγαλεῖον καὶ ἀγιότητα, καὶ ἃς μεγαλύνῃ αὐτοὺς ἐν πάσαις ταῖς γενεαῖς. ¹⁵Καὶ θὰ εἶναι κριταὶ καὶ ἄρχοντες, καὶ ἀρχηγοὶ ὄλου τοῦ σπέρματος τῶν υἱῶν Ἰακώβ· θὰ λαλοῦν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ θὰ κρίνουν πάσας τὰς κρίσεις Του ἐν δικαιοσύνῃ. Καὶ θὰ διακηρύττουν τὰς ὁδοὺς μου εἰς τὸν Ἰακώβ καὶ τὰ διαβήματά μου εἰς τὸν Ἰσραήλ. Ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου θὰ δοθῇ εἰς τὸ στόμα αὐτῶν διὰ νὰ εὐλογοῦν πᾶν τὸ σπέρμα τοῦ ἡγαπημένου. ¹⁶Ἡ μήτηρ σου ἐκάλεσε τὸ ὄνομά σου Λευὶ, καὶ ὀρθῶς ἐκάλεσε τὸ ὄνομά σου· σὺ εἰς τὸν Κύριον θὰ προσκολληθῆς καὶ θὰ εἶσαι σύντροφος ὄλων τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ· ἡ τράπεζα Αὐτοῦ ἃς εἶναι ἰδική σου ἐν πάσαις ταῖς γενεαῖς, καὶ ἡ τροφή σου ἃς μὴ λείψῃ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ¹⁷Καὶ πάντες οἱ μισοῦντες σὲ ἃς πέσουν ἐνώπιόν σου, καὶ ὅλοι οἱ ἐχθροί σου ἃς ἐκριζωθοῦν καὶ ἃς ἀπολεσθοῦν· καὶ εὐλογημένος ἃς εἶναι ὁ εὐλογῶν σε καὶ κατηραμένος ἃς εἶναι πᾶν ἔθνος, τὸ ὅποιον σὲ καταρᾶται.” ¹⁸Καὶ πρὸς τὸν Ἰούδα εἶπεν: “Ἄς δώσῃ εἰς σὲ ὁ Κύριος ἰσχὺν καὶ δύναμιν διὰ νὰ καταπατήσῃς ἐφ’ ὄλων τῶν μισούντων σε· ἄρχων σὺ θὰ εἶσαι, σὺ καὶ εἰς ἐκ τῶν υἱῶν σου, ἐπὶ τῶν υἱῶν Ἰακώβ· τὸ ὄνομά σου καὶ τὸ ὄνομα τῶν υἱῶν σου ἃς ἐξέλθῃ καὶ ἃς ἐξαπλωθῇ ἐφ’ ὅλης τῆς γῆς καὶ εἰς (πάσας) τὰς χώρας. Τότε τὰ Ἔθνη θὰ φοβηθοῦν πρὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ πάντα τὰ ἔθνη θὰ ταραχθοῦν [καὶ ὅλοι οἱ λαοὶ θὰ ταραχοῦν]. ¹⁹Εἰς σὲ ὑπάρχει ἡ βοήθεια τοῦ Ἰακώβ, καὶ ἐν σοὶ θὰ εὑρεθῇ ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ. ²⁰Καὶ ὅταν σὺ κάθησαι ἐπὶ τοῦ θρόνου τιμῆς τῆς δικαιοσύνης σου, θὰ γίνῃ μεγάλη εἰρήνη δι’ ἅπαν τὸ σπέρμα τῶν υἱῶν τοῦ ἡγαπημένου· εὐλογημένος νὰ εἶναι ὁ εὐλογῶν σε, καὶ πάντες οἱ μισοῦντές σε καὶ λυποῦντές σε καὶ καταρώμενοί σε θὰ ἐκριζωθοῦν καὶ θὰ ἀφανισθοῦν καὶ θὰ εἶναι κατηραμένοι.” ²¹Καὶ στρέψας ἐφίλησεν αὐτοὺς πάλιν καὶ ἐνηγκαλίσθη αὐτούς, καὶ ἡγαλλιάσατο σφόδρα· διότι εἶχεν ἴδει τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ τοῦ υἱοῦ του ἐν ἀληθείᾳ. ²²Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ μέσου τῶν ποδῶν του καὶ ἔπεσε κάτω καὶ προσεκύνησεν αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἠυλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἀνεπαύθη ἐκεῖ μετὰ Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς του ἐκείνην τὴν νύκτα, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐν χαρᾷ. ²³Καὶ ἐποίησε τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἰακώβ νὰ κοιμηθοῦν, ὁ εἷς ἐπὶ τῆς δεξιᾶς του χειρὸς καὶ ὁ ἄλλος ἐπὶ τῆς ἀριστεραῦς, καὶ τοῦτο ἐλογίσθη εἰς αὐτόν εἰς δικαιοσύνην. ²⁴Καὶ ὁ Ἰακώβ διηγήθη κατὰ τὴν νύκτα εἰς τὸν πατέρα του πάντα, πῶς ὁ Κύριος ἔδειξεν εἰς αὐτόν μέγα ἔλεος, καὶ πῶς εἶχε ποιήσει εὐδοκίμους πάσας τὰς ὁδοὺς του, καὶ ἐφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ παντὸς κακοῦ. ²⁵Καὶ ὁ Ἰσαὰκ ἠυλόγησε τὸν Θεὸν τοῦ πατρὸς του Ἀβραάμ, ὁ ὅποιος δὲν εἶχεν ἀποσύρει τὴν χάριν του

καὶ τὴν δικαιοσύνην του ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ δούλου του Ἰσαάκ. ²⁶Καὶ τὴν πρῶταν εἶπεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν πατέρα του Ἰσαάκ περὶ τῆς εὐχῆς, ἣν ἠύχθη εἰς τὸν Κύριον, καὶ περὶ τῆς ὀράσεως, ἣν εἶχεν ἴδει καὶ ὅτι εἶχεν οἰκοδομήσει θυσιαστήριον, καὶ ὅτι πάντα ἦσαν ἔτοιμα, ὥστε ἡ θυσία, ἣν εἶχεν εὐχθῆ, νὰ προσφερθῆ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὅτι εἶχεν ἔλθει διὰ νὰ τὸν ἐπιβιάσῃ ἐπὶ ὄνου. ²⁷Καὶ ὁ Ἰσαάκ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ τὸν υἱόν του: Ἐν δύναμαι νὰ ὑπάγω μαζὶ σου, διότι εἶμαι γέρον καὶ δὲν δύναμαι νὰ βαστάσω τὴν ὁδόν: ὕπαγε, υἱέ μου, ἐν εἰρήνῃ: διότι ἐγὼ εἶμαι ἑκατὸν ἐξήκοντα πέντε ἐτῶν τὴν ἡμέραν ταύτην· δὲν δύναμαι πλέον νὰ ταξιδεύω· ἐπιβίβασε τὴν μητέρα σου (ἐπὶ ὄνου) καὶ ἄς ὑπάγῃ αὐτὴ μετὰ σοῦ. ²⁸Γνωρίζω δέ, υἱέ μου, ὅτι ἔχεις ἔλθει χάριν ἐμοῦ, καὶ ἄς εἶναι εὐλογημένη ἡ ἡμέρα αὕτη, καθ' ἣν μὲ εἶδες ζῶντα, καὶ ἐγὼ σὲ εἶδον, υἱέ μου. ²⁹Εἶθε νὰ εὐτυχῆς καὶ νὰ ἐκπληρώσῃς τὴν εὐχὴν, ἣν ἠύχθης καὶ μὴ ἀναβάλλῃς τὴν εὐχὴν σου· διότι θὰ κληθῆς νὰ δώσῃς λόγον περὶ τῆς εὐχῆς: τώρα λοιπὸν σπεῦσον νὰ ἐκτελέσῃς αὐτήν, καὶ ἄς εὐαρεστηθῆ ὁ ποιήσας τὰ πάντα, εἰς τὸν ὅποιον σὺ ἔχεις εὐχθῆ τὴν εὐχὴν. ³⁰Καὶ εἶπεν εἰς τὴν Ρεβέκκαν: Ὑπαγε μετὰ τοῦ Ἰακώβ τοῦ υἱοῦ σου· καὶ ἡ Ρεβέκκα ἐπῆγε μετὰ Ἰακώβ τοῦ υἱοῦ της, καὶ ἡ Δεβώρα μετ' αὐτῆς, καὶ ἦλθον εἰς Βαιθῆλ. ³¹Καὶ ὁ Ἰακώβ ἐνεθυμεῖτο τὴν προσευχὴν, δι' ἧς ὁ πατὴρ του εἶχεν εὐλογῆσει αὐτὸν καὶ τοὺς δύο υἱούς του, Λευὶν καὶ Ἰούδαν, καὶ ἠγαλλιάσατο καὶ ἠλόγησε τὸν Θεὸν τῶν πατέρων του, Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ. ³²Καὶ εἶπε: Ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι ἔχω αἰωνίαν ἐλπίδα, καὶ οἱ υἱοί μου ἐπίσης, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τῶν ὄλων· καὶ οὕτως εἶναι τοῦτο ὠρισμένον περὶ τῶν δύο· καὶ ἀναγράφουν τοῦτο εἰς αἰωνίαν μαρτυρίαν πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλάκων, πῶς ὁ Ἰσαάκ ἠλόγησεν αὐτούς.

32. Ἡ ἐκλογή τοῦ Λευὶ καὶ ἡ δι' αὐτοῦ προσφορά τῆς δεκάτης ὑπὸ τοῦ Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ἐν ὀράματι ἀναγινώσκει τὸ μέλλον ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλάκων. Θάνατος τῆς Δεβώρας. Γέννησις τοῦ Βενιαμὶν καὶ θάνατος τῆς Ραχὴλ (βλ. Γεν. 35,8· 10· 11· 13· 16-20).

32 ¹Καὶ ἔμεινε τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν Βαιθῆλ, καὶ ὁ Λευὶ εἶδεν ἐνώπιον, ὅτι εἶχον ὀρίσει καὶ προχειρίσει αὐτὸν ἱερέα τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, αὐτὸν καὶ τοὺς υἱούς του διὰ παντός· καὶ ἠγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ ἠλόγησε τὸν Κύριον. ²Καὶ ὁ Ἰακώβ ἠγέρθη ἐνωρὶς τὸ πρωτὶ, τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ αὐτοῦ τοῦ μηνός, καὶ ἔδωκε δεκάτην ἐκ πάντων τῶν ἐλθόντων μετ' αὐτοῦ, ἀπ' ἀνθρώπου μέχρι κτήνους, ἀπὸ χρυσοῦ μέχρι παντός σκεύους καὶ ἐνδύματος, καὶ ἀπεδεκάτισεν ἅπαντα. ³Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἡ Ραχὴλ κατέστη ἔγκυος εἰς τὸν υἱόν της Βενιαμίν. Καὶ ὁ Ἰακώβ ἠρίθμει τοὺς υἱούς του ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὰ ἄνω καὶ εἰς τὸν Λευὶ ἐπιπτεν ὁ κλῆρος τοῦ Κυρίου, καὶ ὁ πατὴρ του ἐνέδυσεν αὐτὸν μετὰ τὰ

ἐνδύματα τῆς ἱερωσύνης καὶ ἐπλήρωσε τὰς χειράς του. ⁴Καὶ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ μηνός τούτου, ἔφερον εἰς τὸ θυσιαστήριον δεκατέσσαρας βόας ἐκ μέσου τῶν κτηνῶν, καὶ εἴκοσι τέσσαρας κριούς καὶ τεσσαράκοντα ἐννέα πρόβατα, καὶ ἑπτὰ ἀμνοὺς, καὶ εἴκοσι ἕνα ἐρίφια ὡς ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, εὐάρεστον θυσίαν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁵Αὕτη ἦτο ἡ προσφορὰ συνεπεία τῆς εὐχῆς, ἣν εἶχεν εὐχηθῆ, ὅτι ἤθελε δώσει δεκάτην, μετὰ τῶν ἐκ καρπῶν προσφορῶν των καὶ τῶν σπονδῶν των. ⁶Καὶ ὅταν τὸ πῦρ κατέφαγεν αὐτήν, ἔκαυσε λίβανον ἐν τῷ πυρὶ ἐπὶ τῆς πυρᾶς, καὶ διὰ προσφορὰν εὐχαριστίας δύο βόας καὶ τέσσαρας κριούς καὶ τέσσαρα πρόβατα, τέσσαρες τράγους καὶ δύο ἀμνοὺς ἐνός ἔτους, καὶ δύο ἐρίφια· καὶ οὕτως ἔπραττε καθημερινῶς ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. ⁷Καὶ αὐτός καὶ ὅλοι οἱ υἱοὶ του καὶ οἱ ἄνθρωποι του ἔτρωγον (τοῦτο) ἐν χαρᾷ ἐκεῖ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἠυλόγουν καὶ ἠυχαρίστουν τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος ἔσωσεν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς θλίψεως αὐτοῦ· καὶ εἶχε δώσει εἰς αὐτὸν τὴν εὐχὴν του. ⁸Καὶ ἀπεδεκάτισε ὅλα τὰ καθαρὰ ζῶα, καὶ ἐποίησεν ὀλοκαύτωμα, ἀλλὰ τὰ ἀκάθαρτα ζῶα (δὲν) ἔδωκε εἰς Λευῖν τὸν υἱὸν του, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν πάσας τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὁ Λευὶ ἐξήσκησε τὸ ἱερατικὸν ὑποῦργημα ἐν Βαιθὴλ ἐνώπιον Ἰακώβ τοῦ πατρὸς του [κατὰ προτίμησιν] ἐνώπιον τῶν δέκα ἀδελφῶν του, καὶ ἦτο ἐκεῖ ἱερεὺς, καὶ ὁ Ἰακώβ ἐξεπλήρωσε τὴν εὐχὴν αὐτοῦ· οὕτως ἀπεδεκάτισε πάλιν τὴν δεκάτην εἰς τὸν Κύριον καὶ ἠγίασεν αὐτήν, καὶ κατέστη ἁγία εἰς Αὐτόν. ¹⁰Καὶ ἕνεκα τούτου εἶναι καθωρισμένον ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν ὡς νόμος τὴν δευτέραν δεκάτην νὰ ἀποδεκατῆ τις, ταύτην ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος πρὸ τοῦ Κυρίου νὰ τρώγῃ ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἐκλεγέντι διὰ νὰ κατοικῆ ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομά Του, καὶ διὰ τὸν νόμον τοῦτον δὲν ὑπάρχει ὄριον ἡμερῶν διὰ παντός. ¹¹Ἡ τάξις αὕτη εἶναι γεγραμμένη, ὥστε νὰ τηρῆται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐν τῷ τρώγειν τὴν δευτέραν δεκάτην ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἔχει ἐκλεγῆ, καὶ οὐδὲν πρέπει νὰ ἀπολειφθῆ ἐξ αὐτῆς ἐκ τούτου τοῦ ἔτους εἰς τὸ ἐπόμενον ἔτος. ¹²Διότι ἐν τῷ ἔτει αὐτοῦ ὁ σπόρος θὰ καταναλωθῆ μέχρι τῶν ἡμερῶν τῆς συλλογῆς τοῦ σπόρου τοῦ ἔτους, καὶ ὁ οἶνος μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ οἴνου, καὶ τὸ ἔλαιον μέχρι τῶν ἡμερῶν τῆς ἐποχῆς του. ¹³Καὶ πᾶν ὅ,τι ἀπομένει ἐξ αὐτοῦ καὶ καθίσταται παλαιόν, ἄς θεωρῆται ὡς μεμολυσμένον· ἄς καίεται ἐν τῷ πυρὶ, διότι εἶναι ἀκάθαρτον. ¹⁴Καὶ οὕτως ἄς τρώγουν ταύτην ὁμοῦ εἰς τὸ ἱερόν καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀφήνουν αὐτήν νὰ γίνεται παλαιά. ¹⁵Καὶ ὅλαι αἱ δεκάται τῶν βοῶν καὶ προβάτων θὰ εἶναι ἅγιαι τῷ Κυρίῳ, καὶ θὰ ἀνήκουν εἰς τοὺς ἱερεῖς του, οἱ ὁποῖοι ταύτας θὰ τρώγουν ἐνώπιον Αὐτοῦ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος· διότι οὕτως εἶναι ὠρισμένον καὶ κεχαραγμένον περὶ τῆς δεκάτης ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν.

¹⁶Καὶ κατὰ τὴν ἐπομένην νύκτα, τῇ εἰκοστῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ αὐτοῦ τοῦ μηνός, ὁ Ἰακώβ ἀπεφάσισε νὰ οἰκοδομήσῃ τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ νὰ περιβάλλῃ τὴν αὐλὴν διὰ τοίχου, καὶ νὰ ἀγιάσῃ αὐτὸν καὶ νὰ κάμῃ αὐτὸν ἅγιον διὰ παντός, δι' ἑαυτὸν καὶ τὰ τέκνα του μετ' αὐτόν. ¹⁷Καὶ ὁ Κύριος ἐφάνη εἰς αὐτὸν κατὰ

τὴν νύκτα καὶ ἠλόγησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Τὸ ὄνομά σου δὲν θὰ ὀνομασθῆ Ἰακώβ, ἀλλ' Ἰσραὴλ θὰ ὀνομάσουν τὸ ὄνομά σου.' ¹⁸Καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν πάλιν: 'Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ θὰ σὲ πληθύνω καὶ θὰ σὲ πολλαπλασιάσω σφόδρα, καὶ βασιλεῖς θὰ προέλθουν ἀπὸ σέ, καὶ αὐτοὶ θὰ κυριαρχήσουν ἐπὶ παντός (τόπου), ὅπου ὁ ποῦς τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων ἔχει πατήσει. ¹⁹Καὶ θὰ δώσω εἰς τὸ σπέρμα σου πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὑπὲρ οὐρανόν, καὶ θὰ κρίνουν πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν, καὶ μετὰ ταῦτα θὰ καθέξουν ὅλην τὴν γῆν καὶ θὰ κληρονομήσουν αὐτὴν διὰ παντός.' ²⁰Καὶ ἐτελείωσε λαλῶν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἰακώβ παρητήρει, μέχρις οὗτου Οὗτος εἶχεν ἀναβῆ εἰς τὸν οὐρανόν. ²¹Καὶ εἶδεν ἐν ὄραματι τῆς νυκτός, καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κατῆλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ μὲ ἐπτὰ πλάκας εἰς τὰς χεῖρας του, καὶ ἔδωκεν αὐτάς εἰς τὸν Ἰακώβ, καὶ αὐτὸς ἀνέγνωσεν αὐτάς καὶ ἔμαθε πᾶν ὅ,τι ἦτο γεγραμμένον ἐκεῖ, τὸ ὁποῖον ἤθελε συμβῆ εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς υἱούς του δι' ὅλων τῶν αἰώνων. ²²Καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτὸν πᾶν ὅ,τι ἦτο γεγραμμένον ἐπὶ τῶν πλακῶν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Μὴ οἰκοδομήσης τὸν τόπον τοῦτον, καὶ μὴ κάμῃς αὐτὸν αἰώνιον ἱερόν, καὶ μὴ κατοικήσης ἐδῶ· διότι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ τόπος.' Ὑπαγε εἰς τὸν οἶκον Ἀβραάμ τοῦ πατρός σου καὶ κατοικήσον μετὰ Ἰσαὰκ τοῦ πατρός σου μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου τοῦ πατρός σου. ²³Διότι ἐν Αἰγύπτῳ θὰ ἀποθάνῃς ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ θὰ ταφῆς μετὰ τιμῆς ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων σου, μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ. ²⁴Μὴ φοβοῦ, διότι καθὼς τοῦτο ἔχεις ἴδει καὶ ἀναγνώσει, οὕτω πᾶν τοῦτο θὰ συμβῆ· καὶ σὺ κατὰγραψε πᾶν ὅ,τι ἔχεις ἴδει καὶ ἀναγνώσει.' ²⁵Καὶ εἶπεν ὁ Ἰακώβ: 'Κύριε, πῶς δύναμαι νὰ ἐνθυμοῦμαι πᾶν ὅ,τι ἔχω ἴδει καὶ ἀναγνώσει;' Καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Ἐγὼ θὰ κάμω, ὥστε σὺ νὰ συγκρατήσης πάντα.' ²⁶Καὶ ἀνέβη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἠγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ ἐνεθυμεῖτο τὰ πάντα, ὅσα εἶχεν ἀναγνώσει καὶ ἴδει, καὶ κατέγραψε πάντας τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀναγνώσει καὶ ἴδει. ²⁷Καὶ ἐώρτασεν ἐκεῖ ἀκόμη μίαν ἡμέραν, καὶ ἐθυσίασεν ἐκεῖ ἐπάνω συμφώνως πρὸς πάντα, καθ' ἃ ἐθυσίασε κατὰ τὰς προηγουμένας ἡμέρας, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του 'Προσθήκη', διότι ἡ ἡμέρα αὕτη προσετέθη, καὶ τὰς προηγουμένας ἡμέρας ἐκάλεσεν 'Ἐορτήν'. ²⁸Καὶ οὕτως ἐφανερώθη, ὅτι πρέπει νὰ γίνεταί, καὶ τοῦτο εἶναι γεγραμμένον ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν: ἕνεκα τούτου ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτόν, ὅτι πρέπει νὰ ἐορτάσῃ ταύτην, καὶ νὰ προσθέσῃ αὐτὴν εἰς τὰς ἐπτὰ ἡμέρας τῆς ἐορτῆς. ²⁹Καὶ τὸ ὄνομά της ἐκλήθη 'Προσθήκη' ὡς ἐκεῖνη, ἥτις προστίθεται*... τῶν ἡμερῶν τῆς ἐορτῆς κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους. ³⁰Καὶ κατὰ τὴν νύκτα, τῇ εἰκοστῇ τρίτῃ αὐτοῦ τοῦ μηνός, ἡ Δεβώρα ἡ τροφὸς τῆς Ρεβέκκας ἀπέθανε, καὶ ἔθαψαν αὐτὴν εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς πόλεως ὑπὸ τὴν δρυῖν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὠνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ

* Ἐφθαρμ. κείμενον. Ἀπόδοσις ὑπὸ τοῦ Charles: διότι τοῦτο ἦτο ὠρισμένον μεταξὺ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐορτῆς τῶν ἡμερῶν κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους.

τοῦ τόπου, “Ὁ Ποταμὸς τῆς Δεβώρας”, καὶ τὴν δρυῖν, “Ἡ δρυς τοῦ πένθους τῆς Δεβώρας”. ³¹Καὶ ἡ Ρεβέκκα ἐπῆγε καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν της εἰς τὸν πατέρα του Ἰσαάκ, καὶ ὁ Ἰακώβ ἔστειλε διὰ χειρὸς αὐτῆς κριοὺς καὶ πρόβατα καὶ τράγους διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ φαγητὸν διὰ τὸν πατέρα του ἔτσι καθὼς ἠγάπα. ³²Καὶ συνώδευσε τὴν μητέρα του, μέχρις ὅτου ἦλθεν εἰς τὴν γῆν Χαβραθά, καὶ κατώκησεν ἐκεῖ. ³³Καὶ ἡ Ραχήλ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Ὑῖδς τῆς λύπης μου’ διότι ὑπέφερε, ὅταν τὸν ἐγέννα: ἀλλ’ ὁ πατήρ του ἐκάλεσε τὸ ὄνομά του Βενιαμίν, ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ τοῦ ὀγδόου μηνὸς ἐν τῇ πρώτῃ τῆς ἑκτῆς ἐβδομάδος αὐτοῦ τοῦ Ἰωβηλαίου. ³⁴Καὶ ἡ Ραχήλ ἀπέθανεν ἐκεῖ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῇ Ἐφραθά, δηλαδὴ Βηθλεέμ, καὶ ὁ Ἰακώβ ἔκτισε στήλην ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Ραχήλ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐπὶ τοῦ τάφου της.

33. Ὁ Ρουβὴν ἀμαρτάνει μετὰ τῆς Βαλλᾶς. Νόμοι περὶ αἰμομιξίας. Τὰ τέκνα τοῦ Ἰακώβ (βλ. Γεν. 35,10-20· 21· 22· 23-7).

33 ¹Καὶ ὁ Ἰακώβ ἐπῆγε καὶ κατώκησεν εἰς τὰ νότια τῆς Μαγδαλαδραΐφ. Καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν πατέρα του Ἰσαάκ, αὐτὸς καὶ Λεία ἡ σύζυγός του, ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ δεκάτου μηνός. ²Καὶ ὁ Ρουβὴν εἶδε τὴν Βάλλαν, τὴν παιδίσκην τῆς Ραχήλ, τὴν παλλακὴν τοῦ πατρὸς του, λουομένην ἐν ὕδατι ἐν κρυπτῷ τόπῳ, καὶ ἠγάπησεν αὐτήν. ³Καὶ ἐκρύβη τὴν νύκτα, καὶ εἰσῆλθε εἰς τὸν οἶκον τῆς Βαλλᾶς [κατὰ τὴν νύκτα], καὶ εὔρεν αὐτὴν κοιμωμένην μόνην ἐπὶ κλίνης ἐν τῇ οἰκίᾳ της. ⁴Καὶ ἐκοιμήθη μετ’ αὐτῆς, καὶ ἀφυπνίσθη καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὁ Ρουβὴν ἐκοιμάτο μετ’ αὐτῆς ἐν τῇ κλίνῃ, καὶ ἀπεκάλυψε τὸ ἄκρον τῆς καλύπτρας της, καὶ τὸν συνέλαβε καὶ ἐφώνησεν, καὶ ἀνεκάλυψεν, ὅτι ἦτο ὁ Ρουβὴν. ⁵Καὶ ἠσθάνθη ἐντροπὴν πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἀφῆκε τὴν χεῖρά της ἀπ’ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἔφυγε τρέχων. ⁶Καὶ ἐθρήνησεν ἕνεκα τοῦ πράγματος τούτου σφόδρα, καὶ εἰς οὐδένα εἶπέ τι. ⁷Καὶ ὅταν ὁ Ἰακώβ ἐπέστρεψε καὶ ἀνεζήτησεν αὐτήν, εἶπεν αὐτῇ πρὸς αὐτόν: Ἐν εἶμαι καθαρὰ διὰ σέ, διότι ἔχω μολυνθῆ ὡς πρὸς σέ· διότι ὁ Ρουβὴν μὲ ἐμόλυνε, καὶ ἐκοιμήθη μετ’ ἐμοῦ κατὰ τὴν νύκτα, καὶ ἐγὼ ἐκοιμώμην, καὶ οὐδὲν ἐγνώριζα, μέχρις ὅτου ἀπεκάλυψε τὸν ποδόγυρον καὶ ἐκοιμήθη μετ’ ἐμοῦ. ⁸Καὶ ὁ Ἰακώβ ἐθυμώθη σφόδρα κατὰ τοῦ Ρουβὴν, διότι ἐκοιμήθη μετὰ τῆς Βαλλᾶς, διότι εἶχεν ἀποκαλύψει τὸν ποδόγυρον τοῦ πατρὸς του. ⁹Καὶ ὁ Ἰακώβ δὲν ἐπλησίασεν αὐτὴν πάλιν, διότι ὁ Ρουβὴν εἶχε μολύνει αὐτήν. Καὶ τίς ἀνθρώπος, ὅστις ἀποκαλύπτει τὸν ποδόγυρον τοῦ πατρὸς του, τὸ ἔργον του εἶναι κακὸν σφόδρα, διότι εἶναι βδελυρὸν πρὸ τοῦ Κυρίου. ¹⁰Ἐνεκα τούτου εἶναι γεγραμμένον καὶ καθωρισμένον ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν νὰ μὴ κοιμᾶται τις μετὰ τῆς συζύγου τοῦ πατρὸς του, καὶ νὰ μὴ ἀποκαλύπτῃ τὸν ποδόγυρον τοῦ πατρὸς του, διότι τοῦτο εἶναι ἀκάθαρτον: ἀσφαλῶς θὰ ἀποθάνουν μαζί, ὁ ἀνὴρ ὁ ὁποῖος κοιμᾶται μετὰ τῆς συζύγου τοῦ πατρὸς του καὶ ἡ γυνὴ ἐπίσης, διότι εἰργάσαντο

ἀκαθαρσίαν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹Καὶ οὐδὲν ἀκάθαρτον θὰ ὑπάρξῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐν τῷ ἔθνει, τὸ ὅποιον ἐξέλεξε δι' Ἐαυτὸν ὡς περιοῦσιον. ¹²Καὶ πάλιν εἶναι ἐκ δευτέρου γεγραμμένον: 'Κατηραμένος ὁ κοιμώμενος μετὰ τῆς συζύγου τοῦ πατρός του, διότι ἀπεκάλυψε τὴν αἰσχύνην τοῦ πατρός του' καὶ πάντες οἱ ἅγιοι τοῦ Κυρίου εἶπον 'Γένοιτο· γένοιτο.' ¹³Καὶ σύ, Μωϋσῆ, διάταξε τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ νὰ τηροῦν αὐτὸν τὸν λόγον· διότι (συνεπάγεται) τιμωρίαν θανάτου· καὶ εἶναι τοῦτο ἀκάθαρτον, καὶ δὲν ὑπάρχει ἐξιλασμός διὰ παντός διὰ νὰ ἐξιλειωθῇ ὁ ἄνθρωπος πλὴν διέπραξε τοῦτο, ἀλλὰ πρέπει νὰ θανατωθῇ καὶ νὰ φονευθῇ, καὶ διὰ λίθων νὰ λιθοβοληθῇ, καὶ νὰ ἐκριζωθῇ ἐκ τοῦ μέσου τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ¹⁴Διότι εἰς οὐδένα πράττοντα οὕτως ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπιτρέπεται νὰ περαμένη ζῶν μίαν ἡμέραν ἐπὶ τῆς γῆς, διότι οὗτος εἶναι βδελυρὸς καὶ ἀκάθαρτος. ¹⁵Καὶ ἄς μὴ εἶπουν: εἰς τὸν Ρουβὴν ἐχαρίσθη ἡ ζωὴ καὶ συγγνώμη, ἀφοῦ ἐκοιμήθη μετὰ τῆς παλλακῆς τοῦ πατρός του, καὶ εἰς αὐτὴν ἐπίσης ἂν καὶ εἶχε σύζυγον, καὶ ὁ σύζυγός της, ὁ Ἰακώβ, ἦτο ἀκόμη ζῶν. ¹⁶Διότι μέχρι τοῦ χρόνου ἐκείνου δὲν εἶχεν ἀποκαλυφθῆ ἡ διάταξις καὶ ἡ κρίσις καὶ ὁ νόμος ἐν τῇ πληρότητι αὐτοῦ δι' ὅλους, ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις σου (ἔχει ἀποκαλυφθῆ) ὡς νόμος τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν ἡμερῶν, καὶ αἰώνιος νόμος διὰ τὰς αἰωνίας γενεάς. ¹⁷Καὶ διὰ τὸν νόμον αὐτὸν δὲν ὑπάρχει πλήρωμα τῶν ἡμερῶν, καὶ οὐδεμία ἐξιλέωσις δι' αὐτόν, ἀλλ' ἀμφότεροι πρέπει νὰ ἐκριζωθοῦν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἔθνους: καθ' ἣν ἡμέραν διέπραξαν τοῦτο, θὰ φονεύσουν αὐτούς. ¹⁸Καὶ σύ, Μωϋσῆ, καταγράψε (τοῦτον) διὰ τὸν Ἰσραὴλ, ὥστε νὰ φυλάττουν αὐτόν, καὶ νὰ πράττουν κατὰ τοὺς λόγους τούτους, καὶ νὰ μὴ διαπράττουν ἁμαρτίαν πρὸς θάνατον· διότι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι κριτής, μὴ προσωπολήπτης καὶ μὴ δωροδοκούμενος. ¹⁹Καὶ εἶπε εἰς αὐτούς τοὺς λόγους τούτους τῆς διαθήκης, ὥστε νὰ ἀκούουν καὶ νὰ φυλάττουν, καὶ γρηγοροῦν ὡς πρὸς αὐτούς, καὶ δὲν ἀφανισθοῦν καὶ ἐκριζωθοῦν ἐκ τῆς γῆς· διότι ἀκαθαρσία καὶ βδελυγμός καὶ μίαισμα καὶ μολυσμός εἶναι πάντες οἱ διαπράττοντες τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ²⁰Καὶ δὲν ὑπάρχει ἁμαρτία μεγαλύτερα τῆς πορνείας τὴν ὁποίαν διαπράττουν ἐπὶ τῆς γῆς· διότι ὁ Ἰσραὴλ εἶναι ἔθνος ἅγιον εἰς Κύριον τὸν Θεόν του, καὶ ἔθνος κληρονομίας, ἱερατικὸν καὶ βασιλικὸν ἔθνος καὶ περιοῦσιον· καὶ δὲν θὰ παρουσιασθῇ τοιαύτη ἀκαθαρσία ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἁγίου ἔθνους. ²¹Καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς ἕκτης ταύτης ἐβδομάδος ὁ Ἰακώβ καὶ οἱ υἱοὶ του ἐπῆγαν καὶ κατόκησαν ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβραάμ, πλησίον Ἰσαὰκ τοῦ πατρός του καὶ Ρεβέκκας τῆς μητρός του. ²²Καὶ ταῦτα ἦσαν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ: ὁ πρωτότοκος Ρουβὴν, Συμεὼν, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσσαχάρ, Ζαβουλὼν, οἱ υἱοὶ τῆς Λείας· καὶ οἱ υἱοὶ τῆς Ραχὴλ, Ἰωσήφ καὶ Βενιαμὴν· καὶ οἱ υἱοὶ τῆς Βάλλας, Δὰν καὶ Νεφθαλεὶμ· καὶ οἱ υἱοὶ τῆς Ζελφᾶς, Γὰδ καὶ Ἀσῆρ· καὶ ἡ Δεῖνα, ἡ θυγάτηρ τῆς Λείας, ἡ μόνη θυγατέρα τοῦ Ἰακώβ. ²³Καὶ ἦλθον καὶ ὑπεκλίθησαν πρὸ τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τῆς Ρεβέκκας, καὶ ὅταν οὗτοι εἶδον αὐτούς, ἠλόγησαν τὸν Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς του, καὶ ὁ Ἰσαὰκ

ἠγαλλιάσατο σφόδρα, διότι εἶδε τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἰακώβ, τοῦ νεωτέρου υἱοῦ του, καὶ ἠλόγησεν αὐτούς.

34. Πόλεμος τῶν Ἀμοραίων βασιλέων κατὰ τοῦ Ἰακώβ. Ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσήφ καὶ ἡ κάθοδος αὐτοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Ἰακώβ θρηνεῖ διὰ τὸν Ἰωσήφ. Καθιέρωσις τῆς ἡμέρας τοῦ Ἐξιλασμοῦ. Σύζυγοι τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ (βλ. Γεν. κεφ. 37).

34 ¹Καὶ ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει τῆς ἐβδομάδος ταύτης τοῦ τεσσαρακοστοῦ τετάρτου ἰωβηλαίου ὁ Ἰακώβ ἔστειλε τοὺς υἱοὺς του νὰ βοσκήσουν τὰ πρόβατά των, καὶ τοὺς ὑπηρέτας του μετ' αὐτῶν εἰς τὰς βοσκὰς Συχέμ. ²Καὶ οἱ ἐπτὰ βασιλεῖς τῶν Ἀμοραίων συνησπίσθησαν ἐναντίον των διὰ νὰ τοὺς φονεύσουν, κρύπτοντες ἑαυτοὺς ὑπὸ τὰ δένδρα, καὶ διὰ νὰ ἀρπάσουν τὰ κτήνη των ὡς λείαν. ³Καὶ ὁ Ἰακώβ καὶ ὁ Λευὶ καὶ ὁ Ἰούδας καὶ ὁ Ἰωσήφ ἦσαν ἐν τῷ οἴκῳ μετὰ Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς των· διότι τὸ πνεῦμα του ἦτο τεθλιμμένον, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν ἐγκαταλείψουν· καὶ ὁ Βενιαμὴν ἦτο ὁ νεώτερος, καὶ ἕνεκα τούτου ἔμεινε μετὰ τοῦ πατρὸς του. ⁴Καὶ ἦλθον ὁ βασιλεὺς Τεφῶν, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Aresa καὶ ὁ βασιλεὺς Seragan καὶ ὁ βασιλεὺς Σηλῶ καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Γάας καὶ ὁ βασιλεὺς Βαιθωρῶν καὶ ὁ βασιλεὺς Mahanisakir, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῶν ὁρέων τούτων καὶ εἰς τὰ δάση τῆς γῆς Χαναάν. ⁵Καὶ ἀνήγγειλαν τοῦτο εἰς τὸν Ἰακώβ, λέγοντες: Ἰδοὺ, οἱ βασιλεῖς τῶν Ἀμοραίων περιεκύκλωσαν τοὺς υἱοὺς σου, καὶ ἐλεηλάτησαν τὰ ποίμνιά των. ⁶Καὶ ἠγέρθη ἐκ τοῦ οἴκου του, αὐτὸς καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ του καὶ οἱ ὑπηρέται τοῦ πατρὸς του, καὶ οἱ ἰδιόικοι του ὑπηρέται, καὶ ἐξῆλθεν ἐναντίον αὐτῶν μετ' ἑξ ἑξακονταχίλων ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι ἔφεραν ξίφη. ⁷Καὶ ἐφόνευσεν αὐτούς εἰς τὰς βοσκὰς Συχέμ, καὶ κατεδίωξε τοὺς διαφυγόντας, καὶ ἐφόνευσεν αὐτούς μετ' αὐτῶν τὸν ξίφος, καὶ ἐφόνευσεν τὸν Aresa καὶ τὸν Τεφῶν καὶ τὸν Saregan καὶ τὸν Σηλῶ καὶ τὸν Amanisakir καὶ τὴν Γάας, καὶ ἔλαβεν ὀπίσω τὰ ποίμνιά του. ⁸Καὶ ἐκυριάρχησεν ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπέβαλε φόρον ἐπ' αὐτῶν ὥστε νὰ πληρώνουν εἰς αὐτὸν φόρον, τὸ πέμπτον τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ ἔκτισε τὴν Robel καὶ τὴν Θαμναθαρές. ⁹Καὶ ἐπέστρεψεν ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἐποίησεν εἰρήνην μετ' αὐτῶν, καὶ ἔγιναν ὑπηρέται του μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ του κατῆλθον εἰς τὴν Αἴγυπτον. ¹⁰Καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος ἔστειλε τὸν Ἰωσήφ νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς εὐημερίας τῶν ἀδελφῶν του ἐκ τοῦ οἴκου του εἰς τὴν γῆν Συχέμ, καὶ εὗρεν αὐτούς ἐν τῇ γῇ Δωθαεῖμ. ¹¹Καὶ αὐτοὶ συμπεριεφέρθησαν πονηρῶς πρὸς αὐτόν, καὶ ἐνῆδρευσαν ἐναντίον του διὰ νὰ τὸν φονεύσουν, ἀλλὰ μεταβαλόντες γνώμην ἐπώλησαν αὐτόν εἰς Ἰσμαηλίτας ἐμπόρους, καὶ αὐτοὶ τὸν ἔφεραν κάτω εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐπώλησαν αὐτόν εἰς τὸν Πετεφρῆν, τὸν εὐνοῦχον τοῦ Φαραῶ, τὸν ἀρχιμάγειρον, ἱερέα τῆς πόλεως Elew.

35. Προτροπή τῆς Ρεβέκκας πρὸς τὸν Ἰακώβ. Ὁρκος τοῦ Ἡσαῦ, ὅτι δὲν θὰ βλάψῃ τὸν Ἰακώβ, ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ Ἰακώβ. Θάνατος τῆς Ρεβέκκας.

35 ¹Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς πρώτης ἐβδομάδος τοῦ τεσσαρακοστοῦ πέμπτου ἰωβηλαίου ἐκάλεσεν ἡ Ρεβέκκα Ἰακώβ, τὸν υἱὸν τῆς, καὶ διέταξεν αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς του καὶ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅτι πρέπει νὰ τιμᾷ αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. ²Καὶ εἶπεν ὁ Ἰακώβ: Ὅτι ἐγὼ ἀράξω πάντα, ὅσα μὲ διέταξες· διότι τὸ πρᾶγμα τοῦτο θὰ εἶναι τιμὴ καὶ δόξα εἰς ἐμέ, καὶ δικαιοσύνη ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ὅτι ἐγὼ τιμῶ αὐτούς. ³Καὶ σὺ, ἐπίσης, μήτηρ, γνωρίζεις ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐγεννήθην μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ὅλα τὰ ἔργα μου καὶ ὅ,τι εἶναι ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ὅτι πάντοτε λογιζομαι ἀγαθὸν περὶ πάντων. ⁴Καὶ πῶς νὰ μὴ πράττω τὸ πρᾶγμα αὐτό, τὸ ὁποῖον μὲ διέταξες, νὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου καὶ τὸν ἀδελφόν μου! ⁵Εἶπέ μοι, μήτηρ, τί διαστροφὴν ἔχεις ἴδει εἰς ἐμέ καὶ θὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἀγαθότης θὰ εἶναι ἐπ' ἐμέ. ⁶Καὶ αὐτὴ εἶπε πρὸς αὐτόν: Ὑιέ μου, δὲν ἔχω ἴδει εἰς σὲ ὅλας τὰς ἡμέρας μου ὁ,τιδὴποτε διάστροφον, ἀλλὰ (μόνον) ὀρθὰ ἔργα. Ἀλλὰ θὰ σοῦ εἶπω τὴν ἀλήθειαν, υἱέ μου: αὐτὸ τὸ ἔτος θὰ ἀποθάνω, καὶ δὲν θὰ ἐπιζήσω τοῦ ἔτους τούτου ἐν τῇ ζωῇ μου, διότι εἶδον ἐν ὄνειρῳ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου ὅτι δὲν θὰ ζήσω πέραν τῶν ἑκατὸν καὶ πενήκοντα πέντε ἐτῶν: καὶ ἰδοὺ ἔχω συμπληρώσει ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, τὰς ὁποίας εἶχα νὰ ζήσω. ⁷Καὶ ὁ Ἰακώβ ἐγέλασεν ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς μητρὸς του, διότι ἡ μήτηρ του εἶχεν εἶπει εἰς αὐτόν, ὅτι θὰ ἀπέθνηκε· καὶ αὕτη ἐκάθητο ἀπέναντί του ἀτόχος τῶν δυνάμεων τῆς, καὶ αὕτη δὲν ἦτο εἰς τὴν δυνάμιν τῆς ἀσθενείας· διότι ἐξήρχετο καὶ εἰσήρχετο, καὶ οἱ ὀδόντες τῆς ἦσαν ἰσχυροί, καὶ οὐδεμία ἀσθένεια εἶχε θίξει αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς τῆς. ⁸Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπε πρὸς αὐτόν: Ἐὐλογημένος εἶμαι, μήτηρ, ἂν αἱ ἡμέραι μου ἐγγίσουν ἡμέρας τῆς ἰδικῆς σου ζωῆς, καὶ ἡ δυνάμις μου διαμείνῃ οὕτως μετ' ἐμοῦ, ὡς ἡ δυνάμις σου: σὺ δὲ δὲν θὰ ἀποθάνης, διότι ματαίως ἀστειίσειςαι μαζί μου περὶ τοῦ θανάτου σου. ⁹Καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν Ἰσαὰκ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: Μίαν παράκλησιν θὰ ὑποβάλω εἰς σέ: κάμε τὸν Ἡσαῦ νὰ ὁμώσει, ὅτι δὲν θὰ βλάψῃ τὸν Ἰακώβ, οὔτε θὰ τὸν καταδιώξῃ με ἐχθρότητα· διότι σὺ γνωρίζεις τὰς σκέψεις τοῦ Ἡσαῦ ὅτι εἶναι διάστροφοι ἐκ νεότητος αὐτοῦ, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀγαθότης εἰς αὐτόν· διότι ἐπιθυμεῖ μετὰ τὸν θάνατόν σου νὰ τὸν φονεύσῃ. ¹⁰Καὶ σὺ γνωρίζεις πᾶν ὅ,τι ἔχει πράξει ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ ἀδελφός του Ἰακώβ ἐπῆγεν εἰς τὴν Χαρρὰν μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης, πῶς μᾶς ἐγκατέλειψε δι' ὅλης τῆς καρδίας του, καὶ ἔπραξε κακὸν εἰς ἡμᾶς: ἔχει λάβει τὰ ποιμνιά σου ὡς ἰδικὰ του, καὶ ἀφήρσεν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά σου ἀπ' ἐνώπιον τοῦ προσώπου σου. ¹¹Καὶ ὅταν τὸν ἐξελιπαρήσαμεν καὶ τὸν παρεκαλέσαμεν δι' ὅ,τι ἀνῆκεν εἰς ἡμᾶς, ἔπραξεν ὡς ἄνθρωπος εὐσπλαγχνιζόμενος ἡμᾶς. ¹²Καὶ ἐπικράνθη ἐναντίον σου, διότι ηὐλόγησες τὸν

¹²Καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἔσφαξαν ἔριφον, καὶ ἔβαψαν τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὸ αἷμα, καὶ (τὸν) ἔστειλαν εἰς τὸν Ἰακώβ τὸν πατέρα των τῇ δεκάτῃ τοῦ ἑβδόμου μηνός. ¹³Καὶ ἐπένησεν ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα, διότι εἶχον φέρει τοῦτο εἰς αὐτὸν τὴν ἐσπέραν, καὶ κατέστη πυρέσσων ἐν τῷ πένθει διὰ τὸν θάνατόν του, καὶ ἔλεγεν: “Ἀγριον ζῶον κατέφαγε τὸν Ἰωσήφ” καὶ ὅλα τὰ μέλη τοῦ οἴκου του [ἐπένησαν μετ’ αὐτοῦ ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καὶ ἦσαν] λυπούμενοι καὶ πενθοῦντες μετ’ αὐτοῦ ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ¹⁴Καὶ οἱ υἱοὶ του καὶ αἱ θυγατέρες του ἠγέροθησαν διὰ νὰ τὸν παρηγορήσουν, ἀλλὰ δὲν ἀφῆκεν ἑαυτὸν νὰ παρηγορηθῇ διὰ τὸν υἱόν του. ¹⁵Καὶ κατ’ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἡ Βάλλα ἤκουσεν, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἀπώλεσθη, καὶ ἀπέθανε πενθοῦσα αὐτόν, καὶ αὕτη ἔζη ἐν Qafratef, καὶ ἡ Δεῖνα ἐπίσης, ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, ἀπέθανε μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ Ἰωσήφ. ¹⁶Καὶ συνέβησαν αὐτὰ τὰ τρία πένθη εἰς τὸν Ἰσραὴλ ἐντὸς ἐνὸς μηνός. Καὶ ἔθαψαν τὴν Βαλλᾶν ἔναντι τοῦ τάφου τῆς Ραχὴλ, καὶ τὴν Δεῖνα ἐπίσης, τὴν θυγατέρα του, ἔθαψαν ἐκεῖ. ¹⁷Καὶ ἐπένησε τὸν Ἰωσήφ ἐν ἔτος καὶ δὲν ἐσταμάτησε, διότι ἔλεγε: “Ἄς κατέλθω εἰς τὸν τάφον πενθῶν διὰ τὸν υἱόν μου.” ¹⁸Ἐνεκα τούτου ὠρίσθη διὰ τὰ τέχνα τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι πρέπει νὰ πενθοῦν τῇ δεκάτῃ τοῦ ἑβδόμου μηνός — τὴν ἡμέραν, καθ’ ἣν ἡ εἰδησις, ἡ ὁποία ἔκαμε τοῦτον νὰ θρηνήσῃ διὰ τὸν Ἰωσήφ ἦλθεν εἰς τὸν Ἰακώβ τὸν πατέρα του — ὥστε νὰ κάμουν, ἐξιλέωσιν δι’ ἑαυτοὺς κατ’ αὐτὴν δι’ ἐνὸς ἐρίφου, τῇ δεκάτῃ τοῦ ἑβδόμου μηνός, ἅπαξ τοῦ ἔτους, διὰ τὰς ἁμαρτίας των· διότι ἐπίκραναν τὴν ἀγάπην τοῦ πατρὸς των ὡς πρὸς τὸν Ἰωσήφ τὸν υἱόν του. ¹⁹Καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη ἔχει ὀρισθῆ ὥστε κατ’ αὐτὴν νὰ λυπῶνται διὰ τὰς ἁμαρτίας των, καὶ δι’ ὅλας τὰς παραβάσεις των καὶ δι’ ὅλας τὰς πλάνας των, ὥστε νὰ καθαρῶσιν ἑαυτοὺς κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἅπαξ τοῦ ἔτους. ²⁰Καὶ μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ Ἰωσήφ, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἔλαβον εἰς ἑαυτοὺς γυναῖκας. Τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Ρουβὴν ἦτο Ada, καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Συμεὼν ἦτο Adiba’a, Χαναανῆτις· καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Λευὶ εἶναι Melka, ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀράμ, ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν υἱῶν τοῦ Θάρα· καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Ἰούδα εἶναι Betasu’el, Χαναανῆτις· καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Ἰσσαχάρ εἶναι Hezaqa· καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Ζαβουλὼν εἶναι Ni’iman· καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Δάν εἶναι Eglā, καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου Νεφθαλεὶ εἶναι Rasu’u, ἐκ τῆς Μεσοποταμίας· καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Γάδ εἶναι Maka· καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Ἀσὴρ εἶναι Ijona· καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Ἰωσήφ εἶναι Ἀσενέθ, ἡ Αἰγυπτία· καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Βενιαμὴν εἶναι Ijasaka. ²¹Καὶ ὁ Συμεὼν μετενόησε καὶ ἔλαβε δευτέραν σύζυγον ἐκ Μεσοποταμίας, ὡς οἱ ἀδελφοί του.

35. Προτροπή τῆς Ρεβέκκας πρὸς τὸν Ἰακώβ.
 "Ὁρκος τοῦ Ἡσαῦ, ὅτι δὲν θὰ βλάβῃ τὸν Ἰακώβ,
 ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ Ἰακώβ. Θάνατος τῆς Ρεβέκκας.

35 ¹Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς πρώτης ἐβδομάδος τοῦ πεσσαρακοστοῦ πέμπτου ἰωβηλαίου ἐκάλεσεν ἡ Ρεβέκκα Ἰακώβ, τὸν υἱὸν τῆς, καὶ διέταξεν αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς του καὶ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅτι πρέπει νὰ τιμᾷ αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. ²Καὶ εἶπεν ὁ Ἰακώβ: 'Θὰ πράξω πάντα, ὅσα μὲ διέταξες· διότι τὸ πρᾶγμα τοῦτο θὰ εἶναι τιμὴ καὶ δόξα εἰς ἐμέ, καὶ δικαιοσύνη ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ὅτι ἐγὼ τιμῶ αὐτούς. ³Καὶ σύ, ἐπίσης, μήτηρ, γνωρίζεις ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐγεννήθην μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ὅλα τὰ ἔργα μου καὶ ὅτι εἶναι ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ὅτι πάντοτε λογιζομαι ἀγαθὸν περὶ πάντων. ⁴Καὶ πῶς νὰ μὴ πράττω τὸ πρᾶγμα αὐτό, τὸ ὁποῖον μὲ διέταξες, νὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου καὶ τὸν ἀδελφόν μου! ⁵Εἰπέ μοι, μήτηρ, τί διαστροφήν ἔχεις ἴδει εἰς ἐμέ καὶ θὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἀγαθότης θὰ εἶναι ἐπ' ἐμέ.' ⁶Καὶ αὐτὴ εἶπε πρὸς αὐτόν: 'Υιέ μου, δὲν ἔχω ἴδει εἰς σὲ ὅλας τὰς ἡμέρας μου ὅ,τιδὴποτε διάστροφον, ἀλλὰ (μόνον) ὀρθὰ ἔργα. Ἀλλὰ θὰ σοῦ εἶπω τὴν ἀλήθειαν, υἱέ μου: αὐτὸ τὸ ἔτος θὰ ἀποθάνω, καὶ δὲν θὰ ἐπιζήσω τοῦ ἔτους τούτου ἐν τῇ ζωῇ μου, διότι εἶδον ἐν ὄνειρῳ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου μου ὅτι δὲν θὰ ζήσω πέραν τῶν ἑκατὸν καὶ πενήτηκοντα πέντε ἐτῶν: καὶ ἰδοὺ ἔχω συμπληρώσει ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, τὰς ὁποίας εἶχα νὰ ζήσω.' ⁷Καὶ ὁ Ἰακώβ ἐγάλασεν ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς μητρὸς του, διότι ἡ μήτηρ του εἶχεν εἶπει εἰς αὐτόν, ὅτι θὰ ἀπέθνηκτο· καὶ αὐτὴ ἐκάθητο ἀπέναντί του κάτοχος τῶν δυνάμεών της, καὶ αὐτὴ δὲν ἦτο εἰς τὴν δύναμιν της ἀσθενῆς· διότι ἐξήρχετο καὶ εἰσῆρχετο, καὶ οἱ ὀδόντες της ἦσαν ἰσχυροί, καὶ οὐδεμία ἀσθένεια εἶχε θίξει αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς της. ⁸Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπε πρὸς αὐτόν: 'Εὐλογημένος εἶμαι, μήτηρ, ἂν αἱ ἡμέραι μου ἐγγίσουν ἡμέρας τῆς ἰδικῆς σου ζωῆς, καὶ ἡ δύναμίς μου διαμείνη οὕτως μετ' ἐμοῦ, ὡς ἡ δύναμίς σου: σὺ δὲ δὲν θὰ ἀποθάνης, διότι ματαίως ἀστεΐζεσαι μαζί μου περὶ τοῦ θανάτου σου.' ⁹Καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν Ἰσαὰκ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Μίαν παράκλησιν θὰ ὑποβάλω εἰς σέ: κάμε τὸν Ἡσαῦ νὰ ὁμώσει, ὅτι δὲν θὰ βλάβῃ τὸν Ἰακώβ, οὔτε θὰ τὸν καταδιώξῃ μὲ ἐχθρότητα· διότι σὺ γνωρίζεις τὰς σκέψεις τοῦ Ἡσαῦ ὅτι εἶναι διάστροφοι ἐκ νεότητος αὐτοῦ, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀγαθότης εἰς αὐτόν· διότι ἐπιθυμεῖ μετὰ τὸν θάνατόν σου νὰ τὸν φονεύσῃ. ¹⁰Καὶ σὺ γνωρίζεις πᾶν ὅ,τι ἔχει πράξει ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ ἀδελφός του Ἰακώβ ἐπῆγεν εἰς τὴν Χαρρὰν μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης, πῶς μᾶς ἐγκατέλειψε δι' ὅλης τῆς καρδίας του, καὶ ἔπραξε κακὸν εἰς ἡμᾶς· ἔχει λάβει τὰ ποιμνιά σου ὡς ἰδικά του, καὶ ἀφήρησεν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά σου ἀπ' ἐνώπιον τοῦ προσώπου σου. ¹¹Καὶ ὅταν τὸν ἐξελιπαρήσαμεν καὶ τὸν παρεκαλέσαμεν δι' ὅ,τι ἀνῆκεν εἰς ἡμᾶς, ἔπραξεν ὡς ἄνθρωπος εὐσπλαγχνιζόμενος ἡμᾶς. ¹²Καὶ ἐπικράνη ἐναντίον σου, διότι ἠυλόγησες τὸν

Ἰακώβ τὸν τέλειον καὶ δίκαιον υἱὸν σου· διότι δὲν ὑπάρχει κακὸν ἀλλὰ μόνον ἀγαθότης ἐν αὐτῷ, καὶ ἀφ' ὅτου ἤλθεν ἐκ Χαρρὰν μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης οὐδὲν ἀφῆκεν ἡμᾶς νὰ στερηθῶμεν, διότι αὐτὸς φέρει εἰς ἡμᾶς πάντοτε τὰ πάντα εἰς τὴν ἐποχὴν των, καὶ εὐχαριστεῖται ἐξ ὅλης τῆς καρδίας του, ὅταν λαμβάνωμεν ἐκ τῶν χειρῶν του, καὶ μᾶς εὐλογεῖ, καὶ δὲν ἐχωρίσθη ἀφ' ἡμῶν, ἀφ' ὅτου ἤλθεν ἐκ Χαρρὰν μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ διαμένει μεθ' ἡμῶν συνεχῶς ἐν τῷ οἴκῳ τιμῶν ἡμᾶς.' ¹³Καὶ ὁ Ἰσαὰκ εἶπεν εἰς αὐτήν: 'Εγὼ γνωρίζω, ἐπίσης, καὶ βλέπω τὰ ἔργα τοῦ Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος εἶναι μαζί μας, πῶς ἐξ ὅλης τῆς καρδίας του μᾶς τιμᾷ· ἀλλ' ἡγάπων τὸν Ἡσαῦ πρότερον περισσότερο ἢ τὸν Ἰακώβ, διότι ἦτο πρωτότοκος· τώρα ὅμως ἀγαπῶ τὸν Ἰακώβ πλέον ἢ τὸν Ἡσαῦ, διότι ἔχει διαπράξει ποικίλα κακὰ ἔργα, καὶ δὲν ὑπάρχει δικαιοσύνη ἐν αὐτῷ, διότι πᾶσαι αἱ ὁδοὶ του εἶναι ἀδικία καὶ βία, [καὶ δὲν ὑπάρχει δικαιοσύνη περὶ αὐτόν]. ¹⁴Καὶ τώρα ἡ καρδία μου εἶναι τετραγαμμένη ἕνεκα πάντων τῶν ἔργων του καὶ οὔτε αὐτὸς οὔτε τὸ σπέρμα του θὰ σωθοῦν, διότι εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφανισθοῦν ἀπὸ τὴν γῆν καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκριζωθοῦν ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανόν, διότι ἐγκατέλειψε τὸν Θεὸν τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἐπήγεν ὀπίσω τῶν συζύγων του καὶ ὀπίσω τῆς ἀκαθαρσίας των καὶ ὀπίσω τῆς πλάνης των, αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα του. ¹⁵Καὶ σὺ μὲ προτρέπεις νὰ τὸν κάμω νὰ ὁμῶσῃ, ὅτι δὲν θὰ φονεύσῃ Ἰακώβ, τὸν ἀδελφόν του· ἀκόμη, καὶ ἂν ὁμῶσῃ, δὲν θὰ τηρήσῃ τὸν ὄρκον του, καὶ δὲν θὰ πράξῃ ἀγαθόν, ἀλλὰ κακὸν μόνον. ¹⁶Ἀλλ' ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ φονεύσῃ Ἰακώβ, τὸν ἀδελφόν του, εἰς χεῖρας τοῦ Ἰακώβ θὰ παραδοθῇ, καὶ δὲν θὰ διαφύγῃ ἀπὸ τῶν χειρῶν του, ἀλλὰ θὰ πέσῃ εἰς τὴν χεῖρά του. ¹⁷Καὶ μὴ φοβῆσαι ἕνεκα τοῦ Ἰακώβ, διότι ὁ φύλαξ τοῦ Ἰακώβ εἶναι μεγαλύτερος καὶ ἰσχυρότερος καὶ πλέον τιμημένος καὶ ὑμνημένος ἢ ὁ φύλαξ τοῦ Ἡσαῦ.' ¹⁸Καὶ ἡ Ρεβέκκα ἔστειλε καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἡσαῦ, καὶ αὐτὸς ἦλθε πρὸς αὐτήν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Ἐχω μίαν παράκλησιν νὰ κάμω εἰς σέ, υἱέ μου, καὶ σὺ ἄς μοῦ ὑποσχεθῆς, ὅτι θὰ ἐκτελέσῃς αὐτήν, υἱέ μου.' ¹⁹Καὶ αὐτὸς εἶπε: 'Θὰ πράξω ὅ,τι εἶπες εἰς ἐμέ, καὶ δὲν θὰ ἀρνηθῶ τὴν παράκλησίν σου.' ²⁰Καὶ αὐτὴ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Σοῦ ζητῶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ ἀποθάνω, νὰ μὲ πάρῃς καὶ νὰ μὲ θάψῃς πλησίον Σάρρας, τῆς μητρὸς τοῦ πατρὸς σου, καὶ σὺ καὶ ὁ Ἰακώβ νὰ ἀγαπᾶτε ὁ εἷς τὸν ἄλλον, καὶ νὰ μὴ ἐπιθυμῇ ὁ εἷς κακὸν κατὰ τοῦ ἑτέρου, ἀλλὰ μόνον ἀμοιβαίαν ἀγάπην, καὶ (οὕτως) θέλετε εὐδοκιμήσει, υἱοί μου, καὶ θὰ τιμηθῆτε ἐν τῷ μέσῳ τῆς γῆς, καὶ δὲν θὰ χαρῆ ἐχθρὸς ἐξ αἰτίας σας, καὶ θὰ εἴσθε εὐλογία καὶ χάρις εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν ἀγαπώντων ὑμᾶς.' ²¹Καὶ αὐτὸς εἶπε: 'Θὰ πράξω πᾶν ὅ,τι εἶπες εἰς ἐμέ, καὶ θὰ σὲ θάψω ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου σου πλησίον Σάρρας, τῆς μητρὸς τοῦ πατρὸς μου, καθὼς σὺ ἔχεις ἐπιθυμήσει τὰ ὅσα τῆς νὰ εἶναι πλησίον τῶν ἰδικῶν σου. ²²Καὶ Ἰακώβ, τὸν ἀδελφόν μου, ἐπίσης, θὰ ἀγαπῶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον· διότι δὲν ἔχω ἄλλον ἀδελφόν ἐφ' ὅλης τῆς γῆς παρὰ αὐτόν μόνον: καὶ δὲν εἶναι μέγα πρᾶγμα δι' ἐμέ, ἂν ἀγαπῶ αὐτόν· διότι εἶναι ἀδελφός μου, καὶ ἐσπάρημεν μαζί εἰς τὸ σῶμα

σου, καὶ μαζὶ ἐξήλθομεν ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἂν δὲν ἀγαπῶ τὸν ἀδελφόν μου, ποῖον θὰ ἀγαπῶ; ²³Καὶ ἐγὼ ἀκριβῶς σέ παρακαλῶ νὰ προτρέψῃς τὸν Ἰακώβ ὡς πρὸς ἐμέ καὶ ὡς πρὸς τοὺς υἱούς μου, διότι γνωρίζω βεβαίως, ὅτι θὰ κυριαρχήσῃ ἐπ' ἐμοῦ καὶ ἐπὶ τῶν υἱῶν μου, διότι καθ' ἣν ἡμέραν ἠλόγησεν αὐτὸν ὁ πατήρ μου ἔκαμεν αὐτὸν ἀνώτερον καὶ ἐμέ κατώτερον. ²⁴Καὶ ὁμνύω εἰς σέ, ὅτι θὰ ἀγαπῶ αὐτόν, καὶ δὲν θὰ ἐπιθυμῶ κακὸν ἐναντίον του πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, ἀλλ' ἀγαθὸν μόνον.' ²⁵Καὶ ὤμοσε πρὸς αὐτὴν περὶ πάντων τῶν λόγων τούτων. Καὶ ἐκάλεσεν αὕτη τὸν Ἰακώβ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ἡσαῦ, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν διαταγὴν κατὰ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἶχε λαλήσει πρὸς τὸν Ἡσαῦ. ²⁶Καὶ αὐτὸς εἶπε: 'Θὰ πράξω, ὡς εὐαρεστεῖσαι· πιστευσόν με, ὅτι κακὸν δὲν θὰ προέλθῃ ἀπὸ ἐμέ ἢ ἀπὸ τοὺς υἱούς μου ἐναντίον τοῦ Ἡσαῦ, καὶ ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο θὰ εἶμαι πρῶτος ἢ εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην μόνον.' ²⁷Καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, αὐτὴ καὶ οἱ υἱοὶ τῆς ἐκείνης τὴν νύκτα, καὶ αὕτη ἀπέθανεν εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν τριῶν ἰωβηλαίων καὶ μιᾶς ἐβδομάδος καὶ ἐνὸς ἔτους, κατ' ἐκενὴν τὴν νύκτα, καὶ οἱ δύο υἱοὶ τῆς, Ἡσαῦ καὶ Ἰακώβ, ἔθαψαν αὐτὴν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ πλησίον Σάρρας, τῆς μητρὸς τοῦ πατρὸς των.

36. Ὁ Ἰσαὰκ δίδει ὁδηγίαν περὶ τῆς ταφῆς του, συμβουλεύει τοὺς υἱοὺς του καὶ διαμοιράζει τὰ ὑπάρχοντά του. Θάνατος τῆς Λείας.

36 ¹Καὶ ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει τῆς ἐβδομάδος ταύτης ἐκάλεσεν ὁ Ἰσαὰκ τοὺς δύο υἱοὺς του, τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς: Ὑιοὶ μου, πορεύομαι τὴν ὁδὸν τῶν πατέρων μου, εἰς τὸν αἰώνιον οἶκον, ὅπου εἶναι οἱ πατέρες μου. ²Θάψετε με λοιπὸν πλησίον Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς μου, ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ ἐν τῷ ἀγρῷ Ἐφρών τοῦ Χετταίου, τὸν ὁποῖον ὁ Ἀβραάμ ἠγόρασε ὡς μνημεῖον ταφῆς· ἐν τῷ τάφῳ, τὸν ὁποῖον ἔσκαψε διὰ τὸν ἑαυτὸν μου, ἐκεῖ θάψατέ με. ³Καὶ τοῦτο σᾶς διατάσσω, υἱοὶ μου, νὰ ἀσκήτετε δικαιοσύνην καὶ εὐθύτητα ἐπὶ τῆς γῆς, ὥστε ὁ Κύριος νὰ φέρῃ ἐφ' ὑμῶν πάντα, ὅσα ὁ Κύριος ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ εἰς τὸ σπέρμα του. ⁴Καὶ ἀγαπᾶτε ὁ εἷς τὸν ἄλλον, υἱοὶ μου, τοὺς ἀδελφούς σας ὡς ἄνθρωπος ἀγαπῶν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ψυχὴν, καὶ ἅς ἀναζητῆ ἕκαστος εἰς τί δύναται νὰ ὠφελήσῃ τὸν ἀδελφόν του, καὶ ἐνεργεῖτε ἀπὸ κοινού ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἅς ἀγαποῦν οὗτοι ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ὡς τὰς ἑαυτῶν ψυχάς. ⁵Καὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ εἶδωλα, σᾶς διατάσσω καὶ σᾶς προτρέπω νὰ τὰ ἀπορρίψετε καὶ νὰ τὰ μισήσητε, καὶ νὰ μὴ τὰ ἀγαπᾶτε· διότι εἶναι πλήρη ἀπάτης διὰ τοὺς λατρεύοντας αὐτὰ καὶ προσκυνοῦντας πρὸ αὐτῶν. ⁶Νὰ ἐνθυμῆσθε σεῖς, υἱοὶ μου, Κύριον τὸν Θεὸν Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς σας, καὶ πῶς ἐγὼ ἐλάτρευσα Αὐτὸν καὶ ὑπηρέτησα Αὐτὸν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν χαρᾷ διὰ νὰ σᾶς πολλαπλασιάσῃ καὶ αὐξήσῃ τὸ σπέρμα σας, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸ πλῆθος, καὶ σᾶς ἐδραιώσῃ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς τὸ φυτὸν τῆς δικαιο-

σύνης τὸ ὅποῖον δὲν θὰ ἐκριζωθῆ εἰς ὅλας τὰς γενεὰς διὰ παντός. ⁷Τώρα ἔμωσ θὰ κάμω ὑμᾶς νὰ ὁμώσητε μέγαν ὄρκον — διότι δὲν ὑπάρχει ὄρκος μεγαλύτερος ἐκείνου ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἐνδόξῳ καὶ τετιμημένῳ καὶ μεγάλῳ καὶ λαμπρῷ καὶ θαυμασίῳ καὶ ἰσχυρῷ, τὸ ὅποῖον ἐδημιούργησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πάντα ὁμοῦ — ὅτι θὰ φοβῆσθε Αὐτὸν καὶ θὰ λατρεύητε Αὐτόν. ⁸Καὶ ὅτι ἕκαστος θὰ ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφόν του μετ' ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐπιθυμῆ τις κακὸν ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ του ἀπὸ τοῦδε διὰ παντός πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σας, ὥστε νὰ εὐδοκιμῆτε εἰς ὅλα τὰ ἔργα σας καὶ μὴ ἀφανισθῆτε. ⁹Καὶ ἂν οἰοσθῆτε ἐξ ὑμῶν διαλογισθῆ κακὸν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, γνωρίσατε ὅτι ἀπὸ τοῦδε πᾶς, ὁ διαλογιζόμενος κακὸν ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ του θὰ ἐμπέση εἰς τὴν χεῖρά του, καὶ θὰ ἐκριζωθῆ ἐκ τῆς γῆς τῶν ζώντων, καὶ τὸ σπέρμα του θὰ ἀφανισθῆ ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανόν. ¹⁰ Ἀλλ' ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ταρχῆς καὶ τῆς κατάρας καὶ τῆς ἀγανακτήσεως καὶ τοῦ θυμοῦ μετὰ φλεγομένου καταβροχθίζοντος πυρός ὡς Οὐτός ἔκαυσε τὰ Σόδομα, οὕτω καθ' ὅμοιον τρόπον θὰ καύσῃ τὴν γῆν του καὶ τὴν πόλιν του καὶ πᾶν ὅ,τι εἶναι ἰδικόν του, καὶ θὰ σβεσθῆ ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς παραίνεσεως τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων, καὶ δὲν θὰ ἀναγράφεται ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῶν προωρισμένων δι' ἀπώλειαν, καὶ θὰ ἀπέλθῃ εἰς αἰώνιαν κατάραν οὕτως, ὥστε ἡ καταδίκη των νὰ ἀνανεοῦται πάντοτε ἐν μίσει καὶ κατάρᾳ καὶ ὀργῇ καὶ βασάνῳ καὶ θυμῷ καὶ πληγῇ καὶ ἀσθενείᾳ διὰ παντός. ¹¹ Λέγω καὶ μαρτυρῶ πρὸς ὑμᾶς, υἱοί μου, πῶς ἡ μέλλουσα κρίσις ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου (θὰ ἔλθῃ), ὁ ὅποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ βλάψῃ τὸν ἀδελφόν του. ¹² Καὶ διένειμε ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του μεταξὺ τῶν δύο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔδωκε τὸν μεγαλύτερον κληρὸν εἰς αὐτόν, ὁ ὅποῖος ἐγεννήθη πρῶτος: τὸν πύργον καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτόν, καὶ πᾶν ὅ,τι ὁ Ἀβραάμ κατεῖχε παρὰ τὸ Φρέαρ τοῦ Ὀρκου. ¹³ Καὶ εἶπε: 'Τὸν μεγαλύτερον τοῦτον κληρὸν θὰ δώσω εἰς τὸν πρωτότοκον.' ¹⁴ Καὶ ὁ Ἡσαῦ εἶπεν, 'Ἐχω πωλήσει εἰς τὸν Ἰακώβ καὶ ἔχω δώσει τὰ πρωτοτόκιά μου εἰς τὸν Ἰηκώβ· εἰς αὐτὸν ἂς δοθῆ οὗτος, καὶ οὐδὲν ἔχω νὰ εἶπω ὡς πρὸς αὐτόν, διότι εἶναι ἰδικός του.' ¹⁵ Καὶ εἶπεν ὁ Ἰσαάκ: 'Εὐλογία ἂς μένῃ ἐφ' ὑμῶν, υἱοί μου, καὶ ἐπὶ τοῦ σπέρματός σας τὴν ἡμέραν ταύτην, διότι μοῦ ἐδώκατε ἀνάπαυσιν, καὶ ἡ καρδιά μου δὲν εἶναι πλέον τεθλιμμένη, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ πρωτοτόκια, ὥστε νὰ μὴ διαπράξῃς κακότητα ἕνεκα τούτου. ¹⁶ Ἄς εὐλογῆσῃ ὁ Ὑψιστος Θεὸς τὸν ἐργαζόμενον δικαιοσύνην, αὐτόν καὶ τὸ σπέρμα του διὰ παντός.' ¹⁷ Καὶ ἐτελείωσε διατάσσων αὐτούς καὶ εὐλογῶν αὐτούς, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον μαζὶ ἐνώπιόν του, καὶ ἐχάρη, διότι ἤτο μία σκέψις μεταξὺ αὐτῶν, καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀνεπαύθησαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ἐκοιμήθησαν. ¹⁸ Καὶ ὁ Ἰσαάκ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης του τὴν ἡμέραν ἐκείνην χαίρων· καὶ ἐκοιμήθη τὸν αἰώνιον ὕπνον, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἑτῶν. Συνεπλήρωσεν εἴκοσι πέντε ἑβδομάδας καὶ πέντε ἔτη· καὶ οἱ δύο υἱοί του Ἡσαῦ καὶ Ἰακώβ ἔθαψαν αὐτόν. ¹⁹ Καὶ ὁ Ἡσαῦ ἐπῆγεν εἰς τὴν γῆν Ἐδώμ, εἰς τὰ ὄρη Σηεῖρ, καὶ κατόκησεν ἐκεῖ. ²⁰ Καὶ ὁ Ἰα-

κῶβ κατῶκησεν εἰς τὰ ὄρη Χεβρών, ἐν τῷ πύργῳ τῆς χώρας τῶν παροικήσεων τοῦ πατρὸς του Ἀβραάμ, καὶ ἐλάτρευσε τὸν Κύριον ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ του καὶ κατὰ τὰς ὁρατὰς ἐντολάς [καθ' ἃ αὐτὸς εἶχε διαιρέσει τὰς ἡμέρας τῶν γενεῶν του]. ²¹Καὶ Λεία ἡ σύζυγός του ἀπέθανεν ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς δευτέρας ἑβδομάδος τοῦ τεσσαρακοστοῦ πέμπτου Ἰωβηλαίου, καὶ ἔθαψεν αὐτὴν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ πλησίον Ρεβέκκας τῆς μητρὸς του, εἰς τὰ ἀριστερὰ τοῦ τάφου τῆς Σάρρας, τῆς μητρὸς τοῦ πατρὸς του. ²²Καὶ ὅλοι οἱ υἱοὶ τῆς καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ ἦλθον νὰ πενήθουσιν διὰ Λείαν τὴν σύζυγόν του μετ' αὐτοῦ, καὶ νὰ τὸν παρηγορήσουν ὡς πρὸς αὐτὴν, διότι ἐθρήνει αὐτήν. ²³Διότι ἡγάπα αὐτὴν σφόδρα μετὰ τὸν θάνατον Ραχὴλ τῆς ἀδελφῆς τῆς· διότι αὕτη ἦτο τελεία καὶ δικαία εἰς ὅλας τὰς ὁδοὺς τῆς καὶ ἐτίμα τὸν Ἰακώβ, καὶ ὅλας τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἔζησε μετ' αὐτῆς δὲν ἤκουσε ἐκ τοῦ στόματός τῆς σκληρὸν λόγον, διότι ἦτο εὐγενῆς καὶ εἰρηνικὴ καὶ εὐθεΐα καὶ ἐντιμος. ²⁴Καὶ ἐνεθυμεῖτο ὅλα τὰ ἔργα τῆς, τὰ ὅποια εἶχε κάμει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς τῆς, καὶ ἐθρήνει αὐτὴν σφόδρα· διότι ἡγάπα αὐτὴν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας του καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ του.

37. Οἱ υἱοὶ Ἡσαῦ μέμφονται τὸν Ἡσαῦ διὰ τὴν ὑποταγὴν του εἰς τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν προτρέπουν εἰς πόλεμον. Ἀλληλοκατηγορίαι μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν.

37 ¹Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ τοῦ Ἰακώβ καὶ τοῦ Ἡσαῦ ἀπέθανεν, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἡσαῦ ἤκουσαν, ὅτι ὁ Ἰσαὰκ εἶχε δώσει τὰ πρωτοτόκια τοῦ πρεσβυτέρου εἰς τὸν νεώτερον υἱὸν Ἰακώβ καὶ ἐθυμώθησαν πολὺ. ²Καὶ ἐφιλονίκησαν μετὰ τοῦ πατρὸς των, λέγοντες· Ἐπιτίμα ὁ πατὴρ σου ἔδωκε εἰς τὸν Ἰακώβ τὸν κλῆρον τοῦ πρεσβυτέρου καὶ σὲ προσεπέρασε, ἂν καὶ σὺ εἶσαι ὁ πρεσβύτερος καὶ ὁ Ἰακώβ ὁ νεώτερος; ³Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπιτίμα ἐπώλησα τὰ πρωτοτόκιά μου εἰς τὸν Ἰακώβ δι' ἑν μικρὸν γεῦμα φακῆς· καὶ καθ' ἣν ἡμέραν με ἔστειλεν ὁ πατὴρ μου νὰ κυνηγήσω καὶ νὰ συλλάβω καὶ νὰ φέρω εἰς αὐτὸν κᾶτι νὰ φάγῃ καὶ νὰ με εὐλογῆσῃ, αὐτὸς ἦλθε με δόλον καὶ ἔφερον εἰς τὸν πατέρα μου φαγητὸν καὶ ποτόν, καὶ ὁ πατὴρ μου τὸν ἠύλογησεν καὶ ἔθεσεν ἐμὲ ὑποχείριόν του. ⁴Καὶ τώρα ὁ πατὴρ μας ἔκαμεν ἡμᾶς νὰ ὁμώσωμεν, ἐμὲ καὶ αὐτόν, ὅτι ἀμοιβαίως δὲν θὰ διαλογισθῶμεν κακόν, οὐδέτερος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ὅτι θὰ συνεχίσωμεν ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ ἑκάτερος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ δὲν θὰ διαφθείρωμεν τὰς ὁδοὺς μας. ⁵Καὶ εἶπον εἰς αὐτόν, Ἐμεῖς δὲν θὰ ἀκούσωμεν σὲ διὰ νὰ συνάψωμεν εἰρήνην μετ' αὐτοῦ· διότι ἡ ἰσχὺς μας εἶναι μεγαλύτερα τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, καὶ εἴμεθα δυνατώτεροι ἀπὸ αὐτόν· θὰ βαδίσωμεν ἐναντίον του καὶ θὰ φονεύσωμεν αὐτόν, καὶ θὰ ἀφανίσωμεν αὐτόν καὶ τοὺς υἱούς του. Καὶ ἂν σὺ δὲν ἔλθῃς μαζί μας, θὰ κάμωμεν καὶ εἰς σὲ κακόν. ⁶Καὶ τώρα δῶσε προσοχὴν εἰς ἡμᾶς· Ἐὰν ἀποστειλῶμεν πρὸς

Ἄράμ καὶ Φιλισταίους καὶ Μωάβ καὶ Ἀμμών, καὶ ἄς ἐκλέξωμεν δι' ἡμᾶς αὐτούς ἐκλεκτούς ἄνδρας οἱ ὅποιοι εἶναι πρόθυμοι διὰ πόλεμον, καὶ ἄς βαδίσωμεν ἐναντίον του καὶ ἄς πολεμήσωμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἄς ἐξολοθρεύσωμεν αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς, πρὶν κερδήσῃ δύναμιν.' ⁷Καὶ ὁ πατὴρ των εἶπεν εἰς αὐτούς, 'Μὴ ὑπάγετε καὶ μὴ πολεμήσετε μετ' αὐτοῦ διὰ νὰ μὴ πέσετε πρὸ αὐτοῦ.'

⁸Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, 'Αὐτὸς ἐπίσης εἶναι ἀκριβῶς ὁ τρόπος ἐνεργείας ἀπὸ τῆς νεότητός σου μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ σὺ θέτεις τὸν λαίμῳ σου ὑπὸ τὸν ζυγὸν του. Δὲν θὰ ἀκούσωμεν εἰς τοὺς λόγους τούτους.' ⁹Καὶ ἔστειλαν εἰς τὸν Ἄράμ καὶ εἰς τὸν Aduram εἰς τὸν φίλον τοῦ πατρός των καὶ ἐμίσθωσαν παρ' αὐτοῖς μίαν χιλιάδα πολεμιστῶν, ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν τοῦ πολέμου. ¹⁰Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτούς ἀπὸ Μωάβ, καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων Ἀμμών ὅσοι ἐμίσθώθησαν, μία χιλιάς ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν, καὶ ἀπὸ τὴν Φιλίστιαν, μία χιλιάς ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν τοῦ πολέμου, καὶ ἀπὸ τῶν Χορραίων μία χιλιάς ἐκλεκτῶν πολεμιστῶν, καὶ ἀπὸ τῶν Kittim ἰσχυροὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου. ¹¹Καὶ εἶπον πρὸς τὸν πατέρα των: 'Ἐξελθε μετ' αὐτῶν καὶ ἠγήθητι αὐτῶν, ἄλλως θὰ σὲ φονεύσωμεν.' ¹²Καὶ οὗτος ἐπληρώθη ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως βλέπων, ὅτι οἱ υἱοὶ του ἐξηνάγκαζον αὐτὸν νὰ ἠγηθῇ αὐτῶν ἐναντίον Ἰακώβ τοῦ ἀδελφοῦ του. Καὶ ἐν ταύτῳ ἐνεθυμήθη ὅλον τὸ κακόν, τὸ ὅποιον ἔκειτο κεκρυμμένον ἐν τῇ καρδίᾳ του ἐναντίον Ἰακώβ τοῦ ἀδελφοῦ του. ¹³καὶ δὲν ἐνεθυμήθη τὸν ὄρκον, ὃν ὤμοσεν εἰς τὸν πατέρα του καὶ εἰς τὴν μητέρα του, ὅτι δὲν θὰ διαλογισθῇ κακὸν καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας του ἐναντίον Ἰακώβ τοῦ ἀδελφοῦ του. ¹⁴Καὶ ἐξ ὅλων αὐτῶν ὁ Ἰακώβ δὲν ἐγνώριζεν, ὅτι ἤρχοντο ἐναντίον του εἰς πόλεμον, καὶ αὐτὸς ἐπένθει διὰ Λείαν, τὴν γυναῖκά του, μέχρις ὅτου ἔφθασαν λίαν ἐγγὺς εἰς τὸν πύργον μετὰ τέσσαρας χιλιάδας πολεμιστὰς καὶ ἐκλεκτοὺς ἄνδρας τοῦ πολέμου. ¹⁵Καὶ οἱ ἄνδρες Χεβρῶν ἔστειλαν πρὸς αὐτόν, λέγοντες, 'Ἴδου ὁ ἀδελφός σου ἔχει ἔλθει ἐναντίον σου, διὰ νὰ σὲ πολεμήσῃ, μετὰ τέσσαρας χιλιάδας ξιφοφόρους, καὶ οὗτοι φέρουν ἀσπίδας καὶ ὄπλα.' διότι ἠγάπων τὸν Ἰακώβ πλέον ἢ τὸν Ἡσαῦ. Ἐλάλησαν οὕτως πρὸς αὐτόν, διότι ὁ Ἰακώβ ἦτο πλέον γενναϊώδωρος καὶ εὐσπλαγχνος ἄνθρωπος ἢ ὁ Ἡσαῦ. ¹⁶Ἄλλ' ὁ Ἰακώβ δὲν ἐπίστευε (τοῦτο), μέχρις ὅτου ἦλθον λίαν ἐγγὺς εἰς τὸν πύργον. ¹⁷Καὶ ἐκλείσει τὰς πύλας τοῦ πύργου· καὶ ἐστάθη εἰς τὰς ἐπάλξεις καὶ ὠμίλησε πρὸς τὸν ἀδελφόν του Ἡσαῦ καὶ εἶπε: 'Εὐγενὴς εἶναι ἡ παρηγορία, μεθ' ἧς ἔχεις ἔλθει, νὰ μετὰ παρηγορήσῃς διὰ τὴν σύζυγόν μου, ἣ ὅποια ἀπέθανεν. Εἶναι αὐτὸς ὁ ὄρκος, ὃν ὤμοσας εἰς τὸν πατέρα σου καὶ πάλιν εἰς τὴν μητέρα σου πρὶν ἀποθάνουν; Παρέβης τὸν ὄρκον, καὶ καθ' ἣν ὥραν ὤμοσας εἰς τὸν πατέρα σου ἦτο καταδικασμένος.' ¹⁸Καὶ τότε ὁ Ἡσαῦ ἀπήντησε καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν, 'Οὔτε τὰ τέκνα τῶν ἀνθρώπων, οὔτε τὰ ζῶα τῆς γῆς ἔχουν ὄρκον δικαιοσύνης, τὸν ὅποιον ὀρκισθέντες ὤμοσαν διὰ παντός· ἀλλὰ καθ' ἑκάστην διαλογίζονται κακὸν ὁ εἰς ἐναντίον τοῦ ἄλλου, καὶ πῶς ἕκαστος θὰ φονεύσῃ τὸν ἀντίπαλόν του καὶ ἐχθρόν. ¹⁹Καὶ σὺ μισεῖς ἐμὲ καὶ τὰ τέκνα μου διὰ παντός, καὶ μετὰ σοῦ δεσμὸν

ἀδελφοσύνης δὲν δύναται νὰ τηρήσῃ τις. ²⁰ Ἀκουσε τὸν λόγον αὐτόν, ποῦ ἔχω νὰ εἶπω εἰς σέ, "Ὅταν ὁ χοῖρος ἀλλάξῃ τὸ δέρμα του καὶ κάμη τὰς τρίχας του τόσον ἀπαλὰς ὅσον τὸ μαλλί, ἢ ὅταν ἀφήσῃ νὰ φυτρώσουν κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ὡς τὰ κέρατα τῆς ἐλάφου καὶ τοῦ προβάτου, τότε θὰ τηρήσω τὸν δεσμὸν τῆς ἀδελφοσύνης μετὰ σοῦ· 'τὰ στήθη ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τὴν μητέρα των, διότι σὺ δὲν ὑπῆρξες ἀδελφὸς δι' ἐμέ.' ²¹ Καὶ ὅταν οἱ λύκοι κάμουν εἰρήνην μετὰ τῶν προβάτων, ὅτι δὲν θὰ τὰ καταφάγουν ἢ ὅτι δὲν θὰ τὰ βλάψουν, καὶ ὅτι αἱ καρδίαι των εἶναι πρὸς αὐτὰ δι' ἀγαθόν, τότε θὰ ὑπάρξῃ εἰρήνη ἐν τῇ καρδίᾳ μου πρὸς σέ. ²² Καὶ ὅταν ὁ λέων γίνῃ ὁ φίλος τοῦ βοῦς καὶ συνάψῃ εἰρήνην μετ' αὐτοῦ, καὶ δεθῇ ὑπὸ ἓνα ζυγὸν μετ' αὐτοῦ καὶ ἀροτριᾷ μετ' αὐτοῦ, τότε ἐγὼ θὰ συνάψω εἰρήνην μαζί σου. ²³ Καὶ ὅταν ὁ κόραξ γίνῃ λευκὸς ὡς ἡ γαζα, τότε γνώριζε ὅτι θὰ σέ ἔχω ἀγαπήσει καὶ θὰ συνάψω εἰρήνην μετὰ σοῦ. Ἐὰ ἐκριζωθῆς καὶ οἱ υἱοὶ σου θὰ ἐκριζωθοῦν, καὶ δὲν θὰ ὑπάρξῃ εἰρήνη διὰ σέ.' ²⁴ Καὶ ὅταν ὁ Ἰακώβ εἶδεν, ὅτι ἦτο τόσον κακῶς διατεθειμένος πρὸς αὐτόν ἐν τῇ καρδίᾳ του καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ του διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ, καὶ ὅτι εἶχεν ἔλθει πηδῶν ὡς ἄγριος κάπρος, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἐπὶ τοῦ δόρατος, ποῦ τὸν διαπερᾷ καὶ τὸν φονεύει, καὶ δὲν ὑποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ. ²⁵ Τότε ὠμίλησε εἰς τοὺς ἰδικούς του καὶ εἰς τοὺς ὑπηρέτας του, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιτεθοῦν κατ' αὐτοῦ καὶ ὅλων τῶν συνοδῶν του.

38. Πόλεμος μετὰ τοῦ Ἰακώβ καὶ Ἡσαῦ, ὁ θάνατος τοῦ δευτέρου καὶ ἡ ἤττα τῶν δυνάμεών του. Ὁ Ἐδὼμ ἐν δουλείᾳ. Βασιλεῖς τοῦ Ἐδὼμ (βλ. Γεν. 36, 31-9).

38 ¹ Καὶ μετὰ τοῦτο ὁ Ἰούδας ὠμίλησεν εἰς τὸν Ἰακώβ τὸν πατέρα του, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Κάμφε τὸ τόξον σου, πάτερ, καὶ ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ ρίψε κάτω τὸν ἀντίπαλον καὶ φόνευσε τὸν ἐχθρόν· καὶ εἶθε νὰ ἔχῃς τὴν δύναμιν, διότι ἡμεῖς δὲν θὰ φονεύσωμεν τὸν ἀδελφόν σου, διότι εἶναι ὁ ἴσος καὶ σὺ, καὶ σοῦ ὁμοιάζει: ἄς δώσωμεν εἰς αὐτόν (αὐτήν) τὴν τιμὴν.' ² Τότε ὁ Ἰακώβ ἐτέντωσε τὸ τόξον του καὶ ἐξαπέστειλε τὸ βέλος καὶ ἐκτύπησε τὸν Ἡσαῦ, τὸν ἀδελφόν του εἰς τὸ δεξιὸν στήθος του καὶ τὸν ἐφόνευσε. ³ Καὶ πάλιν ἐξαπέστειλε βέλος καὶ ἐκτύπησε τὸν Adoran τοῦ Ἀραμαῖον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ στήθους, καὶ τὸν ὤθησε πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ τὸν ἐφόνευσε. ⁴ Καὶ τότε ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, αὐτοὶ καὶ οἱ ὑπηρέται των, διηρημένοι εἰς ὀμάδας εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς τοῦ πύργου. ⁵ Καὶ ὁ Ἰούδας ἐξῆλθεν ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ ὁ Νεφθαλεὶ καὶ ὁ Γὰδ μετ' αὐτοῦ καὶ πεντήκοντα ὑπηρέται μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν νοτίαν πλευρὰν τοῦ πύργου, καὶ ἐφόνευσαν πάντας, ὅσους εὔρον ἐμπρός των, καὶ οὐδὲ εἷς διέφυγεν. ⁶ Καὶ ὁ Λευὶ καὶ ὁ Δὰν καὶ ὁ Ἀσὴρ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ πύργου, καὶ πεντήκοντα (ἄνδρες) μετ' αὐτῶν, καὶ ἐφόνευσαν τοὺς

μαχομένους ἄνδρας τοῦ Μωάβ καὶ τοῦ Ἀμμών. ⁷Καὶ ὁ Ρουβήμ καὶ ὁ Ἰσσαχάρ καὶ ὁ Ζαβουλὼν ἐξῆλθον εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ πύργου, καὶ πενήκοντα ἄνδρες μετ' αὐτῶν, καὶ ἐφόνευσαν τοὺς μαχομένους ἄνδρας τῶν Φιλισταίων. ⁸Καὶ ὁ Συμεὼν καὶ ὁ Βενιαμὴν καὶ ὁ Ἐνώχ, ὁ υἱὸς τοῦ Ρουβήμ, ἐξῆλθον εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ πύργου, καὶ πενήκοντα (ἄνδρες) μετ' αὐτῶν, καὶ ἐφόνευσαν ἐκ τοῦ Ἐδώμ καὶ ἐκ τῶν Χορραίων τετρακοσίους ἄνδρας, κρατεροὺς πολεμιστάς· καὶ ἑξακόσιοι ἔφυγαν, καὶ τέσσαρες ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἡσαῦ ἔφυγον μετ' αὐτῶν, καὶ ἀφῆκαν τὸν πατέρα των κείμενον νεκρὸν, καθὼς εἶχε πέσει ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ ἐν Aduram. ⁹Καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ κατεδίωξαν αὐτοὺς εἰς τὰ ὄρη Σηεῖρ. Καὶ ὁ Ἰακώβ ἔθαψε τὸν ἀδελφόν του ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ ἐν Aduram, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον του. ¹⁰Καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἐπίεσαν πολὺ τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἡσαῦ εἰς τὰ ὄρη Σηεῖρ, καὶ ἔκαμψαν τὸν αὐχένα των, ὥστε κατέστησαν ὑπηρέται τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ. ¹¹Καὶ ἔστειλαν πρὸς τὸν πατέρα των (νὰ ἐρωτήσουν), ἂν πρέπη νὰ συνάψουν εἰρήνην μετ' αὐτῶν ἢ νὰ τοὺς φονεύσουν. ¹²Καὶ ὁ Ἰακώβ ἔστειλε λόγον εἰς τοὺς υἱοὺς του, ὅτι πρέπει νὰ συνάψουν εἰρήνην, καὶ αὐτοὶ συνῆψαν εἰρήνην μετ' αὐτῶν, καὶ ἔθηκαν τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας ἐπ' αὐτῶν, ὥστε νὰ πληρώνουν φόρον εἰς τὸν Ἰακώβ καὶ τοὺς υἱοὺς του πάντοτε. ¹³Καὶ ἐξηκολούθησαν νὰ καταβάλουν φόρον εἰς τὸν Ἰακώβ μέχρι τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν κατῆλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. ¹⁴Καὶ οἱ υἱοὶ Ἐδώμ δὲν ἀπηλλάγησαν τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας, τὴν ὁποίαν οἱ δώδεκα υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτῶν μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. ¹⁵Καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ βασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐβασίλευσαν ἐν Ἐδώμ, πρὶν βασιλεύσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν τέκνων Ἰσραὴλ [μέχρις αὐτῆς τῆς ἡμέρας] ἐν τῇ γῆ Ἐδώμ. ¹⁶Καὶ ὁ Βαλάκ, ὁ νέος Βεώρ, ἐβασίλευσεν ἐν Ἐδώμ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως του ἦτο Δενναβά. ¹⁷Καὶ ὁ Βαλάκ ἀπέθανε, καὶ Ἰωβάβ, ὁ υἱὸς Ζαρά ἐκ Βοσόρρας, ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. ¹⁸Καὶ Ἰωβάβ ἀπέθανε, καὶ Ἀσώμ ἐκ τῆς γῆς Θαιμανῶν ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. ¹⁹Καὶ ὁ Ἀσώμ ἀπέθανε, καὶ Ἀδάδ, υἱὸς Βαράδ, ὁ φονεύσας Μαδιαμ ἐν τῇ πεδιάδι Μωάβ, ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως αὐτοῦ ἦτο Avith. ²⁰Καὶ ὁ Ἀδάδ ἀπέθανε, καὶ ὁ Σαμαδά, ἐκ Μασκεκιᾶς, ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. ²¹Καὶ ὁ Σαμαδά ἀπέθανε, καὶ Σαούλ, ἐκ Ροιβώθ, τῆς παρὰ ποταμόν, ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. ²²Καὶ ὁ Σαούλ ἀπέθανε καὶ Βαλαεννῶν, ὁ υἱὸς Ἀχοβώρ, ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. ²³Καὶ Βαλαεννῶν ὁ υἱὸς Ἀχοβώρ ἀπέθανε καὶ ὁ Ἀδάθ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς συζύγου του ἦτο Μετεβεήλ θυγατρὸς Ματραῖθ, τῆς θυγατρὸς Μαιζοῶβ.* ²⁴Αὐτοὶ εἶναι οἱ βασιλεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐβασίλευσαν ἐν τῇ γῆ Ἐδώμ.

* Metabedza' ab.

39. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ἰωσήφ παρὰ τῷ Πετεφρῆ, ἡ ἀγνότης του καὶ ἡ φυλακισίς του (βλ. Γεν. 39)

39 ¹Καὶ ὁ Ἰακώβ κατώκησεν ἐν τῇ γῆ τῶν παροικήσεων τοῦ πατρὸς του ἐν τῇ γῆ Χαναάν. Αὐτὰ εἶναι τὰ γένη τοῦ Ἰακώβ. ²Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἦτο δέκα ἐπτὰ ἐτῶν, ὅταν κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου, καὶ ὁ Πετεφρῆς, εἷς εὐνούχος τοῦ Φαραώ, ὁ ἀρχιμάγειρος ἠγόρασεν αὐτόν. ³Καὶ κατέστησε τὸν Ἰωσήφ ἐπὶ παντὸς τοῦ οἴκου του, καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου ἦλθεν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Αἰγυπτίου ἕνεκα τοῦ Ἰωσήφ, καὶ ὁ Κύριος κατευώδωσεν αὐτὸν εἰς πᾶν ὅ,τι ἐποίει. ⁴Καὶ ὁ Αἰγύπιος ἀνέθηκε πάντα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἰωσήφ· διότι εἶδεν, ὅτι ὁ Κύριος ἦτο μετ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὁ Κύριος εὐώδωσεν αὐτὸν εἰς πᾶν ὅ,τι ἐποίει. ⁵Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἦτο ὠραῖος εἰς τὴν μορφὴν [καὶ πολὺ ὠραία ἦτο ἡ ὄψις του], καὶ ἡ σύζυγος τοῦ κυρίου του ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ εἶδε τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἠγάπησεν αὐτόν, καὶ παρεκάλει αὐτόν νὰ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς. ⁶Ἀλλ' αὐτὸς δὲν παρέδωκε τὴν ψυχὴν του, καὶ ἐνεθυμεῖτο τὸν Κύριον καὶ τοὺς λόγους, οὓς Ἰακώβ, ὁ πατὴρ του, συνήθιζε νὰ ἀναγινώσκη ἐκ τῶν λόγων τοῦ Ἀβραάμ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ διαπράττη τις πορνείαν μετὰ γυναικὸς ἐχούσης σύζυγον· διότι δι' αὐτοὺς ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἔχει ὀρισθῆ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐνώπιον τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ, καὶ ἡ ἀμαρτία θὰ ἀναγραφῇ ἐναντίον του εἰς τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα αἰωνίως διὰ πάντα χρόνον εἶναι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. ⁷Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐνεθυμεῖτο τοὺς λόγους τούτους καὶ ἠρνεῖτο νὰ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς. ⁸Καὶ παρεκάλει αὐτόν ἐπὶ ἓν ἔτος, ἀλλ' ἠρνεῖτο καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ. ⁹Ἀλλὰ τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ ἐκράτησεν αὐτόν ἐν τῇ οἰκίᾳ διὰ νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ νὰ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, καὶ ἔκλεισε τὰς θύρας τῆς οἰκίας καὶ ἐκράτησεν αὐτόν· ἀλλ' αὐτὸς ἀφῆκε τὰ ἱμάτιά του εἰς τὰς χεῖράς της καὶ ὤρμησε διὰ τῆς θύρας καὶ ἔφυγεν ἀπ' ἐνώπιον αὐτῆς. ¹⁰Καὶ ἡ γυναῖκα εἶδεν, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, καὶ ἐσυκοφάντησεν αὐτόν ἐνώπιον τοῦ κυρίου του, λέγουσα: “Ὁ ἑβραῖος ὑπηρέτης σου, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾶς, ἐζήτησε νὰ μὲ βιάσῃ ὥστε νὰ κοιμηθῶ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο, ὅτε ὕψωσα τὴν φωνήν μου, ἔφυγε καὶ ἀφῆκε τὰ ἱμάτιά του εἰς τὰς χεῖράς μου, ὅταν τὸν ἐκράτησα, καὶ ὤρμησεν ἔξω διὰ τῆς θύρας.” ¹¹Καὶ ὁ Αἰγύπιος εἶδε τὰ ἱμάτια τοῦ Ἰωσήφ καὶ τὴν ἐθραυσμένην θύραν, καὶ ἤκουσε τοὺς λόγους τῆς συζύγου του, καὶ ἔρριψε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν, εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐκρατοῦντο οἱ φυλακισμένοι, τοὺς ὁποίους ὁ βασιλεὺς ἐφυλάκιζε. ¹²Καὶ ἦτο ἐκεῖ ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰωσήφ χάριν ἐνώπιον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος καὶ ἔλεος ἐνώπιον αὐτοῦ, διότι εἶδεν, ὅτι ὁ Κύριος ἦτο μετ' αὐτοῦ καὶ ὅτι ὁ Κύριος εὐώδου πᾶν ὅ,τι οὗτος ἐποίει. ¹³Καὶ ἀνέθηκε πάντα εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ δι' οὐδὲν παρ' αὐτῷ ἐφρόντιζεν, διότι ὁ Ἰωσήφ ἐποίει πάντα, καὶ ὁ Κύριος ἐτελείου αὐτά. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἔτη. ¹⁴Καὶ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ Φαραώ, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἐθυμώθη ἐναντίον τῶν δύο εὐνούχων του, ἐναντίον τοῦ ἀρχιουνο-

χόου καὶ ἐναντίον τοῦ ἀρχισιτοποιοῦ, καὶ ἔθεσεν αὐτοὺς ὑπὸ φρουρήσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀρχιμαγείρου, ἐν τῇ φυλακῇ ὅπου ἐφυλάσσετο ὁ Ἰωσήφ. ¹⁵Καὶ ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ ὥρισε τὸν Ἰωσήφ διὰ τὰ τοὺς ὑπηρετῆς καὶ αὐτὸς ὑπηρετεῖ ἐνώπιόν των. ¹⁶Καὶ ἀμφότεροι εἶδον ἐνύπνιον, ὁ ἀρχιοινοχόος καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός, καὶ εἶπον αὐτὸ εἰς τὸν Ἰωσήφ. ¹⁷Καὶ καθὼς οὗτος ἠρμήνευσεν εἰς αὐτούς, οὕτως ἔτυχεν εἰς αὐτούς, καὶ ὁ Φαραὼ ἀποκατέστησε τὸν ἀρχιοινοχόον εἰς τὸ λειτούργημα του, καὶ ἐφόνευσε τὸν ἀρχισιτοποιόν, καθὼς ὁ Ἰωσήφ εἶχεν ἐρμηνεύσει εἰς αὐτούς. ¹⁸Ἄλλ' ὁ ἀρχιοινοχόος ἐλησμόνησε τὸν Ἰωσήφ ἐν τῇ φυλακῇ, ἀν καὶ τὸν εἶχε πληροφορήσει τί θὰ συνέβαινεν εἰς αὐτόν, καὶ δὲν ἐνεθυμήθη νὰ πληροφορήσῃ τὸν Φαραὼ ὅτι ὁ Ἰωσήφ εἶχεν εἶπει εἰς αὐτόν, διότι ἐλησμόνησε.

40. Τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραώ. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἰωσήφ (βλ. Γεν. 41).

40 ¹Καὶ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ Φαραὼ εἶδε δύο ἐνύπνια ἐν μιᾷ νυκτὶ περὶ τοῦ λιμοῦ, ὅστις θὰ ἤρχετο εἰς ὅλην τὴν γῆν, καὶ ἀφυπνισθεὶς ἐκάλεσε ὅλους τοὺς ἐξηγητὰς ὀνειράων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ μάγους, καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς τὰ δύο τοῦ ἐνύπνια, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ τὰ ἐξηγήσουν. ²Καὶ τότε ὁ ἀρχιοινοχόος ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ καὶ ὠμίλησε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς, καὶ εἶπε τὰ δύο τοῦ ἐνύπνια ἐνώπιον αὐτοῦ. ³Καὶ εἶπεν ἐνώπιον τοῦ Φαραώ, ὅτι τὰ δύο τοῦ ἐνύπνια ἦσαν ἓν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Θὰ ἔλθουν ἑπτὰ ἔτη, κατὰ τὰ ὅποια θὰ εἶναι ἀφθονία ἐφ' ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτου, καὶ μετὰ ταῦτα ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ, τοιοῦτου λιμοῦ ὡς δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἐν τῇ γῇ. ⁴Καὶ τώρα ἄς διορίσῃ ὁ Φαραὼ τοπάρχας ἐν πάσῃ τῇ γῇ Αἰγύπτου, καὶ ἄς ἀποθηκεύσουν τροφὰς εἰς κάθε πόλιν καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ἀφθονίας, καὶ θὰ ὑπάρχῃ τροφή διὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, καὶ ἡ χώρα δὲν θὰ ἀπολεσθῇ διὰ τοῦ λιμοῦ, διότι θὰ εἶναι πολὺ ἰσχυρὸς.' ⁵Καὶ ὁ Κύριος διὰ τὸν Ἰωσήφ χάριν ἔδωκε καὶ ἔλεος εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Φαραώ, καὶ ὁ Φαραὼ εἶπεν εἰς τοὺς ὑπηρετὰς του: 'Δὲν θὰ εὐρωμεν τοιοῦτον φρόνιμον καὶ συνετὸν ἄνθρωπον, ὡς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, διότι τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου εἶναι μετ' αὐτοῦ.' ⁶Καὶ διώρισεν αὐτὸν δευτέρον εἰς ὅλον τὸ βασίλειόν του καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν ἐφ' ὅλης τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπέτρεψεν εἰς αὐτόν νὰ ἐπιβαίνειν τοῦ δευτέρου ἄρματος τοῦ Φαραώ. ⁷Καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην, καὶ περιέθηκε χρυσοῦν ἄλυσιν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ (κῆρυξ) διεκέρυττε πρὸ αὐτοῦ 'El El wa Abiter' καὶ ἔθεσε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρά του καὶ ἐποίησεν αὐτὸν κύριον ἐφ' ὅλου τοῦ οἴκου του καὶ τὸν ἐμεγάλυνεν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Μόνον ἐπὶ τοῦ θρόνου θὰ εἶμαι μεγαλύτερος ἀπὸ σέ.' ⁸Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐκυβέρνησεν ἐφ' ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτου καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τοῦ Φαραώ καὶ ὅλοι οἱ ὑπηρετὰι του, καὶ ὅλοι οἱ διαχειριζόμενοι τὰς ἐργασίας τοῦ βασι-

λέως ἡγάπων αὐτόν, διότι περιεπάτει ἐν εὐθύτητι, διότι ἦτο ἄνευ ὑπεροφίας καὶ ὑπερηφανείας, καὶ δὲν εἶχε προσωποληψίαν, καὶ δὲν ἐλάμβανε δῶρα, ἀλλ' ἔκρινε ἐν εὐθύτητι ὅλον τὸν λαὸν τῆς γῆς. ⁹Καὶ ἡ γῆ τῆς Αἰγύπτου ἦτο ἐν εἰρήνῃ ἐνώπιον τοῦ Φαραῶ ἐξ αἰτίας τοῦ Ἰωσήφ, διότι ὁ Κύριος ἦτο μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν χάριν καὶ ἔλεος δι' ὅλας τὰς γενεὰς ἐνώπιον πάντων, οἱ ὅποιοι ἐγνώριζαν αὐτόν καὶ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἤκουον περὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ βασιλεῖον τοῦ Φαραῶ ἦτο ἐν καλῇ τάξει, καὶ οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἀντιδρῶν ἢ κακὸς ἐκεῖ. ¹⁰Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωσήφ Sefantifanes*, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰωσήφ σύζυγον τὴν θυγατέρα τοῦ Πετσορῆ, τὴν θυγατέρα τοῦ ἱερέως τῆς Ἡλιουπόλεως, τοῦ ἀρχιμαγείρου. ¹¹Καὶ καθ' ἣν ἡμέραν, ὁ Ἰωσήφ ἔστη ἐνώπιον τοῦ Φαραῶ ἦτο τριάκοντα ἐτῶν [ὅταν ἐστάθῃ ἐνώπιον τοῦ Φαραῶ]. ¹²Καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔτει ὁ Ἰσαὰκ ἀπέθανε. Καὶ ἐγένετο καθὼς ὁ Ἰωσήφ εἶχεν εἶπει ἐν τῇ ἐξηγήσει τῶν δύο του ἐνυπνίων, συμφώνως πρὸς ὅ,τι εἶχεν εἶπει, ὑπῆρξαν ἐπτὰ ἔτη ἀφθονίας ἐφ' ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ γῆ Αἰγύπτου παρήγεν ἀφθόνως, ἐν μέτρον (παρήγεν) δεκαοκτῶ ἑκατοντάδας μέτρων. ¹³Καὶ ὁ Ἰωσήφ συνέλεγε τροφὰς εἰς κάθε πόλιν μέχρις ὅτου ἦσαν πλήρεις σιτηρῶν, μέχρις ὅτου ἕνεκα τοῦ πλήθους δὲν ἠδύνατό τις πλεόν νὰ λογαριάσῃ καὶ νὰ μετρήσῃ.

41. Ἡ αἰμομιξία τοῦ Ἰούδα μετὰ τῆς Θάμαρ.
Ἡ μετάνοια καὶ συγχώρησις τοῦ Ἰούδα (βλ. Γεν. 38)

41 ¹Καὶ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ πέμπτῳ ἰωβηλαΐῳ ἐν τῇ δευτέρῃ ἐβδομάδι, (καὶ) ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει, ὁ Ἰούδας ἔλαβε διὰ τὸν πρωτότοκόν του Ἡρ γυναικα ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀράμ, ὀνόματι Θάμαρ. ²Ἀλλ' αὐτὸς ἐμίσει αὐτὴν καὶ δὲν ἐκοιμᾶτο μετ' αὐτῆς, διότι ἡ μήτηρ του ἦτο ἐκ τῶν θυγατέρων Χαναάν, καὶ ἐπεθύμει νὰ λάβῃ (ὁ πατὴρ του) εἰς αὐτὸν γυναικα ἐκ τῶν συγγενῶν τῆς μητρὸς του, ἀλλ' Ἰούδας, ὁ πατὴρ του, δὲν τὸ εἶχεν ἐπιτρέψει. ³Καὶ ὁ Ἡρ οὗτος, ὁ πρωτότοκος τοῦ Ἰούδα, ἦτο κακός, καὶ ὁ Κύριος ἐφόνευσε αὐτόν. ⁴Καὶ εἶπεν ὁ Ἰούδας πρὸς Αὐνάν, τὸν ἀδελφόν του: 'Εἴσελθε εἰς τοῦ ἀδελφοῦ σου τὴν γυναικα καὶ ἐτέλεσε τὸ καθήκον τοῦ ἀδελφοῦ, ἐνὸς συζύγου πρὸς αὐτήν, καὶ ἀνάστησον σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφόν σου.' ⁵Καὶ ὁ Αὐνάν ἐγνώριζεν ὅτι τὸ σπέρμα δὲν θὰ ἦτο ἰδικόν του, (ἀλλὰ) τοῦ ἀδελφοῦ του μόνον, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τῆς συζύγου τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἐξέχεεν τὸ σπέρμα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἦτο κακὸς εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Κυρίου, καὶ ἐφόνευσε αὐτόν. ⁶Καὶ ὁ Ἰούδας εἶπεν εἰς Θάμαρ, τὴν νύμφην του: 'Κάθητε χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς σου, ἕως ὅτου ὁ Σηλῶμ ὁ υἱός μου μεγαλώσῃ, καὶ θὰ δώσω σε εἰς αὐτὸν ὡς γυναικα.' ⁷Καὶ ἐμεγάλωσε ἀλλ' ἡ Bedsu el, ἡ σύζυγος τοῦ Ἰούδα, ἀπέθανεν ἐν τῷ πέμ-

* Κατὰ τοὺς Ο' Ψοθομ φανήχ.

πτω ἔτει αὐτῆς τῆς ἑβδομάδος. ⁸Καὶ ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει ὁ Ἰούδας ἀνέβη νὰ κείρῃ τὰ πρόβατά του ἐν Θαμνά. ⁹Καὶ εἶπον εἰς τὴν Θάμαρ: Ἰδοὺ ὁ πενθερός σου ἀνέρχεται εἰς Θαμνά νὰ κείρῃ τὰ πρόβατά του. Καὶ αὕτη ἀπέβαλε τὰ ἐνδύματα τῆς χηρείας, καὶ ἔθεσεν ἐφ' ἑαυτῆς πέπλον, καὶ ἐκαλλώπισεν ἑαυτήν, καὶ ἐκάθισε παρὰ τῇ πύλῃ τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν Θαμνά. ¹⁰Καὶ ἐνῶ ὁ Ἰούδας ἐπήγαιεν εὔρεν αὐτήν, καὶ ἐνόμισεν ὅτι αὕτη ἦτο πόρνη, καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν: Ἐφῆσέ με νὰ εἰέλθω πρὸς σέ. καὶ αὕτη εἶπεν εἰς αὐτόν: Ἐλα, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθε. ¹¹Καὶ αὕτη εἶπεν εἰς αὐτόν: Δὸς μοι τὸν μισθόν μου. καὶ αὐτὸς εἶπεν εἰς αὐτήν: Δὲν ἔχω τίποτε εἰς τὴν χειρὰ μου ἐκτὸς τοῦ δακτυλίου μου ποῦ εἶναι εἰς τὸν δάκτυλόν μου, καὶ τὸ περιλαίμιον καὶ τὴν ράβδον μου, τὸ ὅποῖον εἶναι εἰς τὴν χειρὰ μου. ¹²Καὶ αὕτη εἶπεν εἰς αὐτόν: Δὸς αὐτὰ εἰς ἐμέ ἕως ὅτου μοῦ στείλῃς τὸν μισθόν μου. καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν: Θὰ στείλω εἰς σέ ἔριφον. καὶ αὐτὸς ἔδωκε ταῦτα εἰς αὐτήν, (καὶ εἰσῆλθεν οὗτος πρὸς αὐτήν), καὶ συνέλαβε παρ' αὐτοῦ. ¹³Καὶ ὁ Ἰούδας ἐπῆγεν εἰς τὰ πρόβατά του, καὶ αὕτη ἐπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς της. ¹⁴Καὶ ὁ Ἰούδας ἔστειλεν ἔριφον διὰ τῆς χειρὸς τοῦ βοσκοῦ του, ἑνὸς Ὀδολλαμίτου, καὶ αὐτὸς δὲν εὔρεν αὐτήν. καὶ ἠρώτησε τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῷ τόπῳ, λέγων: Ποῦ εἶναι ἡ πόρνη, ἡ ὅποια ἦτο ἐδῶ; Καὶ εἶπον εἰς αὐτόν: Δὲν ὑπάρχει ἐδῶ πόρνη μεθ' ἡμῶν. ¹⁵Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἐπληροφόρησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν, ὅτι δὲν εἶχε εὔρει αὐτήν. Ἠρώτησα τοὺς ἀνθρώπους τοῦ τόπου, καὶ εἶπον εἰς ἐμέ: Δὲν ὑπάρχει πόρνη ἐδῶ. ¹⁶Καὶ αὐτὸς εἶπε: Ἄς τὰ κρατήσῃ, διὰ νὰ μὴ γίνωμεν περιγέλαστοι. Καὶ ὅταν εἶχε συμπληρώσει τρεῖς μῆνας, ἔγινεν ἐμφανές, ὅτι αὕτη ἦτο ἔγκυος, καὶ εἶπον εἰς τὸν Ἰούδαν, λέγοντες: Ἰδοὺ Θάμαρ, ἡ νύμφη σου, εἶναι ἔγκυος ἐκ πορνείας. ¹⁷Καὶ ὁ Ἰούδας ἐπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς της, καὶ εἶπεν εἰς τὸν πατέρα της καὶ τοὺς ἀδελφούς της: Ἐξαγάγετε αὐτήν, καὶ ἄς καύσουν αὐτήν, διότι εἰργάσεται ἀκαθαρσίαν ἐν Ἰσραὴλ. ¹⁸Καὶ ἐγένετο, ὅταν προσήγαγον αὐτήν διὰ νὰ τὴν καύσουν, τότε ἔστειλε εἰς τὸν πενθερόν της τὸν δακτύλιον καὶ τὸ περιλαίμιον καὶ τὴν ράβδον, λέγουσα: Διάκρινε, τίνος εἶναι αὐτά, διότι παρ' αὐτοῦ ἐγὼ εἶμαι ἔγκυος. ¹⁹Καὶ ὁ Ἰούδας ἀνεγνώρισε (ταῦτα) καὶ εἶπε: Ἡ Θάμαρ εἶναι δικαιοτέρα ἢ ἐγώ. Διὰ τοῦτο νὰ μὴ τὴν καύσουν. ²⁰Καὶ ἕνεκα τούτου δὲν ἐδόθη εἰς τὸν Σηλὼν, καὶ αὐτὸς δὲν ἐπλησίασεν αὐτήν πάλιν. ²¹Καὶ μετὰ ταῦτα ἐγέννησε δύο υἱούς, τὸν Φαρέσ καὶ τὸν Ζαρά, ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς δευτέρας ἑβδομάδος. ²²Καὶ τότε συνεπληρώθησαν τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς καρποφορίας, περὶ τῶν ὁποίων ὁ Ἰωσὴφ ὠμίλησε πρὸς τὸν Φαραῶ. ²³Καὶ ὁ Ἰούδας ἀνεγνώρισε, ὅτι τὸ γενόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἦτο κακόν, διότι ἐκοιμήθη μετὰ τῆς νύμφης του, καὶ ἔθεώρησε τοῦτο μισητὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἀνεγνώρισε, ὅτι εἶχε διαπράξει παράβασιν καὶ ἐκκλίνει, διότι εἶχεν ἀποκαλύψει τὸν ποδόγυρον τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἤρχισε νὰ θρηνηῇ καὶ νὰ παρακαλῇ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ἕνεκα τῆς παραβάσεώς του. ¹⁴Καὶ εἴπομεν εἰς αὐτὸν ἐν ἐνυπνίῳ, ὅτι τοῦτο συνεχωρήθη εἰς αὐτόν, διότι ἰκέτευσε ἐλιχρινῶς, καὶ ἐθρήνησε καὶ δὲν διέπραξε τοῦτο

πάλιν. ²⁵Καὶ ἔλαβεν ἄφεισιν, διότι ἐστράφη ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας του καὶ ἀπὸ τῆς ἀγνοίας του, διότι σοβαρῶς εἶχεν ἁμαρτήσῃ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· καὶ πᾶς ὁ οὕτως ἐνεργῶν, πᾶς κοιμώμενος μετὰ τῆς πενθερᾶς του, ἅς καίεται ἐν πυρὶ, ὥστε νὰ καίεται ἐν αὐτῷ, διότι ὑπάρχει ἀκαθαρσία καὶ μολυσμὸς ἐπ' αὐτῶν· ἐν πυρὶ ἅς καύσουν αὐτούς. ²⁶Σὺ δὲ διάταξε τὰ τέκνα Ἰσραὴλ νὰ μὴ ὑπάρχη ἀκαθαρσία μεταξὺ αὐτῶν, διότι πᾶς κοιμώμενος μετὰ τῆς νύμφης του ἢ τῆς πενθερᾶς του διαπράττει ἀκαθαρσίαν· ἐν πυρὶ ἅς καύσουν τὸν κοιμηθέντα μετ' αὐτῆς, καὶ ὁμοίως τὴν γυναῖκα, καὶ Οὗτος θὰ ἀποστρέψῃ ὀργὴν καὶ τιμωρίαν ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλ. ²⁷Καὶ πρὸς τὸν Ἰούδα εἶπομεν, ὅτι οἱ δύο υἱοὶ του δὲν εἶχον κοιμηθῆ μετ' αὐτῆς, καὶ ἕνεκα τούτου τὸ σπέρμα του ἀνεστήθη εἰς μίαν ἄλλην γενεάν, καὶ δὲν θὰ ἐκριζωθῆ. ²⁸Διότι ἐν ἀπλότῃ ὀφθαλμοῦ ἐπῆγεν οὗτος καὶ ἐζήτησε τιμωρίαν, δηλαδή, κατὰ τὸ δίκαιον τοῦ Ἀβραάμ, τὸ ὁποῖον εἶχε διατάξει εἰς τοὺς υἱοὺς του, ἐζήτησεν νὰ καῆ αὕτη ἐν πυρὶ.

42. Τὰ δύο ταξίδια τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον (Γεν. 42· 43).

42 ¹Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς τρίτης ἐβδομάδος τοῦ τεσσαρακοστοῦ πρώτου ἰωβηλαίου ὁ λιμὸς ἤρχησε νὰ ἔρχεται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ βροχὴ δὲν ἐδίδετο πλέον εἰς τὴν γῆν, διότι οὐδὲν (πλέον) κατήρχετο. ²Καὶ ἡ γῆ κατέστη ἄγονος, ἀλλ' ἐν τῇ γῇ Αἰγύπτου ὑπῆρχον τροφαί, διότι ὁ Ἰωσήφ εἶχε συγκεντρώσει τὸν σπόρον τῆς γῆς κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς ἀφθονίας καὶ εἶχε διατηρήσει αὐτόν. ³Καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἤλθον εἰς τὸν Ἰωσήφ διὰ νὰ δώσῃ εἰς αὐτούς τροφήν, καὶ αὐτὸς ἤνοιξε τὰς ἀποθήκας, ὅπου ἦτο ὁ σίτος τοῦ πρώτου ἔτους, καὶ τὸν ἐπώλησε εἰς τὸν λαὸν τῆς γῆς ἕναντι χρυσίου. ⁴Τώρα ὁ λιμὸς ἦτο πολὺ ἰσχυρὸς ἐν τῇ γῇ Χαναάν, καὶ ὁ Ἰακώβ ἤκουσεν, ὅτι ὑπῆρχε τροφή εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἀπέστειλε τοὺς δέκα υἱοὺς του διὰ νὰ ἐξεύρουν τροφήν δι' αὐτὸν ἐν Αἰγύπτῳ· ἀλλὰ τὸν Βενιαμὴν δὲν ἀπέστειλε, καὶ οἱ δέκα υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἐφθασαν εἰς Αἴγυπτον μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐταξίδευσαν (ἐκεῖ). ⁵Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀνεγνώρισεν αὐτούς, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν, καὶ ὠμίλησε πρὸς αὐτούς καὶ τοὺς ἠρώτησε, καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· Ἐν εἶθε κατάσκοποι, καὶ δὲν ἔχετε ἔλθει πρὸς ἐξερεύνησιν τῶν συνόρων τῆς χώρας; Καὶ ἔθεσεν αὐτούς ὑπὸ φρουρησιν. ⁶Καὶ μετὰ ταῦτα ἠλευθέρωσεν αὐτούς πάλιν, καὶ ἐκράτησε τὸν Συμεὼν μόνον καὶ ἀπέλυσε τοὺς ἑννέα ἀδελφούς του. ⁷Καὶ ἐπλήρωσε τοὺς σάκκους των σίτον, καὶ ἔθεσε τὸν χρυσὸν των ἐντὸς τῶν σάκκων των, καὶ αὐτοὶ δὲν ἐγνώριζον. ⁸Καὶ διέταξεν αὐτούς νὰ φέρουν τὸν νεώτερον ἀδελφόν των, διότι τοῦ εἶχον εἶπει, ὅτι ὁ πατήρ των ἦτο ἐν ζωῇ καὶ ὁ νεώτερος ἀδελφός των. ⁹Καὶ ἀνέστησαν ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου καὶ ἤλθον εἰς τὴν γῆν Χαναάν· καὶ εἶπον εἰς τὸν πατέρα των πᾶν ὅτι ἔτυχεν εἰς αὐτούς, καὶ πῶς ὁ κύριος τῆς χώρας εἶχεν ὁμιλήσει εἰς αὐτούς μετ' αὐστηρότητος καὶ ἐκράτησε τὸν Συμεὼν, μέχρις ὅτου ἤθελον

φέρει τὸν Βενιαμίν. ¹⁰Καὶ ὁ Ἰακώβ εἶπεν: 'Μὲ ἀπεστερήσατε τῶν τέκνων μου! Ὁ Ἰωσήφ δὲν ὑπάρχει καὶ ὁ Συμεὼν ἐπίσης δὲν ὑπάρχει, καὶ θὰ πάρετε μακρὰν καὶ τὸν Βενιαμίν. Ἐπ' ἐμὲ ἦλθεν ἡ κακότης σας.' ¹¹Καὶ εἶπε: 'Ὁ υἱός μου δὲν θὰ κατέλθῃ μαζί σας, ἵνα μὴ κατὰ τύχην ἀσθενήσῃ· διότι ἡ μήτηρ των ἐγέννη-ε δύο υἱούς, καὶ ὁ εἷς ἀπωλέσθη, καὶ αὐτὸν τὸν ἕνα ἐπίσης θέλετε νὰ πάρε-ε ἀπὸ ἐμέ. Ἄν κατὰ τύχην πάθῃ πυρετὸν καθ' ὁδόν, θὰ καταβιβάσετε τὸ γῆράς μου εἰς τὸν τάφον μετὰ λύπης.' ¹²Διότι εἶδεν, ὅτι τὰ χρήματά των εἶχον ἐπιστραφῆ εἰς ἕκαστον ἐν τῷ σάκκῳ αὐτοῦ, καὶ ἕνεκα τούτου ἐφοβήθη νὰ τὸν ἀποστείλῃ. ¹³Καὶ ὁ λιμὸς ἐμεγάλωσε καὶ ἔγινε ἰσχυρὸς εἰς τὴν γῆν Χαναὰν καὶ εἰς ὅλας τὰς χώρας ἐκτὸς τῆς γῆς Αἰγύπτου, διότι πολλὰ ἐκ τῶν τέκνων τῶν Αἰγυπτίων εἶχον ἀποθηκεύσει τὸν σπόρον των διὰ τροφήν, ἀφ' ὅτου εἶδον τὸν Ἰωσήφ συλλέγοντα τὸν σπόρον καὶ θέτοντα αὐτὸν ἐν ἀποθήκαις καὶ διατηροῦντα αὐτὸν διὰ τὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ. ¹⁴Καὶ ὁ λαὸς Αἰγύπτου ἐτρέφετο ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ λιμοῦ των. ¹⁵Ἄλλ' ὅταν ὁ Ἰσραὴλ εἶδεν, ὅτι ὁ λιμὸς ἦτο λίαν ἰσχυρὸς ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρχε σωτηρία, εἶπεν εἰς τοὺς υἱούς του: 'Ὑπάγετε πάλιν καὶ ἐξεύρετε τροφήν δι' ἡμᾶς, ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνωμεν.' ¹⁶Καὶ αὐτοὶ εἶπον: 'Δὲν θὰ ὑπάγωμεν· ἐκτὸς ἐὰν ὁ νεώτερος ἀδελφὸς ἡμῶν ἔλθῃ μαζί μας, δὲν θὰ ὑπάγωμεν.' ¹⁷Καὶ εἶδεν ὁ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐὰν δὲν ἀπέστειλεν αὐτὸν μετ' αὐτῶν, θὰ ἀπέθνησκαν ἅπαντες ἕνεκα τοῦ λιμοῦ. ¹⁸Καὶ ὁ Ρουβὴν εἶπε: 'Δὸς αὐτὸν εἰς τὴν ἰδικήν μου χεῖρα, καὶ ἐὰν δὲν τὸν φέρω ὀπίσω εἰς σέ, φόνευσεν τοὺς δύο υἱούς μου ἔναντι τῆς ψυχῆς του.' Καὶ αὐτὸς εἶπεν εἰς αὐτόν: 'Αὐτὸς δὲν θὰ ὑπάγῃ μετὰ σοῦ.' ¹⁹Καὶ ὁ Ἰούδας ἐπλησίασε καὶ εἶπε: 'Ἀπόστειλον αὐτὸν μετ' ἐμοῦ, καὶ ἂν δὲν φέρω τοῦτον ὀπίσω εἰς σέ, ἂς φέρω τὴν μομφὴν ἐνώπιόν σου ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου.' ²⁰Καὶ ἔστειλεν αὐτὸν μετ' αὐτῶν ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει αὐτῆς τῆς ἐβδομάδος τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ μηνός, καὶ ἦλθον εἰς τὴν γῆν Αἰγύπτου μεθ' ὅλων ἐκείνων πού ἐπῆγαν, καὶ εἶχον δῶρα εἰς τὰς χεῖράς των, στακτὴν καὶ ἀμύγδαλα καὶ κόκκους τερεβίνθου καὶ καθαρὸν μέλι. ²¹Καὶ ἐπῆγαν καὶ ἐστάθησαν ἐνώπιον τοῦ Ἰωσήφ, καὶ αὐτὸς εἶδε Βενιαμίν τὸν ἀδελφόν του, καὶ τὸν ἐγνώρισε, καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς: 'Εἶναι αὐτὸς ὁ νεώτερός σας ἀδελφός;' Καὶ αὐτοὶ εἶπον εἰς αὐτόν: 'Αὐτὸς εἶναι.' Καὶ εἶπεν: 'Ὁ Κύριος ἂς εἶναι εὐμενής, πρὸς σέ, υἱέ μου!' ²²Καὶ ἔστειλεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἔφερε τὸν Συμεὼν εἰς αὐτούς καὶ παρέθεσε πρὸς χάριν των γεῦμα, καὶ αὐτοὶ παρουσίασαν τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον εἶχαν φέρει εἰς τὰς χεῖράς των. ²³Καὶ ἔφαγον ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν εἰς ὅλους μερίδα, ἀλλ' ἡ μερίς τοῦ Βενιαμίν ἦτο ἐπτάκις μεγαλύτερα ἢ αἱ μερίδες τῶν ἄλλων. ²⁴Καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἠγέρθησαν καὶ ἔμειναν μετὰ τῶν ὄνων των. ²⁵Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐμηχανεύθη σχέδιον, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ μάθῃ τὰς σκέψεις των περὶ τοῦ ἂν σκέψαις εἰρήνης ἐπεκράτουν μεταξύ των, καὶ εἶπεν εἰς τὸν οἰκονόμον, ὁ ὁποῖος ἐπώπτευε τὸν οἶκόν του: 'Πλήρωσον ὅλους τοὺς σάκκους διὰ τροφῶν, καὶ ἐπίστρεψε τὰ χρήματά των εἰς αὐτούς ἐντὸς τῶν δοχείων των, καὶ

τὸ ποτήριόν μου, τὸ ἀργυροῦν ποτήριον, ἐξ οὗ ἐγὼ πίνω, θέσατέ το εἰς τὸν σάκκον τοῦ νεωτέρου, καὶ ἐξαποστείλατε αὐτούς.'

43. Ἡ τελευταία δοκιμασία διὰ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Ἰωσήφ. Ὁ Ἰωσήφ γνωρίζεται εἰς τοὺς ἀδελφοὺς του (βλ. Γεν. 44· 45).

43 ¹Καὶ ἔπραξεν, ὡς ὁ Ἰωσήφ εἶπεν, εἰς αὐτόν, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλους τοὺς σάκκους των μὲ τροφήν δι' αὐτούς καὶ ἔθεσε τὰ χρήματά των ἐντὸς τῶν σάκκων των, καὶ ἔθεσε τὸ ποτήριον εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμίν. ²Καὶ ἐνωρίς τὸ πρῶτ' ἀνεχώρησαν, καὶ ἐγένετο, ὅταν ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, ὁ Ἰωσήφ εἶπεν εἰς τὸν οἰκονόμον τῆς οἰκίας του: 'Καταδίωξέ τους, τρέξε καὶ νὰ τοὺς συλλάβῃς, λέγων εἰς αὐτούς, 'Ἀντὶ καλοῦ μοῦ ἀνταποδώσατε κακόν· ἐκλέψατε ἀπὸ ἐμέ τὸ ἀργυροῦν ποτήριον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πίνει ὁ κύριός μου.' Καὶ φέρε ὀπίσω εἰς ἐμέ τὸν νεώτερον ἀδελφόν των, καὶ φέρε (αὐτόν) ταχέως, πρὶν ἐξέλθω διὰ τὴν δικαστικὴν μου ἔδραν.' ³Καὶ τοὺς κατεδίωξε καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς συμφώνως πρὸς τοὺς λόγους τούτους. ⁴Καὶ αὐτοὶ εἶπον εἰς αὐτόν: 'Μὴ γένοιτο οἱ δοῦλοι νὰ πράξουν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, νὰ κλέψουν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου οἰονδήποτε σκεῦος, καὶ τὰ χρήματα ἐπίσης, τὰ ὅποια εὔρομεν εἰς τοὺς σάκκους μας τὴν πρώτην φοράν, ἡμεῖς οἱ δοῦλοι σου ἐφέραμεν ὀπίσω ἐκ τῆς γῆς Χαναάν. ⁵Πῶς θὰ ἐκλέπτομεν οἰονδήποτε σκεῦος; Ἰδοὺ ἡμεῖς καὶ οἱ σάκκοι μας· ἐρεύνησε, καὶ ὅπου εὔρηξ τὸ ποτήριον εἰς τὸν σάκκον οἰουδήποτε ἐξ ἡμῶν, ἄς φωνευθῇ οὗτος, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ ὄνοι μας θὰ δουλεύσωμεν εἰς τὸν κύριόν σου.' ⁶Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς: 'Οὐχὶ οὕτως, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, ἐν ᾧ θὰ εὔρω (τὸ ποτήριον), αὐτόν μόνον θὰ λάβω ὡς ὑπηρέτην, καὶ σεῖς θὰ ἐπιστρέψητε ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν οἶκόν σας.' ⁷Καὶ ὡς ἠρεύνα εἰς τὰ σκεύη των, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τελευτῶν εἰς τὸν νεώτερον, εὗρέθη τοῦτο ἐν τῷ σάκκῳ τοῦ Βενιαμίν. ⁸Καὶ ἔσχισαν τὰ ἱμάτιά των, καὶ ἐφόρτωσαν τοὺς ὄνους των καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἦλθον εἰς τὸν οἶκον Ἰωσήφ, καὶ ὅλοι προσεκύνησαν μὲ τὰ πρόσωπά των ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸ αὐτοῦ. ⁹Καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶπεν εἰς αὐτούς: 'Ἐποιήσατε τὸ πονηρόν.' Καὶ αὐτοὶ εἶπον: 'Τί νὰ εἴπωμεν καὶ πῶς νὰ ὑπερασπίσωμεν ἡμᾶς αὐτούς; Ὁ κύριός μας ἀπεκάλυψε τὴν παράβασιν τῶν δούλων του· ἰδοὺ εἴμεθα δοῦλοι τοῦ κυρίου μας, καὶ οἱ ὄνοι ἡμῶν ἐπίσης. ¹⁰Καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶπεν εἰς αὐτούς: 'Ἐγὼ (ὅμως) φοβοῦμαι τὸν Θεόν· ὡς πρὸς ὑμᾶς, ὑπάγετε ὑμεῖς εἰς τοὺς οἴκους σας καὶ ἄφετε τὸν ἀδελφόν σας διὰ νὰ εἶναι ὑπηρέτης μου, διότι ἐποιήσατε τὸ πονηρόν. Δὲν γνωρίζετε, ὅτι ἕκαστος ἄνθρωπος εὐαρεστεῖται ἐν τῷ ποτηρίῳ αὐτοῦ ὡς ἐγὼ ἐν τῷ ποτηρίῳ τούτῳ; Καὶ ὅμως σεῖς ἐκλέψατε τοῦτο ἀπὸ ἐμέ.' ¹¹Καὶ ὁ Ἰούδας εἶπε: 'Κυρίε μου, ἄφες τὸν δοῦλον σου, σὲ ἱκετεύω, νὰ λαλήσῃ λόγον εἰς τὸ οὖς τοῦ κυρίου μου· δύο ἀδελφοὺς ἢ μήτηρ τοῦ δούλου σου ἐγέννησεν εἰς τὸν πατέρα μας· ὁ εἷς ἔφυγε καὶ ἐχάθη,

καὶ δὲν εὐρέθη, καὶ αὐτὸς μόνος ἀπέμεινε ἐκ τῆς μητρὸς του, καὶ ὁ δοῦλος σου ὁ πατήρ μας ἀγαπᾷ αὐτόν, καὶ ἡ ζωὴ του, εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ (τοῦ νέου). ¹²Καὶ γενήσεται, ὅταν ὑπάγωμεν εἰς τὸν δοῦλον σου τὸν πατέρα μας, καὶ ὁ νέος δὲν εἶναι μαζί μας, ὅτι αὐτὸς θὰ ἀποθάνῃ καὶ θὰ καταβιβάσωμεν τὸν πατέρα μας εἰς τὸν θάνατον μετὰ θλίψεων. ¹³Γώρα ἄφες μᾶλλον ἐμέ, τὸν δοῦλόν σου νὰ μείνῃ ἀντὶ τοῦ παιδίου, ὡς δοῦλος εἰς τὸν κύριόν μου, καὶ ἄφες τὸν νέον νὰ ὑπάγῃ μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, διότι ἐγὼ ἔγινα ἐγγύησις δι' αὐτόν ἐν τῇ χειρὶ τοῦ δούλου σου τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἂν δὲν φέρω αὐτὸν ὀπίσω, ὁ δοῦλος σου θὰ φέρῃ τὴν μομφὴν ἐνώπιον τοῦ πατρὸς μας διὰ παντός.' ¹⁴Καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶδεν, ὅτι πάντες εἶχον τὴν αὐτὴν καρδίαν διὰ τὸ ἀγαθόν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ συγκαταστήσῃ ἑαυτόν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἦτο ὁ Ἰωσήφ. ¹⁵Καὶ συνεζήτησε μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ἑβραϊκῇ γλώσσῃ καὶ ἔπρσεν εἰς τὸν τράχηλον αὐτῶν καὶ ἔκλαυσεν. Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν τὸν ἐγνώρισαν καὶ ἤρχισαν νὰ κλαίουν. ¹⁶Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς: Ἐκλαίετε ἐξ αἰτίας μου, ἀλλὰ σπεύσατε καὶ φέρετε τὸν πατέρα μου εἰς ἐμέ. [καὶ σεῖς βλέπετε, ὅτι τὸ στόμα μου εἶναι τὸ λαλοῦν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου Βενιαμὴν βλέπουν]. ¹⁷Διότι ἰδοὺ τοῦτο εἶναι τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ λιμοῦ, καὶ ὑπολείπονται ἀκόμη πέντε ἔτη ἄνευ θερισμοῦ ἢ καρπῶν δένδρων ἢ ἀρόσεως. ¹⁸Ἐλθετε κάτω ταχέως σεῖς καὶ οἱ οἴκοι ὑμῶν, ὥστε νὰ μὴ ἀπολοσθῆτε ἐκ τοῦ λιμοῦ, καὶ μὴ λυπῆσθε διὰ τὰ ὑπάρχοντά σας, διότι ὁ Κύριος ἔστειλεν ἐμὲ πρὸ ὑμῶν διὰ νὰ τακτοποιήσω, ὥστε πολλοὶ ἄνθρωποι νὰ δύνανται νὰ ζήσουν. ¹⁹Καὶ εἶπατε εἰς τὸν πατέρα μου, ὅτι εἶμαι ἀκόμη ἐν ζωῇ, καὶ σεῖς, ἰδοὺ βλέπετε ὅτι ὁ Κύριος ἐποίησεν ἐμὲ ὡς πατέρα εἰς τὸν Φαραῶ, καὶ ὡς κύριον ἐπὶ τοῦ οἴκου του καὶ ἐφ' ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτου. ²⁰Καὶ εἶπατε εἰς τὸν πατέρα μου περὶ ὅλης τῆς δόξης μου καὶ περὶ ὅλου τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς δόξης, τὰ ὅποια ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς ἐμέ.' ²¹Καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ στόματος τοῦ Φαραῶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἀμάξας καὶ προμηθείας διὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὅλους πολύχρωμα ἐνδύματα καὶ ἄργυρον. ²²Καὶ εἰς τὸν πατέρα των ἔστειλε στολὴν καὶ ἄργυρον καὶ δέκα ὄνους, οἱ ὅποιοι ἔφεραν δημητριακά, καὶ ἐξεπέστειλεν αὐτούς. ²³Καὶ ἀνέβησαν καὶ εἶπον εἰς τὸν πατέρα των, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἦτο ζωντανός, καὶ ὅτι μετῶν τὰ δημητριακά εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, καὶ ὅτι ἦτο ἄρχων ἐφ' ὅλης τῆς γῆς Αἰγύπτου. ²⁴Καὶ ὁ πατήρ των δὲν τὸ ἐπίστευεν· διότι ἐξέστη ἐν τῇ διανοίᾳ του· ἀλλ' ὅταν εἶδε τὰς ἀμάξας, τὰς ὁποίας εἶχε στείλει ὁ Ἰωσήφ, ἡ ζωὴ τοῦ πνεύματός του ἀνέζησε, καὶ εἶπε: Ἐἶναι ἀρκετὸν δι' ἐμέ, ἂν ὁ Ἰωσήφ ζῇ· θὰ κατέλθω καὶ θὰ ἴδω αὐτόν, πρὶν ἀποθάνω.'

44. Ἡ κἀθοδος τοῦ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τὰ ὀνόματα τῶν ἀπογόνων του (Γεν. 46, 1-27).

44 ¹Καὶ ὁ Ἰσραὴλ ἤρχισε τὸ ταξίδιον του ἀπὸ τὴν Χαρρὰν ἐκ τοῦ οἴ-

κου του ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ τρίτου μηνός, καὶ ἐπῆγεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Φρέατος τοῦ Ὀρκου, καὶ προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν τοῦ πατρὸς του Ἰσαάκ ἐν τῇ ἑβδόμῃ αὐτοῦ τοῦ μηνός. ²Καὶ ὁ Ἰακώβ ἐνεθυμήθη τὸ ἐνύπνιον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἴδῃ ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἐφοβήθη νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον. ³Καὶ ἐνῶ ἐσκέπτετο νὰ στείλῃ λόγον εἰς τὸν Ἰωσήφ νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτόν, καὶ ὅτι δὲν θὰ κατέλθῃ, ἔμεινεν ἐκεῖ ἑπτὰ ἡμέρας, μήπως κατὰ τύχην ἤθελεν ἶδει ὄραμα, περὶ τοῦ ἐὰν θὰ ἔμενε ἢ θὰ κατήρχετο. ⁴Καὶ ἐώρτασε τὴν ἑορτὴν τοῦ θερισμοῦ τῶν πρώτων καρπῶν μὲ παλαιὰ δημητριακά, διότι ἐν ὅλῃ τῇ γῆ Χαναάν δὲν ὑπῆρχεν οὔτε ἐνὸς κοίλου τῆς χειρὸς σπόρος, διότι ὁ λιμὸς ἦτο ἐφ' ὅλων τῶν ζώων καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν πτηνῶν, καὶ ἐπίσης ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων. ⁵Καὶ ἐν τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ ὁ Κύριος ὤφθη πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν, Ἰακώβ, Ἰακώβ· καὶ αὐτὸς εἶπε, Ἰδοὺ ἐγώ. ⁶Καὶ Αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτόν: Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ· μὴ φοβῆσαι νὰ κατέλθῃς εἰς τὴν Αἴγυπτον, διότι ἐγὼ θὰ κάμω ἀπὸ ἐσὲ ἐκεῖ μέγα ἔθνος. ⁷Θὰ κατέλθω μαζί σου, καὶ θὰ σὲ ἀναβιβάσω (πάλιν), καὶ ἐν τῇ γῆ ταύτῃ θὰ ταφῆς καὶ ὁ Ἰωσήφ θὰ θέσῃ τὰς χειρὰς του ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν σου. Μὴ φοβῆσαι· νὰ κατέλθῃς εἰς τὴν Αἴγυπτον. ⁸Καὶ οἱ υἱοὶ του ἠγέρθησαν καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν του, καὶ ἔθεσαν τὸν πατέρα των καὶ τὰ ὑπάρχοντά των ἐπὶ ἀμαξῶν. ⁹Καὶ ὁ Ἰσραὴλ ἀνέστη ἀπὸ τοῦ Φρέατος τοῦ Ὀρκου τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ τοῦ τρίτου τούτου μηνός, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν γῆν Αἰγύπτου. ¹⁰Καὶ ὁ Ἰσραὴλ ἔστειλε τὸν υἱόν του Ἰούδαν πρὸ αὐτοῦ εἰς τὸν υἱόν του Ἰωσήφ διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν γῆν Γεσέμ, διότι ὁ Ἰωσήφ εἶχεν εἶπει εἰς τοὺς ἀδελφούς του, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔλθουν καὶ νὰ κατοικήσουν ἐκεῖ, ὥστε νὰ εἶναι ἐγγὺς πρὸς αὐτόν. ¹¹Καὶ αὕτη ἦτο ἡ ἀγαθωτέρα (γῆ) ἐν τῇ γῆ Αἰγύπτου, καὶ ἐγγὺς εἰς αὐτόν, δι' ὅλους (ἐξ αὐτῶν) καὶ ἐπίσης διὰ τὰ κτήνη. ¹²Καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰακώβ, οἱ ὁποῖοι εἰσῆλθον εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ Ἰακώβ τοῦ πατρὸς των. ¹³Ρουβὴν ὁ πρωτότοκος τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν του: Ἐνώχ καὶ Φαλλούς, Ἀσρών καὶ Χαρμὶ πέντε. ¹⁴Συμεὼν καὶ οἱ υἱοὶ του· καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν του: Ἰεμουὴλ καὶ Ἰαμὲν καὶ Ἀῶδ καὶ Ἰαχεὶν καὶ Σαὰρ καὶ Σαοὺλ, υἱοῦ τῆς Χαναανίτιδος — ἑπτὰ. ¹⁵Λευὶ καὶ οἱ υἱοὶ του· καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν του: Γηρσὼν, Καὰθ καὶ Μεραρι — τέσσαρες. ¹⁶Ἰούδας καὶ οἱ υἱοὶ του· καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν του: Ἡρ καὶ Αὐνάν καὶ Σηλὼμ καὶ Φαρὲς καὶ Ζαρά — τέσσαρες. ¹⁷Ἰσασαχάρ καὶ οἱ υἱοὶ του· καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν του: Θωλὰ καὶ Φουὰ καὶ Ἰατοῦβ καὶ Ζαμβράμ — πέντε. ¹⁸Ζαβουλὼν καὶ οἱ υἱοὶ του· καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν του: Σερέδ καὶ Ἀλλὼν καὶ Ἀχοὴλ — τέσσαρες. ¹⁹Καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, καὶ οἱ υἱοὶ των τοὺς ὁποίους ἡ Λεία ἐγέννησεν εἰς τὸν Ἰακώβ ἐν Μεσοποταμίᾳ, ἕξ, καὶ ἡ μία ἀδελφὴ των, Δεῖνα: καὶ πᾶσαι αἱ ψυχὰς τῶν υἱῶν τῆς Λείας καὶ τῶν υἱῶν των, αἱ ὁποῖαι ἐπῆγαν μετὰ τοῦ πατρὸς των Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἦσαν εἴκοσι ἑνέα, καὶ μετὰ Ἰακώβ τοῦ πατρὸς των, οὗτοι ἦσαν τριάκοντα. ²⁰Καὶ οἱ υἱοὶ

τῆς Ζελφᾶς, τῆς ὑπηρετρίας τῆς Λείας, συζύγου τοῦ Ἰακώβ, ἡ ὁποία ἐγέννησεν εἰς τὸν Ἰακώβ τὸν Γὰδ καὶ Ἀσήρ. ²⁰Καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν των, οἱ ὁποῖοι ἐπῆγαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον: Οἱ υἱοὶ τοῦ Γὰδ: Σαφῶν καὶ Ἀγγίς καὶ Σαννίς καὶ Θασοβάν καὶ Ἀηδεῖς καὶ Ἀροηλεῖς καὶ Ἀρηδεῖς — ὀκτώ. ²¹Καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀσήρ: Ἰεμνά, Ἰεσσουὰ καὶ Ἰεσύλ καὶ Βαριά καὶ Σάρα, ἡ μόνη ἀδελφὴ των — ἕξ. Πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἦσαν δεκατέσσαρες, καὶ πᾶσαι ἐκεῖναι τῆς Λείας ἦσαν τεσσαράκοντα τέσσαρες. ²³Καὶ οἱ υἱοὶ τῆς Ραχήλ, συζύγου τοῦ Ἰακώβ: Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν. ²⁴Καὶ ἐγεννήθησαν εἰς τὸν Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ πρὶν ἔλθῃ ὁ πατήρ του εἰς Αἴγυπτον, ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἡ Ἀσεννέθ, θυγάτηρ τοῦ Πετεφρῆ ἱερέως τῆς Ἡλιουπόλεως ἐγέννησεν εἰς αὐτόν, Μανασσῆς καὶ Ἐφραῖμ — τρεῖς. ²⁵Καὶ οἱ υἱοὶ Βενιαμίν: Βαλὰ καὶ Βοχώρ καὶ Ἀσβήλ, Γηρά καὶ Νοεμάν καὶ Ἀγχίς καὶ Ρῶς καὶ Μαμφίμ καὶ Ἡρρίμ καὶ Ἀρδ — ἔνδεκα. ²⁶Καὶ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ Ραχήλ ἦσαν δεκατέσσαρες. ²⁷Καὶ οἱ υἱοὶ τῆς Βαλλᾶς, τῆς ὑπηρετρίας Ραχήλ, συζύγου τοῦ Ἰακώβ, τοὺς ὁποίους ἐγέννησεν εἰς τὸν Ἰακώβ, ἦσαν Δὰν καὶ Νεφθαλεῖμ. ²⁸Καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν των, οἱ ὁποῖοι μετέβησαν μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Καὶ οἱ υἱοὶ Δὰν ἦσαν Hushim καὶ Samon καὶ Asudi καὶ Ijaka, καὶ Salomon — ἕξ. ²⁹Καὶ αὐτοὶ ἀπέθανον τὸ ἔτος, καθ' ὃ εἰσῆλθον εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἀπελείφθη εἰς τὸν Δὰν μόνον Hushim. ³⁰Καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Νεφθαλεῖμ: Ἀσιέλ καὶ Γωννὶ καὶ Ἰσσαὰρ καὶ Συλλήμ καὶ Ἰν. ³¹Καὶ ὁ Ἰν, ποῦ ἐγεννήθη μετὰ τὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, ἀπέθανεν ἐν Αἰγύπτῳ. ³²Καὶ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ Ραχήλ ἦσαν ἑκοσι ἕξ. ³³Καὶ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ Ἰακώβ, αἱ ὁποῖαι ἐπῆγαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἦσαν ἑβδομήκοντα ψυχαί. Αὐτὰ εἶναι τὰ τέκνα του καὶ τὰ τέκνα τῶν τέκνων του, ἑβδομήκοντα ἐν ὅλῳ· ἀλλὰ πέντε ἀπέθανον ἐν Αἰγύπτῳ ἐνώπιον Ἰωσήφ, καὶ δὲν εἶχον τέκνα. ³⁴Καὶ ἐν τῇ γῆ Χαναὰν δύο υἱοὶ τοῦ Ἰούδα ἀπέθανον, ὁ Ἦρ καὶ ὁ Αὐνὰν καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχον τέκνα, καὶ τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ ἔθαψαν ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι ἀπωλέσθησαν, καὶ ἐμετρήθησαν οὗτοι μεταξύ τῶν ἑβδομήκοντα ψυχῶν.*

45. Ὑποδοχὴ ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ. Διαχειρίσεις τῶν τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ. Θάνατος τοῦ Ἰακώβ (Γεν. 46, 28 ἕξ.· 47, 11 ἕξ.).

45 ἸΚαὶ ὁ Ἰσραὴλ ἐπῆγεν εἰς τὴν χώραν Αἰγύπτου, εἰς τὴν γῆν Γεσέμ, ἐν τῇ νέᾳ σελήνῃ τοῦ δεκάτου τετάρτου μηνός, ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς τρίτης ἑβδομάδος τοῦ τεσσαρακοστοῦ πέμπτου ἰωβηλαίου. ²Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἐπῆγεν ἀ συναντήσῃ τὸν πατέρα τοῦ Ἰακώβ, εἰς τὴν γῆν Γεσέμ, καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ πατρὸς του καὶ ἔκλαυσε. ³Καὶ ὁ Ἰσραὴλ εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσήφ:

* Ὁ Charles μεταφράζει ἐδῶ: ἔθνη τῶν Ἐθνικῶν.

Ἐγὼ ἄς ἀποθάνω, ἀφοῦ σὲ ἔχω ἴδει, καὶ τώρα ἄς εἶναι ὁ Κύριος Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ εὐλογημένος, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, ὁ ὁποῖος δὲν ἠρνήθη τὸ ἔλεος καὶ τὴν χάριν Του ἀπὸ τοῦ δούλου Του Ἰακώβ. ⁴Εἶναι ἀρκετὸν δι' ἐμέ, ὅτι εἶδον τὸ πρόσωπόν σου, ἐνῶ εἶμαι ἀκόμη ζῶν· ναί, ἀληθῆς εἶναι ἡ ὕβρις, ἣν εἶδον ἐν Βαιθλῆλ. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεός μου διὰ παντός, καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα Αὐτοῦ. ⁵Καὶ ὁ Ἰωσήφ καὶ οἱ ἀδελφοί του ἔφαγον ἄρτον ἐνώπιον τοῦ πατρὸς αὐτῶν καὶ ἔπιον οἶνον, καὶ ὁ Ἰακώβ ἔχάρη χαρὰν μεγάλην σφόδρα, διότι εἶδε τὸν Ἰωσήφ τρώγοντα μετὰ τῶν ἀδελφῶν του καὶ πίνοντα ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἠύλόγησε τὸν Δημιουργὸν πάντων, ὁ ὁποῖος συνετήρησεν αὐτόν, καὶ εἶχε διαφυλάξει δι' αὐτόν τοὺς δώδεκα υἱοὺς του. ⁶Καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶχε δώσει εἰς τὸν πατέρα του καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς του ὡς δῶρον τὸ δικαίωμα κατοικήσεώς ἐν τῇ γῆ Γεσέμ καὶ Ραμεσσή καὶ ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ πέριξ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἤρχε ἐνώπιον τοῦ Φαραώ. Καὶ ὁ Ἰσραὴλ καὶ οἱ υἱοὶ του κατάρκησαν ἐν τῇ γῆ Γεσέμ, τὸ βέλτιστον τμήμα τῆς γῆς Αἰγύπτου· καὶ ὁ Ἰσραὴλ ἦτο ἑκατὸν τριάκοντα ἔτων, ὅταν ἤλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. ⁷Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔτρεφε τὸν πατέρα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν δι' ἄρτου, καθὼς ἐπῆρκει εἰς αὐτούς διὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ. ⁸Καὶ ἡ γῆ Αἰγύπτου ὑπέφερεν ἕνεκα τοῦ λιμοῦ, καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀπέκτησεν ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου διὰ τὸν Φαραώ ἐπ' ἀνταλλαγῇ τροφῆς, καὶ οὗτος ἀπέκτησε κατοχὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν κτηνῶν των καὶ παντός διὰ τὸν Φαραώ. ⁹Καὶ τὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ συνεπληρώθησαν, καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔδωκεν εἰς τὸν λαὸν ἐν τῇ γῆ σπόρους καὶ τροφήν διὰ νὰ σπείρουν (τὴν γῆν) ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει, διότι ὁ ποταμὸς εἶχεν ἀπλωθῆ εἰς ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου. ¹⁰Διότι κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ δὲν εἶχε πλημμυρίσει καὶ εἶχον ἀρόσει μόνον ὀλίγα μέρη ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ, ἀλλὰ τώρα ἐπλημμύρισε καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἔσπειραν τὴν γῆν, καὶ ἔφερε πολὺν σῖτον ἐκεῖνο τὸ ἔτος. ¹¹Καὶ τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον ἔτος τῆς τετάρτης ἐβδομάδος τοῦ πεντηκοστοῦ πέμπτου Ἰωβηλαίου. ¹²Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔλαβεν ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ θερισμοῦ τὸ πέμπτον διὰ τὸν βασιλέα καὶ ἀφῆκε τὰ τέσσαρα μέρη εἰς αὐτούς διὰ τροφήν καὶ διὰ σπόρον, καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔκαμε τοῦτο πρόσταγμα διὰ τὴν γῆν Αἰγύπτου μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. ¹³Καὶ ἔζησεν ὁ Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῆ Αἰγύπτου δέκα ἑπτὰ ἔτη, καὶ πᾶσαι αἱ ἡμέραι, ἄς ἔζησεν, ἦσαν τρία Ἰωβηλαΐα, ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς πέμπτης ἐβδομάδος τοῦ τεσσαρακοστοῦ πέμπτου Ἰωβηλαίου. ¹⁴Καὶ ὁ Ἰσραὴλ ἠύλόγησε τοὺς υἱοὺς του πρὶν ἀποθάνῃ καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς πᾶν ὅ,τι ἤθελε τύχει εἰς αὐτούς ἐν τῇ γῆ Αἰγύπτου· καὶ ἐγνώρισεν εἰς αὐτούς, τί ἤθελεν ἔλθει ἐπ' αὐτούς ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, καὶ ἠύλόγησεν αὐτούς καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰωσήφ δύο μερίδας ἐν τῇ γῆ. ¹⁵Καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων του, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ ἐν τῇ γῆ Χαναάν πλησίον Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς του ἐν τῷ τάφῳ, ὃν ὥρυξε δι' ἑαυτὸν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ ἐν τῇ γῆ Χεβρών. ¹⁶Καὶ ἔδωκεν ὅλα τὰ βιβλία του καὶ τὰ

βιβλία τῶν πατέρων του εἰς τὸν Λευὶ τὸν υἱόν του διὰ νὰ τὰ διατηρῆ καὶ τὰ ἀνανεῶνῃ χάριν τῶν τέκνων του μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.

46. Ὁ θάνατος τοῦ Ἰωσήφ. Ἡ ταφή τοῦ Ἰακώβ ἐν Χεβρών. Ἡ καταπίεσις τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν Αἰγύπτῳ (βλ. Γεν. 50· Ῥεξοδ. 1).

46 ¹Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβ τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ ἐπολλαπλασιάσθησαν ἐν τῇ γῆ Αἰγύπτου, καὶ ἐγένοντο μέγα ἔθνος, καὶ ἤσαν ἡνωμένοι ἐν μιᾷ καρδίᾳ, ὥστε ἀδελφὸς νὰ ἀγαπᾷ τὸν ἀδελφὸν καὶ ἕκαστος νὰ βοηθῆ τὸν ἀδελφόν του, καὶ οὗτοι ἠυξήθησαν λίαν καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν σφόδρα, δέκα ἐβδομάδας ἐτῶν, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς τοῦ Ἰωσήφ. ²Καὶ δὲν ὑπῆρχε Σατὰν ἢ πονηρὸν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς τοῦ Ἰωσήφ ἄς ἐζησε μετὰ τὸν πατέρα του Ἰακώβ, διότι πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ἐτίμων τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς τοῦ Ἰωσήφ. ³Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀπέθανεν ἑκατὸν δέκα ἐτῶν: δέκα ἐπτὰ ἔτη ἐζησεν ἐν τῇ γῆ Χαναάν, καὶ δέκα ἔτη ἦτο δούλος, καὶ τρία ἔτη ἐν φυλακῇ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη ὑπὸ τὸν βασιλέα, ἄρχων πάσης τῆς γῆς Αἰγύπτου. ⁴Καὶ ἀπέθανε καὶ πάντες οἱ ἀδελφοί του καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ γενεά. ⁵Καὶ διέταξε τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ πρὶν ἀποθάνῃ νὰ μεταφέρουν τὰ ὀσᾶ του μετ' αὐτῶν, ὅταν θὰ ἐξήρχοντο ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου. ⁶Καὶ ἐποίησεν αὐτούς, ὥστε νὰ ὁμόσουν ὄρκον περὶ τῶν ὀσῶν του, διότι ἐγνώριζεν, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι δὲν θὰ ἐξήγουν πάλιν καὶ δὲν θὰ ἔθαπτον αὐτὸν ἐν τῇ γῆ Χαναάν, διότι ὁ Makamaron, βασιλεὺς τῆς Χαναάν, ἐνῶ κατόκει ἐν τῇ γῆ τῆς Ἀσσυρίας, ἐπολέμησεν ἐν τῇ πεδιάδι μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ κατεδίωξε τοὺς Αἰγυπτίους μέχρι τῶν πυλῶν Ermon. ⁷Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ εἰσέλθῃ, διότι ἕτερος, ἕνας νέος βασιλεὺς, ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, καὶ αὐτὸς ἦτο ἰσχυρότερος ἀπὸ αὐτόν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν, καὶ αἱ πύλαι τῆς Αἰγύπτου ἐκλείσθησαν, καὶ οὐδεὶς ἐξήρχετο καὶ οὐδεὶς εἰσήρχετο εἰς τὴν Αἰγυπτον. ⁸Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀπέθανεν ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔκτῳ ἰωβηλαίῳ, ἐν τῇ ἕκτῃ ἐβδομάδι, ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει, καὶ τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ ἐξήγαγον ὅλα τὰ ὀσᾶ τῶν τέκνων τοῦ Ἰακώβ ἐκτὸς τῶν ὀσῶν τοῦ Ἰωσήφ, καὶ ἔθαψαν αὐτὰ ἐν τῇ πεδιάδι ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ εἰς τὸ ὄρος. ¹⁰Καὶ οἱ πλεῖστοι ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλ' ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν παρέμειναν εἰς τὰ ὄρη Χεβρών, καὶ Amram ὁ πατήρ σου παρέμεινε μετ' αὐτῶν. ¹¹Καὶ ὁ βασιλεὺς Χαναάν ἐνίκησε τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, καὶ αὐτὸς ἐκλείσει τὰς πύλας τῆς Αἰγύπτου. ¹²Καὶ ἐμηχανεύθη πονηρὸν σχέδιον κατὰ τῶν τέκνων Ἰσραὴλ διὰ νὰ καταπίεσῃ αὐτούς καὶ εἶπεν εἰς τὸν λαὸν τῆς Αἰγύπτου: Ἴδού ὁ λαὸς τῶν τέκνων τοῦ Ἰσραὴλ ἠυξήθη καὶ ἐπολλαπλασιάσθη περισσότερον ἀπὸ ἡμᾶς. Δεῦτε καὶ ἄς γίνωμεν σοφώτεροι ὡς πρὸς αὐτούς, πρὶν γίνουσι πάρα πολλοί, καὶ ἄς καταπίεσωμεν αὐτούς διὰ δουλείας, πρὶν ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς πόλεμος

καὶ πρὶν αὐτοὶ πολεμήσουσιν ἐναντίον μας· ἄλλως θὰ συνασπισθοῦν μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ θὰ τοὺς ἐξαγάγουν ἐκ τῆς γῆς μας, διότι αἱ καρδίαι τῶν καὶ τὰ πρόσωπα τῶν εἶναι πρὸς τὴν γῆν Χαναάν.’¹⁴ Καὶ ἔθεσεν ἐπ’ αὐτοὺς ἐπιστάτας τῶν ἔργων διὰ νὰ καταπιέζουσιν αὐτοὺς ἐν δουλείᾳ· καὶ ἔκτισαν ἰσχυρὰς πόλεις διὰ τὸν Φαραῶ, τὴν Πειθώμ καὶ τὴν Ραμεσσῆ, καὶ ὠκοδόμησαν ὅλα τὰ τεῖχη καὶ τὰς ὀχυρώσεις, αἱ ὁποῖαι εἶχαν πέσει εἰς τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου.¹⁵ Καὶ κατεδυνάστευον αὐτούς, καὶ ὅσον περισσότερο ἐκακοποιοῦν αὐτούς, τόσον ἠύξανον καὶ ἐπολλαπλασιαζόντο.¹⁶ Καὶ ὁ λαὸς τῆς Αἰγύπτου ἐβδελύσσετο τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραήλ.

47. Ἡ ἱστορία τῆς νεότητος τοῦ Μωυσέως (Ἐξοδ. 2).

47¹ Καὶ ἐν τῇ ἐβδόμῃ ἐβδομάδι, ἐν τῷ ἐβδόμῳ ἔτει, ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἐβδόμῳ ἰωβηλαίῳ, ὁ πατήρ σου ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς Χαναάν, καὶ σὺ ἐγεννήθης ἐν καιρῷ θλίψεως ἐπὶ τῶν τέκνων τοῦ Ἰσραήλ.² Καὶ ὁ Φαραῶ, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἐξέδωκε πρόσταγμα περὶ αὐτῶν, ὥστε νὰ ρίπτουν ὅλα τὰ ἄρρενα τέκνα, τὰ ὁποῖα ἐγεννῶντο εἰς τὸν ποταμόν.³ Καὶ ἔρριπτον αὐτὰ ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ’ ἣν ἐγεννήθης. Καὶ ἡ μήτηρ σου σὲ ἔκρυψεν ἐπὶ τρεῖς μῆνας, καὶ κατήγγειλαν περὶ αὐτῆς.⁴ Καὶ ἐποίησεν αὕτη κιβώτιον διὰ σέ, καὶ ἐκάλυψε τοῦτο διὰ πίσεως καὶ ἀσφάλτου, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ εἰς τὰ ἔλη ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, καὶ σὲ ἔθηκεν ἐν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἡ μήτηρ σου ἤρχετο κατὰ τὴν νύκτα καὶ σὲ ἐθήλαζε, καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν Μαριάμ, ἡ ἀδελφή σου, σὲ ἐφύλαττε ἀπὸ τὰ πτηνά. Καὶ κατ’ ἐκείνας τὰς ἡμέρας Tharmuth, ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραῶ, ἦλθε νὰ λουσθῇ εἰς τὸν ποταμόν, καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν σου καθὼς ἐκλαιες, καὶ εἶπεν εἰς τὰς κορασίδας τῆς νὰ σὲ φέρουν, καὶ αὐταὶ σὲ ἔφεραν πρὸ αὐτῆς.⁶ Καὶ σὲ ἀνέλαβεν ἀπὸ τὸ κιβώτιον, καὶ σὲ εὐσπλαγχνίσθη.⁷ Καὶ ἡ ἀδελφή σου εἶπεν εἰς αὐτήν: ‘Νὰ ὑπάγω νὰ καλέσω πρὸς σὲ μίαν ἐκ τῶν Ἑβραίων γυναικῶν νὰ περιποιῆται καὶ νὰ θηλάζῃ τὸ βρέφος τοῦτο χάριν σοῦ;’ Καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν: ‘Ὑπαγε.’⁸ Καὶ ἐπῆγε καὶ ἐκάλεσε τὴν μητέρα σου Ἰωχέβεδ, καὶ αὐτὴ ἔδωκεν εἰς αὐτήν ἀμοιβήν, καὶ αὐτὴ σὲ ἐβρεφοκόμει.⁹ Καὶ μετὰ ταῦτα, ὅταν ἐμεγάλωσες, σὲ ἔφεραν εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ Φαραῶ, καὶ κατέστης υἱὸς τῆς, καὶ ὁ Amram, ὁ πατήρ σου, σὲ ἐδίδαξε γραφὴν, καὶ ὅταν συνεπλήρωσες τρεῖς ἐβδομάδας σὲ ἔφεραν εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλήν.¹⁰ Καὶ ἦσο ἐπὶ τρεῖς ἐβδομάδας ἐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ μέχρι τοῦ χρόνου, ὅτε ἐξῆλθες ἐκ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς καὶ εἶδες τὸν Αἰγύπτιον νὰ κτυπᾷ τὸν φίλον σου, ὅστις ἦτο ἐκ τῶν τέκνων τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἐφόνευσες αὐτὸν καὶ τὸν ἔκρυψες ἐντὸς τῆς ἄμμου.¹¹ Καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ εὔρες δύο ἐκ τῶν τέκνων τοῦ Ἰσραήλ φιλονικούντας, καὶ εἶπες εἰς τὸν ἀδικοῦντα: ‘Διατί κτυπᾷς τὸν ἀδελφόν σου;’¹² Καὶ ἐθυμώθη καὶ ἠγανάκτησε καὶ εἶπε: ‘Τίς σὲ κατέστησε ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ’ ἡμᾶς; Μή-

πως σκέπτεσαι νὰ μὲ φονεύσης, καθὼς ἐφόνευσες χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; Καὶ σὺ ἐφοβήθης καὶ ἔφυγες ἔνεκα τῶν λόγων τούτων.

48. Ἀπὸ τῆς φυγῆς τοῦ Μωϋσέως μέχρι τῆς ἐξόδου τῶν Ἰσραηλιτῶν (κατὰ τὰ κεφ. 3-14 τῆς Ἐξοδ.).

48 ¹Καὶ ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει τῆς τρίτης ἐβδομάδος τοῦ τεσσαρακοστοῦ ἐνάτου ἰωβηλαίου ἀνεχώρησες καὶ κατόκησες (ἐν τῇ γῆ Μαδιάμ) πέντε ἐβδομάδας καὶ ἐν ἔτος. Καὶ ἐπέστρεφες εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐβδομάδι ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐν τῷ πεντηκοστῷ ἰωβηλαίῳ. ²Καὶ σὺ αὐτὸς γνωρίζεις τί Αὐτὸς ἐλάλησε πρὸς σὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, καὶ τί ὁ ἄρχων Μαστεμὰ ἐπέθυμει νὰ κάμῃ εἰς σέ, ὅταν ἐπέστρεφες εἰς τὴν Αἴγυπτον (καθ' ἣν ἡμέραν συνήνητῃς αὐτὸν ἐν τῇ καλύβῃ). ³Δὲν ἐζήτησε δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς δυνάμεως νὰ σὲ φονεύσῃ καὶ σώσῃ τοὺς Αἰγυπτίους ἐκ τῆς χειρὸς σου, ὅταν εἶδε ὅτι ἦσο σταλμένος νὰ ἐκτελέσῃς κρίσιν καὶ ἐκδίκησιν ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων; ⁴Καὶ σὲ ἐγλύτωσα ἐκ τῆς χειρὸς του, καὶ σὺ ἐτέλεσες τὰ σημεῖα καὶ τέρατα, τὰ ὁποῖα εἶχες σταλῆ νὰ τελέσῃς ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τοῦ Φαραῶ, καὶ κατὰ παντὸς τοῦ οἴκου του, καὶ κατὰ τῶν δούλων του καὶ τοῦ λαοῦ του. ⁵Καὶ ὁ Κύριος ἐποίησε μεγάλην ἐκδίκησιν ἐπ' αὐτῶν ἔνεκα τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ἐκτύπησεν αὐτὸς διὰ (πληγῶν) αἵματος καὶ βατράχων, σκνιπῶν καὶ κυνομυιῶν καὶ κακῶν ἐλκῶν, τὰ ὁποῖα ἐξήρχοντο μετὰ φλυκταινῶν, καὶ τὰ κτήνη των διὰ θανάτου. Καὶ διὰ χαλάζης (δι' ἧς) ἠφάνισε πᾶσαν βοτάνην, καὶ δι' ἀκρίδων, αἱ ὁποῖαι κατέφαγον ὅτι ὑπελείφθη ἐκ τῆς χαλάζης, καὶ διὰ σκότους· καὶ (διὰ τοῦ θανάτου) τῶν πρωτοτόκων ἀνθρώπων καὶ ζώων, καὶ ἐφ' ὅλων τῶν εἰδώλων αὐτῶν ὁ Κύριος ἔλαβεν ἐκδίκησιν καὶ ἔκαυσεν αὐτοὺς διὰ πυρός. ⁶Καὶ πάντα ἐστάλησαν διὰ τῆς χειρὸς σου, ὥστε σὺ νὰ διακηρύττῃς (αὐτὰ) πρὶν νὰ γίνουιν, καὶ σὺ ὠμίλεις μὲ τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου ἐνώπιον ὅλων τῶν δούλων του καὶ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ του. ⁷Καὶ πάντα συνέβησαν κατὰ τοὺς λόγους σου· δέκα μεγάλοι καὶ φοβεροὶ κρίσεις ἦλθον ἐπὶ τῆς γῆς Αἰγύπτου διὰ νὰ δυναθῆς νὰ ἐκτελέσῃς ἐκδίκησιν ἐπ' αὐτῆς διὰ τὸν Ἰσραήλ. ⁸Καὶ ὁ Κύριος ἔπραξε πάντα χάριν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ συμφώνως πρὸς τὴν διαθήκην του, τὴν ὁποῖαν εἶχε συνάψει μετὰ τοῦ Ἀβραάμ ὅτι ἤθελε λάβει ἐκδίκησιν ἐπ' αὐτῶν καθὼς εἶχον ὀδηγήσει αὐτοὺς διὰ τῆς βίας εἰς τὴν δουλείαν. ⁹Καὶ ὁ ἄρχων Mastema ἠγέρθη ἐναντίον σου, καὶ ἐπεδίωξε νὰ σὲ ρίψῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Φαραῶ, καὶ ἐβοήθησε τοὺς Αἰγυπτίους μάγους, καὶ ἠγέρθησαν καὶ εἰργάσαντο ἐνώπιόν σου. ¹⁰Τὰ κακὰ πράγματι ἐπετρέψαμεν εἰς αὐτοὺς νὰ πράξουν, ἀλλὰ τὰ ἀντίδοτα δὲν ἐπετρέψαμεν νὰ συντελεσθοῦν διὰ τῶν χειρῶν των. ¹¹Καὶ ὁ Κύριος ἐκτύπησεν αὐτοὺς μὲ κακὰ ἔλκη, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντιστοῦν, διότι ἐροίψαμεν αὐτοὺς κατὰ γῆς, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐκτελέσουν ἔστω καὶ ἐν μόνον σημεῖον. ¹²Καὶ παρ' ὅλα (αὐτὰ) τὰ σημεῖα καὶ τέρατα ὁ ἄρχων Mastema δὲν κατησχύνθη, διότι ἀνεθάρ-

ρησε καὶ ἐφώνησεν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους νὰ σᾶς καταδιώξουν δι' ὄλων τῶν δυναμειῶν τῶν Αἰγυπτίων, διὰ τῶν ἀρμάτων των καὶ διὰ τῶν ἵππων των, καὶ δι' ὄλου τοῦ πληθους τῶν λαῶν τῆς Αἰγύπτου. ¹³Καὶ ἐγὼ ἰστάμην μεταξὺ τῶν Αἰγυπτίων καὶ Ἰσραήλ, καὶ ἐλυτρώσαμεν τὸν Ἰσραήλ ἐκ τῆς χειρὸς του, καὶ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ λαοῦ του, καὶ ὁ Κύριος ἔφερεν αὐτοὺς διὰ τοῦ μέσου τῆς θαλάσσης, ὡς νὰ ᾔτο ξηρὰ γῆ. ¹⁴Καὶ ὄλους τοὺς λαοὺς, τοὺς ὁποίους ἔφερε διὰ νὰ καταδιώξουν τὸν Ἰσραήλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἔρριψεν αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, εἰς τὰ βάθη τῆς ἀβύσσου κάτω ἀπὸ τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραήλ, ὅπως ὁ λαὸς τῆς Αἰγύπτου εἶχε ρίψει τὰ τέκνα των εἰς τὸν ποταμόν. "Ἐλαβεν ἐκδίκησιν ἐπὶ 1.000.000 ἐξ αὐτῶν, καὶ μία χιλιάς ἰσχυρῶν καὶ δραστηρίων ἀνδρῶν ἀπωλέσθη δι' ἕκαστον θηλάζον βρέφος ἐκ τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ σου, τὰ ὅποια αὐτοὶ εἶχαν ρίψει εἰς τὸν ποταμόν. ¹⁵Καὶ τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ ἡμέρᾳ καὶ τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ καὶ τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ καὶ τῇ δεκάτῃ ἑβδόμῃ καὶ τῇ δεκάτῃ ὀγδόῃ ὁ ἄρχων Mastema ἐδέθη καὶ ἐφυλακίσθη ὅπισθεν τῶν τέκνων Ἰσραήλ, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ κατηγορήσῃ αὐτά. ¹⁶Καὶ τῇ δεκάτῃ ἐνάτῃ ἀφήκαμεν αὐτοὺς ἐλευθέρους διὰ νὰ δυναθῶν νὰ βοηθήσουν τοὺς Αἰγυπτίους καὶ καταδιώξουν τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραήλ. ¹⁷Καὶ ἐσκήρυνε τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ κατέστησεν αὐτοὺς πείσμονας, καὶ τὸ σχέδιον ἐσχεδιάσθη ὑπὸ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὥστε νὰ κτυπήσῃ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ ρίψῃ αὐτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν. ¹⁸Καὶ τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ ἐδέσαμεν αὐτόν, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ κατηγορήσῃ τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραήλ καθ' ἣν ἡμέραν ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους σκεύη καὶ ἐνδύματα, σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ σκεύη ὀρειχάλκινα, διὰ νὰ συλήσουν τοὺς Αἰγυπτίους εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς δουλείας, εἰς ἣν εἶχον ἀναγκάσει αὐτοὺς νὰ δουλεύσουν. ¹⁹Καὶ ἡμεῖς δὲν ὠδηγήσαμεν τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραήλ ἐκ τῆς Αἰγύπτου μὲ κενὰς χεῖρας.

49. Τὸ Πάσχα ("Ἐξοδ. 12).

49 ¹Ἐνθυμοῦ τὴν ἐντολήν, ἣν ὁ Κύριος ἐνετείλατο εἰς σὲ περὶ τοῦ πάσχα, ὅτι πρέπει νὰ ἐορτάζῃς αὐτὸ ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ πρώτου μηνός, ὅτι πρέπει νὰ φονεύῃς αὐτὸ πρὸ τῆς ἐσπέρας καὶ ὅτι πρέπει νὰ τρώγουν αὐτὸ τὴν νύκτα, τὴν ἐσπέραν τῆς δεκάτης πέμπτῃς ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. ²Διότι εἰς αὐτὴν τὴν νύκτα εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐορτῆς καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς χαρᾶς· ἐφάγατε τὸ πάσχα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐνῶ ὄλοι αἱ ἀντικείμεναι δυνάμεις τοῦ Mastema εἶχον ἐξαπολυθῆ διὰ νὰ φονεύσουν τὰ πρωτότοκα ἐν τῇ γῆ τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τοῦ πρωτοτόκου τοῦ Φαραὼ μέχρι τοῦ πρωτοτόκου τῆς αἰχμαλώτου δούλης γυναικὸς ἐν τῷ μύλῳ, καὶ μέχρι τῶν ζώων. ³Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ σημεῖον, τὸ ὅποῖον ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς: Εἰς πᾶσαν οἰκίαν εἰς τὸ ἀνώφλιον, τῆς ὁποίας ἐβλεπεν αἷμα ἀμνοῦ ἐνὸς ἔτους, εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν δὲν ἔπρεπε νὰ εἰσέλθουν διὰ νὰ φονεύσουν, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ τὴν ἀντιπαρέλθουν,

ὥστε ὅλοι ἐκεῖνοι νὰ σωθοῦν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐπειδὴ τὸ σημεῖον τοῦ αἵματος ἦτο ἐπὶ τοῦ ἀνωφλίου. ⁴Καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ Κυρίου ἐπραξάν πάντα, καθὼς ἐνετείλατο εἰς αὐτάς ὁ Κύριος, καὶ ἀντιπαρήλαθον ὅλα τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἡ πληγὴ δὲν ἦλθεν ἐπ' αὐτὰ διὰ νὰ καταστρέψῃ ἐκ τοῦ μέσου αὐτῶν οἰανδήποτε ψυχὴν εἴτε κτήνους εἴτε ἀνθρώπου εἴτε κυνός. ⁵Καὶ ἡ πληγὴ ἦτο πολὺ ἰσχυρὰ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ δὲν ὑπῆρχεν οἰκία ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν τῇ ὁποία νὰ μὴ ὑπάρχῃ εἰς νεκρός, καὶ κλαυθμὸς καὶ θρήνος. ⁶Καὶ ὅλος ὁ Ἰσραὴλ ἔτρωγε τὴν σάρκα τοῦ πασχαλίου ἀμνοῦ καὶ ἔπινε τὸν οἶνον, καὶ ἐξύμνει καὶ ἠυλόγει καὶ ἠυχαρίσκει Κύριον τὸν Θεὸν τῶν πατέρων του καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ζυγοῦ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐκ τῆς κακῆς δουλείας. ⁷Καὶ ἐνθυμοῦ σὺ ταύτην τῇ ἡμέραν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, καὶ φύλαττε αὐτὴν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἀπαξ τοῦ ἔτους, ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτῆς, συμφώνως πρὸς ἅπαντα τὸν νόμον περὶ αὐτῆς, καὶ μὴ μεταφέρετε (αὐτὴν) ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἢ ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα. ⁸Διότι εἶναι αἰώνιον πρόσταγμα, καὶ ἐγκεχαραγμένον ἐπὶ τῶν οὐρανίων πλακῶν περὶ πάντων τῶν τέκνων τοῦ Ἰσραὴλ, ἵνα τηροῦν αὐτὴν καθ' ἕκαστον ἔτος ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτῆς ἀπαξ τοῦ ἔτους, δι' ὅλων τῶν γενεῶν τῶν· καὶ δὲν ὑπάρχει ὄριον ἡμερῶν, διότι τοῦτο προσετάγη διὰ παντός. ⁹Καὶ πᾶς ἄνθρωπος ἐλεύθερος ἀπὸ ἀκαθαρσίας καὶ μὴ τηρῶν αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ, ὥστε νὰ προσφέρῃ εὐπρόσδεκτον προσφορὰν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ μὴ τρώγων καὶ πίνων ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐορτῆς αὐτοῦ, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος εἶναι καθαρὸς καὶ ἐγγὺς θὰ ἀποσκοπῇ: διότι δὲν προσέφερε τὸ ἀφιέρωμα εἰς τὸν Κύριον ἐν τῷ καθωρισμένῳ αὐτοῦ καιρῷ· τὴν ἁμαρτίαν θὰ φέρῃ ὁ ἄνθρωπος αὐτός δι' ἑαυτόν. ¹⁰Ἄς ἔλθουν τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἄς τηροῦν τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὠρισμένου χρόνου, τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ πρώτου μηνός, μεταξὺ τῶν ἑσπερῶν, ἐκ τοῦ τρίτου μέρους τῆς ἡμέρας εἰς τὸ τρίτον μέρος τῆς νυκτός, διότι δύο μέρη τῆς ἡμέρας ἐδόθησαν εἰς τὸ φῶς, καὶ ἐν τρίτον μέρος εἰς τὸ ἑσπέρας. ¹¹Τοῦτο εἶναι τὸ προσταχθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου εἰς σέ, ἵνα φυλάττῃς τοῦτο μεταξὺ τῶν δύο ἑσπερῶν. ¹²Καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸ φονεύσῃς καθ' οἰανδήποτε περίοδον τοῦ φωτός, ἀλλὰ κατὰ τὴν περίοδον τὴν ἐγγίζουσιν πρὸς τὸ ἑσπέρας, καὶ ἄς φάγουν αὐτὸ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἑσπέρας μέχρι τοῦ τρίτου μέρους τῆς νυκτός, καὶ ὅ,τι ἀπομένει ἐξ ὅλης τῆς σαρκὸς του ἀπὸ τοῦ τρίτου μέρους τῆς νυκτός καὶ ἐξῆς, ἄς τὸ κάυσουν ἐν πυρὶ. ¹³Καὶ δὲν θὰ μαγειρεύσουν αὐτὸ δι' ὕδατος, οὔτε θὰ τὸ φάγουν ὠμόν, ἀλλὰ θὰ τὸ ψήσουν ἐπὶ τῆς πυρᾶς καὶ θὰ τὸ φάγουν μετ' ἐπιμελείας. Τὴν κεφαλὴν του καὶ τὰ ἐντὸς αὐτῆς καὶ τὰ πόδια θὰ ψήσουν ἐπὶ τῆς πυρᾶς, καὶ δὲν θὰ θραύσουν ὅστοῦν αὐτοῦ· διότι ὑπὸ τῶν τέκνων τοῦ Ἰσραὴλ ὅστοῦν δὲν θὰ θραυσθῇ. ¹⁴Ἐνεκα τούτου ὁ Κύριος προσέταξε τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ νὰ τηροῦν τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὠρισμένου δι' αὐτὸ χρόνου, καὶ δὲν θὰ θραύουν ὅστοῦν ἐξ αὐτοῦ, διότι εἶναι ἡμέρα ἐορτῆς, καὶ ἡμέρα προστεταγμένη, καὶ ἄς μὴ ὑπάρξῃ μεταβάσις ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, καὶ μηνὸς εἰς μῆνα, ἀλλ' ἐν τῇ

ἡμέρα τῆς ἑορτῆς του ἃς τηρῆται. ¹⁵Καὶ σὺ πρόσταξε τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ νὰ φυλάττουν τὸ πάσχα ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀπαξ τοῦ ἔτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὠρισμένου δι' αὐτὸ χρόνου, καὶ θὰ γίνῃ εἰς μνημόσυνον λίαν εὐάρεστον ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ πληγὴ δὲν θὰ ἔλθῃ ἐπ' αὐτοὺς διὰ τὴν φονευσὴν ἢ τὴν κτυπήσῃ κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἑορτάζουσι τὸ πάσχα ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως συμφώνως πρὸς τὸ πρόσταγμα Του. ¹⁶Καὶ δὲν θὰ φάγουν τοῦτο ἐκτὸς τοῦ ἁγίου τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ ἁγίου τοῦ Κυρίου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς συναγωγῆς τοῦ Ἰσραὴλ θὰ ἑορτάσῃ τοῦτο ἐν τῇ καθωρισμένῃ ἐποχῇ. ¹⁷Καὶ πᾶς ἐρχόμενος κατὰ τὴν ἡμέραν του θὰ φάγῃ τοῦτο ἐν τῷ ἁγίῳ τοῦ Θεοῦ σας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ἀπὸ ἡλικίας εἰκοσι ἑτῶν καὶ ἄνω· διότι οὕτως ἐγράφη καὶ ἐθεσπίσθη, ὅτι πρέπει νὰ τὸ φάγουν ἐν τῷ ἁγίῳ τοῦ Κυρίου. ¹⁸Καὶ ὅταν τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ ἔλθουν εἰς τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν θὰ καταλάβουν, εἰς τὴν γῆν Χαναάν, καὶ στήσουν τὴν σκηνὴν τοῦ Κυρίου ἐν τῷ μέσῳ τῆς γῆς παρὰ μιᾶ τῶν φυλῶν των, ἕως ὅτου τὸ ἅγιον τοῦ Κυρίου οἰκοδομηθῇ ἐν τῇ γῇ, ἃς ἔλθουν καὶ ἃς ἑορτάσουν τὸ πάσχα ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκηνῆς τοῦ Κυρίου καὶ ἃς τὸ φονεύουν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. ¹⁹Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις, καθ' ἃς ὁ οἶκος ἔχει οἰκοδομηθῇ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἐν τῇ γῇ τῆς κληρονομίας των, θὰ ὑπάγουν ἐκεῖ καὶ θὰ φονεύσουν τὸ πάσχα τὸ ἑσπέρας, κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἐν τῷ τρίτῳ μέρει τῆς ἡμέρας. ²⁰Καὶ θὰ προσφέρουν τὸ αἷμα του ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θὰ θέσουν τὰ παχέα μέρη του ἐπὶ τῆς πυρᾶς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θὰ φάγουν τὴν σάρκα του ἐψημένην ἐπὶ πυρᾶς ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ οἴκου, ἔνθα ἡγάσθη ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. ²¹Καὶ ἃς μὴ ἑορτάσουν τὸ πάσχα εἰς τὰς πόλεις των οὔτε εἰς οἰονδήποτε ἄλλον τόπον παρεκτὸς ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ Κυρίου, ἢ ἐνώπιον τοῦ οἴκου Αὐτοῦ, ὅπου τὸ ὄνομα Του ἔχει κατοικήσει· καὶ δὲν θὰ ἀποκλίνουν ἀπὸ τοῦ Κυρίου. ²²Καὶ σὺ, Μωϋσῆ, πρόσταξε τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ νὰ τηροῦν τὰ προστάγματα περὶ τοῦ πάσχα, καθὼς προσετάγη εἰς σέ· διακήρυτε πρὸς αὐτοὺς τὸ ἔτος του κατὰ τὸ ἔτος καὶ τὴν ἡμέραν κατὰ τὰς ἡμέρας, καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἀζύμου ἄρτου, ὅτι ὀφείλουν νὰ τρώγουν ἄζυμον ἄρτον ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ὅτι πρέπει νὰ τηροῦν τὴν ἑορτὴν του καὶ ὅτι φέρουν ἀφιέρωμα καθ' ἑκάστην διαρκουσῶν τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν τῆς χαρᾶς ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Θεοῦ σας. ²³Διότι ἑωρτάσατε τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐν σπουδῇ, ὅταν ἐξήρχεσθε ἐξ Αἰγύπτου, μέχρις ὅτου εἰσῆλθετε εἰς τὴν ἔρημον Σιν· διότι ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς θαλάσσης συνεπληρώσατε αὐτό.

50. Ἐν τολαὶ περὶ Ἰωβηλαίων καὶ Σαββάτου.

50 ¹Καὶ μετὰ τοῦτον τὸν νόμον ἐγνώρισα εἰς σέ τὰς ἡμέρας τῶν Σαββάτων ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ, ἢ ὁποία εἶναι μεταξὺ Elim καὶ Σινᾶ. ²Καὶ εἶπον εἰς σέ περὶ τῶν σαββάτων τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ, καὶ εἶπον εἰς σέ περὶ

τῶν ἰωβηλαίων ἐτῶν ἐν τοῖς σάββασι τῶν ἐτῶν: ἀλλὰ τὸ ἔτος αὐτοῦ δὲν ἔχω εἶπει εἰς σέ, ἕως ὅτου εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, τὴν ὁποῖαν θὰ καταλάβετε. ³Καὶ ἡ γῆ ἐπίσης θὰ τηρήσῃ τὰ σάββατά της ἐφ' ὅσον κατοικοῦν ἐπ' αὐτῆς, καὶ θὰ γνωρίσουν τὸ ἰωβηλαῖον ἔτος. ⁴Ὡς ἐκ τούτου ἔχω ὕρισει εἰς σέ τὰς ἐβδομάδας ἐτῶν καὶ τὰ ἔτη καὶ τὰ ἰωβηλαῖα: εἶναι τεσσαράκοντα ἑνῆα ἰωβηλαῖα ἀπὸ τῶν ἡμερῶν Ἀδάμ μέχρι σήμερον, καὶ μία ἐβδομάς καὶ δύο ἔτη: καὶ θὰ παρέλθουν τεσσαράκοντα ἔτη ἀκόμη διὰ νὰ μάθουν τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου ἕως ὅτου διέλθουν εἰς τὴν γῆν Χαναάν, διασχίζοντες τὸν Ἰορδάνην πρὸς δυσμὰς. ⁵Καὶ τὰ Ἰωβηλαῖα θὰ παρέλθουν, ἕως ὅτου (ἴταν) ὁ Ἰσραὴλ καθαρῶς ἀπὸ πάσης ἐνοχῆς πορνείας καὶ ἀκαθαρτίας καὶ μολύνσεως καὶ ἀμαρτίας καὶ πλάνης, καὶ κατοικήσῃ ἐν ἀσφαλείᾳ ἐν ὅλῃ τῇ γῇ, καὶ δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον Σατὰν ἢ οἰονδήποτε πονηρόν, καὶ ἡ γῆ θὰ εἶναι καθαρὰ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου εἰς τὸν αἰῶνα.

⁶Καὶ ἰδοὺ τὴν ἐντολὴν περὶ τῶν Σαββάτων ἔχω καταγράψει διὰ σέ καὶ πάντα τὰ δικαιώματα τῶν διατάξεών της. ⁷Ἐξ ἡμέρας θὰ ἐργάζεσαι, ἀλλ' ἐν τῇ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ εἶναι τὸ Σάββατον τοῦ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σας. Ἐν αὐτῷ δὲν θὰ κάνετε οἰανδήποτε ἐργασίαν, σεῖς καὶ οἱ υἱοὶ σας, καὶ οἱ παῖδες καὶ αἱ παιδίσκαι σας καὶ πάντα τὰ κτήνη σας καὶ ὁ παροικῶν ἐπίσης, ὁ ὁποῖος εἶναι μεθ' ὑμῶν. ⁸Καὶ ὁ ποιῶν οἰανδήποτε ἐργασίαν κατ' αὐτὸ θὰ ἀποθάνῃ: ὅστις βεβηλῶναι τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὁ κοιμώμενος μετὰ τῆς συζύγου (του) ἢ ὁ λέγων, (ὅτι) θὰ πράξῃ τι κατ' αὐτό, ὁ ἀρχόμενος ταξιδίου καὶ αὐτὸ ἐν σχέσει πρὸς οἰανδήποτε ἀγορὰν ἢ πώλησιν: καὶ ὁ ἐξάγων ὕδωρ κατ' αὐτό, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε προετοιμάσει δι' ἑαυτὸν ἐν τῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ὁ λαμβάνων βάρος πρὸς μεταφορὰν τοῦ ἐκτὸς τῆς σκηνῆς του ἢ τῆς οἰκίας του θὰ ἀποθάνῃ. ⁹Δὲν θὰ κάμετε οἰανδήποτε ἐργασίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ Σαββάτου ἐκτὸς ἐκείνης, τὴν ὁποῖαν ἔχετε προετοιμάσει δι' ὑμᾶς αὐτοὺς κατὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν, διὰ νὰ φάγετε καὶ πίετε καὶ ἀναπαυθῆτε, καὶ θὰ τηρήσετε Σάββατον ἐκ πάσης ἐργασίας κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καὶ διὰ νὰ εὐλογῆσετε Κύριον τὸν Θεόν σας, ὁ ὁποῖος ἔχει δώσει εἰς ὑμᾶς ἡμέραν ἑορτῆς καὶ ἡμέραν ἀγίας. Καὶ ἡμέρα τοῦ ἱεροῦ βασιλείου δι' ὅλον τὸν Ἰσραὴλ εἶναι ἡ ἡμέρα αὐτὴ μεταξὺ τῶν ἡμερῶν των διὰ παντός. ¹⁰Διότι μεγάλη εἶναι ἡ τιμὴ, τὴν ὁποῖαν ἔχει δώσει ὁ Κύριος εἰς τὸν Ἰσραὴλ νὰ τρώγουν αὐτοὶ καὶ νὰ πίνουν καὶ νὰ χορταίνου κατ' αὐτὴν τὴν ἑορταστικὴν ἡμέραν, καὶ νὰ ἀναπαύωνται κατ' αὐτὴν ἐκ πάσης ἐργασίας ἀνηκούσης εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν τέκνων τῶν ἀνθρώπων, ἐκτὸς τῆς ἀφῆς θυμιάματος καὶ τῆς προσαγωγῆς ἀφιερωμάτων καὶ θυσιῶν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου δι' ἡμέρας καὶ διὰ Σάββατα. ¹¹Μόνῃ ἢ ἐργασία αὕτη θὰ γίνεταί κατὰ τὰς σαββατιαίας ἡμέρας ἐν τῷ ἁγίῳ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ὑμῶν, ὥστε συνεχῶς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν νὰ προσφέρουν θυσίαν ἐξιλασμοῦ διὰ τὸν Ἰσραὴλ εἰς μνημόσυνον εὐπρόσδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ (διὰ νὰ) δέχεται Οὗτος αὐτὰς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, καθὼς ἔχει διαταχθῆ εἰς σέ. ¹²Καὶ πᾶς ὁ ποιῶν ἐργασίαν κατ' αὐτὸ ἢ ὁ πορευόμενος ὁδὸν ἢ ὁ ἄροτριῶν τὸν ἀγρόν (του), εἴτε ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἢ ἐν οἰωδῆποτε ἄλλῳ τόπῳ, καὶ

πᾶς ὁ ἀνάπτων πυρὰν ἢ ἐπιβαίνων κτῆνος ἢ ταξιδεύων διὰ πλοῦν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ πᾶς ὁ τύπτων ἢ φονεύων τι, ἢ σφάζων ζῶον ἢ πτηνόν, ἢ ὁ συλλαμβάνων ζῶον ἢ πτηνόν ἢ ἰχθύν, ἢ πᾶς ὁ νηστεύων ἢ ποιῶν πόλεμον κατὰ τὰ Σάββατα: 13 Ὁ ποιῶν ὅ,τιδῆποτε ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων κατὰ τὸ Σάββατον θὰ ἀποθάνῃ, ὥστε τὰ τέκνα τοῦ Ἰσραὴλ νὰ τηροῦν τὰ Σάββατα συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις περὶ τῶν Σαββάτων τῆς γῆς, ὡς εἶναι γεγραμμένον ἐπὶ τῶν πλακῶν, ἅς Αὐτὸς ἔδωκεν εἰς χεῖράς μου, διὰ νὰ καταγράψω διὰ σὲ τοὺς νόμους τῶν καιρῶν καὶ τοὺς καιροὺς κατὰ τὴν διαίρεσιν τῶν ἡμερῶν αὐτῶν.

Ἐδῶ τελειώνει ἡ διήγησις περὶ τῆς διαιρέσεως τῶν ἡμερῶν.

B I B Λ I O Γ Ρ Α Φ Ι Α

- Bonsirven, J., La Bible Apocryphe. En marge de l' Ancien Testament, Paris 1953.
- Charles, R. H., The Book of Jubilees, 1902.
- Τοῦ Ἀποκρυφῶν, The Apocrypha and Pseudepigrapha of the O.T., II, Oxford 1913.
- Denis, Albert - Marie, Fragmenta Pseudepigraphorum quae supersunt graeca, Leiden, E. J. Brill, 1970.
- Τοῦ Ἀποκρυφῶν, Introduction aux Pseudepigraphes Grecs d' Ancien Testament, Leiden, Brill, 1970.
- Jaubert, A., Le Calendrier des Jubilés et de la Secte de Qumran: Ses origines bibliques, V. T., vol. III, 1953, σελ. 250-264.
- Leach, E. R., A possible Method of Intercalation for the Calender of the Book of Jubilees, V.T., vol. VII, 1957, σελ. 392-397.
- Littmann, E., Ἐν Die Apocryphen und Pseudepigraphen des Alten Testaments, ἔκδ. ὑπὸ E. Kautzsch, vol. II, Tubingen 1900.
- Pfeiffer, R., History of the New Testament Times, with an Introduction to the Apocrypha, Harper, New York 1949.
- Russell, D. S., The Method and Message of Apocalyptic, SCM, London 1964.
- Schürer, E., A History of the Jewish People, engl. transl., N. York 1891, vol. III, σελ. 134-141.
- Tedesche, S., Ἐν The Interpreter's Dictionary of the Bible, λ. Jubilees.
- Testuz, Les Idées religieuses du Livre des Jubilés, Genève 1960.